ROBERT ŞERBAN este scriitor şi jurnalist. Realizator şi moderator al emisiunii de televiziune „Piper pe limbă” (TVR Timişoara), redactor al revistei *Orizont*, editorialist al publicaţiei *Banatul Azi*.

A publicat mai multe cărţi: *Fireşte că exagerez* (poezie, 1994, Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor din România), *Odyssex* (poezie, 1996), *Piper pe limbă* (interviuri, 1999, Premiul Filialei Timişoara a USR), Pe *urmele marelui fluviu* (coautor, poezie, 2002), *Timişoara în trei prieteni* (coautor, poezie, 2003).

A cincea roată (interviuri, 2004, Premiul Filialei Timişoara a USR), *Barzaconii* (proză, 2005), *Cinema la mine-acasă* (poezie, 2006, Premiul revistei *Observator cultural* şi Premiul Filialei Timişoara a USR), *Athénée Palace Hotel* (coautor, teatru, 2007), *Ochiul cu streaşină* (publicistică, 2007), O *căruţă încărcată cu nimic* (coautor, poezie, 2008), *Moartea parafină* (poezie, 2010, Premiul revistei *Luceafărul de dimineaţă* şi Premiul Filialei Timişoara a USR), *Naraţiunea de a fi*. *Robert Şerban în dialog cu Şerban Foarţă* (2013), *Cura păcătosului*. *Dialog cu Valeriu Armeanu* (2014), *Timişoara*. [*20*] *Artişti ai Generaţiei ’80* (critică de artă.

2015), *Livius Ciocârlie*. *Mai degrabă îmi vine să râd*. *Dialoguri de Robert Şerban* (2015), *Puţin sub linie* (poezie, 2015, Premiul Radio România Cultural), *Vorbesc în gând, cu voce tare*. *Dialoguri cu un cristian* (2016). Poemele i-au fost traduse în germană, sârbă, polonă, cehă, engleză, spaniolă, franceză, italiană, olandeză, idiş, maghiară, norvegiană, suedeză, arabă, ucraineană, macedoneană şi au apărut în antologii şi publicaţii din România şi din străinătate.

Volum coordonat de Robert Serban
© 2016 by Editura POLIROM
Pe copertă: e Jrlasas/Shutterstock.com www.*polirom.ro*
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506 Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, al. B_3A, sc. 1, el. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
Scriitori la poliţie / coord.: Robert Şerban – Iaşi: Polirom, 2016
ISBN prinţ: 978 – 973 – 46 – 6310 – 1 ISBN ePub: 978 – 973 – 46 – 6406 – 1
ISBN PDF: 978 – 973 – 46 – 6407 – 8
I. Şerban, Robert (coord.)

821.135.1 – 94
351.74 (O: 82 – 94)
Printed in ROMANLA
Volum coordonat de
Robert Serban
Sedii ta coie
POLIROM 2016

Cuvânt-înainte

Un moment de cumpănă în existenţa oricărui român este întâlnirea cu poliţia. O confirmă istoria, martorii, râul, ramul. Uneori, chiar poliţia. Acest moment se poate transforma într-unul brav, de glorie personală, ori într-un mare bluf. Dar, oricum o fi el, se cere, parcă, povestit şi altora. Fiindcă, vinovaţi sau nevinovaţi, ne cam place să depănăm amintiri despre astfel de întâlniri de gradul III. Iar printre cei care ştiu să o facă savuros şi dibaci sunt, în opinia mea, scriitorii.

Ideea acestei culegeri de povestiri mi-a venit într-o zi când mă dădeam, ca tot românul, pe Facebook. Din poză-n poză, din like în like, am nimerit peste o postare a poetului Radu Vancu. Una aproape neverosimilă, însă plină de haz. Dacă nu l-aş fi cunoscut pe Radu, cu a sa proverbială seriozitate, aş fi zis că cele scrise acolo sunt… literatură. Dar nu, povestea e reală şi o s-o găsiţi chiar aici, între aceste coperte. Păţania lui mi-a activat memoria şi, brusc, mi-am adus aminte de o întâmplare oarecum asemănătoare – legendară în lumea literaturii de pe la noi –, în care protagonist este Nichita Stănescu.

Poetul a fost invitat, prin anii ’70, când deja era în glorie, la Timişoara de câţiva colegi de breaslă. Ajuns pe peronul Gării de Nord din capitala Banatului, autorul celor *11 elegii* s-a uitat destul de mirat şi intrigat în stânga şi-n dreapta: nicio faţă cunoscută, nimeni care să-l aştepte. În schimb, a răsărit înaintea sa un miliţian care l-a chestionat cum îl cheamă. După ce a primit răspunsul, i-a cerut „actele la control”. Zice-se că poetul avea în buletinul de identitate – care, pe vremuri, arăta ca un carnet cu câteva pagini – o sută de mărci germane (nu aveai voie să deţii valută asupra ta, era un delict grav în România comunistă, puteai face închisoare), motiv pentru care i-a răspuns reprezentantului legii, cu jumătate de gură: *Nu am buletinul la mine… Vă rog să mă urmaţi*, a venit imediat şi hotărât replica. În faţa gării, Nichita Stănescu a fost invitat să urce în maşina miliţiei, care a pornit spre sediul temutei instituţii. Ajuns la destinaţie, escortat de omul în

uniformă, poetul – deloc liniştit de ceea ce se întâmpla şi, mai ales, de ce ar fi urmat să se petreacă – a fost invitat să meargă pe câteva culoare şi să urce câteva scări, până când a ajuns în faţa unei uşi. Era chiar a biroului comandantului Miliţiei Timiş! Când a deschis uşa, poetul nu l-a văzut doar pe comandant, pe care îl chema Tamaş şi care era, totodată, şi condeier, dar şi admirator al celebrului Nichita, ci şi câţiva prieteni de-ai săi, ce îi puseseră la cale farsa cu miliţianul. După ce a aflat ce şi cum, iar inima i-a venit la loc, Nichita Stănescu a exclamat: *Pentru Tamaş*, *aresta-m-aş*!

Am auzit, de-a lungul timpului, multe poveşti născute din intersecţia scriitorilor cu oamenii legii, spuse de primii. Majoritatea cu haz. Toate cu tâlc. De ce n-ar sta o parte dintre ele într-o carte? De ce să nu aflăm noi cum relaţionează cele două categorii sociale când au contact una cu alta? Aşa că am invitat scriitori din generaţii diferite să dea cu subsemnatul despre întâlnirile lor cu poliţia. Sau cu miliţia. Şi au făcut-o. Nu ştiu dacă doamnele autoare şi domnii autori din această carte chiar au păţit ceea ce povestesc ori se joacă niţel cu imaginaţia. Domniile lor se jură că totul e întocmai cum scrie aici. Eu, unul, îi cred. Şi, oricum, atât timp cât există poliţie care să stabilească ce este şi ce nu este adevărat, nouă, celorlalţi, nu ne rămâne decât să stăm liniştiţi la locurile noastre. Şi să facem un lucru brav: să citim. Robert Şerban

* * *

Trageri pe dreapta

Permisul

Lavinia Branişte

Cred că sunt un cetăţean OK, din moment ce singura întâlnire cu un poliţist în uniformă a fost cu ocazia examenului pentru permisul auto.

Am făcut şcoala de şoferi în vara lui 2005, era în vacanţa dintre anul 3 şi anul 4 de facultate şi am făcut-o de gura mamei, care se temea că în curând mă va înghiţi viaţa şi nu voi mai avea timp să învăţ pentru certificate.

M-am dus la noi în cartier, pe strada Galaţi, la o şcoală de şoferi deschisă de părinţii unei colege de şcoală generală, maică-sa şi acum îmi mai scrie pe Facebook de ziua mea „*La mulţi ani*” *şi numai bucurii* şi „la mulţi ani” îl pune mereu între ghilimele. Ea stătea la secretariat, iar soţul era pe teren cu maşina, un Tico turcoaz. Teoria o făceam în altă parte, la o şcoală numai pentru asta, care se afla la parterul a ceea ce în

Brăila se numeşte Blocul Turn, un bloc înalt şi subţire, de zece etaje, singur şi stingher în zonă, după care s-a denumit şi staţia de autobuz din faţa lui.

La prima oră de practică ne-am dus direct la maşină, eu şi instructorul, să-i zicem domnul C., sau mai degrabă nea C., întrucât era mai degrabă nene decât domn, iar în curând avea să se poarte slinos.

A urcat el pe scaunul şoferului, eu în dreapta, iar maşina era cu roţile stângi pe stradă şi cu cele drepte pe trotuar, la o înălţime considerabilă, aşa că eu eram mai sus decât el şi mă încordasem toată să nu vin într-o parte.

Mi-a arătat cum să-mi fixez scaunul, oglinda şi centura, ce fac pedalele, cum se răsuceşte cheia şi apoi am făcut schimb şi am trecut la volan. Mi-a fost foarte frică. El a râs.

Dar când am pornit şi am coborât de pe trotuar cu un zdrăngănit şi apoi am rulat cu 10 la oră pe o stradă circulată, iar eu aveam impresia că picioarele-mi sunt în aer şi că plutesc şi că trăiesc un preţios sentiment de libertate precară, a început să-mi placă. Şi mi-a mai plăcut vreo 3 – 4 şedinţe, până când nea C. m-a scos în afara oraşului şi m-a dus într-un poligon jerpelit şi pustiu să facem manevre.

Când am oprit în locul acela uitat de Dumnezeu, prima manevră a lui nea C. a fost să-mi bage mâna în sân. Aveam un tricou negru, până-n gât, purtam un doliu proaspăt după bunicul. Când l-am văzut că apropie mâna de gâtul meu, n-am înţeles ce face, poate vrea să-mi vadă lănţişorul de argint cu capul lui Nefertiti, dar de ce ar vrea asta… După aia m-am prins, el a început să râdă, insista, eu m-am strâns şi m-am chircit şi am început să tremur, mi-a fost frică acolo, singură, pe câmp, cu el, şi mi-a fost scârbă de mine că am ţâţe. Dacă a văzut că e complicat, a renunţat. Am făcut manevrele ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Ne-am întors pe drumul judeţean şi apoi în oraş, iar eu acasă n-am spus nimănui, fiindcă eram în doliu proaspăt după bunicul, eram numai femei, dădusem toţi banii de şcoală şi nu mai puteam recupera din ei dacă voiam să schimb, plus că nevasta omului era chiar o femeie drăguţă şi de treabă.

Am strâns din dinţi şi mi-am înghiţit sila şi când ţinea mâna peste a mea pe schimbătorul de viteze, şi când n-o ţinea. Şi când o ţinea pe genunchiul meu, şi când n-o ţinea. Am mai luat şi alte cursante în maşină din când în când şi era slinos cu toate.

Întâlnirea cu poliţia a avut loc la examenul practic. La „traseu”.

Toate maşinile şcoală s-au încolonat şi s-au ţinut după o primă maşină, în care urcase poliţistul examinator. Ne încolăceam pe străduţe după maşina care dădea examen, un pic cam ca în jocul Snake de pe primele telefoane Nokia. Pe măsură ce evalua, poliţistul cobora şi urca în următoarea maşină, iar coloana se scurta. Invers faţă de joc.

Era un tip imens, abia a încăput în automobilul Tico turcoaz. Instructorul a coborât şi s-a urcat în maşina din spate.

După ce mi-a identificat dosarul, am pornit, cu toată coloana după noi. Pe strada Griviţei, la Piaţa Mare, mi-a spus s-o iau la stânga. M-am încadrat corect, dar, până să ajung în dreptul semaforului, s-a făcut roşu. Era un singur semafor pentru toate direcţiile şi-mi rămăsese în cap că atunci când e un singur semafor e pentru înainte şi la dreapta. Pentru stânga habar n-aveam cum se procedează. Aş fi putut să jur că nu mi-a explicat nimeni. Pot să jur şi-acum. Şi vocea din capul meu a decis, prin excludere, că, dacă înainte şi la dreapta e roşu, probabil la stânga e verde, aşa că m-am dus fără jenă în intersecţie cu o viteză considerabilă (fiindcă scria în carte că te pot depuncta dacă mergi nejustificat de încet) şi, chiar când venea un camion din faţă şi eu mă pregăteam să fac stânga peste el (sau *în* el), poliţistul a pus frână şi am supravieţuit examenului.

Eu am îngheţat.

N-am vrut să ştiu ce se comenta în maşina din spate.

Domnul poliţist a apucat volanul cu stânga şi cu pedalele lui a condus maşina în direcţia pe care mi-o indicase mie şi a tras pe dreapta lângă primul trotuar.

— Ştii ce-ai făcut? m-a întrebat, în timp ce scotea fişa să mă puncteze.

— Îmi cer scuze, am zis.

— Ce scuze, domnişoară, că aici nu e pe scuze.

Şi ţinea pixul în aer deasupra fişei, aşteptând probabil să încerc vreo negociere, să produc de undeva vreun plic.

Mătuşă-mea îmi spusese că fără şpagă n-am nicio şansă să iau, că la ea la Galaţi se ştie că nu se ia decât cu şpagă.

Eu îmi cerusem scuze că-i pusesem viaţa în pericol.

El întârzia să bifeze c-am picat, deşi în carte scria clar că, dacă frânează el ca să evite un accident, eşti automat picat.

— Ştii ce-ai făcut? m-a întrebat a doua oară.

Era primul meu eşec şcolar. Restanţa la gramatica comparată a

limbilor germanice vechi avea să vină abia peste un an.

— Am trecut pe roşu, am zis.

— Şi asta ce-nseamnă?

— Picaţi-mă, i-am zis, ca să nu ne mai lungim.

M-a picat.

A coborât el şi a urcat instructorul. Şi am condus posomorâtă până pe strada Galaţi.

Fiică-sa ştia de la şcoală că sunt o elevă bună, la testul scris mă descurcasem perfect. Aceasta era o dramă destul de mare. Dar nu m-am justificat la nimeni că-mi plângea sufletul după bunicul în fiecare secundă şi că de cursul ăsta îmi fusese foarte scârbă.

Acasă le-am zis femeilor c-am luat şi nu m-a întrebat niciuna de ce nu mă bucur mai mult.

Am mai dat examenul o dată după vreo două săptămâni şi am nimerit cu acelaşi poliţai. Când a făcut schimb cu el, să-l lase să se urce în dreapta mea, nea C. – care se bătea pe burtă cu toţi de pe la Permise – a făcut o glumă şi i-a zis că p-asta a picat-o acum două săptămâni, ia să vedem acum. Am fost recunoscătoare că i-a reamintit. Pentru că de data asta m-a lăsat să ţin drept pe aceeaşi stradă, am prins toate semafoarele verzi şi, după o parcare laterală reuşită în mod nespectaculos, m-a trecut şi mi-a dat drumul.

M-am dus pe jos acasă.

Anul trecut a trebuit să-mi reînnoiesc permisul, iar la controlul oftalmologie doctoriţa a încercat din greu să mă convingă să-mi iau lentile de contact; ca să fiu sigură că văd bine când mă uit în lateral, fiindcă *ochelarul* nu acoperă tot câmpul vizual. Mi-a dat şi o broşură cu o ofertă. I-am zis că n-am nicio problemă cu ochelarul, mi-am luat ştampila de la ea şi m-am dus să mă pun la coadă la psihiatrie.

Din ziua examenului n-am mai condus niciodată.

* * *

La ce te gândeşti?

Florin Lăzărescu

Când să plec de la serviciu, văd că mi-am uitat portofelul acasă. „Oh, God, iar?”, zic. În el, buletinul şi permisul de conducere. Trebuie să mă întorc cu autobuzul. Încerc să împrumut nişte bani de bilet, dar n-are nimeni. Afară e cald, autobuzele vin greu, sunt mizerabile, sunt obosit şi mi-e şi oleacă lene, drept să spun. Mai văd că certificatul de înmatriculare, certificatul de garanţie, RCA-ul, mă rog, o groază de acte

ale maşinii sunt totuşi la mine, pe numele meu. „Slavă Domnului!”, zic. „Amenda pentru lipsa permisului e mai mică decât pentru lipsa actelor maşinii. Plus că poate dau peste un poliţai înţelegător. Hai să risc zece kilometri fără permis şi buletin”, mă gândesc. „Dar cum demonstrez că eu sunt eu?”, mă întreb.

Mă uit prin birou şi găsesc aşa: romanul meu *Amorţire* în limba chineză, băşca un trofeu Gopo pe care nu l-am uitat azi acasă (fix ce aveam nevoie!), ca să-şi facă *selfie* cu el copiii unui prieten. „Hai că e bine. Mă identific eu cu astea, poate chiar punctez cumva şi la impresie artistică pentru poliţai, poate chiar scap fără amendă”, zic, le îndes în rucsac şi o tai cu maşina. „Condu prudent, nu atrage în niciun fel atenţia şi totul o să fie bine”, îmi spun. După vreun kilometru îmi vine în cap ideea că o fi poza mea pe coperta cărţii în chineză, dar numele meu apare în clar de genul

Cum îl asociez cu poza şi cu actele maşinii în faţa poliţaiului?

Mă sună un prieten pe telefon, îi răspund repede, în şoaptă: „Nu am buletinul la mine şi nu vreau să vorbesc la telefon, că atrag atenţia”. Şi închid scurt. Îmi dau seama că nici trofeul Gopo nu-mi prea poate fi de ajutor, deoarece pe el nu mi-e scris numele. Ca să nu mai zic că un poliţai mai bănuitor ar putea crede nu doar că n-am buletin şi permis, că-s doar un infractor rutier, ci şi că am furat naibii statueta. „Dar poate totuşi mă întâlnesc cu unul ca Marian Godină”, mă încurajez. Şi râdem – vai, ce mai râdem împreună, ne lovim amical cu pumnul în umăr şi ne ţinem cu mâna liberă de burtă, amuzaţi de o aşa situaţie comică –, îmi imaginez. „Dar care sunt totuşi şansele să mă oprească în traficul ieşean, joi la ora 4: 13, taman Marian Godină?”, mă tulbură o întrebare. În faţa mea, la zece metri, doi tâmpiţi aproape intră în coliziune, iar pe mine mă apucă de-a dreptul frica. „Clar, n-am cum dovedi că eu sunt eu, fără buletin şi permis de conducere”, mă gândesc.

Apoi, tot zicând astfel, am ajuns acasă, am parcat, am descuiat uşa, am deschis frigiderul, m-am aşezat pe scări, am desfăcut rucsacul, am scos laptopul, am deschis Facebook-ul, o bere, am aprins o ţigară, m-am uitat la profil, am văzut întrebarea „La ce te gândeşti?” clipocind într-o căsuţă albă şi am răspuns.

P.S.: Merită scos în faţă comentariul făcut de Marian Godină pe Facebookla textul meu: „Lipsă acte – 6 – 8 puncte amendă. Vorbit la telefon – 2 – 3 puncte amendă + 2 puncte penalizare:))”.

* * *

Geamuri aburite

Adrian G. Romila

Sunt genul ghinionist la volan. Adică mă cam întâlnesc cu poliţia exact când nu-mi doresc şi sunt puţin „în culpă”. S-ar putea spune că „eşti în culpă” sau „nu eşti”, nu că „eşti puţin”, dar, în privinţa şoferiei, se ştie că poţi fi „deloc”, „puţin” sau „mult”. E exact ca beţivul care suflă în etilotest şi trece de 0, 15 sau de 0, 40 sau, analog, ca parbrizul, când e ploaie sau iarnă: poate fi „puţin aburit”, „mai mult” sau poate să nu fie deloc. Acurateţea geamului (sau a concentraţiei alcoolice) dă acurateţea adevărului văzut.

Deşi îmi place grozav să conduc, pe distanţe lungi, şi mă descurc rezonabil în situaţii dificile (orientare, parcări în spaţii strâmte, reacţii salvatoare în trafic etc.), nu am veleităţi de *macho* automobilistic, n-am pasiunea motoarelor puternice şi nici a bolizilor de firmă. Să fie o maşină acceptabilă, întreţinută bine, în parametri acceptabili, cu care să-ţi faci treaba uşor şi să-ţi servească, la nevoie – cam asta-i filosofia mea. Probabil atitudinea firească, de cetăţean cinstit şi plătitor al tuturor taxelor legale (fie ele auto sau de alt gen), care recunoaşte când e pe picior greşit şi nu vrea să se scoată cumva, duce la aspectul meu frecvent de fraier care nu se descurcă. Mai bine zis, care nu ştie să se descurce. Nu că n-aş avea o faţă de fraier şi-n rest, una de… „băiat bun”, vreau să spun. Eu sunt ăla: care, pornit la volan cu noaptea-n cap spre vreo destinaţie, când îşi zice că nimeni nu s-a trezit la ora aia şi e liber pe stradă, deja are echipajul de la rutieră în preajmă; care, într-un acces de reciprocitate, avertizează cu farurile prezenţa radarului chiar maşinii civile în care sunt agenţii cu radarul; care răspunde, ca prieten universal, cu flash-uri la salutul tuturor celor care-l avertizează că a intrat pe un proaspăt deschis sens unic; care înjură doar la el în maşină, în urechile neyestei, fără să scoată capul pe geam şi să claxoneze nervos la greşelile celorlalţi; care le răspunde foarte prompt şi politicos poliţiştilor care-l controlează neaşteptat şi de rutină; care, oprit pentru lipsa centurii de siguranţă, afirmă, senin, că n-o purta fiindcă nu putea vorbi, altfel, la mobil (deci două sancţiuni, stimate conducător auto, una pentru nepurtarea centurii, alta pentru lipsa *handstree-uluil*); care e singurul oprit de poliţie aproape de casă, după sute de kilometri în care nu l-a oprit nimeni, dintr-un şir de maşini care aveau aceeaşi viteză neregulamentară; care forţează şi el o dată la o mie de ani galbenul semaforului sau primul pas al pietonului pe

zebră şi primeşte sancţiune; care-şi cere mii de scuze unui proprietar nervos, când a ocupat un loc de parcare; care pune hiperinteresat o grămadă de întrebări tehnice la service, cu maşina pe rampă, în timp ce mecanicul dă ochii peste cap, plictisit şi ocupat. Başca adevărul despre profesia pe care-o reprezint – o curiozitate, se pare, des întâlnită la agenţii care-ţi întocmesc un proces-verbal şi vor să vadă dacă ai vreuna prin care să te scoţi. N-am, sunt profesor de literatură, de română, la liceu şi mă ocup, ştiţi, uneori cu scrisul, cu publicatul, nu prea e relevant pentru dumneavoastră, deci cum aş putea scăpa cu astea, dacă s-ar putea scăpa? Zâmbete, exclamaţii, interjecţii, ironii.

Gata, mă opresc, voiam să vă povestesc o întâmplare şi aveam nevoie de preambulul ăsta deloc legitimant! E o întâmplare despre cum am scăpat odată de poliţie, eu, ghinionistul de serviciu al şoselelor.

Era iarnă în vremea aceea şi ieşisem seara, la un ceai, cu o persoană cunoscută, cu care nu mă văzusem de mult. Am stat vreo oră, două şi, la plecare, deşi dezgheţasem maşina cu racleta, toate geamurile s-au aburit gros. Eram încălzit de ceai şi de statul în pub, iar aerul din interiorul maşinii era rece, de unde contrastul şi, deci, stratul opac care acoperise parbrizul, luneta şi geamurile portierelor. Rulam deja pe stradă, prin oraş, când am constatat că nu văd nimic, nici pe unde merg, nici în oglinzi, cu tot luminatul stradal. Am dat la maximum butonul de dezaburire de la bord, fără rezultat. Noroc că era târziu şi mai nimeni în trafic. Am condus superprudent, cu viteză mică, şi am luat hotărârea să trag urgent undeva, pe dreapta, şi să mai folosesc o dată racleta, în timp ce aş fi lăsat motorul pornit, să se mai încălzească şi să se echilibreze temperatura dinăuntru. În dreptul unor cunoscute parcări în spic, am semnalizat pentru intrare pe banda unu, m-am uitat instinctiv (şi zadarnic) în oglinzi şi am tras uşor de volan. Dintr-odată, sunetul sirenei de poliţie şi cel al difuzorului prin care avertizează „ei" s-au auzit paralel cu mine. Vasăzică, era să intru direct în maşina lor, exact în maşina lor, nu în alta, se nimeriseră acolo când mă nimerisem şi eu, la aceeaşi oră, pe aceeaşi stradă, pustie la ora aia. Poate că fuseseră la un ceai, în alt pub, cu cineva cu care nu se văzuseră de mult şi rulau înspre casă sau înspre garajul inspectoratului, liniştiţi. Şi, hopa! un cetăţean, conducător auto neatent, dă peste ei. Dom-le, ăsta, la ora asta, pe frigul ăsta, umblă chiauca prin oraş, cu gândurile la prostii! Şi nici nu ştie să conducă, nu se asigură pentru schimbarea

benzii şi a direcţiei de mers! Au aprins girofarurile, au luat-o puţin înaintea mea, au prospectat suspicioşi chestiunea din mers, privind în spate, dar nu m-au oprit. Am răsuflat uşurat, îşi dăduseră seama în ce situaţie dificilă mă aflam, văzuseră că vreau s-o rezolv şi mă lăsaseră în pace. Doar nu făcusem nimic ilegal.

Am terminat operaţiunea de dezaburire, era mai bine, m-am urcat iarăşi la volan şi am schimbat ruta: nu prin oraş, ci pe variantă, ca să nu mă mai întâlnesc cu „ei". După un timp, pe partea opusă, puţin mai în faţă, am zărit din nou o maşină de-ale lor. Erau doi înăuntru, staţionau în întuneric, cu poziţiile aprinse, pe o stradă goală, marginală, probabil la un post de rutină. Trecea vreun camion, vreun tir, ceva, noaptea se ascund mulţi… ilegalişti. Mă observaseră şi ei, nici nu era greu, numai eu circulam la ora aia în zonă, pe cine altcineva să oprească? Tocmai v-am spus cât de norocos sunt în această privinţă: pe orice stradă pustie, suntem doar eu şi poliţia în căutare de contravenienţi. Au aprins din nou girofarurile (ce frumos alternau luminile albastre şi roşii în noapte!) şi, cu un scurt ţipăt de sirenă, au virat după mine peste linia continuă (erau în misiune, tantanaaa!). M-au atenţionat deci sonor-luminos să opresc. Am făcut-o, prompt, trăgând pe dreapta, acuma vedeam tot, aveam geamurile pe deplin curate. Mi-am luat scurta, şapca şi mănuşile şi am coborât înainte s-o facă ei şi să vină la maşina mea, cum se procedează, legal. Mi-au deschis geamul portierei, cu priviri ironice şi un discurs de genul „bună seara agent-şef icsulescu şi agent igreculescu puteaţi aştepta la maşina dumneavoastră chiar nu era nevoie să veniţi veneam noi acolo da ce faceţi intraţi în maşina noastră nu ştiţi să vă asiguraţi la schimbarea direcţiei de mers daţi-ne vă rugăm permisul buletinul şi documentele maşinii asigurarea şi certificatul de înmatriculare ştiţi că era să ne loviţi mai înainte când eraţi în centru în dreptul magazinului etc. etc. etc". Va să zică erau tot ei, aceiaşi. Am zâmbit larg, le-am explicat în ce situaţie mă aflam. Dacă nu încercam să opresc, ca să dezaburesc geamurile, putea fi mai rău, trebuie să înţeleagă etc. etc. etc. în timp ce povesteam, îmi verificau actele şi notau ceva într-o agendă, probabil era recolta de amenzi din ziua aceea, la care mă voi fi adăugat şi eu, curând. „Ce profesie aveţi?", au urmat, inevitabil. „Ăăă… mmmm… profesor, profesor de… română, la liceul X!" „Ooo, dom' profesor, să fim atenţi cum scriem procesul-verbal, să nu facem greşeli de gramatică, nu?" „Eeei, lăsaţi, acuma, nu se poate fără greşeli, toţi mai

greşim, ştiţi, când te grăbeşti şi trebuie s-o spui repede… adică în misiune, vreau să zic… mai faci greşeli, toţi facem…" „Mai învaţă elevii? Mai citesc?" „Aşa şi-aşa, unii da, alţii nu… româna-i grea, literatură, gramatică, cărţi groase…" „Ce să vă facem noi acuma, dom' profesor?" „Păi, nimic, ce să-mi faceţi? Că n-am nicio vină, se aburiseră geamurile şi nu v-am văzut când am tras dreapta, da' semnalizasem şi mă uitasem în oglindă, să ştiţi…" „Vă dăm o amendă, un avertisment, scriem aicea un proces-verbal, ceva?" „Eu zic să nu… că aţi văzut că…" „Profesorii ăştia sunt cam aiuriţi şi nici nu prea au de unde, săracii, nu-i aşa?" Au râs, au verificat valabilitatea permisului auto prin staţie, au mai notat ceva în agenda aia, apoi mi le-au înapoiat, zâmbind condescendent. Fără nimic altceva. „Vă spunem bună seara, dom' profesor, să aveţi grijă, să fiţi atent cum conduceţi!"

Scăpasem, de data aia scăpasem. Poate fiindcă n-aveam nicio vină că geamurile, ca şi suprafaţa memoriei multor povestitori din lumea asta, se mai aburesc uneori. Şi ei ştiau asta, o văzuseră prin sticlele lor securizate, mereu şi mereu curate, ca ale unor funcţionari responsabili ai statului, apărători ai drepturilor cetăţeanului legal, din toate punctele de vedere.

Fusese bine, scăpasem de amendă, avusesem noroc şi făcusem ceva economie.

Şi acum, când povestesc din memorie, parcă-i aud: „Aveţi grijă la geamurile maşinii, dom' profesor, se mai aburesc, mai ales iarna!"

* * *

Drumul spre Rai e pavat cu cele mai bune cărţi – Robert Şerban

Mergeam spre Rai. Am ales ruta pe Sibiu, nu cea pe Craiova, şi nu din snobism, nu pentru că Sibiul fusese, cu un an înainte, Capitală Culturală Europeană, nu din premoniţia că, peste vreo şapte ani, l-ar da pe viitorul preşedinte al patriei, ci din bun-simţ turistic. Prin Craiova urma să mă întorc, pe pământ, acasă, la Timişoara. Şi ca să fie alt peisaj, dar şi ca să fac o escală la ai mei părinţi, în Severinul natal.

Raiul era, pe atunci, locul în care se întâlneau, pentru câteva zile, editori, scriitori şi cititori. Sub o chestie mare şi rotundă, ca o farfurie zburătoare. Farfuria se chema Romexpo, iar locul unde aterizase – Bucureşti. Raiul era camuflat sub un nume latinesc, *Gaudeamus*, dar muritorii se cam prinseseră de existenţa lui şi dădeau năvală acolo la fiecare sfârşit de noiembrie. Aşa şi eu! La volanul unei Dacii Papuc, tip dubă, însoţit de colega de la difuzare, Claudia. Şi cum în Rai nu te duci

cu mâna goală, toată duba Editurii Brumar, unde funcţionam că nu ştiu-ce-director, era plină de cărţi. Dar nu aşa, ci până în tavan! O tonă de papa spirituală, preparată în Banat, căram spre Rai, şi încă ceva pe deasupra: o carte a mea. Da! Mergeam nu doar ca editor, nu doar ca cititor, ci şi ca autor. Trei într-unul, şi acela exaltat. Îmi apăruse la Tritonic un volum de publicistică, *Ochiul cu streaşină*, şi aveam cearcăne adânci de bucurie.

Orice director de editură care ţine să fie popular şi iubit de angajaţi, dar mai ales de patron, e musai să fie şi, din când în când, şofer. Şi vânzător. Redactor. Corector. PR-ist. Ca să ajungi, în 2007, la Sibiu, treceai prin Lugoj, prin Făget, prin Deva. Unde se mergea bară la bară. Unde se stătea la semafoare. Unde erau gropi. După mai bine de o juma' de ceas ieşeai din oraşul reşedinţă a judeţului Hunedoara. Nici nu-ţi reveneai bine, că urma Simeria. Nod feroviar, full de maşini. Drumul european coincidea cu bulevardul principal care tăia nodul. Încet, cu-a doua şi-a treia. Apoi, după o salbă de comune, urma Orăştie. Veşnicie, numele tău ăsta e, Orăştie! Luuunga şi imperturbabila Orăştie stătea, în acele vremuri, în calea şoferilor preţ de aproape un ceas. Or, când tocmai în Rai trebuia să ajungi şi când te mai aşteptau mult-prea-numeroase restricţii de viteză, sate, vaci, câini, o vale a Oltului cu vreo 70 – 80 de kilometri de curbe şi posibile căderi de bolovani, când de la Vâlcea la Piteşti mai mâneai o salbă de covrigi, iar apoi, pe autostradă, Dumnezeu cu mila, iar noi cu Dacia, şi aia plină-ochi, te cam grăbeai. Apropo de ochi, Claudia, copiloata mea, poseda o pereche albaştri, aflaţi într-o mirare continuă. Uneori se mai juca şi ea cu mirarea din dotare şi o transforma când în curiozitate, când în spaimă, când în stupefacţie. Mai trăgeam cu geana la ea să văd dacă o deranjează foarte tare când îmi încurajam unii parteneri de trafic să nu fie morţi şi să meargă-n… – nainte, unii pietoni care păreau nişte somnambuli scăpaţi de rude de sub control, tirişti demenţi, gropi nesemnalizate şi alte peripeţii de pe calea spre Rai. Claudia suporta destul de bine recitalul meu. Uneori chiar zâmbea. Mai ales când trăgeam pe dreapta, să ne mai dezmorţim. Era musai să nu ne apuce noaptea pe drum, iar în noiembrie noaptea vine pe la 17. Aşa că o călcam cât puteam de tare. Dar degeaba puteam eu, dacă ea nu şi nu. După ce că era Dacia Papuc, că era grea, mai era şi bătrână. Aşa că toată povara cădea pe talentul şi instinctele mele de şofer. Iar când şi ele erau inhibate de condiţiile neprielnice din trafic, dădeam drumul la

gură. Măcar mă răcoream, dacă altceva nu puteam să fac.

Ne apropiam de Sibiu. Mai erau vreo 20 de kilometri. De vreo 10 aveam în faţă o camionetă. Care nu sărea de 80 la oră. Dar când voiam s-o depăşesc, ţuşti! lua avânt. Şi atunci nu mai aveam cum să o fac: n-aveam cu… ce. Dacia nu trăgea, săraca. „Concertam" de mult, după al doilea kilometru. Claudia era numai ochi. Când speriaţi, când disperaţi, când – sau mi se părea mie? – amuzaţi. Ăla din faţă ba frâna, ba demara. Ba se ducea, ba se muia. E cert că mă încurca şi asta mă scotea din sărite. Vorbeam în rime, dar, cum de vorbă rea şi de sudalme nu înţelegea, îl pândeam şi aşteptam locul prielnic să-l… fac. Stăteam în fundul lui, ca să-l iau cu prima ocazie. La un moment dat am început să urcăm un deal. Cu a doua, cu huruit şi gâfâieli de motor, cu încurajări vocale din partea-mi şi ochi azurii din partea-i. Şi tot urcam, şi tot cu ăla în faţă, şi tot cu privirea pe stopurile lui, când am avut brusc revelaţia: urma coborârea. Acu' ori…! Am apăsat acceleraţia la blană, am mişcat semnalizatorul în jos, am tras o înjurătură cu rază lungă de acţiune, am băgat într-a treia şi am intrat în depăşire. Era linie continuă, dar era şansa mea! Şi nu voiam s-o ratez. Greu, greu, foarte greu, duba Brumarului a trecut pe lângă acea camionetă, căci era grea, grea, foarte grea. Când am ajuns în dreptul cabinei şoferului, am intrat într-a patra şi am ţâşnit, parcă. L-am privit cu satisfacţie în oglinda laterală din dreapta, am semnalizat tacticos replierea, am mai făcut vreo 50 de metri şi câteva comentarii despre arta şofatului şi am observat maşina poliţiei. Era pitită în curbă, după un copac. Din ea a sărit şoferul, poliţist, şi a întins chestia aia reflectorizantă, pe care când o vezi trebuie să faci dreapta. Am anunţat-o pe Claudia că am be… gat-o pe mânecă, am încetinit cu dificultate (tocmai trecusem de 110 la oră), am semnalizat şi am oprit, la vreo 30 de metri de apărătorii legii. Totuşi, apucasem să văd: nu aveau radar. Deci nici cameră de filmat. Ajută-mă, Doamne! Am deschis geamul şi am aşteptat. Poliţistul venea calm. A salutat, s-a prezentat şi mi-a cerut actele. I-am răspuns politicos la salut şi l-am întrebat, cu cea mai îngerească faţă de care eram capabil, dacă am făcut ceva.

— Da, aţi efectuat o depăşire pe linie continuă.

— Eu?! Nu cred. Imposibil. A, am tras puţin volan stânga… Dar atunci când a ieşit Citroënul acela roşu, ca să-l evit. Ce să fac? Dar n-am tăiat linia… Poate am atins-o…

— Nu, nu, asta s-a întâmplat după ce aţi depăşit camioneta.

— Ce camionetă? N-a fost decât acel Citroën roşu.

Şi, în timp ce dialogam cu poliţistul, m-am dat jos din maşină şi i-am dat actele.

După ce s-a uitat în ele, mi-a spus:

— Pe dânsul l-aţi depăşit…

Când am privit în spate, am îngheţat, deşi afară erau vreo 8 grade în sus. Celălalt poliţist îl oprise pe amărâtul care mă ţinuse în fundul lui 10 kilometri şi care acum scria ceva.

— …iar acum dă o declaraţie despre ce s-a întâmplat.

Clar: aici se sfârşea drumul spre Rai.

— Dar unde vă grăbiţi aşa, domnu'… Şerban Robert-Dumitru?

— Mergem la târgul de carte de la Bucureşti. La *Gaudeamus*. Începe mâine şi trebuie să ajungem să pregătim şi noi standul, că avem o mulţime de lansări de cărţi…

— Am înţeles. Dar ştiţi că este interzisă depăşirea pe linie continuă…

— Când am intrat eu în depăşire nu era linie continuă… Aveam voie… Apoi am văzut, când deja eram în depăşire, că altfel nu mă băgăm. Sunt şofer conştient, dom'le, sunt şi eu ziarist, ştiu ce se face şi ce nu… Am şi eu prieteni printre poliţişti, ştiţi, mai lucrăm împreună pe teren, la acţiunile lor, scriem despre ei, ei ne mai dau câte-un tromf… Cum se face…

— Şi ce cărţi aveţi în maşină? Documente de însoţire a mărfii aveţi?

— Da, cum să nu! Avem de toate: poezie, romane, cărţi pentru copii. Avem şi Şerban Foarţă, ştiţi, cel care a compus pentru Phoenix, tocmai i-am publicat o splendoare de…

— Îmi pare rău, trebuie să vă reţinem permisul.

— Mă nenorociţi, domnu' poliţist! Am şi eu familie… Copil mic… Am nevoie de carnet. Zău… Am lansarea cărţii mele la Bucureşti, nu mai ajung la ea… Mă aşteaptă o mulţime de prieteni… Vă rog…

— A, păi scrieţi şi cărţi?

— Da, da! Asta nouă e chiar o carte cu articole din presă… Scriu şi poezie, şi proză… Mă grăbeam să ajung la lansare, e chiar mâine, am minţit.

— Trei luni, cât vi se suspendă permisul, aveţi timp suficient să scrieţi o carte nouă, domnu' scriitor. Vă rog să veniţi cu mine…

Am zâmbit, dar eram tăiat ca maioneza. Şi nu mă puteam aduna.

Ăla din camionetă încă dădea cu subsemnatul, de parcă povestea aventura vieţii lui. Ştiam că nu-i nicio scăpare: declaraţia martorului, plus că poliţiştii văzuseră fapta… Adio şi-un praz verde! L-am urmat. A intrat în maşină, pe locul şoferului. El era cel mai mare în grad. Sau în funcţie.

— Şi ce cărţi pentru copii aţi publicat? m-a întrebat, în timp ce se uita din nou în acte.

— Imediat vă arăt. Nişte minunăţii!

Am pornit rapid spre Dacie şi aproape că am smuls uşa din spate, fiindcă taman atunci s-a găsit să nu se deschidă. Am băgat degetele prin pachetele în care erau cărţi şi am început să le sfâşii. Fiara din mine se dezlănţuise! A venit şi Claudia, care era toată numai stupefacţie. I-am spus că vreau câte două exemplare din ce aveam.

— Din toate?

— Din tot ce se poate, dar repede!

Între timp, eu am cules un exemplar din *Ochiul cu streaşină*. Pe prima copertă era jumătate din mutra mea, pe coperta a IV-a, cealaltă jumătate. Uşor încruntat. Mai tare ca buletinul şi ca legitimaţia de presă la un loc! Claudia a pus cărţile unele peste altele, mi le-a aşezat în braţe, mi-am pus şi moţul la teanc, *Ochiul* meu, şi m-am întors sprinten spre maşina poliţiei. Camioneta tocmai pleca. L-am fulgerat cu privirea pe şofer, dar nu l-am nimerit.

— Ia uitaţi, am arătat eu cărţile. Vă rog… Iar asta e mea… Vă rog…

— Domnul Şerban e şi scriitor, i-a spus şeful colegului său. De aia se grăbeşte şi depăşeşte pe linie continuă…

— Zău, n-am făcut-o intenţionat, nu mi-am dat seama, nu era linie continuă când…

— Doamna din maşină e soţia dumneavoastră?

— Nu, e colega mea de la editură…

Poliţiştii răsfoiau cărţile, se mai uitau la coperte, la imagini. Apoi au făcut un schimb de priviri.

— Domnul… scriitor, aveţi două puncte penalizare fiindcă n-aţi purtat centură de siguranţă.

Nu mi-a picat fisa, eram anesteziat. Perspectiva de a nu avea carnet 90 de zile îmi paralizase creierul.

— Zău că purtam! Port tot timpul… Respect legea…

— Nu m-aţi înţeles, mi-a răspuns omul şi a ieşit din maşină.

S-a uitat în ochii mei şi a continuat:

— Doar două puncte, pentru centură…

Dobitoc ce eram!

— Vai, vă mulţumesc din inimă! Mulţumesc mult! îmi pare rău, n-am făcut-o cu intenţie, n-am văzut că era continuă. Mă grăbeam, v-am spus… vedeţi… Nu mai fac! Mulţumesc din inimă!

— Citiţi şi semnaţi aici.

Am citit fiindcă nu-mi venea să cred. Dacă îmi întindeau o capcană? Dacă îşi băteau joc de mine? Aveau martorul, aveau tot ce le trebuia. Nu, nu, scria clar – şi corect, căci m-am uitat şi după d-astea, ticuri de cititor feroce – că nu am purtat centura de siguranţă, că 2 puncte, că amendă de 48 de lei. Am semnat. Poliţistul mi-a dat un exemplar.

— Mulţumesc mult!

— Staţi să facem şi chitanţa…

— Nu e nevoie, zău, nu decontez. E bine aşa… am şoptit eu, în timp ce scoteam din buzunar o hârtie de 50.

— Domnul., dacă vă luam carnetul şi vă lăsam doar scriitor era mai bine?

— Nu, nu, dar chiar n-am nevoie de chitanţă… Ce să fac cu ea? Vă rog… Zău, lăsaţi…

— Domnu', vă rog şi eu!

Poliţistul mi-a întins chitanţa pe care colegul lui o scrisese în maşină. Am luat o mutră şi mai vinovată decât cea pe care o avem deja instalată.

— Actele dumneavoastră, mi-a spus şi mi le-a întins. Să conduceţi prudent, mai sunt echipaje pe drum. Şi mulţumim pentru cărţi, dar nu era nevoie.

— Zău, sunt pentru copii… Cu mare drag! Să le citiţi sănătoşi. O să vedeţi, sunt minunate!

— A, vă rog, pe asta puteţi să o luaţi înapoi…

— Sigur?! Nu o vreţi nici măcar ca amintire?

— Nu, nu, luaţi-o, poate vă mai trebuie…

— Cum spuneţi… Mulţumesc din suflet! Sănătate multă! Merg încet! Mulţumesc!

Am plecat spre maşină, am intrat, am zis *Doamne-ajută* şi m-am uitat la Claudia.

— Ai scăpat?!

— Da! Da! Iar asta e pentru tine, i-am răspuns, în timp ce i-am întins, cu o gură până la perciuni, cartea pe care poliţistul mi-o înapoiase şi pe a cărei copertă era, intransigentă, jumătate din mutra mea.

* * *

Nouă întâlniri caraghioase dintr-o viaţă scurtă de şoferiţă

Simona Tache

„Povesteşte-mi o întâlnire cu poliţia!", m-a rugat Robert Şerban. De unde să ştie omul că am mai multe întâmplări de povestit? Nouă am adunat într-o viaţă scurtă de şoferiţă. Şi caraghioase toate…

Prima întâlnire cu poliţia rutieră.

Aprilie 2006, ajunul Paştelui

La ora întâmplării sunt de numai două luni o obişnuită a volanului. E ajunul Paştelui. Parchez regulamentar acasă, în spatele blocului. În mod inexplicabil, în timp ce dau cu spatele, mă trezesc cu un sfert de caroserie împrăştiată pe jos. Mai dau un pic cu spatele. Cantitatea de tablă înşirată pe asfalt creşte. Sunt sincer surprinsă. Ce dracu', mi se scurge maşina? Cobor să cercetez. Aflu că, în timp ce dădeam în marşarier, îmi intrase o ţeavă sub bara din faţă.

Sun la o firmă specializată în intervenţii. Vin nişte băieţi, îmi proptesc tabla la loc pe maşină şi mă lasă, scurt, fără

120 de lei. După ce pleacă, văd că bara a rămas puţin desprinsă într-o parte şi decid să apelez la asigurări, ca s-o schimb, înainte de asigurări am de mers la poliţie. Noroc că e liber. Cine dracu' se duce să declare accidente seara, târziu, fix în ajunul Paştelui? în afară de mine, doar doi-trei fraieri. Poliţistul de serviciu – nervos cu spume. E evident că ar fi vrut să fie de faţă când îi înroşeşte nevasta ouăle, în loc să fie la muncă. La cine să ţipe, la cine să ţipe? Ah, da, uite o căprioară cu şapcă! Nu-l ţine mult, se înduioşează într-un final, îmi dă chiar şi o carte de vizită. Plec şi cu autorizaţia de reparaţie în buzunar. Dar nu apuc s-o folosesc, pentru că…

A doua întâlnire cu poliţia rutieră.

Tot aprilie 2006, a doua zi de Paşte

E luni. Plec spre redacţie, fiindcă noi nu sărbătorim. Noi facem ziar în a doua zi de Paşte. De fapt, eu mi-am făcut treaba încă de vineri, aşa că sunt relaxată. E ora 10. Oraşul e pustiu. În afară de o dubiţă albă, nicio maşină. Hopaa, dar de ce merge aşa încet? Alo, băiatu' cu dubiţa, ce dracu' facem? Ne mişcăm şi noi mai cu talent? Să ne-nţelegem, eu

am de două luni volanu-n mână, dar sunt o şoferiţă prea şmecheră ca să mă las umilită! Dau semnal şi mă bag cu două roţi pe linia de tramvai. E singura metodă de a-l depăşi pe animal, fiindcă se merge pe o singură bandă, a doua fiind ocupată de maşini parcate. Nemernicul accelerează. Ce nesimţit! Tocmai acum, când mai aveam un pic şi-l depăşeam! Hopaaa, am impresia că tre' să reintru pe şosea, fiindcă se apropie un refugiu de tramvai! Sau măcar să mă urc şi cu celelalte două roţi pe linia de tramvai! Mama mă-sii, ceva trebuie să fac, fiindcă, dacă mai merg mult aşa, presimt că n-o să se întâmple ceva bun! *Shit*! Pe şosea nu pot să revin, că nu am loc de idiot! Poate ar fi bine ca măcar să reduc viteza? Da, da, neapărat tre' să reduc vi… BUFF… Ce tare! Am reuşit chiar mai mult decât să reduc viteza. M-am oprit de tot! Cu botul înfipt în refugiul de tramvai. A doua zi dimineaţă duc maşina pe platformă la poliţie. E de serviciu tot tipul din seara de ajun. Mă recunoaşte. Cum ar fi putut să mă uite în două zile?

A treia întâlnire cu poliţia rutieră.

Zi frumoasă de august 2006

În ultimele trei luni m-am răcit un pic faţă de poliţia rutieră. M-am văzut doar cu poliţia de la furturi. O dată pentru că mi-au fost furate oglinzile de la maşină, altă dată pentru că mi-a fost spart geamul din stânga-faţă.

Parcă merit o repriză de *shopping* sau ceva. Pe undeva prin zona Unirii. Trag pe dreapta, hotărâtă să mă premiez cu ceva frumos. Mă proptesc cu roata din dreapta-faţă într-o bordură. Nu mai pot s-o mişc în nicio direcţie. Bine, nici nu mi-ar mai folosi la ceva s-o mişc, fiindcă şi cauciucul, şi janta sunt deja şifonate. N-apuc să dau cu basca sufletului de pământ, că-mi răsare lângă maşină un om. Mă întreabă dacă am rezervă. Am. O rezervă din ce în ce mai mare vizavi de abilităţile mele de şofer. Şi parcă şi o roată în portbagaj. În cinci minute îi mulţumesc aproape cu lacrimi în ochi şi sunt din nou aptă să mă deplasez. La poliţie, ca să-mi iau a treia autorizaţie de reparaţie.

A patra întâlnire cu poliţia rutieră. Decembrie 2006

Final de an. 29 decembrie sau aşa ceva. Mă grăbesc îngrozitor, căci în puţine ore trebuie să fiu la aeroport. Parchez pe Doamnei, pe *oprire interzisă*. Fix lângă cercul ăla albastru tăiat cu un X roşu. În spatele meu, o maşină de poliţie. Poliţiştii, amabili, îmi fac semn din faruri şi din mâini. Mesajul lor: „Iubi mică, nu parca, nu parca! Suntem aici şi o să îţi iei o amendă de: o să te usture". Nu îi observ, sunt prea

absorbită de parcare. Îmi iau o amendă de mă ustură.

A cincea întâlnire cu poliţia rutieră. Septembrie 2007

De data asta chiar n-am mai păţit nimic de muuult. De aproape 9 luni, mai exact. Nu tu accident, nu tu pană, nu tu furt. Nimic. Dacă tot am ieşit din era ghinioanelor, plec să-mi iau iubitul de la aeroport. Ajunsă la Otopeni, mă aşez la coadă la parcare. Apăs pe buton. Iese servitoarea. O concediez. N-am apăsat pentru ea, ci pentru un jeton. Iese şi jetonul. E verde, mic şi rotund. Când să pun mâna pe el, îmi scapă. Cade pe undeva pe lângă maşină. Cobor să-l caut. Un întreg cârnat de maşini începe să mă claxoneze. Frânturi neinteligibile de mesaje, precum „cratiţă", „mă-ta" sau „cine ţi-a pus, fa, proasto, volanul în mână?" îmi trec pe lângă urechi. Mă enervez şi mă urc înapoi, cu gândul să parchez repede şi să mă întorc să caut nenorocitul de rahat verde. Fără el sau 500 de lei nu mai plec de-aici decât ca pieton. Găsesc un loc foarte aproape de intrare. Parchez cu spatele şi cu foarte mulţi nervi. Sunt o fire temperamentală. Mă opreşte zgomotul lunetei împrăştiindu-se în mii de ţăndări peste tot. Îmi iese temperamentul pe nas la vederea tardivă a unui cutioi alb înfipt în peretele alb din spatele maşinii mele fără lunetă. Mâine o să merg din nou la poliţie.

A şasea întâlnire cu poliţia rutieră.

Octombrie 2007, la doar o lună de la a cincea.

OMG! Iar începe şi nu se mai termină?

Merg spre redacţie liniştită, când o colegă de trafic schimbă brusc banda. Fără să se asigure! Se înfige în mine cu maşinuţa ei nouă-nouţă, colorată şi lustruită ca o bomboană, vorba lui Cărtărescu. Se dă jos, buimacă, nu pare să priceapă ce a făcut şi refuză indignată invitaţia mea la poliţie. Plec singură. Nu ajung bine acolo, că apare şi ea, escortată de soţ. îi completează el hârtiile. Eu mi le completez singură rapid. Zbârnâi, mă mişc ca pe tarlaua lu' mama prin sediul şi printre procedurile complicate ale poliţiei. Nu îmi pot stăpâni un zâmbet arogant, de hârşâită într-ale accidentelor uşoare.

A şaptea întâlnire cu poliţia rutieră. Noiembrie 2007. Iar n-a trecut decât o lună.

Mi se pare deja prea mult

Ploaie. Şoseaua Olteniţei. Pană. Cauciuc şi jantă distruse iar. Janta nu înţeleg de ce, că doar n-am continuat să merg până când m-au fluierat 20 de muncitori, ca să-mi arate că am pană. Ah, ba da, am continuat. Privesc calmă cum trei dintre muncitorii cu pricina îmi pun

roata de rezervă, în timp ce ceilalţi 17 îi susţin emoţional, cu glume şi încurajări. Le dau de-o bere şi plec spre poliţie. Deja nici nu mai am emoţii.

A opta întâlnire cu poliţia rutieră. Decembrie 2007. Hai, frate, pe bune?

Ies din parcarea redacţiei, plângând la volan de se zgâlţâie cămeşa pe mine. Cine mai ştie cine mă supărase? De lacrimi, nu văd să dau prioritate. Sau uit. Mă opreşte poliţia, îmi cere actele sec. În timp ce poliţistul îmi scrie amenda, îi dau înainte cu plânsul. Nu i se clinteşte niciun muşchi, nu se înduioşează defel. Ce om crud! Da' nici eu nu schiţez nici de-a naibii vreo tentativă de a mă opri din boceală. Ne ignorăm cu succes, fiecare îşi vede de treaba lui. Doar treaba mea e pe bani.

A noua întâlnire cu poliţia rutieră şi ultima. Deocamdată. Iunie 2010

Conduc către Câmpina, cu Nic în dreapta. Soare, frumos. Prea soare şi prea frumos, de fapt, pentru gustul meu de mioapă. Din cauza soarelui şi a unei micuţe pante, în comuna Ciolpani nu văd un bătrânel care traversa. În loc să opresc la trecerea de pietoni, trec mai departe. Nu îl deranjez cu absolut nimic, că e departe încă, dar, câteva minute mai târziu, cu flash-uri şi cu girofarul pornit, o maşină de poliţie îşi manifestă în spatele meu intenţia de a mă cunoaşte mai bine.

Trag pe dreapta, îmi dau jos ochelarii de soare, ca să mi se vadă uitătura de căprioară, adopt privirea vinovată nr. 5 şi aştept:

— Bună ziua, sunt agentul Cutare. Ştiţi de ce v-am oprit, da?

— Ştiu.

— O să vă dau o mică vacanţă.

— Ce să zic, o cam merit. Dar cam cât de mică?

— Cam de 30 de zile…

Îmi plec genele, oftez sfâşietor şi las să scape următorul porumbel:

— Nu puteţi să-mi daţi totuşi cât mai multe puncte şi orice alte pedepse, în afară de vacanţa asta?

— Nu pot, îmi pare rău…

Foarte politicos, omul îmi ia buletinul şi permisul şi se duce la el în maşină să rezolve cu scriptele. După ce pleacă, Nic mă întreabă calm:

— Auzi, tu eşti conştientă că tocmai i-ai sugerat că eşti dispusă

să-i dai o șpagă, ca să nu-ți ia permisul?

— Ăăă? Ngngng…

Bineînțeles că nici prin cap nu-mi trecuse să-i ofer o șpagă. Pur și simplu îl întrebasem dacă nu pot să scap cu doar un miliard de puncte sau ceva. Mă milogisem aiurea, scâncisem și eu nițel înainte să-mi încasez pedeapsa meritată.

A fost ultima interacțiune cu un polițist de la rutieră. Poate și pentru că, între timp, am devenit un fan al mersului pe jos, în oraș, iar prin țară, până când o să avem autostrăzi și n-o să mai facem o zi până în celălalt capăt al ei, am decis că voi circula cu trenul.

* * *

Actele la control

* * *

Despre cum n-am mai intrat în istorie

Oxana Silviu Dachin întâlnirile mele cu stomatologii sau polițaii?! Hmm, pe cele cu stomatologii le voi scrie într-o minicolecție horror-comedie. Cele cu polițai au fost simple. Toate. Cu finaluri neașteptate. Cu dinozauri încă nu m-am întâlnit. Sau mai știi?…

1990, august, revoluția tocmai ne convinsese că a dispărut comunismul de pretutindeni, ce se întâmplase în iunie la București ne schimbase puțin viziunea… Foarte puțin. Cu vreo câteva luni în urmă strigam „jos comunismul!” Și se părea că am învins. Noi am învins, înțelegi? Noi înseamnă eu și bunul meu prieten S., alpinist atunci, dispărut acum într-un accident maritim. Zi de primăvară, cu albastru și chef de viață. Cu albastru, mai ales. Stăm tolăniți pe bordura unui mormânt, în cimitirul din apropierea gării. Povestim nimicuri. Cântăm încet, fals, pasional, ceva din Celelalte Cuvinte. Iarbă prin păr și pe obrajii ei… S. se ridică și începe să țipe: „Bă, bă, nu se poate!” Sar ca ars și privesc în direcția în care se agită el. Nu înțeleg. El continuă să urle mirat: „Să-mi baaag! Bă, nu se poate!” „Ce ai, mă?”, întreb eu curios. Deși se mira destul de des, părea că acum e ceva serios. „Vacă, astăzi vom scrie istorie!” Nu era prima dată când scriam istorie… „Hai cu mine”, strigă și o rupe la fugă spre stația de autobuz de peste drum. „Ce ai, mă?”, întreb iar când reușesc să-l ajung. „Hai cu mine, nu-ți spun!” Am urcat în autobuz și pa!

Ajunși acasă la S., îmi trântește în brațe un sac din piele, jerpelit: „Ține!” Aruncă înăuntru un piolet, o frânghie și un ciocan de cizmar. „Hai!” Și o rupe la fugă pe scări în jos.

Ajunşi în cimitir, exact în locul din care am plecat ceva mai devreme, mă ia pe după umeri şi, îndreptându-şi arătătorul spre unul dintre monumentele aflate în cimitirul eroilor necunoscuţi, spune: „Steaua roşie! Ia spune tu, ce simbolizează steaua roşie?”. Tac. Tot mai mirat… „Nu se poate! Cum au uitat ăştia steaua roşie la noi în oraş? Cum au putut trece cu vederea aşa ceva?” Am trecut dincolo prin spărtura care despărţea cele două cimitire, înarmaţi fiecare cu câte un ciocan, şi ne-am apucat de lucru. Loveam pe rând. Cioc, cioc, cioc! Fără nicio teamă. La gardul cimitirului se opriseră câţiva trecători. Cu cât mai mulţi, cu atât mai bine. Făceam ce ar fi trebuit să facă alţii!

Nu trecuseră zece minute din toată acţiunea, când, la intrarea în cimitir, opreşte ARO-ul poliţiei. îl poreclisem „aspiratorul”. Îşi deschidea uşile din spate şi te trăgea înăuntru, ca un aspirator… Un poliţist grăsuţ coboară de la volan şi vine grăbit spre noi. „Dă-te jos”, îi strigă lui S., cocoţat în vârful monumentului. Nu reuşiserăm în cele zece minute decât să ciobim un colţişor al unei stele. Straşnic material! „De ce să coboare?”, îl întreb liniştit pe om. „Aveţi răbdare să terminăm ce ar fi trebuit să terminaţi voi”. „Mă, voi sunteţi nebuni? Coboară de-acolo sau urc eu după tine!” „Aţi venit singur?” continui eu pe un ton enervant. „Sunteţi atât de curajos… Dacă ne urcaţi în ARO, pot să stau pe locul din faţă? Că am rău de mare…” Poliţistul, transpirat, privea când la mine, când la S., care lovea în continuare cu spor, nemaiştiind ce să spună. „Aveţi acte la voi?” „Nu, nici vorbă”, îi răspund. „Cum adică nici vorbă? Tu nu ştii că trebuie să ai buletinul la tine?” „Nu am niciun buzunar la hainele astea. Ce-ai fi vrut, să port cu mine o plasă de-un leu, cu buletinul în ea?” Staţia din maşină începuse să pârâie. Asta a sporit transpiraţia de pe chipul poliţistului. „Băieţi, trebuie să veniţi cu mine!” L-am privit cu un zâmbet plin de bunătate: „Şi dacă nu venim? Ne iei tu pe sus pe amândoi?” Colţul gurii îi tresărea nervos. „Haideţi cu mine, nu vă prostiţi!” „Nu venim, vrem să vină ăia de la ziar şi primarul şi şeful poliţiei!” La gardul cimitirului erau adunaţi vreo zece oameni.

„Dacă nu veniţi, o să am probleme. Şi nu vreau să am probleme din cauza voastră!” L-au pedepsit trimiţându-l la noi, mă gândeam eu. „Calmează-te, omule, şi vezi situaţia aşa cum e în realitate. Demolăm un simbol al comunismului. Ce, poliţia nu vrea să scăpăm de comunism?” „Nu fac politică!”, mi-a tăiat-o scurt. „Păi, să doreşti moartea comunismului nici nu e politică. E bun-simţ!” Şi discuţia,

aproape monolog, a durat vreo cinci minute. Eu băteam câmpii despre comunism, el transpira nervos, din când în când S., călare pe monumentul eroului sovietic, mai lovea cu pioletul, parcă tot mai fără chef. În spatele aspiratorului tocmai parcase o Dacie albastră şi din ea au coborât doi indivizi. Unul civil, celălalt poliţist.

„Trei pe doi, nu-i corect", mormăi S. „De ce nu, mă? Unul e civil, ăla nu se calculează". „Îl calculaţi voi, nu mă să ajungă aici", spuse poliţaiul, ceva mai relaxat. „Bună, băieţi", zise civilul şi ne strânse mâinile, salutându-ne. „Mergi şi linişteşte oamenii şi trimite-i acasă, spune-le că a fost o neînţelegere", i-a ordonat transpiratului. „Voi, haideţi cu noi şi discutăm în maşină". „Cald în maşină", spuse S.putem discuta şi aici". „Vreţi să discutăm la secţie? Acolo e mai răcoare", interveni şi poliţistul nou-venit. „Spuneţi-ne ce am greşit şi urcăm în maşină. În amândouă maşini!" S-au privit scurt şi civilul a început o poveste lungă. Despre tinereţe, entuziasm, minte puţină, eroism prost înţeles. Îmi pierduse răbdarea în primele treizeci de secunde. S. Începu să fluiere piesa de la Celelalte Cuvinte… „Mă, mucosule!", strigă individul în uniformă, „nu ţi-e ruşine? Domnul încearcă să liniştească lucrurile şi tu faci pe nebunul?" Ne privim şi nu ne dăm seama cât de în serios trebuie să luăm lucrurile astea care, zice-se, trebuiau liniştite. Ăştia chiar păreau supăraţi pe lupta noastră împotriva comunismului… „Şi nu aveţi nici acte la voi, continuă poliţistul nervos. „Cine a spus că nu avem v-a dezinformat", replică S. Scoase buletinul, triumfător, şi i-l întinse. Omul luă buletinul, îl strânse uşor între degetul mare şi arătător… „Cam subţire". S. avea vreo câteva file în buletin. Pe restul le folosise drept cărţi de vizită… Păstrase însă partea cu fotografia, adresa etc.

Curat în Dacia albastră. Mirosea a parfum amestecat cu fum de ţigară. „Cum vedeţi voi viitorul acestui oraş? Viitorul ţării cum îl vedeţi? întreb fiindcă vă văd băieţi deştepţi". „După ce v-aţi dat seama că suntem deştepţi?", îl întrerup eu. „Fiindcă ne-am urcat în limuzină fără să facem scandal", spuse S. râzând. „Eşti mai deştept ca mine", îi spun. „De ce, mă?" „Fiindcă ai urcat primul, de-aia". Şi râdem din ce în ce mai zgomotos. Oamenii de pe scaunele din faţă se privesc amuzaţi. „Poftiţi, domnişoarelor, am ajuns!" Nu era clădirea poliţiei. Am trecut des pe strada asta, dar nu ne-am întrebat niciodată ce e aici. Intrăm într-un birou cu o hartă mare pe perete, o masă galbenă, veche şi câteva scaune. „Poftiţi, luaţi loc!"

„Foarte pe scurt, vă înţelegem gestul, indiscutabil, poate, dacă am fi fost în locul vostru, am fi făcut la fel. Dar trebuie să ne înţelegeţi şi voi pe noi. Ce aţi făcut voi poate fi interpretat ca act de vandalism şi urmările v-ar putea complica viaţa. E monument istoric, nu putem să-l legăm aşa simplu de comunism sau de lupta împotriva comunismului. Vă rog să vă gândiţi serios la asta. Şi tot serios, vă gândiţi la o carieră politică?” Priveam în podea şi cântam în gând iarbă prin păr şi pe obrajii ei… A răspuns S.: „Ne gândim serios să înfiinţăm o trupă rock. Să cântăm peste tot în lume. Să vă spargem urechile!”, ţipă el dintr-odată, râzând. Şi iar am izbucnit în râs. Poliţistul, fost nervos, acum puţin amuzat, a luat telefonul de pe masa galbenă, a format un număr şi acum aşteptam toţi să răspundă cineva la celălalt receptor. În sfârşit, vocea unei femei, după un scurt „taci, mă!”, adresat probabil cuiva din apropiere: „Alo, M., tu eşti?” „Da, eu sunt”. „Ai verificat?” „Daa, am verificat”. „Spune-mi, câte file are buletinul lui S?” „Clar”, răspunse poliţistul şi se uită încruntat spre noi. „Acum două săptămâni, dacă ai răbdare îţi spun şi data, tocmai a fost reţinut fiindcă s-a căţărat pe hotelul C. din oraş. Bravo!”, rosti admirativ civilul. „Mai e ceva?”, întrebă poliţistul la telefon. „Ar mai fi, M., ar mai fi… Oraşul Z., ştii tu, al mare…” S. se ridică de pe scaun, îşi luă sacul jerpelit în spinare şi porni spre uşă. Nu înţelegeam nimic. M-am ridicat şi eu şi am pornit spre uşă. Fără la revedere, fără vreo privire în urmă, am închis uşa, parcă pentru a mă asigura că nu ne vor urmări şi ies în stradă. „Bă, eşti prost, ce dracu’ a fost asta?”, îl întreb. Nu spune nimic, doar merge încet în josul străzii. „Mâncăm savarina aia? Hai, nu mai fi supărat, că poţi face infarct, am citit eu undeva. Ai bani?” „Ar fi ceva…” „Hai!”, spune scurt şi o rupe la fugă. „Şi să-l fut pe unchiu’ că s-a făcut poliţai în Z! auzi, bă, să-l fut!”, urlă el în timp ce ne apropiem de cea mai proastă cofetărie din oraş.

* * *

Desăvârşitul nas de puşcăriaş al lui Caraion

Nora luga

Abia împlirââsem 21 de ani când mi-am luat în primire catedra de germană la Şcoala generală nr. 1 din Sibiu, despărţită doar de vreo patru case săseşti, vechi de câteva secole, de Turnul cu ceas. Probabil că întâmplarea pe care o să v-o povestesc azi deschide seria unui lung şir de aventuri, considerate de psihologii recenţi declanşatoare de deliruri sau chiar de porniri suicidale, când se abat asupra unui suflet

nevinovat, căzute ca recentul cutremur neprogramat din Italia, în cazul meu, tocmai aceste „agresiuni" au avut, dimpotrivă, un efect reconfortant. N-am să înţeleg niciodată ce nas de puşcăriaş desăvârşit o fi avut Ion Caraion, care, după fiecare poezie trimisă la *Gazeta literară*, îmi spunea că o asemenea izbucnire de libertate şi un „je m'en fichism" mai impertinent în faţa suferinţei nu putea avea decât unul care a stat la pârnaie o viaţă întreagă. Oare cum îşi dădea seama că pe mine crizele de râs, imposibil de oprit, mă apucau la conferinţele unor academicieni cu ştaif, la un *Impromptu* de Chopin, executat la pian de Rubinstein la Festivalul „Enescu" şi, ce era mai grav, chiar la catafalcul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Eram aşadar cea mai tânără profesoară din Sibiu, fiindcă dădusem câte două clase de liceu într-un singur an, ca să-mi dobândesc independenţa materială de părinţi mai repede, şi toţi elevii mei erau îndrăgostiţi de mine. Făceam în fiecare duminică excursii pe „Hohe Rinne" (Păltiniş) şi jucam diverse scene din Karl May. Eu eram Winnetou şi Manny Kirschner, un blond deşirat care citea mult şi avea prestanţă în faţa celorlalţi, era Old Shatterhand. Mâneam Gletscherwonne (zăpadă amestecată cu mure) şi ne luam la trântă în serios, ca nişte vikingi adevăraţi. Numai eu aveam plete lungi negre şi, când ne rostogoleam pe creastă, oprindu-ne într-un colţ de stâncă, nimerindu-se ca Manny să fie deasupra mea, îl vedeam roşindu-se şi ştiam că şi el vedea acelaşi lucru pe faţa mea. Şi a venit vacanţa. Mulţi au plecat din oraş şi eu aveam mai mult timp liber. Citeam la Biblioteca „Astra". La masa la care mă delectam cu *Also sprach Zarathustra* – până atunci niciun poet nu mă posedase mai deplin şi total decât Nietzsche – s-a aşezat un tânăr care a plecat la prânz odată cu mine. Era student la medicină la Cluj şi venise în Sibiu să-şi petreacă vacanţa cu familia. M-a invitat la o bere. Am fumat. I-am spus că mama e balerină şi tata violonist la Filarmonică. S-a arătat extrem de interesat, mărturisindu-mi că adoră muzica simfonică şi e nelipsit de la concertele Filarmonicii din Cluj. Se întunecase de-a binelea. Era o lună imensă cu un halou care prevesteşte ceva, spun bătrânii satelor. Am plătit şi am luat-o împreună prin dreptul mănăstirii Ursulinelor spre gară. îi povesteam de coridoarele subterane, unde erau zidite maicile moarte cu secole în urmă: Fidelius. Ferdinanda, Benignă, Pia, Hroswitha, Stanista… şi deodată am văzut acele ceasului de la gară arătând ora 22. Mi-a pierit glasul. Proprietarul era paranoic, cu izbucniri violente, şi dacă întârziai peste ora 21,

devenea agresiv şi nu te mai primea în casă. I-am spus medicinistului clujean că n-am altă soluţie decât să stau în gară până la ziuă, când încep orele la şcoală. Băiatul, bine-crescut, mi-a promis că rămâne cu mine toată noaptea. Mi-a luat mâna în mâna lui, cântându-mi cu o fermecătoare voce de tenor liric „Ce rece mânuşiţa, îmi dai voie s-o-ncălzesc", cunoscuta arie din *Boema* de Puccini. Scena se petrecea pe o bancă în faţa gării, unde mişună toate scursorile vechiului burg săsesc. „Îţi mulţumesc că rămâi să-mi ţii de urât. Vom avea aşadar o noapte de operă… Dar nu înţeleg, de ce Boema? Ştii că Mimi era eroina preferată a mamei? Cânta şi plângea: «Când vine primăvara/ când totul înfloreşte/ primul sărut al lui april al meu e…»". „Ce coincidenţă, şi e chiar aprilie!" „Eu fugeam în marchiză, unde era WC-ul, mă încuiam acolo şi mă prăpădeam de râs. Cum de n-ai observat că sunt leită Carmen? Hai să-ţi cânt ceva: «Amoru-i un copil pribeag/ ce-n veci cu legi nu poţi să-l stăpâneşti, / de nu-ţi sunt dragă, tu mi-eşti drag, / dar de-mi eşti drag, să te fereşti…» „şi-l ameninţam cu degetul ca pe un copil obraznic. Pe urmă am făcut concurs. „Asta din ce-i?" „Din *Egmont*" „Dar asta?" „Din *Somnambula* de Bellini". „Dar corul?" „Ei, corul cine nu-l ştie? E din *Nabucco*". „Cât e ceasul?" „A trecut de 5 şi e lumină ca ziua. Uite, miliţianul ăla vine spre noi". „N-are decât, ce, am comis vreo infracţiune?" „Actele de identitate". Ne supunem. „Ce făceaţi aici la ora asta?" „Cântam arii din opere". „Aha, asta se cheamă *operă*? Şi aţi făcut *operă* toată noaptea? Şi Dumneata eşti cântăreaţă de ocazie? Dă condicuţă ai?" „Sunt profesoară la Şcoala generală nr. 1". „A, frumos, foarte frumos. Cu elevii dumitale unde cânţi operev şi-a băgat buletinele noastre în buzunar şi a spus: „Mergem la Secţie. Serviciul începe la 8. O să aşteptaţi afară". Ne-a scos într-o curte mică interioară, unde priveau zeci de ochi de femei şi bărbaţi printr-o lucarnă dintr-un beci, strigându-ne şi făcând gesturi obscene: „Cum fu doamnă profesoară să ţi-o tragă puştiu-n gară?". N-aveam unde să ne ascundem şi ei făcură spume la gură de-atâta scandat. Şi deodată situaţia mi s-a părut atât de ridicolă, încât am început să râd şi l-am contaminat şi pe el. Şi am râs amândoi o jumătate de oră fără oprire şi animalele alea din cuşcă au început să urle şi bărbaţii ăia cu unghiile lungi şi negre sfâşiau bluzele transpirate sub care ţâţele zvâcneau ca nişte furuncule gata să se spargă. Apare, în sfârşit, un ofiţer cu chipiu, blonziu şi fad ca o supă nesărată. „Am citit raportul tovarăşului caporal". Studentul e liber. „Dumneavoastră puteţi pleca. Profesoara rămâne cu noi".

Medicinistul îmi urează să nu cedez şi-mi promite că mă aşteaptă pe malul Cibinului. Rămân singură cu ofiţerul. Urangutanii din beci s-au topit ca prin farmec. „Priviţi-mă cu încredere. Suntem intelectuali amândoi. Sunt avocat, vă vreau binele. Daţi o declaraţie în care recunoaşteţi totul. Vă promitem că nu anunţăm nici şcoala, nici părinţii dumneavoastră. Oricum, apărarea de care vă cramponaţi nu contează. Dacă am ţine cont de ea, îl compromitem pe omul nostru şi întreaga instituţie… vreţi să vă ducem pe Centru cu puşca la spate, la Policlinica noastră pentru moravuri?" „Da! Asta şi vreau! Chiar vă implor să mă supuneţi acestor investigaţii mutilante. Fie şi cu riscul de a ajunge la Poarta Albă. Vă conjur să-mi recunoaşteţi adevărul. Nu mă interesează şcoala, nici gogoşile pe care le veţi turna părinţilor mei, cu atât mai puţin faptul că veţi închide ochii la minciuna ordinară a omului vostru. Eu nu vreau decât să vă recunoaşteţi minciuna cuibărită ca o ploşniţă în incoruptibila dumneavoastră instituţie". Ofiţerul se întoarce brusc la caporal: „Ia-o şi du-o la Policlinică, la tov. ginecolog Marinescu". „Îi punem cătuşe?" „Nu, dar cu puşca la spate". Parcurgem Corso-ul de la Hotel Bulevard până la Piaţa Mare, cotim la stânga pe Mitropoliei şi ajungem la Centrul de explorări medicale al MAI-ului. Intrăm într-o sală de aşteptare. Apare un medic pirpiriu, cu o faţă inexpresivă, pe care a încremenit plictiseala. îl poftеşte afară pe caporal, iar pe mine mă introduce fără o vorbă în cabinet. Mă urc pe masa ginecologică. Nu regret că am mers până la capăt, dar sunt sigură că verticalitatea mea e absolut inutilă. Ei nu-şi vor sacrifica omul, nici reputaţia. Doctorul are o lamelă în mână, pe care nu pot distinge nimic. „O să vă chemăm". Nu mai aveam niciun dubiu. Era clar că pierdusem partida. O jumătate de oră a trecut cât o jumătate de zi. Uşa se deschide şi pirpiriul îl cheamă pe caporal. După câteva minute ăsta iese pământiu la faţă cu o hârtie în mână. „Ai avut noroc de data asta. Dar n-o să te scăpăm o clipă din ochi". A întors spatele şi dus a fost. Pirpiriul în halat a întredeschis uşa şi mi-a făcut semn să intru. „Îmi dau seama prin ce ai trecut, deşi ştiai că eşti complet curată… Dar toţi se lasă cumpăraţi de frică. Eu sunt angajatul lor. Dar aş vrea să reţii că mai întâi sunt medic, am jurat şi-mi ţin jurământul!"

Pe malul Cibinului, medicinistul mânca o plăcintă. Mi-a întins şi mie punga în care mai era una. „Ce rece mânuşiţă, îmi dai voie s-o-ncălzesc?" Şi-am început să râdem ca la un semn, un ţărm de altul, legând vas de vas se leagă.

* * *

Ne pupam, să trăiţi
Radu Paraschivescu
Unui locotenent de miliţie din Constanţa
— *Skinny dip*. Hai să băgăm un *skinny dip*.

Propunerea săgetează ca un şoc electric grupul plecat în expediţia celor trei sute de paşi. Să faci baie noaptea e oricum o erezie pentru inchiziţia comunistă. S-o faci fără costum de baie adaugă blasfemiei sfidarea. Iar s-o faci în grup mixt e o aventură erogenă pentru care nu există pedeapsă îndeajuns de grea. Pudoarea e sora mai mică a vigilenţei revoluţionare. Un frigider sau un magazin alimentar poate să fie gol; corpul unui student se cere însă acoperit pe ici, pe colo, prin părţile esenţiale. Cu atât mai mult noaptea, chiar dacă nu te vede nimeni. Sau cel puţin aşa crezi.

Sărbătorim ceva? Mda, să zicem. O jumătate de an de când a crăpat Andropov. Evenimentul trebuie tratat cum se cuvine. Cu doi ani mai devreme trăseserăm un chef cosmic fiindcă o mierlise Brejnev. Iar înainte să ajungem la mare auziserăm la Europa Liberă că nici moş Cernenko, probabilul succesor al lui Andropov, nu stătea grozav la capitolul „caierul vieţii". *Ergo*, se mai profila un bairam. „URSS – bastionul vodcii e".

Undeva dincolo de plajă, hotelul doarme cuminte, cu luminile stinse. Singurul bec care luminează stă cocoţat pe un stâlp care păzeşte nisipul şi cască o mică spărtură în întuneric. Turişti nu prea mai sunt, fiindcă românul crede în calendar şi nu se abate de la litera şi de la cifra lui. A trecut ultima zi din august, gata, înapoi la serviciu. Stângul pe tobă şi faţa la producţie. Chiar dacă e un septembrie cald şi îmbietor. Chiar dacă nu-ţi mai vine să ieşi din apă. Şi chiar dacă peste plajă pluteşte de câteva zile zvonul că, nu se ştie de unde, o să se aducă Pepsi.

Suntem şase fete şi şase băieţi cazaţi la hotel prin intervenţia unui unchi cu influenţă la OJT Constanţa. În mod normal nu prinzi loc, chiar dacă hotelul e gol. Numărul par de perechi ţine de o strategie elementară. Suntem repartizaţi în camere băiat cu băiat şi fată cu fată, urmând să ultragiem morala de partid şi de stat pe cont propriu, prin schimburi de locuri între noi, ca să ajungem la intenţia iniţială şi finală: băiat cu fată, băiat cu fată, băiat cu fată etc. Gura lumii spune că din când în când se mai fac controale, dar asta n-are cum să sperie trupa în

călduri deşertată cu trei zile în urmă din personalul de Obor.

The skinny dip este semnul biruinţei de pe urmă. După atâtea şi atâtea ore de desfrâu („kama sutra se traduce prin cam o sută", conchide Patricia, numărându-şi orgasmele), să faci o baie în grup noaptea fără nimic pe tine înseamnă să înfigi steagul victorios pe reduta interdicţiilor şi tabuurilor. N-ai cum să-ţi refuzi plăcerea. Sigur că în capul nostru de tăuraşi încinşi fulgeră la un moment dat gândul fecundării nocturne a mării înseşi, dar ideea, strâmbă şi proastă, e pusă în umbră de perspectiva unei orgii acvatice şi nirvāṇatice.

Mai ales că niciuna dintre fete n-a zis nu. Şi mai ales că niciunul dintre băieţi nu l-a citit cum trebuie pe Conrad.

— Toate pânzele jos! ordon peste umăr, grăbit să nu mai pierdem o clipă.

Reflexul filologic al găştii din spatele meu nu întârzie, cu garnitură de hormoni.

— Bară pentru doi!

— Ţi laşi pl mini cam tari!

— As You Lick It!

— Fuckbeth! Fuck Beth!

— Brothello!

— Clitus Andronicus!

— Ah, apuc-o!

— Dă şi-n gură, tată!

— Madame Ovary!

Flaubert şi Ricchi e Poveri, Shakespeare şi Angela Similea, Riazanov şi Toto Cutugno. Titlurile ne ies pe gură în rafale. Fetele râd şi se cuprind singure cu braţele. Pe urmă îşi lasă bikinii şi sutienele pe nisip, în paza stelelor. Intră în apă încet şi tremurat, în afară de Fulvia, fată decisă, de la munte, care plonjează fără grijă şi fără ţipăt. Noi, tăuraşii, suntem deja la douăzeci de metri de mai, de unde vedem fără să fim văzuţi. Becul e complicele nostru şi, în ţăndărelul lui de lumină, le scanăm pe fete în tot ce au mai frumos şi mai sfânt. Chiuim ca nişte cowboy trepanaţi şi ne stropim unul pe altul în aşteptarea prăzii. Apropierea fetelor ne sminteşte simţurile şi ne umple de ceva care n-am vrea să se termine.

Dar dincolo de excitaţie mai e ceva, un fel de pojar fără leac, un pârjol care ne topeşte carnea şi ne lasă iluziile, o nuntă fără mire şi mireasă, o beţie fără vodcă, un zbor peste toţi şi toate, cu aripi care

n-ar păţi nimic nici dacă ne-am apropia de soare mai mult decât Icar. îi spune într-un fel simplu, vechi şi scump. îi spune libertate. Libertatea de-a râde fără precauţii şi fără teama că te aud vecinii. Libertatea de-a o lua în braţe pe Leni şi de a-i sorbi stropii de apă sărată de pe clavicule. Libertatea de-a ne atinge unul pe celălalt fără să ne pese ce fac celelalte cinci perechi de lângă noi. Libertatea de-a geme şi de-a icni. Libertatea de-a ne face aşternut din apa neagră şi de-a ne prăbuşi în ea cu zgomot.

— Bă, ia afară toată lumea!

Mă uit în stânga şi în dreapta, să văd cui i-a venit prima idee imbecilă a zilei. Nu-mi dau seama, fiecare e ocupat până peste capete. Leni mă trage de chică spre ea şi sunt gata să mă pun la dispoziţie, când vocea zbiară din nou.

— Toată lumea afară, nu se aude? Cu voi vorbesc!

Vocea vine de pe mal. Şi nu e singură, ci în compania unui ins cu chipiu pe cap şi cu o lanternă pe care o agită în semnale misterioase. În spatele lui mai văd două mogâldeţe, care ţin alături alte două mogâldeţe mai mici. Ca la un semn, una dintre acestea din urmă se pune pe lătrat. Viaţa e, aflu din nou, ironică. Suntem în pielea goală, iar pe mal ne aşteaptă exponenţii a ceea ce se cheamă, în ziar şi la televizor, *organele*.

Ieşim din apă ca nişte zei priapici, linşi pe coapse de valurile care ne regretă plecarea. Ne oprim în faţa patrulei şi, cum mă nimeresc chiar în dreptul celui care pare să fie şef, spun un „bună seara" ca nuca-n perete. Insul, un tablagiu cu faţa rotundă şi lucioasă, îmi studiază cu un aer ştiinţific mătărânga. Aproape că-i vine să scoată o agendă şi să-şi noteze parametrii. În spatele meu, Leni stă cu braţele încrucişate peste sâni şi cu buzele învineţite nu de pasiune, ci de vânt. Tablagiul se întoarce uşor spre soldaţii din spate – întâi spre dreapta, apoi spre stânga. Soldaţii rânjesc ca la ordin.

— Ce faceţi, cocoşi? Muncă de noapte?

Râdem încurcat, mai mult ca să-i dăm tablagiului impresia că are umor.

— Nişte buletine are băieţii?

Are, cum să n-aibă? Şi băieţii, şi fetele. Numai că buletinele e în camere. Nu i-a dat nimănui prin cap să-şi ia buletinul noaptea pentru o baie în mare, la două sute de metri de hotel.

Destăinuirea cade prost, iar tablagiul schimbă foaia.

— La secţie cu voi!

— Putem să ne ducem după buletine… începe Fulvia.

— Trebuia să le-aveţi la voi, fata moşului. Acum degeaba. Hai, la secţie. Executarea. Să nu pun câinii pe voi.

— Măcar să ne-mbrăcăm, spun cu un glas rugător.

Tablagiul face un gest concesiv, dar nu se întoarce cu spatele, ci îşi pironeşte ochii pe corpurile fetelor care se îmbracă mofluz şi fără chef. Băieţii le imită, încă stânjeniţi de erecţiile pe care prezenţa „organelor" n-a apucat să le domolească.

Cu cinci minute în urmă eram veseli, fără griji şi fără haine. Acum suntem uzi, speriaţi şi fără buletine. Nu-i a bună. Iar tablagiul nu dă semne că i-ar arde de glumă. Chiar vrea să ne plimbe prin toată staţiunea până la miliţie. Noroc că-i noapte şi nu ne vede nimeni. Şi noroc că nu i-a dat prin cap să ne pună cătuşe, deşi e greu de crezut că există miliţieni atât de prevăzători încât să-şi ia la ei douăsprezece perechi de brăţări.

Ajungem la secţie şi intrăm într-o sală joasă, cu patru fişete, câteva scaune incomode şi o masă ca vai de capul ei. Tabloul cu Ceauşescu tutelează autoritar încăperea. Rămânem în picioare şi aşteptăm. Geamurile sălii sunt închise, aşa că în trei secunde curge apa pe mine. Tablagiul vede în asta un semn de frică şi mă arată cu degetul.

— Ţi-ai cam bulit norocu, şmechere. Şi voi la fel. Să vă-nvăţaţi minte.

Mă caut de batistă, dar probabil că am lăsat-o la hotel, cu buletinul. Mă şterg pe faţă cu mâna şi simplul fapt că mă gândesc la transpiraţie mă face să asud şi mai rău. Ceilalţi suportă mai bine zăpuşeala din sală, iar asta mă enervează şi, da, îmi creşte producţia de broboane. Tablagiul mă simte vulnerabil şi găseşte de cuviinţă să mă mai fiarbă puţin.

— Tu, îi aruncă el lui Leni. Da, da, tu. Treci înăuntru, adaugă el şi-i face semn spre o uşă. Bate respectuos, să arăţi că ai cei şapte ani de-acasă.

Leni se uită calm la noi, ceilalţi, ca şi cum ar vrea să ne transmită să nu ne facem griji. Apoi bate la uşă şi, după ce aude un mârâit care trece drept „intră" în miliţieneză, păşeşte dincolo. Închide uşa după ea şi-mi dă ocazia să constat că, la fel ca în iubire şi prostie, nu există limite nici în transpiraţie.

— Vă vine rându la toţi, ne spune tablagiul. Un bob zăbavă.

— Putem să ne aşezăm? întreabă Doina, de parcă n-ar fi la miliţie, ci în tren.

— Da' ce, păpuşă, când vă zbenguiaţi în apă stăteaţi jos? Ete la ea. Te pomeneşti c-oi fi obosit. Sau ţi-o fi să nu faci varice, hă, hă, hă.

Râde grohăit, cu un firicel de salivă prelingându-i-se din colţul gurii cărnoase. Îşi tamponează baniţa cu o batistă de o culoare incertă. îi simt mirosul de acru de unde stau, dar aş face orice să mi-o dea şi mie să mă şterg. Nu mai suport căldura, nu mai suport cum curge apa pe mine.

După vreo zece minute, Leni iese la fel cum a intrat şi se duce la locul ei. Nu i se citeşte nimic pe faţă. Se uită la mine şi nici nu zâmbeşte, nici nu se strâmbă. Dacă încearcă să-mi transmită un mesaj, strică orzul pe gâşte. Sunt nervos, asud porceşte şi… mi-e frică. Mă văd exmatriculat, închis, dus cine ştie pe unde şi uitat acolo trei-patru ani. Uite cum ţi se face viaţa ţăndări dintr-o prostie. Mare jigodie eşti, Iuri Vladimirovici. Kaghebist până-n ultima clipă. Nu puteai să mai trăieşti un an?

— Hai, mânzule, ţi-a venit rândul, zice tablagiul rotund la faţă. Fă paşi.

Bat respectuos, ca să arăt că am cei şapte ani de acasă. Aud mârâitul dinăuntru ceva mai tare decât când intrase Leni şi-mi iau ce mi-a rămas din inimă în dinţi. Deschid uşa şi nimeresc într-o cameră mult mai mică, în care mi se pare chiar mai cald decât în sala unde a rămas restul găştii.

— Ăăă… bună seara, îngaim precaut.

Cheliosul de la birou ridică spre mine nişte ochi apoşi, în contrast cu privirea revoluţionară a Tovarăşului atârnat pe perete, care pare să evalueze situaţia din rama tabloului. Are cravata cu blacheuri şi i se vede doar urechea dreaptă – dovada de neşters că e într-o ureche.

— Poate vrei să spui „să trăiţi", hârâie cheliosul, pe epoleţii căruia văd cele două steluţe de locotenent. Iar seară nu mai e de vreo cinci ore. Acuşi cântă cocoşii.

— Da, să trăiţi, îngân mecanic, neştiind ce altceva să spun.

— Vorbeşti doar când te-ntreb.

— Înţeles, să trăiţi.

Se uită la mine cu un fel de silă proletară. Pe urmă ia o foaie dintr-un teanc de la marginea biroului, pune un pix pe ea, se ridică de

la masă şi-mi face semn să mă aşez în locul lui. Mă duc la birou aproape înotând prin propria transpiraţie.

— Vrei să deschid un geam? întreabă locotenentul.

— Da, să trăiţi, bâigui leşinat.

— Deschizi la mă-ta acasă, glăsuieşte el, mândru de poantă. Aşa, pune mâna pe pix şi scrie acolo, cu nume şi pronume: „Subsemnatu – şi treci cum te cheamă – declar prin prezenta că în noaptea zilei de joi, 10 septembrie, împreună cu un grup de unsprezece indivizi şi individe, am încercat să trec fraudulos frontiera de stat, contravenind în acest sens legilor în vigoare, respectiv Legii numărul 53 din 24 februarie 1948 privind măsurile de siguranţă în zonele de frontieră". Ştii ce zice legea aia, căţel?

— N… nu ştiu, să trăiţi.

— Zice aşa legea aia: „Persoana care intră sau iese din ţară prin alte locuri decât cele destinate trecerii călătorilor, sau chiar prin acestea, dar pe ascuns, comite delictul de trecere frauduloasă a frontierei, care se pedepseşte cu închisoare corecţională de la trei la zece ani şi amendă de la 4.000 la 40.000 de lei". Să nu-mi spui că ai 40.000 de lei de cheltuială, că nu te cred.

— N-am, să trăiţi.

— Bulău scrie pe tine, pisoi.

Cocoş, mânz, căţel, pisoi. Se vede treaba că am o identitate zoologică schimbătoare în ochii miliţiei dobrogene, dar nu asta mă preocupă. Mă gândesc în schimb că, dacă sunt „individ", aşa cum sunt pus să scriu în declaraţie, e de rău. Etica socialistă împarte omenirea în două: „cetăţeni", adică oamenii care duc la miliţie portofelele găsite pe stradă („şi sunăm la numărul de telefon 22.22.22"), şi „indivizi", respectiv briganzii de rit urban sau rural care fură din averea statului. Se vede treaba că mozolul nocturn e o faptă reprobabilă mai cu seamă când asupra ei planează bănuiala fugii din ţară. Cât despre „vigoare", iată un cuvânt care-mi sună în cap ca tobele lui Cozy Powell, fiindcă miliţianul mă întrerupsese din asalt tocmai când mi-era lumea mai dragă şi dânsa mai nebleagă. Dar e bine că semnalul de alarmă care-mi răsună în tărtăcuţă mă despoaie de teamă.

— Aoleu, păi nu asta făceam, să trăiţi.

— Ce nu făceaţi?

— Nu treceam graniţa.

— Da' ce făceaţi, bă?

— Ne pupam, să trăiţi.

Locotenentul se uită la mine câteva clipe cu ochii ăia care parcă i se scurg din orbite şi pe urmă râde scurt.

— Cum ai zis?

— Ordonaţi?

— Mai zi o dată ce-ai spus înainte.

— „Ne pupam, să trăiţi”?

Cheliosul râde din nou. Şi râde. Şi râde. Şi-l văd că se roşeşte la faţă şi râde mai departe. Şi mă uit la el ca lovit cu leuca. Şi el îi dă înainte cu râsul. Mă întreb dacă se-aude în sala de aşteptare. Ce naiba or crede ceilalţi?

— Sunteţi studenţi? întreabă el după ce se opreşte într-un târziu din hăhăială, ridicându-şi capul sub privirile aspre ale Tovarăşului din tablou.

— Da, să trăiţi.

— La ce?

— La Filologie, să trăiţi.

Locotenentul o dă iar pe râs. Mai trage o porţie şi pe urmă îşi scoate şi el o batistă cu care se şterge. Batista e albă şi arată aproape nefolosită. Parcă îmi face în ciudă. Tare-aş vrea să-l întreb de ce râde, dar mă tem să nu stric momentul. Nu mi-ar plăcea să treacă înapoi la seriozitatea aia încruntată şi hârâită.

— Bă, fii atent, îmi zice el după ce se potoleşte, dac-o ajunge vreunu’ din voi scriitor, tu sau altu’, nu contează, să scrieţi, bă, o povestire la care chiar aşa să-i ziceţi: „Ne pupam, să trăiţi”.

— Am înţeles. O să scriem, să trăiţi.

N-are rost să-i spun că un student prăpădit n-are cum să publice în 1984 şi că tot ce poate face e să-şi îngroape textul într-un sertar sau să-l citească prietenilor.

— „Ne pupam, să trăiţi”. Bă, e tare. E un titlu trăsnet, nu?

— E, să trăiţi. Trăsnet.

Locotenentul schimbă dintr-odată macazul şi starea de spirit.

— Păi şi ce, bă, nu puteaţi să vă pupaţi şi p-ormă să treceţi graniţa? Tu ce crezi, că m-am născut după ultima ploaie?

Învăţasem, cu puţini ani în urmă, că nimic pe lume nu poate înfrânge logica militară şi miliţienească. Locotenentul-major Valeriu Vasilovici, fie-i tenul bujoriu şi ochii albaştri ca în ziua când l-am cunoscut, mă învăţase în 1980, în ambianţa ţărănesc-psihedelică de la

Corbu de Sus, că niciun răspuns dat de soldat nu-l poate mulţumi pe ofiţer, oricât de bun ar fi soldatul şi oricât de prost ofiţerul. „De ce nu te-ai bărbierit, soldat?" „Raportez, n-a curs apă". „Te-am întrebat eu dacă a curs apă?" Sau: „De ce-ai întârziat din permisie, soldat?". „Raportez, a întârziat trenul". „Te-am întrebat eu dacă a întârziat trenul?"

Cheliosul are un *modus operandi* care-mi aminteşte de zilele de la UM01352. Şi poate că e normal; în fond, între locul unde am făcut armata şi locul unde am fost surprins

„În flagrant, cu mâna pe delict" nu sunt mai mult de trei kilometri.

— Eu zic să termini cu bălăriile şi să scrii ce ţi-am spus, mă sfătuieşte locotenentul. Mai ales că păpuşa v-a dat în primire. Grijă mare, că te paşte gherla.

Aici miroase-a braşoave de la o poştă. Până şi un zevzec ca mine îşi dă seama. Leni e isteaţă şi curajoasă. N-avea cum să scrie asemenea tâmpenii, sunt sigur. Probabil că locotenentul a ameninţat-o în fel şi chip. „Dacă vrei să-l mai vezi pe hamsteru' ăla cu care te pipăiai, varsă tot". Dar a pontat greşit. La vremea ei, Leni a chiulit la Chiţoran, Bantaş şi Buşulenga, aşa că n-are cum să se sperie de un amărât de locotenent. Chit că n-are buletinul la ea. Pardon, „asupra ei", *în police speak*.

Scriu declaraţia şi o semnez cuprins iar de spaimă. Pe urmă ies cu şiroaie pe faţă şi în locul meu se înfiinţează Sebi, următorul ales al tablagiului. Rând pe rând intră fiecare dintre noi în cămăruţa locotenentului şi reapare după ce se bucură de ospitalitatea lui. Cel mai mult stă Relu, care ţâşneşte pe uşă afară ca şi cum ar fi primit un şpiţ la partea moale. Cel mai puţin Doina, ultima pe listă, pe care cheliosul o conduce aproape curtenitor în sala de aşteptare, spre stupoarea găştii. Pe urmă ne face semn să ne strângem în jurul lui.

— Aţi avut noroc că m-aţi prins în toane bune. Hai, daţi-i drumu' la hotel şi nu mai faceţi prostii de-astea. Altfel, o-ncurcaţi rău de tot. Gata, valea de-aici, până nu vine şefu', zice el, deşi, după socoteala mea, mai sunt vreo două ore până la sosirea comandantului.

Dau să-i mulţumesc, ca un băiat politicos ce mă aflu, dar tablagiul rotund la faţă ne îndrumă cu braţele spre ieşire, ca pe gâşte. Ieşim nedumeriţi, iar noaptea ne pune o compresă pe frunţi când scăpăm de aerul îmbâcsit din secţie. Relu îşi freacă un pic fundul şi îşi aprinde o ţigară. Leni se apropie de mine, mă gâdilă tandru, îmi

ciufuleşte părul şi pe urmă o ia pe Doina pe după umeri. Sunt amândouă în faţa mea şi merg unduindu-se, de zici c-au evadat dintr-un corp de balet.

— Ai făcut ce cred eu c-ai făcut? întreabă Leni.

— Adică? o priveşte ingenuu Doina.

— I-ai luat-o… hai că ştii…

— *What*? *I* se revoltă Doina. Băi, stricată eşti. Asta crezi despre mine?

— Nu mă mai fierbe. Dacă nu i-ai supt-o, ce i-ai făcut?

— I-am zis că tata e colonel în miliţia economică şi că poate să dea un telefon şi să verifice.

Leni îşi priveşte prietena cu gura căscată.

— Taică-tău e vânzător de lozuri în plic, nebuno.

— Da, da' nea chelie n-are cum să afle la cinci dimineaţa.

— Păi, şi dacă se pune pe telefoane la opt-nouă? întreb îngrijorat din spate.

Doina se întoarce spre mine şi-mi face cu ochiul.

— Ne suflă pene. Azi eliberăm camerele. Pe lângă asta, habar n-are cu cine a stat de vorbă. N-am avut buletinele la noi, aţi uitat?

Tace două-trei clipe, după care spune cu cel mai firesc aer din lume:

— A, şi sper că v-a dat prin cap să nu vă scrieţi numele adevărate.

În afară de mine, toţi dau din cap conspirativ, ceea ce-mi mai arată o dată cât sunt de prost. Viitorul nu e nici luminos, nici negru. Dar n-ar fi rău să-mi găsesc un tată de împrumut în miliţia economică. Pentru orice eventualitate.

* * *

Lanterna

Moni Stănilă

Nimerisem şi eu din satul în care trecea pe stradă o maşină la oră, exact la sfârşitul anilor '90, într-o Timişoară dementă şi nesigură, cu jafuri, bătăi şi violuri la tot pasul, cu bişniţari care abia aşteptau să-ţi tragă clapa la schimb valutar, într-un liceu, sub scara celor mai slabe posibile, unde nici măcar nu eram la zi. Urma să prind primul bacalaureat cu şase probe şi aveam să mă lovesc de frustrarea comisiilor din liceele alea beton, din vârful scării şi cu platforme, care voiau cu orice preţ să ne demonstreze că viaţa e nedreaptă cu elevii lor

şi că nouă, celor de la MIU, nu ni se cuvin note mari, de parcă nu era suficient că subiectul la istorie pentru liceele cu profil industrial a inclus un eseu de 4 puncte intitulat „Formarea, evoluţia şi importanţa Partidului Conservator", o nedreptate care a dus pentru mine, veşnic îndrăgostită de Ştefan cel Mare şi Brâncoveni, la o umilitoare notă de 5, 6. Şi care avea să îmi tragă la pământ notele de 9 şi 10 la română, oral şi scris, şi la filosofie. Eseul bizar şi sârguinţa profesorilor din liceele superioare i-au determinat pe ai mei să mă sune la telefonul public al şcolii ca să îmi spună să nu cumva să am vreo idee tâmpită dacă nu iau bacul. Nu că s-ar fi putut să am. Finalul a fost dezastruos pentru sala de examen în care nimerisem, cu iniţialele R şi S la familie, unde doar eu şi încă doi elevi de la zi am avut fericirea să ne citim numele deasupra liniei şi am reuşit să ne facem planuri pentru facultate.

Până să ne trezim însă în plin bacalaureat, aveau să treacă doi ani, încurcaţi şi destul de dificili, la începutul cărora nu îndrăzneam să vizitez oraşul cu proaspăta mea prietenă, Antonia, fiică de medici, bine păzită în casă şi care din pricina pazei avea tot atâta experienţă a oraşului pe câtă aveam şi eu. Intram la ore când deja soarele se făcea portocaliu şi ieşeam în plină noapte, dacă nu cumva se întâmpla să chiulim ca să înţepenim în Cafe Colţ, singurul bar aproape de liceu, cu o cola în faţă, patru ore nesfârşite, ca mai apoi să ne îndreptăm, peste drum, în Piaţa Unirii, până la uşa apartamentului în care trăia Antonia, cea bine păzită de părinţi. Eu treceam agale peste graniţa Huniade, spre staţia autobuzului 33, de unde mergeam în garsoniera de familie a soră-mii, în care supravieţuiam un pic mai puţin păzită decât Antonia, fiindcă şi soră-mea era proaspăt căsătorită şi aştepta să mai plec de acasă, să urmărească în tihnă cu bărbatu-su o cursă de Formula 1.

Când Antonia mi-a dat vestea cea mare, că părinţii ei vor fi plecaţi o noapte din oraş, cu tot cu frate-su mai mic, ne-am apucat sufocate de emoţii să inventăm planuri. La Tomeşti îmi era mai simplu să pun la cale un mers la furat de mere, în puterea nopţii, însă la Timişoara lucrurile erau complicate rău de tot, aşa că am ales ţinta după bârfe de tot felul. Nişte seraliste de la MIU nu puteau exclude o vizită în Complexul Studenţesc, un rai care avea să îmi iasă pe nas începând cu anul 2000, când, studentă la teologie, îmi rosteam rugăciunile de seară printre înjurăturile de la Clubul X, de sub ferestrele căminului 17.

Iar dacă urma să mergem în complex, am tăiat de pe listă tot ce

părea mai puţin extravagant, până a rămas doar imensul club Tequila, recent deschis şi frecventat de ceea ce atunci, din ignoranţă, socoteam a fi lumea bună din oraş. Ne-am pregătit cu răbdare, zile la rând, alegând toalete şi economisind bani. Zvonurile despre nesiguranţa oraşului, despre şmecheraşi de tot felul nu ne-au abătut din hotărâre, dar au reuşit să ne fure ore bune de somn, aşa că aproape instinctiv, umblând prin toată casa Antoniei după vreun leu în plus uitat acolo, am decis să luăm cu noi pistolul de jucărie al frăţiorului plecat la nuntă, pe care îl găsiserăm căzut după noptiera din camera dejoacă. Era o armă destul de masivă, care se încărca uşor cu multe biluţe argintii de plastic, de mărimea bobului de piper. Am încercat chiar să ţintim una spre alta, ca să ne asigurăm de buna funcţionare, şi după mai multe parade aveam picioarele pline de mici urme roşii, ca nişte muşcături de ţânţar. Până la urmă nu conta efectul, i-am spus Antoniei, ci impresia pe care acel pistol o putea compune pe timp de noapte în cazul în care urma să ne atace cineva, lucru care de altfel s-a şi petrecut undeva la două ore după miezul nopţii, când, la întoarcerea din Tequila, unde am petrecut o seară ştearsă, fără urmări sau amintiri, chiar pe podul Michelangelo, un Jeep masiv a oprit şi câţiva bărbaţi beţi au început să strige după noi, invitându-ne la plimbare. Cum Antonia crescuse la oraş, în curtea unei case cu mai multe apartamente, nici nu visam la o condiţie fizică măcar pe jumătate ca cea dezvoltată de mine în pădurile Vârfului Padeş.

O binecuvântată neputinţă mă determinase, cu doar câteva minute înainte, să-mi amintesc de plimbările prin Tomeşti cu tălpile goale, pe asfalturile înfierbântate de vară, şi să renunţ la sandalele mele penibile, cu toc de 12 centimetri, cumpărate din bazarul de ieftinături, abia inaugurat pe bulevardul timişorean, cunoscut de mai toţi sub sadica denumire de Fâşia Gaza. Când două dintre gorilele bete au coborât din Jeep, ştiam deja că piedica tocurilor dispăruse şi mă puteam baza pe viteza mea demonstrată de 1 Mai, an de an, la Cupa de Ciocolată din curtea şcolii, unde eram fundaş lateral, cu sarcini destul de ofensive, în echipa de fotbal a băieţilor de la mine din clasă. Însă trebuia rezolvată dispariţia Antoniei, aşa că am scos pistolul de jucărie cu bile de plastic, inutil şi stupid în mâna mea, dar destul de credibil în ochii ameţiţi de alcool ai agresorilor, şi i-am oferit prietenei mele şansa să dispară într-o fugă şchioapă şi într-un timp exagerat de întins, urlând ba după ea să intre în Parcul Rozelor, ba spre gorile să stea pe

loc că trag.

Luasem o poziţie de erou de film poliţist de duzină, să par mai convingătoare decât ar fi putut să fie bilele din plastic şi se vede că există reacţie la prostie, fiindcă cei doi s-au oprit clătinându-se, însă, câteva minute mai târziu, Jeepul a pornit în marşarier spre mine. Prea târziu totuşi pentru a mai fi vreo ameninţare pentru cea căreia în satul natal i se spunea „băiatul lui Dănică" şi care ştia să execute exerciţii la bârnă pe balustrada podului de la Valea Izvorului, paralele – pe bătătorul de covoare, sol – pe cel de fotbal, patine – pe lacul îngheţat, sanie – pe pantele abrupte de la Cruce, bicicletă fără mâini – kilometri întregi, cu sprint şi curbe, ture întregi de bazin înotând pe sub apă. Asta pe lângă deja amintita ofensivă la Cupa de Ciocolată, unde părinţii mi-au interzis să mai particip după ce împlinisem 12 ani.

Într-o mână cu sandalele, în alta fluturând pistolul cu biluţe, am intrat valvârtej în parc. Antonia stătea nehotărâtă între cărările ce dădeau spre stânga şi dreapta, dar eu am strigat „înainte, Antonia, înainte" şi m-am năpustit spre un chiparos tuns triunghiular, ca un uriaş brad de Crăciun, înalt de vreo 7 – 8 metri şi lat de vreo 3. Antonia m-a urmat panicată, eu începusem deja căţăratul, dar mult mai încet decât obişnuiam să urc în prunii şi stejarii Tomeştiului, fiindcă trebuia să o trag după mine pe mult mai delicata mea prietenă de oraş. Aveam impresia că nu doar salturile noastre, ci şi inimile fac chiparosul să se zguduie în noapte, posedat de cine ştie ce spirite, ori mai degrabă ca un mesteacăn subţire sub asaltul maimuţelor.

Ne instalaserăm binişor în vârful copacului, cu sandalele şi pistolul între noi, cu auzul ascuţit şi inima în gât, cu o senzaţie pe care ultima dată o trăisem când era să cad de pe stânca din spatele fabricii şi când un exerciţiu de gimnastică improvizat în cădere mi-a prelungit viaţa cu, sper eu, măcar vreo 60 de ani. Spaima era îndreptăţită, pentru că o fâşie dreaptă de lumină a început să se mişte prin parc înaintea unor voci baritonale masculine. Deja îmi reproşam în minte escaladarea chiparosului în puterea nopţii, unde puteam fi victime mult mai sigure decât pe un pod central, chiar dacă iluminat destul de slab, dar, în acelaşi timp, cu şoapte convingătoare, încercam să o calmez pe Antonia.

În sfârşit, fâşia de lumină s-a pornit să scormonească rămurişul chiparosului, iar noi ne ţineam respiraţia în timp ce vocile baritonale deveniseră tenor poruncitoare şi ne somau să coborâm. M-a nedumerit

limpezimea vocilor, deloc alcoolizate, ale lanternei şi, după ce am înţeles că oricum ne aflam într-un copac singuratic, nu în mijlocul pădurii, deci nici Tarzan şi Jane nu ar avea unde să mai fugă, mi-am dres vocea şi, pe un ton liniştit, nu neapărat prietenos, ci aşa cam cum l-ar avea un om deranjat la două noaptea când îşi bea cafeaua în chiparos, am întrebat:

— Cine e acolo?

— Poliţia, cine dracu' să fie aici la ora asta?! mi-a răspuns cu ciudă una dintre vocile lanternei.

— Vai, ce bine! am exclamat eu cu bucuria cuiva care, servind cafea la două noaptea într-un chiparos, tocmai a aflat că are bilete gratuite în Caraibe, deşi în inima mea era destulă îndoială.

Mai câştigasem eu o excursie în Palma de Mallorca înainte ca firma de turism să se topească precum îngheţata pe asfaltul încins.

— Coborâţi de-acolo! a poruncit a doua voce a lanternei pe un ton uşor nemulţumit, uşor amuzat.

— Imediat, am răspuns, deşi teama că s-ar putea să nu fie poliţia îmi învăluise deja mintea.

Copacul a început să se scuture ca un câine ciobănesc carpatin ieşit din apele mării, în timp ce lanterna scormonea mai departe la patru metri sub noi, şi Antonia iarăşi nu reuşea să coboare, eu iarăşi o sprijineam-ţineam-atârnam deasupra lanternei, apoi am îndrăznit un „ajutaţi-ne" şi trei mâini au apărut din spatele ei, sprijinind-o pe prietena mea, care zece secunde mai târziu a atins pământul. Însă atunci m-am trezit eu în dificultate cu două sandale grele şi urâte în braţe, cu un pistol de jucărie despre care nu aveam niciun chef să explic, aşa că l-am ascuns în sân, unde, evident, nu au încăput tocurile de doişpe, şi m-am trezit că cer şi eu ajutor, dar cele trei mâini ale lanternei nu au primit nici tălpi, nici mâini de la oraş neînvăţate, ci două săndăloaie groaznice şi când, în sfârşit, am aterizat, am văzut că în spatele lanternei stăteau totuşi doi poliţişti tineri şi frumuşei, dar deloc agreabili:

— Actele dumneavoastră, vă rog. Tocmai aţi comis un act de vandalism! au spus, parcă pe rând, parcă în cor, capetele tinerele şi neagreabile ale lanternei Poliţiei judeţului Timiş.

* * *

Şase Miliţia!

* * *

Poliţai, hipioţi şi două verişoare

Ruxandra Cesereanu

Vara lui 1980 a fost întâia dată când m-au lăsat ai mei să merg singură în vacanţa de vară. De fapt, nu eram singură, ci cu verişoara mea Cătălina, olteancă şi nu doar verişoară get-beget, ci prietenă la cataramă. Ai mei presupuneau că isteaţa de Cătă, care era premiantă, pragmatică şi cu vino-ncoace, deşi mai mică decât mine cu un an, ar fi putut să aibă grijă de verişoara ei mai mare care, pe deasupra, era ardeleancă, başca visătoreasă, bla-bla-bla! Cătă era medicinistă, iar lucrul acesta spunea totul despre simţul realităţii ei. Eu, în schimb, eram filoloagă. Sfârşisem anul întâi de facultate, eram pinkfloydiană de câţiva ani, dar aflasem aroma *flower power* doar acum mai pe îndelete, drept care o zbughisem la mare, la Costineşti, la festivalul rock, ultimul, din câte ştiu, pe care l-a mai îngăduit Ceauşescu în zonă.

Ei bine, aveam fuste sau rochii indiene, făcute din petice, purtam cămăşi bărbăteşti în care arătam dehălată, aveam şi nişte pantaloni în dungi, pijama – aşa erau porecliţi. Mai aveam părul lung, împletit în mai multe codiţe, cu bănuţi franţuzeşti (cred că erau centime) şi copeici ruseşti înşirate pe un şnur de piele, plus două brăţări din aluminiu, făcute din furculiţe şterpelite de la cantina din Costineşti. Cam toată lumea lefteră mânca acolo, fiindcă era ieftin, şi destulă lume şterpelea furculiţele uşor de îndoit şi de croit brăţări nu doar pentru mână, ci şi pentru glezne. Aşa că şi eu aveam două. Cam aşa arătam. Verişoara Cătă arăta mai firesc şi mai sexy, era mai vorbăreaţă, fără inhibiţii şi sfieli. Era un soi de bodyguardă a mea, într-un fel haios.

Întâmplarea sau cine să mai ştie ce a făcut ca la unul dintre concertele rock de la Costineşti să ne apropiem de un grup de hipioţi tineri, erau elevi în ultimii ani de liceu, majoritatea, mai juni ca noi, veniţi de la Bucureşti, şi, din când în când, ieşea la iveală unul mai bătrâior printre ei cu care aveam să mă împrietenesc şi care, mai târziu, mi-a pus emisiunea înregistrată a lui Cornel Chiriac despre *Nights în White Satin*, melodia asta trăsnet a trupei Moody Blues. Băieţi şi fete, dezinhibaţi, sonori, iubăreţi. Aveau o singură problemă sau mai multe: nu prea aveau parale, veniseră cu Naşul pe tren, mâncau cum apucau, mai mult se scăldau şi insoleiau, beau beri pe săturate, berechet, iar noaptea aveau chef să zacă pe plajă, fiindcă n-aveau gazde şi paturi, ci doar saci de dormit. Ar fi stat cu noctilucii la beri, nu altceva. Despre concerte ce să zic acum, mi le aduc aminte vag, nici nu

mai ştiu cine cânta pe acolo: pe toţi ne interesa doar să fie *sound* de rock, adică muzică interzisă, bluejeanşi, tricouri, bâţâială soul cum ştim noi, poveşti, chestii indiene, un soi de şamanism *new age* la buza calului. Băieţii şi fetele cu care am legat amiciţie Cătă şi cu mine n-aveau unde să doarmă. Iar Pittiş, care era un soi de păstor garant pentru şi peste ei, le făcuse cu degetul să nu doarmă aiurea, să caute locuri în casă, că miliţia vrea să facă arestări, să-i radă pe bărboşi, să-i tundă pe pletoşi şi tot aşa. Nu i-ar fi băgat la închisoare pentru barbă şi plete, dar i-ar fi scărmănat puţin şi i-ar fi hărţuit o ţâră. Era vară, la mare şi nimeni nu avea chef de bătaie.

La concert i-am zărit de altfel pe poliţai; cam burtoşi, transpiraţi, sătui de uniforma lor, dar şi *prauzi* de ea, puşi cu ochii pe pletoşi. Consumau şi ei bere, dar pe şest, şi erau puşi pe alergat puşti şi puştoaice numai fiindcă se credeau în ţara lui Papură Vodă. Poliţaii nu mişunau totuşi printre rockeri, ci stăteau la margine şi se zgâiau. Nu îi interesa defel muzica aia, scopurile lor erau mai ales părul lung al hipioţilor bucureşteni, blugii lor, cămăşile lor fistichii, ţigările, beutura, vorbitul golanilor sau pierde-vară şi tot aşa. Numai că noi eram pierde-vară într-un fel cu şarm: nu doar că nu pierdeam vara (şi nici ea nu ne pierdea pe noi), ci încercam să o păstrăm anume în pumnii strânşi, în păr, în buzunarele mulate de la blugi, în cămăşile lungi şi largi. Ba chiar şi în furculiţele din aluminiu, modelate ca brăţări pentru mâini şi glezne, după cum am povestit deja.

Nu mă uitam în mod special la poliţai, deşi ştiam că sunt acolo ca observatori atenţi, la concert, pe margine, sătui de bubuitul tobelor şi de se/o-urile de chitară electrică, sătui de vocile metalice ori rugoase. Din când în când, câte o uniformă mi se lipea, razant, de colţul ochilor, dar nu mai mult de atât. De altfel, oamenii ăia buhăiţi de la căldură şi destul de plictisiţi de slujba lor ar fi bătut, poate, ceva infractori mai de soi, dar nu neapărat puştimea venită la mare să urle la concerte, să se mişte tărăgănat ori ca peştele viu, omuleţi chercheliţi mai tare ori mai puţin de la bere şi ţigări Carpaţi fără filtru, ca să lase arşiţa la urmă. Poliţaii ăştia aveau chef de bătaie, dar cu golani serioşi, nu cu pitpalaci! Erau alergici la vară şi arşiţă, îmbibaţi de uniforma lor în care erau obligaţi să zacă şi să transpire, hainele lor aveau cercuri albe de sare, la subsuori, miroseau îmbâcsit. Nu ştiu de fapt cum miroseau, dar aşa îmi închipuiam, fiindcă niciodată nu am ajuns în preajma lor, ci doar de departe i-am zărit fojgăind nervoşi la marginea

rockului, străini de lumea noastră psihedelică adaptată, alienaţi de slujba lor de roboţi cu stăpân. Ce-i enerva era că noi eram fără stăpân acolo, în zona aia neclară, confuză pentru oamenii ăştia cu disciplina la cataramă. Era o zonă inexactă şi nepotrivită pentru ei, dar atât de potrivită pentru noi, ehei! Vară, rock, furculiţe la gleznă, codiţe împletite, haine colorate şi largi în care să te învârţi ca în carusel. Apoi goliciunea puşcă la soare, în preajma unei epave spre care înotam ca să ne căţărăm pe ea şi să cântăm te miri ce. Era o lene de vacanţă a tuturor vacanţelor de vară şi asta era tare fain.

Bon, dar să mă-ntorc la poveste şi s-o zic mai pe şleau. De la concertul ăla unde ne-am făcut amici cu băieţii şi fetele care lălăiau rock la fel cu mine şi Cătă şi unde am aflat şi eu de trupa Kiss, strigând răguşit *I was madefor lovingyou baby*, *you were madefor loving me*, deşi, mai târziu, trupa cu pricina mi s-a părut de un caraghioslâc, cum să-i zic, ardent, de la concertul ăla deci am hotărât să-i găzduim pe mai mulţi dintre puşti în odaia noastră. Ne gândeam la vreo patru-cinci, cu sacii lor de dormit cu tot pe jos, dar până la urmă s-au vădit a fi vreo opt, puţin panicaţi de avertismentul lui Florian Pittiş şi de mulţimea poliţailor care roiau în afara scenei de rock de la Costineşti. Pe plajă era limpede că nu mai aveau cum să doarmă. Se mai întâmplase şi altceva: mă îndrăgostisem puţintel de un băiat năltărog, cu păr albastru de întunecat, cu care intrasem în vorbă despre una-alta, adică despre Eliade şi India, despre tot soiul de trupe *underground*, despre trup şi suflet (ay, asta era obsesie pe vremea aia!), despre ce cărţi citim, nah! Năltărogul, frumos ca o cadră şi isteţ, era băiat de grangur, îl chema Paris – mi-a mărturisit mai târziu –, fugise de acasă cu prietenii hipioţi, ca să vină la mare la festivalul rock de la Costineşti. El a fost cel care mi-a explicat cum stă treaba cu poliţaii, hărţuirea, dormitul lor în saci. Îmi plăcea de băiatul ăsta fiindcă era direct ca un boxer şi voia să-i apere pe ceilalţi de belea. Vară-mea Cătă, vigilentă şi olteancă, nu prea avea chef să fim samarinence, fiindcă zicea că bucureştenii sunt păcălicioşi, dar până la urmă s-a domolit şi ea, că doar nu aveam cum să lăsăm atâta puştime în stradă. Zic ce zic eu puştime, dar noi eram doar cu vreo doi ani mai mari decât omuleţii pe care i-am găzduit. Eu aveam nouăşpe ani, Cătă avea opşpe.

Nu am dormit defel în noaptea aia cu atâţia oameni într-o cameră. Cătă şi cu mine ne înghesuiserăm într-un pat. Vreo doi-trei omuleţi, nici nu mai ştiu dacă fete ori băieţi, erau în celălalt pat, iar pe

jos mai erau vreo cinci, în saci de dormit, între care un băiat şi o fată care au chiţăit toată vremea, nu ştiu de ce tot clincheteau, poate băuseră prea mult sau fumaseră ceva iarbă. Apoi toată lumea era agitată şi chiar puţin speriată, dar măcar nu am auzit nici zvon de vreun poliţai prin zonă. Dacă au fost să facă razie, apoi au făcut-o cine ştie unde, dar nu pe la casa aia ţărănească, aproape de plajă. Atâta doar că, dimineaţa, Cătă şi cu mine ne-am făcut de minune în faţa gazdelor, fiindcă junii hipioţi, în loc să plece pe şest în zori, au ieşi cu toţii, hodoronc-tronc, la fântână, pe la ora opt, când toată lumea era trează, ca să se spele. Şi de-aici a început un oarecare tămbălău care însă face parte din altă poveste, de zis altă dată. La amiază am aflat de la alţi hipioţi că s-ar fi făcut niscaiva arestări şi că ar fi fost bumbăciţi nişte pletoşi din grup, drept care toată lumea s-a urnit în tren spre Constanţa, unde avea loc alt concert rock. Şi asta a fost. Desigur, istoria cu băiatul năltărog nu s-a sfârşit aici. Dar asta e altă mâncare de peşte.

* * *

22 august, Babadag

Sorin Gherguţ

Lăsat corijent de temutul Vovo, hiperexigent prof. de mate de la „Gheorghe Lazăr", am renunţat la două dintre activităţile pe care le preconizam pentru vara lui 1989 – lecţiile de chitară (după una singură la care, deşi trei sferturi din timp ţinusem chitara invers, cu dreapta pe grif, am apucat să învăţ vreo trei acorduri) şi o tabără de literatură organizată la Cluj, unde îndrumători ai tinerilor aspiranţi erau corifeii optzecismului. Conştient că n-aş fi ajuns, oricum, un Hendrix, chitara am abandonat-o fără regrete majore. M-am tot întrebat însă cum mi s-ar fi schimbat destinul artistic dacă i-aş fi întâlnit pe viu, încă de-atunci, pe Mircea Cărtărescu, Florin Iaru *et al*. *Not to mention* beneficiile posibile ale ambianţei relaxate, *voire* libertine, îngăduită şi chiar încurajată de responsabilul pe linie de UTC al taberei.

Mai exista însă o tabără pentru juni autori aspiranţi, sub egida cenaclului „Săgetătorul", la rândul ei cu o bună reputaţie, măcar în privinţa licenţelor poetice şi epice admise. Păstorită de Tudor Opriş, mentorul cenaclului, profesor de franceză şi botanist amator, urma să aibă loc, în acel an, la Babadag. Am decis să merg, considerând că îmi rămân destule săptămâni pentru studiul algebrei şi trigonometrici de clasa a IX-a. Am ajuns aşadar în aşezarea dobrogeană în ultima decadă

din luna august, împreună cu o parte dintre cele şi cei cu care frecventasem cenaclul găzduit sub acoperişul Lazărului. După o zi aveau să ni se alăture, doldora de poveşti cu optzecişti, prieteni şi colegi care fuseseră şi în cealaltă tabără.

Aşa se face că, a doua zi-n asfinţit, mă aflam cu Alex Baumgarten, proaspăt debarcat de la Cluj, pe marginea unei bălţi din localitate, căutând râme pentru dat la peşte şi discutând despre ce am putea face ca să animăm cumva atmosfera, pe care o găseam oarecum trenantă. Tocmai când cugetam mai intens, înainte să se întunece complet, am zărit, pe buza dealului, un localnic însoţit de un măgar. Nu mai reţin căruia dintre noi i-a venit, primul, ideea, dacă nu cumva am gândit-o deodată, dar, odată enunţată, ni s-a impus cu forţa unei evidenţe. Patrupedul era soluţia problemei despre care vorbeam. Trebuia să vină cu noi, în tabără, şi să o înviioreze.

Zis şi făcut. Am purces pe urmele celor două siluete campestre, ajungându-le chiar în poarta casei. Ne-am expus doleanţa. După o scurtă negociere, soldată cu o chirie de 200 de lei pentru o zi, asigurându-l pe proprietar că vom trata animalul omeneşte şi lăsând drept garanţie un act de identitate, am bătut palma. În dimineaţa următoare, succesul a fost cel scontat. Reuşisem să producem o fază memorabilă. împodobit de colegele noastre cu o coroniţă de flori împletite, hrănit cu mere, şi măgarul părea să aprecieze atenţia care i se acorda.

Spre prânz am plecat din tabără, mai bine de o duzină de adolescenţi, spre lacul din apropiere, la scăldat. Urma să ne abatem ca să-i restituim omului asinul, până una-alta vedetă a alaiului. Veselia era la cote maxime. Trecând pe lângă panourile cu sloganuri despre partid şi citate din Ceauşescu, specifice epocii (aveam să aflu curând că se cheamă „mijloace de propagandă vizuală"), nu mai ştiu cui i-a venit ideea care avea să ducă distracţia la apogeu: să legăm de ele măgarul şi să facem poze – şi solo, şi de grup, cu noi pe lângă el. În scurt timp rămăseserăm singuri pe trotuar, toţi ceilalţi trecători hotărându-se, subit, să traverseze. Chestia asta mai degrabă ne-a accentuat, *ifanything*, buna dispoziţie.

Încheiasem sesiunea de *photoshooting* şi urcam deja dealul spre destinaţia petului nostru de ocazie, când un tip solid, cu o mină gravă, care se ţinea după noi de ceva vreme, ne-a ajuns din urmă şi mi-a cerut să-l urmez. Mă alesese, probabil, întrucât aveam aparatul foto atârnat

pe umăr, la vedere, sau poate fiindcă eram mai înalt. Din câte-mi amintesc, nici n-a fost nevoie să se prezinte, am înţeles imediat, după ton şi atitudine, că aveam de-a face cu un om al legii. Pe drum, am îngăimat, previzibil, ceva de genul „Nu putem rezolva cumva?", răspunsul, fără echivoc, fiind că vom sta de vorbă la secţie.

Când am intrat în încăpere, primul lucru asupra căruia mi s-a oprit privirea a fost fişetul, de care m-am închipuit dat, nu peste multă vreme, cu capul. Ştiam, din mediul prin care mă învârtisem în gimnaziu, în Drumul Taberei, că astfel de lucruri se întâmplă la miliţie.

— Ce sunt părinţii? m-a întrebat, cum am ajuns, tipul care mă ridicase de pe stradă, însuşi şeful secţiei.

— Tata medic şi mama psiholog.

— Şi tot voi, ăştia, faceţi din astea…

Se referea, am presupus, la faptul că nu mă confruntam cu lipsuri precum cele trăite de copiii din familii muncitoreşti.

A scos o coală de hârtie şi mi-a pus-o în faţă. Trebuia să dau o declaraţie despre isprăvile comise. Am relatat cum am preluat măgarul de la „un tovarăş localnic" (formulare de care ţin minte c-am fost foarte mulţumit) şi cum, ducându-l înapoi, animalul s-a interpus, accidental, în cadrul care includea şi „mijloace de propagandă vizuală" (m-a lămurit, terminologic, maiorul şef de secţie), fix când imortalizam elemente de interes din Babadag. Simţeam o sămânţă de satisfacţie pentru naraţiunea care mi se părea că-mi ieşise onorabil, când anchetatorul mă întrebă:

— Cu cine erai?

M-am decis să mint.

— Am ajuns în tabără mai târziu, acum i-am cunoscut pe colegi, nu-i ştiu decât pe numele mic…

— Cu cine erai?

Mi-era limpede că rezistenţa e futilă – apăream, cu toţii, lesne identificabili, pe filmul din aparatul care era deja la el. Lista participanţilor la tabără le era la îndemână, în dimineaţa aceea ne porniserăm practic *in corpore*, era o nimica toată să reconstituie componenţa grupului. Ştiam că tatăl uneia dintre fete, pe care o cunoşteam vag, e securist şi mi-am zis că o s-o scape, şi apoi, cu genul de raţionament viciat pe care-l faci sub presiune, m-am gândit la prietenul cu care mi-ar fi mai uşor să fac faţă, avându-l alături, recluziunii, dac-ar fi să-mpărţim celula. Chit că informaţia era, pentru

organe, ceva superfluu, a fost momentul care mi-a zdruncinat temeinic fantezia c-aş avea, în circumstanţe care s-o necesite, stofa de erou. N-am fost izbit cu capul de fişet şi nu mi-au fost strânse degetele în tocul de la uşă. N-a trecut mult şi pe uşa secţiei de miliţie din Babadag intra, cu un aer grav şi preocupat, Tudor Opriş.

Şeful de secţie s-a retras cu el într-un alt birou. Proful nostru a ieşit de-acolo după vreo trei sferturi de oră, vădit destins. Eram liber. Pe drum mi-a povestit că s-a prezentat drept membru al Marii Adunări Naţionale (din care cred că făcuse parte la un moment dat ca supleant) şi că am avut noroc cu două lucruri. Unul, că, apropiindu-se 23 august, securiştii erau plecaţi la un instructaj la Constanţa, iar în oraş se mai aflau, ca reprezentanţi ai „organelor" (cum se spunea pe-atunci), doar miliţienii. Celălalt, mai personal, că maiorul avusese <? 1 însuşi probleme şi era oarecum sensibilizat faţă de speţă, după ce chiar fiul lui scrisese „jos Ceauşescu" pe un perete de toaletă.

Înapoi la bază am fost descumpănit să constat că amicii şi colegii, pe care m-aşteptam să-i găsesc consfătuindu-se într-o celulă de criză, îşi văzuseră mai departe de drum şi erau la lac. Începusem un fel de debriefing cu o prietenă care, din cauza unei căderi de calciu, rămăsese în tabără, când o colegă a revenit de la plajă cu vestea că, pe când se întorceau, o fată din grup a fost trasă-n lanul de porumb de unul dintre băştinaşii dubioşi care-şi făceau veacul în zonă. Am pornit, în fugă, spre locul faptei, gata de confruntare. Pe câmpul pe care mi-l închipuiam de luptă domnea însă liniştea. Băieţii erau, ce-i drept, aferaţi, dar fără o direcţie. Puţinii indigeni de prin preajmă nu păreau ameninţători, nici implicaţi în rapt. Însă, fapt de rău augur, nici urmă de colega noastră. Miliţia fusese anunţată şi urma să sosească. Aveam să mă întâlnesc încă o dată-n acea zi, mai curând decât m-aş fi aşteptat, cu cadrele.

Se lăsa deja seara când, cu aportul oamenilor în uniformă, operaţiunea a căpătat o formă organizată. Înşiraţi pe malul apei, am luat-o la pas prin porumbişte, intercalaţi cu miliţieni dotaţi cu lanterne. Caracterul rectiliniar al formaţiei n-a ţinut mult. Înfricoşat de perspectiva de a fi eu cel care mă împiedic de victimă, pe care mi-o imaginam abandonată-n păpuşoi, am rămas câţiva paşi în urmă şi am deviat de la traseu, încercând să mă plasez, pe cât posibil, în aria deja acoperită de unul dintre miliţieni. Încă o laşitate care mă bântuie – dacă fata ar fi fost într-adevăr acolo, agresată, dar în viaţă, şi avea

nevoie de ajutor?

Nu găsisem ce căutam, dar, la un moment dat, şi razele lunii, şi fasciculele lanternelor au pălit în faţa unui foc în jurul căruia se veseleau, la marginea ogorului, câţiva corturari. Lângă ei, un câine-lup, la vederea căruia reprezentanţii legii şi ordinii s-au emoţionat dintr-odată: „Calul”. Cu o agilitate care m-a surprins, ţinând seama de burţile proeminente, vreo doi s-au repezit la petrecăreţi şi i-au luat la şuturi. Serendipitate: câinele, tiz al celui din mult îndrăgitul serial *Pistruiatul* (TVR, 1973), dispăruse de câteva zile de la secţia de miliţie. Le era, într-un fel, coleg. Nu dădea semne că n-ar fi agreat compania în care se afla, dar, imparţial, părea să împărtăşească şi bucuria regăsirii, manifestată plenar de cadre. Despre colega noastră n-am aflat nimic de la oamenii a căror şezătoare o tulburaserăm. Efuziunile colegiale dintre Calu şi agenţi au continuat şi în ARO-ul cu care am revenit în oraş. Nu eram sigur că băieţii-n albastru cu care împărţeam maşina sunt la curent cu povestea de dimineaţă, dar parcă simţeam din partea lor un soi de complicitate vag dojenitoare: „cunoştinţe vechi, noi, eh?”. Ajunşi înapoi, am răsuflat uşuraţi: fata pe care o căutasem, karateka fiind, scăpase repede de agresor şi era de mult în tabără. Doar că o luase pe alt drum sau ceva de genul ăsta.

În seara următoare, un tânăr mi-a adus aparatul foto, un Smena de epocă pe care mi-l împrumutase o mătuşă. Am presupus că filmul a avut aceeaşi soartă cu declaraţia pe care o semnasem, aruncată la coş de şeful de secţie, de faţă cu Tudor Opriş.

Peste nişte luni, o cunoştinţă bine integrată în sistem avea să-i lase de înţeles unui amic care luase parte la acţiune (întâmplător, cel al cărui nume îl trecusem în declaraţie) că ştie „ce-am făcut astă-vară”. Ideea că, lipsind din localitate, securiştii au ignorat complet micul nostru act de subversiune se cuvine aşadar relativizată. Cu miliţia, de data asta cea (încă, atunci) sovietică, am mai avut de-a face, dar în calitate de victimă, respectiv martori, şi într-o tabără la Chişinău, în 1990, când colegului Carp i-au fost furaţi adidaşii. De la Chişinău m-am întors cu un poster cu Gorbaciov pe care, cu concursul colegilor, aveam să-l instalez, prin ’91, înaintea unei ore de filosofie, deasupra tablei, în locul unde se afla pe vremuri portretul lui Ceauşescu. Când a intrat în clasă, profesorul, Florin Lupescu, cel care coordonase până la Revoluţie taberele UTC cu invitaţi optzecişti, n-a zis decât „daţi-l jos”.

Cât despre întâlnirile ratate din cauza corigenţei la matematică,

am recuperat treptat. Pe Florin Iaru l-am cunoscut, încă din toamna lui 1989, în subsolul de la Cartea Românească, dus de prietenii care îl ştiau de la Cluj. Cu Traian T. Coşovei şi Mircea Nedelciu aveam să fac cunoştinţă prin ’90—91 la un cenaclu al revistei *Salut*, iar pe Mircea Cărtărescu urma să-l văd în carne şi oase abia după intrarea la Litere, în 1992.

La Babadag n-am mai ajuns de-atunci. Câinele Calu nu mai e, cu siguranţă, de găsit, dar măgarul, al cărui nume, dacă avea vreunul, nu l-am aflat, mă gândesc că ar mai putea fi în viaţă.

* * *

Declaraţia şi gata Ioan Groşan

Stătea de aproape o jumătate de oră singur pe un scaun, într-una din încăperile sărăcăcioase mirosind a petrosin ale Postului de Miliţie Costineşti, cu trei coli albe în faţă pe tăblia biroului scorojit, din pefele. De pe peretele opus lui, tovarăşul Nicolae Ceauşescu părea, din portret, să-i zâmbească ironic. Trase cu urechea: niciun zgomot, nici de pe coridor, nici din încăperile pe care le bănuia alăturate, nici dinspre staţiune. Se uită la ceas: aproape miezul nopţii. S-or fi încheiat serbările. Dacă s-or fi încheiat. Şi-şi aminti şi-l trecu un fior. Vor să mă umilească, gândi, să mă sperie. Dar ce vină avea el?! Şi cât de bine începuse totul! „Dragi prieteni ai Serbărilor”, pornise el în trombă, de îndată ce fetele deveniseră pe terasă vizibile pentru toţi cei de pe plajă, „vă invităm astăzi la un concurs altfel decât aţi fost obişnuiţi: Domnişoara Bovary! Un concurs de inteligenţă, de cultură generală, de frumuseţe spirituală şi, nu în ultimul rând, un concurs în care ne scrutăm viitorul!” Explicase apoi pe scurt regulile concursului, insistând mai ales asupra faptului că decizia finală le aparţine lor, celor de pe plajă. „Dumneavoastră”, ridicase el tonul, „prin tăria şi durata aplauzelor, veţi stabili cine este câştigătoarea!” Un vuiet de fluierături, chiote, aplauze urcase spre terasă. „Şi acum”, uriaşe el în microfon, „concurentele! mai în faţă, fetelor! Aplaudaţi-o, vă rog, pe Safta din Borzeşti, 21 de ani, laborantă la Combinatul chimic din localitate, Miss Borzeşti anul trecut!” Chiote, fluierături, aplauze. Lumea se strânsese mai în faţă, să vadă mai bine. Prezentarea Ioanei stârnise mai puţin entuziasm; nici n-arăta, biata, prea bine în rochia prea lungă, pălăria cu boruri prea mari, mânecile bluzei prea lungi. *The Catcher in the Rye*, îi trecuse atunci prin minte, privind-o, titlul romanului lui Salinger.

Câtcher on the beach, gândi acum, în biroul Miliţiei Costineşti.

Aplauzele cele mai puternice le luase, cum era şi de-aşteptat, Liliana. Se vedea cât colo că ştia să se mişte, fusese probabil şi la parade de modă, fiindcă, în timp ce el o prezenta, ea se rotea ca un titirez, dezgolindu-şi gleznele şi nişte *dessous*-uri de dantelă neagră prinse cu jartiere albe, făcu o plecăciune etc. „Dar să trecem la fapte!", strigase el. „Şi prima probă va dovedi că nu suntem într-un timp pudibond, închistat, pradă prejudecăţilor, ca pe vremea lui Flaubert! De aceea le rog pe concurente să ne-arate, pentru început, cum îşi închipuie fiecare că se dezbrăca Emma Bovary la întâlnirile ei cu Rodolphe! Poftim, Safta! S-o vedem pe Emma Bovary în Moldova!" Din studio, Andrei mixase un blues. Spre surprinderea lui, Safta se dezbrăcase mai elegant şi mai repede decât se aştepta: lăsase să-i cadă bretelele de pe umeri, descheiase fără poticneli fermoarul de la spate, rochia îi alunecase fără dificultate la picioare, dezvăluindu-i trupul vânjos, bine făcut, în bikini şi-n uralele plajei. Tot aşa rapid şi-o da jos şi halatul de laborantă când o vizita vreun şef de secţie, gândise atunci.

Ioana, în schimb, se împiedicase în nasturi, în copci, fermoare, panglici, şnururi, de ziceai că dă jos o armură. Nici costumul de baie dintr-o singură piesă care ieşi până la urmă la iveală nu-i venea ca turnat. Stârnise râsete, comentarii sarcastice, inevitabile în asemenea situaţii, şi aplauze puţine. Roşie toată, avea lacrimi în ochi.

Însă Lilianal. Când îşi azvârlise dezinvoltă şi ultimul articol „de epocă", o eşarfă trandafirie din jurul gâtului, şi rămăsese în cel mai minuscul bikini – nişte sfericele – pe care-l văzuse vreodată, până şi tipii cu walkie-talkie încremeniseră. Apoi un val de urale, de mugete, de scandări „Li-li-a-na! Li-li-a-na!" se înălţase spre terasă.

Şi totul mergea ca la carte. Safta şi Ioana răspunseră bine la întrebările, uşoare, ce-i drept, din *Doamna Bovary*, Safta îşi creionase corect nostalgiile de viitor, în care el recunoscu sintagme din dansul ei cu tovarăşul Nelu Bari sau din instructajele pentru concursul de Miss, ba chiar Ioana recuperase ceva din simpatia publicului când recunoscu că n-are tată. „Dar iată", sărise el imediat, „asta nu o împiedică azi pe Ioana, în condiţiile societăţii noastre, să se realizeze pe deplin, fără prejudecăţi şi fără oprelişti de natură burgheză! Şi care este, Ioana, idealul tău de viitor, nostalgia ta secretă?" „Să-mi întâlnesc şi să-mi cunosc tatăl", spuse ea încet în microfon, dar răspunsul se auzise pe plajă şi aplauzele, înduioşate, căpătaseră mai multă consistenţă.

Aici ar fi trebuit să fie primul semnal, primul declic că lucrurile

nu evoluau aşa cum trebuia. Se aşteptase ca Ioana să spună ceva despre viitorul ei la filologie, de traducătoare sau profesoară, iar ea – pleosc!: „Să-mi cunosc tatăl!”. El trecuse rapid peste acest moment oarecum stânjenitor, fiindcă urma Liliana.

Uşa biroului se deschise şi pe ea vârî capul un miliţian. Nu-l cunoştea, nu era Stamate, şeful de post, ci unul mai tânăr, nou, probabil adus pentru Serbări, ca întăriri. „Aţi scris?” „Nu”, răspunse. „Am mai spus şi repet: nu am de declarat nimic”. „Cum doriţi. Eu am tot timpul, să ştiţi”. Şi dispăru, închizând cu zgomot uşa. Vor să mă umilească, gândi. Să mă sperie. Dar ce dracu’ să declar? Cu ce-s vinovat? Se uită la ceas: unu noaptea.

Poate că totuşi ar fi trebuit să intervină mai devreme, să-i ia microfonul. Dar cine s-ar fi aşteptat la una ca asta?! Liliana, care până atunci dominase de departe concursul, la întrebarea ce profesiune au părinţii, spusese clar în microfon: „Mama e economistă, iar tata general de Securitate”. Hopa, am sfeclit-o, gândise el, dar sărise iute la următoarea chestiune: „Şi pentru o studentă eminentă, o tânără strălucită ca tine, care e marea, secreta nostalgie, într-un cuvânt: bovarismul tău?” „Marea mea nostalgie, dar nu secretă, pentru că i-am spus-o şi lui tata, care nu mă-nţelege”, rostise ea răspicat, ţinând microfonul cu ambele mâini, „e să emigrez în R.F.G”. „Poftim?”, făcuse el, crezând că n-a auzit bine. „Să emigrez în R.F.G., în Germania Occidentală”, repetase ea rar, „pentru că m-am săturat de tot ce se-ntâmplă în jur, m-am săturat de ţara asta de căcat, de oamenii ăştia care „în momentul acela sunetul căzu. Se lăsase o linişte grea, de mormânt. Se auzeau numai valurile, în depărtare. Nici pe terasă, nici pe plajă nu mai mişca nimeni. Apoi el simţise în spatele lui o vânzoleală, deslușise şoapte în walkie-talkie, paşi grăbiţi şi, concomitent, auzise dinspre plajă, întâi răzleţe, într-un colţ, după care într-altul, aplauze firave, apoi din ce în ce mai puternice, cuprinzând mulţimea şi devenind sacadate odată cu silabele scandate ale numelui ei care umplură văzduhul, tocmai când de-acolo, din văzduh, ironie a sorţii, începură să aterizeze unul după altul în spaţiul marcat de lângă obelisc paraşutiştii, cu paraşutele lor tricolore. Iar Liliana sta dreaptă, cu bărbia sus, zâmbind şi ţinând microfonul cu ambele mâini, ca pe un stindard.

Nu-şi mai aducea aminte cum coborâse, buimac, de pe terasă, cum alergase – dacă alergase – până la hotel. Ţinea minte doar că luase

o sticlă de Havana de la bar şi urcase în cameră.

Îl treziseră nişte bătăi puternice în uşă. Se uitase spre geam: afară era întuneric. Mersese să deschidă: tovarăşul Omescu. „Îmbracă-te", zise acesta rece. „De ce?" „Trebuie să vii să dai o declaraţie". „Ce declaraţie?" „Cu ce s-a întâmplat". „Păi, cu ce sunt eu de vină?" „Nu eşti, dar asta ţi se cere: o declaraţie şi gata". El începuse să-şi tragă blugii azvârliţi după pat. Tovarăşul Omescu intrase în cameră şi se aşeză pe un scaun. Arăta răvăşit rău de tot. „De ce mama mă-sii, măi Guşti", zise el cu glas mai domol, „n-ai verificat-o mai bine pe nebuna aia?" „Cum s-o verific mai bine?!" „Cu părinţii, cu nostalgiile ei... Tu-ţi dai seama în ce căcat am intrat?" „De unde să ştiu eu că taică-su e ofiţer de Securitate?" „Mai rău", zisese abătut tovarăşul Omescu. „Taică-su e generalul Stamatoiu, de la Direcţia a V-a aia cu Externele". „Şi ce voiai să-i fac fetei? Să-i dau în cap?" „Trebuia să fii mai atent încă de la înscrieri, să vezi cum gândeşte, ce-i trece prin cârlionţii ăia mişto. Dar acuma, gata: dai declaraţia şi gata. Te aşteaptă o maşină jos". „Ce maşină? Unde mă duc?" „La postul de miliţie din sat. Aşa mi s-a spus: te duci acolo, ţi se ia o declaraţie şi gata, vii înapoi". „Nu mă duc nicăieri!", strigase el. „Ce-o să faceţi, mă arestaţi?" „Guşti dragă", zise blând tovarăşul Omescu, „nu mă mai fute şi tu la cap, destul m-au futut ăştia toată ziua. Du-te, dă declaraţia şi gata, îţi garantez eu".

El îl privise lung în ochi, apoi ieşise şi coborâse în faţa hotelului.

Îl aştepta un ARO kaki, ca de la armată. Vor să mă umilească, să mă sperie, gândise. Nici măcar n-au adus o Dacie, ci un împuţit de ARO.

Uşa se deschise din nou şi apăru tânărul miliţian. Semăna extraordinar cu miliţianul cu figură de cretin sadea din filmul lui Lucian Pintilie *Reconstituirea*. Dar poate că ăsta nu era aşa bou. „Aţi scris?" „Nu", răspunse el. „Atunci n-am ce face, vă iau eu declaraţia. Şi vă rog să nu-mi faceţi greutăţi. Mi s-a dat un ordin, îl execut". Se aşeză la masă în faţa lui şi deschise o agendă. Era, după grad, sergent-major. Vor să mă umilească, gândi. Nici măcar nu mă anchetează un securist. Dar ce rost avea s-o lungească aşa, la infinit? Să scape dracului odată din balamucul ăsta. „Numele şi prenumele", zise sergentul. Le spuse. „Profesia". „Scriitor". Sergentul ridică ochii pentru prima oară din agendă: „Nu avem aşa ceva în nomenclator. Avem doar scriitor de vagoane. Scrieţi pe vagoane?" „Atunci, profesor", zise el. „Buuun", făcu celălalt după ce notă. „Acum, cetăţene Augustin", şi-l privi din nou în

ochi, „vă rog să-mi spuneţi de la cine v-a venit ideea asta cu concursul?” „De la Flaubert”. „De la cine?” „De la Flaubert. E un scriitor”. Sergentul mai întoarse o foaie din agendă şi el văzu că scrie caligrafic, „Flober”. „Flober”, zise ca pentru sine sergentul, punând accent pe prima silabă. „E evreu?” „Nu ştiu. Adică nu cred”, răspunse el. „E scriitor francez”. „Şi la cine stă? Ştiaţi că, dacă aveţi contacte cu străinii”, miji ochii sergentul, „trebuie să ne anunţaţi în cel mult patruzeci şi opt de ore?” „Tovarăşe sergent-major”, zise el, „domnul Flaubert e mort şi-ngropat. De mult. Din 1880. Mai precis, din 8 mai 1880”.

Sergentul lăsă pixul pe masă: „Dumneavoastră vă bateţi joc de mine?” „Câtuşi de puţin”, răspunse el. „Poftim, puteţi să verificaţi”, şi scoase dintr-un buzunar al vestei *Doamna Bovary*, ediţia din B.P.T.

În clipa aceea sună telefonul. Sergentul lăsă cartea şi ridică receptorul. „Alo? Da. Sergent-major Prepeliţă, să trăiţi. Da, e lângă mine”. Mă transferă la Bucureşti, gândi şi încercă să citească pe faţa sergentului ce i se transmite la telefon. Pe faţa sergentului nu se citea nimic. „Da, vi-l dau”, zise el şi-i înmână receptorul. „Alo, Guşti?” Recunoscu vocea tovarăşului Omescu. „Ai dat declaraţia?” „Am dat-o”. „Foarte bine. Acum întinde-o de acolo, du-te la hotel, dar să nu te mai fâţâi prin bar, urcă în cameră, culcă-te dracului şi vorbim mâine”. „Dar ce s-a întâmplat?” Auzi cum celălalt coboară vocea: „A venit tovarăşul Nicu”. „Şi?” „Şi i-am povestit toată treaba”. „Şi?” „Şi ce?” „Ce-a zis?” „Ştii cum e el: a râs şi-a zis să ne vedem de treabă, că nu e nimic grav, se rezolvă”. „Şi fata?” „Ce fată?” „Liliana”. „Am pus-o într-o maşină şi-am trimis-o pachet la taică-su, să se spele pe cap cu ea”. „Mersi, maestre”, zise el. „Vorbim mâine. Acum du-te la hotel, dar nu la bar, ai înţeles?”

„Deci pot să plec?”, zise el către sergent. „Liber”, făcu acesta. „Tot timpul sunt liber, să ştiţi”. Îşi luă cartea şi ieşi.

(fragment din povestirea „Domnişoara Bovary”)

* * *

Miliţiile noastre

Florin laru

Am trăit câteva momente memorabile (şi penibile, de ce să n-o spun) în şirul de întâlniri cu Miliţia sau Poliţia. Spun prostii, nu m-am intersectat niciodată cu instituţia în sine, doar cu bravii ei reprezentanţi. Spre deosebire de cei mai mulţi păţiţi, nu cred că toţi poliţiştii sunt la fel. Dimpotrivă, la fel ca în lumea noastră (pentru că

lumea lor e lumea cealaltă), aici poţi întâlni tot soiul de oameni. Şi buni, şi răi, şi proşti, şi absurzi, şi neterminaţi. Pentru mine, întâmplarea numărul unu e cea petrecută pe 21 decembrie 1989. Acolo am avut să-i văd cam pe toţi. E drept, pe cel care m-a pocnit la rinichi şi m-a îngenuncheat nu l-am văzut. L-am auzit. Stăteam cu faţa la perete, cu mâinile ridicate, iar lângă mine era un tinerel speriat, ca şi mine. Mai târziu aveam să-i aflu numele: Napoleon Helmis. Nici el, cred, nu mai visa să devină regizor. Apoi, doi tipi s-au oprit în spatele meu, discutând cu aprindere:

— Ăsta e.

— Eşti sigur?

— Ăsta e. Uite-i haina.

Nu ştiu să explic de ce, dar am simţit că era vorba de mine. Şi nu am apucat să mă-ntreb de ce, că a venit primul pumn.

Spre ciuda mea, mi s-au muiat genunchii. A venit şi al doilea. Aşa că m-am pus cuminte în genunchi şi am zis cu un sfert de voce:

— Nu da, domnule…

— Bărbosule, mai faci gura mare?

Mă confundase, nemernicul, cu bărbosul de Călin Angelescu, care fusese îmbrăcat exact ca mine, cu o geacă de camuflaj, de la „Vânătorul şi pescarul sportiv".

După vreo zece minute eram în faţa unui sublocotenent speriat, care ancheta cazul. Îmi curgeau mucii amestecaţi cu niţel sânge.

— Vai, domnule, cum arăţi, a zis el când am rămas singuri.

Mi-a dat o foaie de hârtie. Să zic ce şi de ce am făcut. Părea mai degrabă căzut pe gânduri. Cu puţină neşansă, ar fi fost alături de mine, printre arestaţi.

I-am explicat, cu ultimele rămăşiţe de prudenţă, că lui îi spun, da' că de scris nu scriu. Mai bine mor. A căzut pe gânduri. Era de domeniul evidenţei. Am căzut la pace. El, pentru că avea nevoie de o hârtie semnată de mâna „criminalului", eu, pentru că nu prea voiam să mor. Numele lui Ceauşescu era exclus din start. M-a sfătuit să scriu că nu găseam medicamente şi că mi-am pierdut minţile. Am scris.

Apoi a dispărut un minut. S-a întors, împreună cu o tipă de la Evidenţa Populaţiei, care mi-a vârât în buzunar o bucată de pâine.

— Nu se ştie niciodată, a zis femeia.

Cred că niciodată, în viaţa mea, nu am simţit mai multă recunoştinţă.

Când am coborât înapoi în curte, ţipa un miliţian în walkie-talkie:

— Mai trimiteţi oameni! Ăştia nu se împrăştie!

A doua întâmplare nu-mi aparţine, dar e deasupra tuturor celor păţite de mine vreodată. Mi-a povestit-o Mircea Nedelciu.

Pe vremea aia era obligatoriu să ai grupa de sânge în buletin. Absenţa ei se sancţiona cu amendă. Mircea se întorcea seara spre casă, în Piaţa Lahovary, pe un întuneric specific epocii. În bezna aia, cum era de aşteptat, un echipaj de miliţie:

— Actele la control! Ce faci dumneata aici?

Mircea a scos buletinul, resemnat, ştiind ce avea să urmeze. Avea o barbă care tocmai mijea şi care nu se prea potrivea cu figura din buletin. Faţa miliţianului s-a luminat toată la lanternă.

— He, to'aşu, unde e grupa sangvină?

Şi dă să scoată chitanţierul.

În clipa aia, Mircea a decartat:

— Tovarăşu' miliţian, uitaţi-vă bine la mine. Da' bine. Nu mă recunoaşteţi?

Organul s-a chimbit o secundă: nu, Mircea nu avea aerul unui membru important al conducerii de stat şi partid. Şi a continuat mişcarea de scoatere a amenzii.

— Lasă goangele. De ce n-ai grupa?

— Of, s-a tânguit Mircea, io sunt ăla cu a cincea grupă sangvină. A scris de mine şi în *Flacăra*. Aţi citit? Sigur aţi citit, am fost prezentat şi la televizor. Io am o grupă sangvină care nu există. Nimeni nu îmi poate face transfuzie, că mor. Savanţii caută acum să-i dea un nume. Mă cheamă la Parhon o dată pe lună şi încă n-au căzut de acord. Vai de capul meu!

De aia nu scrie, că sunt singurul în România. Da' sigur ştiţi. A fost un serial, acu' trei ani, în *Flacăra*.

Între timp, pentru că discuţia se lungea, a venit şi al doilea membru al echipajului. Primul, cu şapca săltată niţel pe ceafa, s-a apucat să-i explice:

— Mişule (sau Gelule, Nae ori Vasilică), ăsta e ăla fără grupă. A scris şi Păunescu de el. Cică n-are grupă încă. îi iau şi sânge.

— Aoleu, a zis Mişu, Gelu, Nae ori Vasilică, şi cum faci, nene?

Iar Mircea a răspuns resemnat:

— Dom'le, nu-mi dau voie nici să mă rad. E foarte periculos.

Iar cele două organe l-au salutat cu respect:
— Ai grijă, dom'le, cu sângele nu e de joacă.
Apoi, cu voce mai scăzută:
— Bă, dacă a scris Păunescu, e clar!
* * *

Dyameron

Viorel Marineasa *l*. *SPURCUL PSEUDOINOCENT sau Despre felul în care un târţa-fârţa îi păcăleşte pe studentul diligent şi pe sectoristul la datorie estimp el păcătuind ocazional cu o copilă căzută*

Ne cam cunoşteau golanii din Fabrik, mai mult pe Genu, născut în cartier, decât pe mine, anexă limfatică. Cuvântul de ordine era să nu spunem că suntem studenţi. De Genu ştiau destui, dar asta o admiteau, se frecase de ei ani şi ani, mai întâi era să-l înece unu în Bega, cică să-l înveţe înotul, apoi, în vacanţe, lucrase în rând cu ei la descărcat vagoane de cărbuni şi de rămăşiţă de cherestea în Gara Mică, împărţeau câştigul şi-l topeau la Carul cu bere; până la urmă acceptaseră că trebuie să se mai şi înşcoleze careva. *Ni-s havări*, ziceau, adică pretenari, te îmbăloşau cu ţucături când se îmbătau crup, însă unora le luceau ochii la modul criminal, te puteai aştepta la orice. Ce mai, lux să te duci fără risc la dans, sâmbăta, la clubul Fabricii de bere sau la cel ce ţinea de Industria lânii, din Piaţa Traian. Se mai aventurau studenţălăi de la Politehnică, oltenaşi ori hunedoreni, şi se alegeau cu mecla spartă. Deci mă pendulam fără grijă la ore târzii, iar dacă dădeam de unul care nu se pusese la curent cu cine e cu ăla şi cine cu ăla, pomeneam cu aplomb un nume de protector, eroicul *Nişte* sau *Paly Ţiganu'* sau altul despre care ştiam că are efect. N-am luat niciodată caft în Fabrik, a trebuit să mă mut în alt cartier, mai domnesc, ca s-o pat.

Seara cu pricina. Ca de obicei, ne fâţâim de colo colo. Ba îl conduc eu, ba el pe mine. Pălăvrăgim despre Bergson, Husserl, Hortensia, Camil şi ne uităm la cururile muierilor tinere ce ies din schimbul doi de la Nikos Beloiannis, fabrica de pantofi. Aici, lângă benzinărie, pe când mai eram la liceu, am stat odată la coadă pentru 10 litri de petrol, ca să aibă maică-mea ce pune-n primusul pe care gătea, dar şi fierbea rufele, hei, fără veste, m-a *atacat* de faţă cu toată lumea, ruşinându-mă, o băbătie: zicea că n-ar strica să mă-nceapă, merge uns, ce dacă-i puţin uzat acolo jos. Am pus ochii-n pământ, mi-a ieşit un orăcăit, în timp ce asistenţa se spărgea de râs. Ca să mă consoleze, o

mătuşă mi-a strecurat la ureche: „Nu te necăji, ficior, asta o băut un deţ de gaz înainte de *fruştuc* (= mic dejun), de dimineaţă, pe inima goală". Un moşuleţ, cunoscător: „Cine n-o ştie, o prestat la bordelu' lu' Şari-neni din Iosefstadt". Oricum, bifam o propunere de amor, dar pe bune eram atras de varianta cu băieşiţa de la Baia populară aflată peste drum de pompă, nici aia prea tânără, însă zdupeşă şi cu tot dichisul. Aflasem pontul/parola, „aveţi săruri pentru reumă?", m-am şi dus acolo, hotărât, cu săpun şi cu prosop, într-o zi, sub pretextul că acasă n-aveai parte decât de sfântul lighean, iar apa o cărai cu vedrele de la arteziana aflată la al doilea colţ. Ia mai dă-o-ncolo! S-o lăsăm pe altă dată. Deci ne facem, ca de obicei, strategia, îngroşăm scroafa în ajun. Genu zice să nu mergem pe încă o noapte nedormită. Să-i recitim pe Sadoveanu şi pe Mateiu, precis că Simi1, aşa-i ziceam profului ca să ne relaxăm, Simi o să ne dea ceva cu creanga de aur sau cu dublul şi oglinda, prea îi lăsau gura apă esoterismele şi decadenţa pe care şi le permitea la cursuri cu de la sine putere. Pe ultima sută de metri obişnuim să băgăm cafele dure şi fiole de cofeină, uite că se găsesc la liber prin farmacii. Devenim deştepţi, dar nu pentru multă vreme. Încă o lălăim, să plece fiecare la casa lui, da' cu ce s-a ales Camil de pe urma reducţiei fenomenologice, Simi ar trebui crezut pe cuvânt, a citit şi pentru noi, noi am avea nevoie de aprobare specială, s-o mai întindem prin cofetării, să revină Genu la mine, să merg eu la el, ca să mai buchisim împreună? Târtâr-târ lângă noi, târtâr, o tărtăreaţă, îşi ambalează unu' motoru', noi tot îi dăm zor cu Proust şi cu madlena (să nu uiţi, Darie!), parcă m-aş duce la doamna Popovici, profa de francă din liceu, pentru o discuţie *enfranţais*, că nu avem de unde-l citi, însă Simi ne împuiase capul cu el şi era ca şi cum l-am fi citit, mai că ne aşteptăm să dăm nas în nas cu insul alergic care nu prea iubea străzile, cu asupra de măsură cele acolo unde vezi, simţi, auzi, miroşi, guşti gazul de eşapament al unei tărtăreţe mânate de fitecine, ce şansă ar fi fost să-l întâlnim tocmai unde Mareşal Joffre dă peste Tigrului! Nimic din toate astea. Târtâr-târ, apoi pâr. Şi imediat răcnete înalte emise de un *credent* (vreau să spun bufet

1. Simion Mioc a predat literatura română interbelică la Universitatea din Timişoara. A scris o monografie consacrată lui Ion Vinea. Ţone zice că a fost cel mai important exeget al autorului *Lunatecilor*. Într-o seară a anului 1999, S.M., altfel om cu ştaif, a plecat de acasă numai în tricou şi în pantaloni de trening, cu adidaşi în

picioare, şi nu s-a mai întors nici până în ziua de azi. Să-şi fi programat, ca sir Aubrey de Vere în *Remember*, dispariţia?

amplu de bucătărie, aproape dulap), un credent de doi pe doi, în uniformă, cu pulanul din dotare la vedere. Se astupă de cât de tare zbiară credenţul, mă uit la linia de tramvai şi-mi spun că pe ea o fi venit asemenea vagonului-atelier, damblagitură gotică, pe care, dacă ai noroc, poţi să-l zăreşti lunecând neverosimil pe trasă cu mult peste miezul nopţii, între două şi trei, întrebându-te dacă tu eşti beat sau el adevărat. Şi iar îmi zboară gândul, în ideea unei salvări, la interbelica doamnă Popovici, fiică a guvernatorului tramvaielor din Temesvar, academicianul Corneliu Mikloşi, originar din satul Covăsânţ, autor al sudurii de şine fură dureri, invenţie de vogă europeană. Dar organul nu doarme, o ţine lângă (= întruna) Credenţul, dă glas înalt din credent, „ai fost călare pe motocicletă, nu mă prosti, motorul mergea, te-ai dat jos când m-ai văzut", cu cine-o fi dialogând nu e clar, Marcel, ăla din capu' nost, respiră tot mai greu, pe lângă orduri, iaca şi angoasa, vedem trăgându-se de pe carosabil o piticanie, un ţuşpric, un bombalău, abia şi-a scos casca din echipamentul de extraterestru, asta-l scade c-un metru şi rămâne nimic. Are faţă cănită, ochi de căpriţă, aşa m-a şi dat gata până spre final, cu asemenea ochi nu meriţi s-o păţeşti, „am împins-o, fiui, să trăiţi". Credenţul: „Ce faci, mă înjuri în exerciţiul funcţiunii?" „Nu, trăiţi, nici n-aş putea, fiui, m-am născut copil sărac, tov. plutoner, prietenu' mi-o dat motoru' la probit, da' nici nu porneşte, numa' târtâr, târ, fiui, să trăiţi. Io tot îl împing din Munkâstelep pân-aici. Rateuri, trăiţi. Fiui". „Trage pe dreapta, am trecut la faza constatărilor. Conducere fără permis, una. Nu ai documente privind proprietatea vehiculului, doi. Trei…" Hait! Credenţul ne-a ginit, scăpare nu-i. Îi trebuie martori. I-o iau înainte, spăriat, ghinionul meu, îi arăt papucii de casă, acolo trebuie să ajung, în zona papucilor. Credenţul pufneşte: iote argument. Îmi cere buletinul. Cum, suntem la numărul 1 aici, eu stau la 45, nu pot să mă plimb pe propria-mi stradă? Şi pentru apă întorc câteva colţuri. Gazda noastră are fântână, dar e inutilizabilă, plină de limacşi. Păcatele mi se adună în serie: n-am actele de identitate la mine, arăt suspect cu hainele de târşâială. Nu, n-avem telefon. Taică-miu e plecat pe teren ca să aducă lemne de ars şi cărbuni la depozitele din oraş. Maică-mea-i acasă, nici el, nici eu nu ne-am duce-ntr-acolo. Genu scapă, îi ia datele, cu un creion bont, pe un dos de carnet. Bag mare că am examen dimineaţa la 8. Nu-i precizez care

dimineaţă. Iar tov. prodecan Ilarie Voronca nu face niciun rabat. Şi aşa te pregăteşti? Crendenţul practică o pedagogie intransigentă. Mă pregătesc cum pot. Şi cum vreau. Astea le zic în gând. Cu Credenţul nu-i de glumă. Numai bine că mai apare unul cu potenţial de infractor, Credenţul ne face semn să ne tragem deoparte cât el rezolvă noul caz, dar ne avertizează să nu comunicăm. Ţuşpricul, spurcul, ochios în felul unei capre, prinde momentul şi-mi promite că-mi umple burta la Carul cu bere cât oi trăi dacă nu-l dau în gât, s-a născut copil sărac, lucrează într-o covăcie de la marginea oraşului, cocişii ce transportă combustibil îs clienţii fierarului care-l învaţă meserie. Aflăm, scurt, că suntem de-aceeaşi vârstă. Tov. student, dom student, să nu mă predai, ăsta, Dolafu, numa asta vrea, să-şi facă mai mulţi condamnaţi. Nu mă preda ş-o să-l umflu burfa cu bière. Nu-i vorba de bere, zic, dar nu ştiu ce-ai făcut. Băiatul de-un metru şi-un ziar mă priveşte dulce-caprin şi-mi dă de înţeles că are cu Dolaful/Credenţul o dispută istorică. El e curat ca neaua. Trebuie să-şi facă norma Dolafu, a aflat că el, ţuşpricu, tocmai fusese dat afară dintr-o gaşcă. Sunt fraierul de serviciu, îmi spun şi eu, de golanii tari ai

Fabrikului nu se prea iau curcanii, ăia au statut special, sparg seminţe lângă cei ce îşi fac rondul, dând privitorilor ideea că există o complicitate veche, nu de astăzi, nici de ieri. Omul legii revine, ne duce într-o cămăruţă de la Prinţul turcesc (Căpriţă vine în urmă împingând fără chef tărtăreaţa care-acum mi se pare cât o batoză; eu îmi pierd un şlap între liniile de tramvai; îmbufnat, vreau să-l las acolo, Credenţul nu admite), acolo unde şeful de local verifică dacă *puşche socoata*, dacă ţine sub control contabilitatea dublă după ora închiderii. Scrie Credenţu, după bâjbâielile din capul meu, un proces-verbal pe care nu-l mai citesc. De fapt, am cam văzut cum a bunghit-o: cu multe scăpări de ortografie, aşa cum incita Camil pe undeva, dar departe de saftul autenticităţii, al anticalofiliei după care acela tânjise. Mă pune să-l semnez. Ajung acasă spre dimineaţă. Mama stinge veioza care a pândit toată noaptea.

Examenul la Simi îl voi lăsa pentru toamnă. Îmi va cădea *Concert din muzică de Bach*, iar profu' mă va lăuda ca niciodată. După nişte luni, când mă voi considera scăpat, o să-mi vină înştiinţare să mă prezint la miliţie. Explicaţii confuze pentru a-i mei. Amândoi, la unison: că de ce trebuie să umblaţi noaptea pe coclauri, aţi putea vorbi cât vă poftеşte inima în casă, departe de orice primejdie. Ce ştiu ei despre cururile

fetelor din schimbul doi, despre ierarhia fascinantă a golănimii din Fabrik? Acolo, la sediu, Credenţu, dar şi încă unul, mai mare în grad. Spurcul, nicăieri. Vor să-mi dirijeze declaraţia. O să-mi pomenească de mărturie mincinoasă şi de pedepsele aferente. Credenţu îşi va aminti că mai eram cu cineva când cu tărăşenia. Se referă la Genu. O să zic că nu l-am mai întâlnit de-atunci, nu ştiu cum îl cheamă. Voi rezista. Nu poţi spune ce n-ai văzut. Asta-i, va conchide superiorul

Credenţului, şi o să-l privească a dojană, nu aşa se finalizează o cercetare, tov. plutonier, mă dragă Partenie. Şi uite cum Credenţu se va rebegi, o să ajungă, sub ochii mei dilataţi, la dimensiunea cvasi-invizibilă a unui spurc.

Mult după aceea o să mă întâlnesc cu Spurcul-Ochi-de-Căpriţă. Va zice că a întrebat de mine peste tot. Unde am fost? Dolafu-Credent, îmi va povesti, l-a dus până-n proces, dar a dat-o-n bară, n-a avut dovezi. Vom merge la Carul cu bere, caut să mă trag, dar omul-capră o să insiste. îi voi pune întrebarea capitală: ai fost călare atunci pe motor sau doar îl împingeai? Ochi de căpriţă, ochi de ied. Las-o baltă, studentule, bagă bere-n tine, bagă bere-n burfa, fiui, că io plătesc, şi sâmbăta ce vine mergem la bal, la Moşniţa, am o gagică de paişpe ani ceva iestroordinar, ne iubim din doauă-n doauă zile, şi ea, ce crezi, are o soră geamănă. Numa bună pentru tine.

II. *RĂZBUNAREA CREDENŢULUI*

sau Cum un miliţioner revine fără să ştie în viaţa insului care i-a stopat promovarea într-un moment de răscruce (Tigrului colţ cu Jojfre)

Redevenit flăcău după un matrimoniu de un deceniu, am cam prins să umblu creanga. Mă căpătuisem metodist la Casa de Cultură a Studenţilor. Într-o seară (programul se termina la ora 23), cum îmi epuizasem responsabilităţile pe ziua respectivă, directorul, altfel scrupulos, m-a ademenit s-o luăm din loc mai devreme, delegând pe alţii pentru încununarea activităţii. Avea chef de-o vorbită şi de ceva ghetruncăneală. Şeful era cu votca, dar, la rigoare, nu refuza erzaţuri. Am supt câte două berici la Vaporul, nu mai mult (încă nu se intrase în stadiul când poporul băutor se călca în picioare pentru o amărâtă de halbă), şi am pălăvrăgit despre Casă, adică despre locul pe care-l părăsisem cu lehamite. Ne-am despărţit, atei şi nu prea, în dreptul Catedralei. Tramvaiul încă circula pe centru, între Corso şi aşa-zisul Surogat. Surogat de corso, dispreţuit de ec/zt-timişorenii cei fuduli, unde în interbelic se plimbau duminica, ţinându-se de degetuţe,

soldaţii în termen cu servitoarele. În loc s-o iau spre domiciliu, am mai zăbovit năuc la răscruce. S-o fi deschis mitra pentru un surplus, o tărie, un şnaps mi-ar fi ridicat moralul, însă birturile tocmai se închiseseră. Pustietate. Omenetul se retrăsese-n hogeacuri şi se uita frumos la televiziunea sârbească. Mă învârteam în jurul cozii. Şi uite cum din asfalt, în staţie, crescu o fătuţă cu crăcii până-n gât, fusta abia-i acoperea fundul. O fătuţă cam fanată, am constatat apropiindu-mă. Am abordat-o într-o ungurească de baltă: „Micinals, te?". A ridicat din umeri. Am dat-o pe valahă, varianta coruptă: „Care-i taina? Ce *năstrecea* (= naiba) aştepţi?". Minţi că a pierdut ultimul tramvai şi că nu crede să mai aibă tren spre Buziaş. Stătea, cică, la Uliuc sau la Sacos, nu mai ţin minte. Sub bluza sumară, sânii i se zbenguiau liberi. Ura şi la gară! Pustietăţi. Lumea stă în faţa televizoarelor, se holbează la Lepa Brena, la superbele ei catalige, se dă în vânt după turbo-folk-ul ei, care îţi merge direct la *sârţe* (= inimă), direct în sânge. Eu, pe coclauri, cu o panaramă de Lepa Brena. Alte pustietăţi. Parcul. Tribunele jegoase aşteptând de două ori pe an defilările: la 1 Mai şi la 23 August. S-a renunţat, ca să le-o arătăm sovieticilor, la 7 Noiembrie. Cum zice sloganul unui versificator naiv, educat de partid şi de Securitate: „Uite-aşa cum ne vedeţi/ îi huturăm noi pe nemţi! / Ş-uite-acuş, acuşi, acuşi/ O să-i hutem şi pe ruşi!" Undeva în fund, stadionul CFR. Pe stânga, un hotel a cărui împuţenie dă pe din afară. Fiinţuca prinde glas. Cam modulat de tăbăcioc. „Aş trage undeva să soilesc. Tren, canei. N-am chef să miros în gară cururile facabunţilor". Tromboneşte în continuare că lucrează la Industria lânii. Pe zmău'! Lucră cu crăcii ăştia nesfârşiţi. „Hai că te cazez". Intrăm în hol. Capul mi se învârte de parcă aş fi băut coniac Zarea, nu bere pişărcoasă. „Nu mai avem locuri disponibile", rage recepţionerul cu mutră de cuţitar. O luăm la picior. Ajungem la secţia Electromotorului. O navă cosmică ţâşneşte de niciunde. Sar din ea câţiva malaci. „Tot mă *ize* ăştia la icre. De-atâtea nopţi aud plouând cu curcani", apucă tipa să-mi recite cu glas tragic şi mă trage ultimativ în boscheţii ornamentali. Asaltul continuă, reflectoare ne orbesc, braţe profesioniste ne iau în posesie. Încerc să strecor un text. „La secţie!", se aude din înalturi. Mă uit într-acolo. Într-o aură de-ţi lua ochii, maiestuos ca niciodată, copleşitor, Dulapul! Credenţul! Nu el ne-a alergat. A fost doar coordonatorul. Acum culege roadele. Suntem azvârliţi în duba cu borfaşi. Dăm cap în cap cu alţii ca noi. Unul cu mutra crăpată îşi tot suflă cacamâţul din nas. Ajungem.

Cercetarea se derulează după niscai tipic. „Întâi tu”, zice Credenţul, „în cazul ei, ştim ce-i poate pielea”. Apoi trece la *dumneata* când aude că-s metodist la studenţi. „Şi dumneata le faci educaţie?” „Fac, dar mai am şi timp liber”. Nu mă recunoaşte Credenţul. M-am făcut mare. Au trecut şpe ani. M-oi fi schimbat la meclă, el aproape că nu. Doar că e tot mai credent. Mai Biedermeier. Credenţul triumfă sub privirea şefului de tură, un căpitan care cântăreşte calm situaţia. Alt tip, vreun ajutor al Credenţului, îmi scotoceşte meseriaş prin servietă, un fel de diplomat nereuşit, creat de industria autohtonă. „Reviste, planuri de activităţi”, vin cu explicaţia.

„Dar asta ce-i?” Scoate dintr-un cotlon corpul delict. Un briceag vânătoresc. Exemplar de colecţie, lamă de oţel suedez, mâner din corn de căprior, rugos, ziceai că-s meşterite încrustaţiile, plăsele zdravene, pliabil, accesorii cu duiumul. Totul pentru a te lupta cu stârvul Fiarei. Cică planuri de activităţi. Bine le anticipa marele clasic: „Croind la planuri din cuţite şi pahară”.

Uitasem. îl căram de câteva zile. Voiam să-i arăt obiectul unui coleg, vânător şi pescar de anvergură. Mi-ar fi dat o sumă frumuşică, numai bună pentru petrecerile unui fecior răscopt. Ăla nu se mai arătase la slujbă, poate că tocmai vâna sau pescuia. Căpitanul, de pe scaun: „Ai îmbulinat-o, metodistule. Asta se lasă cu consecinţe”. Plictisit, îi cedează iniţiativa Credenţului, care mă întreabă ce intenţii am avut cu zâna. Ca în transă: „S-o culc, că era fără adăpost”. Credenţul, în şoaptă, amical: „Fii sincer, ai capsat-o?” „Când s-o capsez?” „Bine, scrie!” Mă întoarce, mă suce Credenţu. Aia cu vagabonda, treacă-meargă, nu-i un delict. Piesa de colecţie, acolo-i hiba. Nu ţine chestia cu colegul. E rezonabil Credenţul. Îmi fixează o amendă de mă trec fiori. Dacă o achit în douăşpatru de ore, se face de jumate. Să-i aduc chitanţa peste două zile, seara la 9 fix, o să mă aştepte pe treptele miliţiei înainte de a intra în tură. Cuţitul de vânătoare rămâne la ei. La căpitan, cârtesc în gând.

A doua zi mă duc la secretarul de partid, un bonvivant, ca la popă. Se astupă de râs. Vrea să mă scoată. „Abţine-te, scoate mai bine nişte bani cu împrumut, ca să mă achit faţă de organ”. La CEC, urâtul de a te auzi chemat cu sloganul „toaşu’ cu amenda!” Monumental, pe treptele de la sediu, Credenţul. „Şi o să cotcodăcească presa locală la rubrica nu le urmaţi exemplul?” „Fii pe pace. Acţiunea s-a stins. Ai fost corect”. „Şi cu fata ce-i?” „Nu-i purta dumneata de grijă. Aia vine,

pleacă. Bine că n-ai capsat-o: te alegeai cu un şancru moale".

La următoarea şedinţă, secretarul organizaţiei de bază chiar se bazează pe mine: mă pune, clipind şiret, să comentez câteva versete din Codul eticii şi echităţii socialiste. Psalmodiez fără zvâc. În semn de minoră disidenţă, nu pomenesc numele Tovarăşului, cel de la care emană toate învăţăturile ce ne călăuzesc.

* * *

Cu tov. Johnny la Miliţia din Costineşti Ioan T. Morar

— Sunt căpitanul Lia şi-l căutăm pe tov. Johnny. Cine este?

— Eu sunt Johnny. Jo-Johnny Răducanu.

— Vă rugăm să ne urmaţi.

Civilul care s-a recomandat căpitanul Lia era însoţit de doi tineri în uniformă, înarmaţi, probabil soldaţi la Jandarmerie. În rugămintea de a-l urma nu încăpea loc de negociere, iar cei doi vlăjgani cu arme descurajau orice refuz.

Totul a început cu câteva ore mai devreme, în faţa unei vilea din Costineşti. Acolo stătea Harry Tavitian, deja un nume în jazz, de pe atunci. Pe el îl sărbătoream, era ziua lui de naştere. Iar eu eram acolo, alături de alţii, gravitând în jurul Festivalului de Jazz de la Costineşti, unde am obţinut o invitaţie. Se adunau mulţi amatori la Costineşti, jazzul avea un aer *underground* în acele vremuri, un gen capitalist de muzică, dar (încă) tolerat.

Legătura mea cu lumea jazzului de acolo o făceau Virgil Mihaiu şi Sorin Antohi, aflaţi şi ei pe prispa de iarbă a vilei A. (Numele „vilă" era unul generic, era vorba, în realitate, de pavilioane alcătuite din mai multe camere individuale, râvnite pentru că aveau condiţii de hotel, faţă de vilele B sau C, cu mai multe paturi în camere fără baie.) Veneam regulat, an de an, la Salonul de Caricatură şi, uneori, la Gala Tânărului actor (ca ziarist). Iar la Serbările Mării, ca scenarist şi prezentator, cu Ioan Groşan şi Divertis. (De altfel, la Gala Tânărului actor cred că l-am zărit şi pe viitorul prinţ Radu Duda, jucând nişte roluri care nu i se potriveau aşa de bine ca rolul de astăzi!)

Bun, şi cum ziceam, sărbătoream un mare pianist de jazz, era veselie, în lipsa unui pian la care să ne cânte sărbătoritul, se spuneau bancuri, se râdea. În toiul petrecerii trec doi inşi pe lângă noi şi unul din ei, solid, îmbrăcat cu cămaşă şi cravată, îi spune lui Johnny din senin: „Băi, ai încărunţit degeaba, mă cac pe barba ta". Răspunsul nu s-a lăsat aşteptat, Johnny oferindu-se să-i întoarcă serviciul drept în

creştet. Cu încă două-trei schimburi aprige de replici şi cu referiri la linia maternă, cei doi pleacă, iar noi ne vedem liniştiţi de aniversarea lui Harry. Când ne rarefiem suficient, intrăm în cameră pentru continuare.

După puţine minute se aude bătaia în uşă, fermă, şi intră căpitanul Lia. Vom afla că a fost trimis de tov. Stâncă, directorul staţiunii Costineşti, cunoscut drept paharnicul lui Nicu Ceauşescu atunci când se deplasa în zonă. Tov. Stâncă era una şi aceeaşi persoană cu cel care se oferise, din senin, să-i spurce barba lui Johnny Răducanu.

— Ce trebuie să fac?!

— Să daţi o declaraţie. Vă rog să mă înţelegeţi, nu e decizia mea, a spus, politicos, căpitanul Lia, arătând, discret, cu un deget în tavan.

— Staţi că venim şi noi să povestim cum a fost – am zis eu şi Sorin Antohi, plus un tip de la radio, al cărui nume nu mi-l mai amintesc.

— Veniţi, foarte bine, dacă vreţi…

Mie mi se părea strigător la cer abuzul de putere. Şi de aceea m-am oferit să depun mărturie. Cum eram, deja, trei martori, cred că situaţia avea şanse să se lămurească mai repede.

Am străbătut staţiunea însoţiţi de soldaţii înarmaţi. Era deja noapte, nu avea cine să ne vadă şi chiar mi-a trecut prin cap că putem dispărea foarte bine vreo câteva zile nu te miri ce beci, aşa, să ne învăţăm minte. Nu ştie nimeni nimic. În fond, noi ne-am oferit, am fi fost arestaţi voluntar!

În sediul miliţiei nu era mai nimeni, niciun alt „împricinat”. Miliţienii de serviciu au părut un pic surprinşi să-l vadă pe căpitanul Lia în tura de noapte, el era un fel de şef. Semn clar că s-a întâmplat ceva.

Johnny era relaxat, mai speriaţi de ce ar fi putut să i se întâmple am fost noi. Am fost aşezaţi, fiecare la câte un birou, am primit pix şi coli de hârtie să scriem declaraţiile. Fără să vorbim între noi. Johnny nu avea ochelarii de citit (şi de scris). Ochelarii mei nu erau buni. În fine, s-a descurcat cu un scris mare, pe mai multe foi. Sorin Antohi l-a întrebat pe căpitan cum să înceapă, cui se adresează şi dacă există un tipic pentru aşa ceva: „Ştiţi, eu am mai dat o declaraţie colegilor dumneavoastră din Iaşi, la o percheziţie”.

Am scris declaraţia într-un stil administrativ impersonal, dar indignat (da, se poate!), accentuând pe brutalitatea directorului

staţiunii a cărui menire era bla-bla-bla. Măcar să rămână ceva scris. Chiar dacă, după declaraţia asta, nu voi mai avea ce căuta în Costineşti. (în parateză fie spus, anul următor a fost schimbat, i s-a dat o muncă de mai mare răspundere la Judeţeană de partid, dacă nu mă înşel. Dar nu ştiu dacă avansarea a avut vreo legătură cu incidentul din acea noapte.) Căpitanul Lia ne-a dat de înţeles că nu e primul caz de comportament discreţionar al directorului. Probabil înghiţise, el însuşi, nişte gugumănii venite de la Stâncă.

Nu ştiu de ce, dar a trebuit să stăm acolo, în postul de miliţie, până dimineaţa. După ce am dat declaraţiile, am început să sporovăim. Căpitanul Lia ni s-a părut un om la locul lui. Johnny i-a făcut o confidenţă: „Bre, căpitane, tot mă roagă Homoşteanu să-i meditez fata la pian. Cred că am să-l caut când ajung la Bucureşti şi am să-i cer să-l schimbe pe Stâncă ăsta". Generalul George Homoştean era, la ora aia, ministru de Interne. Adică se baza şi Johnny pe ceva când îi întorcea serviciul direct în creştet lui Stâncă. Da, tare, nu avea nevoie de noi să-l însoţim.

— Sunteţi liberi, îmi pare rău de incident, ne-a spus căpitanul Lia pe la 7.30 dimineaţa.

Da, eram liberi, ne întorceam la paturile noastre să ne odihnim după o noapte de chef. De chef de declaraţii. Johnny ne-a mulţumit pentru că am fost cu el, deşi, cum s-a văzut, nu avea neapărat nevoie de sprijinul nostru.

Peste ani, după '89, am aflat că eram singurul din acea noapte, din grupul de la Miliţia Costineşti, care nu era obişnuit cu declaraţii şi note informative. Atât tov. Johnny, cât şi Sorin Antohi (şi băiatul de la radio al cărui nume îmi scapă) scriau diverse chestii despre ce se întâmplă în jurul lor. Doar că acolo, în documentele cu pricina, aveau nume de cod. Cât despre tov. Stanca, a fost, în zilele noastre, şeful PSD pe judeţul Constanţa, până când a fost detronat pentru că a intrat în coliziune cu Teodosie Tomitanul, prietenul lui Adrian Năstase. Pesemne că Tomitanul şi-a ferit barba mai repede.

* * *

Toate punctele

Radu Sergiu Ruba

Ce bine, îşi zise, înjurând în clipa următoare. Vechiul reflex nu-l lăsa nici să respire, ce bine, repetă şi iar slobozi, şi tot în gând, un *mama mă-siil* Da, totul datorită frigului ce-i potolise fierbinţeala, totul

din pricina economiei de energie care îi înghețase secția. De sâmbătă după-amiază până luni, dacă nu apăreau cazuri aiurea, unitatea de miliție rămânea neîncălzită la sfârșit de noiembrie. Dar acum, duminică dimineața, trebuise să se prezinte că uite: se umflaseră dracii într-un ciudat și într-o mie de nebuni! Iar pe bizarul ăsta, cu toate tăierile de combustibil, fuseseră nevoiți să-l aducă de acasă cu mașina secției, că cică nu se poate altfel, e ordin. De ce-or fi având grijă tocmai de ăștia, dom'le, de ce? Acuma, nenorocitul aștepta în camera 4 păzit de Drug, foarte bine, dar el, șeful, se înfierbântase când, după povestea cu individul, mai dăduse cu ochii și de recolta lui Ropotan: paișpe pere în coșul de pe masă, le numărase și le răsnumărase, 14, niciuna mai mult, niciuna mai puțin, XIV, exact cât cifra congresului partidului. îl chemă din nou pe sergentul Ropotan.

— Ia mai zi o dată, Ropo, câți plopi sunt în Grozăvești?

— Raportez, opt!

— Și în câți zici că erau pere?

— Patru în primul, două în 2, una în plopul 3, trei în 4, zero în numărul 5, una-n 6, două-n 7 și una-n ultimul. Zece normale, două de cauciuc și două pădurețe.

— Alea pădurețe în care le-ai găsit?

— Amândouă-n 7, să trăiți, prinse pe sârme!

— Mă!…

— Adică trecea câte o sârmă prin ele și le ținea pe crăci… Ălelante nu se suise ai dracului cu ele-n… cum să le zic?…

— Plopi, mă, plopi!

— În… așa, nu se suise studenții, că uitați, fiecare pară e în câte o împletitură de sfoară, are la capăt o ureche și urechea asta au ridicat-o cu vreo crăcană și au strecurat-o pe creangă.

— Ăla-i ochi de laț, Ropotane, nu-i ureche!

— Ochi, urechi, ei le-au băgat și uite așa se face că avem pere în… ziceți dumneavoastră că eu nu pot, pe cuvânt!

În sinea lui, comandantul îi dădea dreptate sergentului. Cum să scrie el în raport despre perele găsite-n plopii din complexul studențesc tocmai după ce Șeful cel Mare hotărâse la congres că socialismul se va termina când o face plopul pere, cum să poți pune pe hârtie una ca asta? Iar ăia de la Securitate, nimic: că sunt probleme mai grave acum, că dușmanii se agită, că pere… aoleo, perestroika… Și strânse în pumn una din perele de jucărie. Aia piui tare. Tresări. Parcă

fusese un semnal. Ştia şi el, desigur, ce se întâmpla în Berlinul de Est, la Sofia, la Praga.

— Ropotane, ştii ce mai ai tu de făcut? Iei o echipă, tot aşa, cu căţelani, cu dulăii care te-au păzit şi la pere, iei două drujbe şi, împreună cu cei de la primărie care-s deja acolo, jos cu plopii!

— Toţi? Pe numărul 5 l-aş lăsa, că n-a avut pară!

— Toţi, mă, toţi, ce, dacă-s unii fără soţ, doar n-o să vrei să le cânţi acuma serenade la studente…

Subalternul nu prinse aluzia, prilej pentru şef să-i facă semnul inculturii, muchia palmei arătând că retează capul sec. Din gura lui Ropotan ieşeau aburi deşi. Şeful îi urmărea suind şi rărindu-se, închipuindu-şi-l pe sergent că fumează ca atunci când îl obligase să o facă, iar ăla tuşise trei zile.

— Adă reşoul cel mare, îi zise, şi bagă-l în priza de colo. Şi hai, cu câinii şi drujbele la plopi! Notezi orice agitaţie de pe margini, s-a-nţeles?

Comandantul puse mâna pe telefon şi sună, după cum se stabilise, la Securitate. îl gâtuia emoţia: cine ştie de ce zăpăcit va da? Nimeri însă peste glasul plictisit şi liniştit al unui maior, se cunoşteau. Dădu să sloboadă o glumă, dar ăla fi informă că notează. Aşa că-i descrise perele, precizările lui Ropotan cu plopii, cu patru peren primul, două-n al doilea, cu lipsa lor în al cincilea şi tot aşa. Maiorul îi citi la sfârşit ce notase şi-l înştiinţă că va trimite pe cineva la el cu acest raport să-l semneze. Să întocmească până atunci un proces-verbal după tipic şi să nu se atingă nimenea de pere, ca să se poată lua amprente. La ei nu era timp de… de chestii d-astea, plesni din buze, ascunzându-şi cu greu dispreţul.

Şeful de la miliţie asudă din nou. Înjura în gând poziţionarea secţiei lui, în raza ei intrau şi căminele din Grozăveşti, şi Clubul Universitas din Schitu Măgureanu. îl chemă pe Drug:

— Ce face?

— Profesorul?

— Poetul, mă, că tu l-ai adus aici ca poet!

— Aşa cum ziceţi. Îmi tot explică maşina lui de scris, spune că-i e frig şi că el n-are voie să aibă degetele îngheţate că nu poate nu ştiu ce…

Tot secu i-l azvârlise şi pe ăsta pe cap, ceea ce însemna că în ţară… ca şi afară dracul cam dădea din coadă. Delictele cu înscrisuri nu

erau treaba lui, se cercetau mai sus. Dar i-l plasaseră lui pe aşa-zisul poet din cauza smintitei de portărese de la clubul ăla, ciripitoare la secu, una care se dusese la şefii ei cu nişte cartoane. Citise şi el sesizarea Victoriţei, că şi cu beleaua asta tot pe el îl pricopsiseră. Avea vreo 45 de ani curva, dar încă mai dădea semne de viaţă. Dacă nu l-o pune el pe Ropotan s-o fută după ce se termină cu toate porcăriile astea, n-are decât să vină secu să i-o taie-mprejur! Şi uite ce scria a dracu' Vichi în sesizare:

„Nicio acţiune nu are loc la clubul studenţesc din strada Schitu Măgureanu după ora 21 când, potrivit directivelor superioare, se economiseşte curentul electric în clădire. Constatând la orele 21.20 că nimeni nu coboară de la etajul 3 unde se ţin şedinţele cenaclului Universitas, am urcat cu lanterna. Am deschis uşa şi mi-am dat seama că sala era plină. Înăuntru, un fum de ţigară înţepător şi licărul jarului ţigărilor. (Asta cu licărul n-a scris-o ea, gândi comandantul, amintindu-şi cu plăcere cum îi bătuse apropouri culturale lui Ropotan.) Unul din cei dinăuntru recita ceva, nu pot să spun că citea. Stau şi ascult. Persoana masculină după voce vorbea înainte, nu am înţeles ce, iar bateria lanternei m-a lăsat. Unii participanţi începuseră să sâsâie la mine. Am închis uşa, dar mi-am lipit urechea de ea. Glasul se auzea neîntrerupt. Apoi am redeschis-o după vreo 4 minute. Cel pe care-l auzisem vorbea în continuare, când mai tare, când mai încet, mai făcea şi pauze ca la recitări, dar nu auzeam rime. Acest aspect pot să-l garantez, rime nu erau deloc sau foarte rare. Am închis din nou uşa şi am aşteptat. Când am crăpat-o a treia oară, individul nu terminase cu recitările.

Am zis fără să vreau: ăştia-s nebuni! Şi am plecat hotărâtă să-mi îndeplinesc sarcinile informative. Neavând lanternă, îmi era greu să cobor trei etaje. Găsind totuşi balustrada, am început să mă ţin de ea şi să cobor cu mare atenţie. Când deodată, aud un bubuit de aplauze în spatele meu, adică în sala de la 3. Culmea e că au mai stat acolo vreo 15 minute, după aceea au ieşit buluc. Aveau brichete, le aprindeau, dar unul tot poftea fetele să le conducă el, dânsele chicoteau, era o stare de nebunie, tovarăşi, nu pot să o numesc altfel. Jos am observat că toţi se agitau în jurul acelui individ orb despre care am mai raportat că vine la cenaclu. Programul mi se terminase, dar am aşteptat să plece cu toţii şi, schimbând bateria lanternei, am urcat din nou. Pe masa din sala de la etajul 3 am găsit un teanc de foi groase pline de împunsături. Pe

acestea le-am predat cu proces-verbal. Eu vă rog să mai aflaţi că, înainte de a mă prezenta pentru a depune hârtiile înţepate, am chemat-o la mine pe colaboratoarea noastră care stă la toate şedinţele de cenaclu şi notează ce trebuie. A spus că în seara dinainte a citit poezii cu degetele cel orb şi că ea nu a putut să noteze nimic, fiind oprit curentul. Participantul orb a citit fără să-şi dea seama că s-a stins lumina, el pipăia înainte şi se auzea cum fâşâie cu mâinile pe hârtie, după cum arată dânsa".

Ca să vezi comedie, îşi zise comandantul. Era şi el curios să-l vadă pe orb citind, cică era profesor de engleză acolo, la şcoala aia mai specială din Vatra Luminoasă, cu elevi tot orbi ori măcar ochelarişti. Ce nevoie or fi având orbii de engleză, naiba ştie! Bieţii copii, să-i chinuie în halul ăsta cu engleza, cu geografiile!… Avea şi transcriptul poeziilor, le duseseră ai de la secu la aceeaşi şcoală şi alţi dascăli orbi le descifraseră şi le dictaseră, le avea aici dactilografiate, în total, 14 poezii.

Cum, tot 14? La dracu'! Respiră uşurat când constată că numai unul dintre titlurile poeziilor era subliniat cu roşu: atenţie la aia! Aha! Se chinuise cu toate, le citise, dar nu se lega nimic. Cuvinte frumoase, mă rog, dar numai ceţuri ieşeau din ele. O să-l pună pe orb să o citească în… (trase cu ochiul la notiţă) în Braille, alfabetul, aşa, numai pe cea subliniată. îi strigă lui Drug să-l aducă.

Omul era mărunt de statură, cu o figură cam obraznică, aşa i se păru, mai ales că izbucni:

— Ah, ce bine-i aici, un bob de căldură, dincolo am îngheţat, astea-s condiţii de muncă?

Comandantul îi zise doar să ocupe loc şi-i făcu semn lui Drug să-i tragă un scaun sub fund. îl avea la mână cu ceva mult mai serios decât găurile de pe hârtie şi începu cu asta:

— Tovarăşe profesor, aţi adus la cererea noastră o maşină de scris folosită, aşa aţi spus, la punctarea acestor foi. Vă întreb: de ce nu este înregistrată această maşină de scris la miliţie ca toate celelalte?

— Pentru că nu e o maşină ca toate celelalte.

— Cum adică?

— Nu e o maşină de dactilografiat, nu are caractere: litere, cifre, semne de punctuaţie. Uitaţi: şase taste, şase puncte, o bară de spaţiu. Literele se obţin prin selectarea tastelor care se apasă şi mişcă nişte ace, iar alea, vedeţi, perforează hârtia de jos în sus. O tastă, un ac, un

punct, fiecare caracter se compune pe loc prin combinarea punctelor, niciodată mai multe de şase. E scrierea pentru orbi peste tot în lume.

Ofiţerul pricepu îndată, aşa i se-ntâmpla ori de câte ori dădea de drăcii tehnice. Crezuse că lansează o întrebare-capcană şi uite că toate maşinăriile astea aveau acelaşi mecanism: clape, ace, împunsături… Mama lor!

— Interesant, susură el. Dar nouă vreţi să ne citiţi asta?

— Daţi-o-ncoace! Hm. Sunt textele mele, se-ncruntă audiatul, le-aţi luat de la clubul Universitas, săptămâna trecută, vineri. Da, le-am lăsat pe masă. Nu credeam…

— Haideţi, citiţi-ne, îl îndemnă gazda, urmărindu-l pe dactilogramă.

Orbul îşi aşează mâinile pe foaia cu puncte şi începu: „La fereastra de miercuri/ capul primei iubite/ poartă deja urechile celei de-a treia/ cum se întâmplă uneori/ să numeşti pisica într-un fel dimineaţa/ într-alt fel la amiază/ ca seara să o poţi numi uşor langustă”.

— Mai am o întrebare: mata chiar crezi că o femeie poate să-şi schimbe urechile când vrea ea?

— Cred, nu cred, eu aşa am scris, voi credeţi ce vreţi! Vreau la toaletă şi vă rog pe dumneavoastră să mă conduceţi, nu am încredere în alţii!

Şeful acceptă. Şi mai află pe drum, dintr-o vorbă-ntr-alta, mai ales că înainta încet ca să-şi mai tragă musafirul de limbă, mai află că erau atât de multe foi cu puncte pentru că ieşeau trei din alea dintr-una bătută la maşină. Cât despre bărbatul atârnat acum de braţul lui, era sigur că nu avea de unde să ştie cum e cu figura femeii. Învălmăşeala din capul lui poate că-i făcea bine, închipuirile se încurcau şi se ciocneau între ele în legea lor, iar el, pe chestia asta, găurea nişte cartoane. Nu-i ieşea din găurit nicio rimă, zicea totuşi că-s poezii, Dumnezeu cu mila…

— Uite, îi spuse, cabina e-n faţă, stai să te ajut!

Şi dădu să-l descheie la pantaloni. Ăla se smuci, apoi urlă ceva: desconsiderare, bătaie de joc, neajutorată-i moaşă-ta, apucături de dezaxat! Şeful se trase înapoi şi, luat ca din oală, zbieră şi el:

— Pişă-te, mă, odată! N-am timp să stau după tine!

Celălalt păli şi intră în cabină. Nenorocitul, gândea bărbatul în uniformă, o piedică să-i pun în capul scării şi se duce de-a berbeleacul

până-n rai… De ăsta va trebui să scăpăm, voi raporta. Vai de capul lui, săracu'! îl trimise pe Drug să-l ia de la budă, iar el, plin de scârbă, porni într-o inspecţie prin unitate. Drug îl conduse pe audiat la loc în biroul comandantului, pe urmă plecă după şef să ceară dispoziţii. îl speriaseră ţipetele.

— Ce fac cu el, tov. comandant?

— Ia-l şi du-l de unde l-ai luat, astea-s ordinele: audiere, confruntarea textelor. Găurile alea rămân la noi.

Drug se-ntoarse tocmai când revenea şi Ropotan din Grozăveşti. Raporta uşurat tăierea… încă nu îndrăznea să rostească *plop*. Şi nici n-ar fi apucat, fiindcă îi sări în ochi un amănunt: nu mai erau decât 13 pere în coş. îi făcu semn şefului.

— A mâncat-o ăla cu găurile-n hârtie, nenorocitul a mâncat-o, l-ai lăsat singur cu corpurile delicte, Druge, te tai!

— Să trăiţi, mă duc eu şi aduc una de la ţară, din fân de la tata, numai…

Numai că Securitatea solicita urgent toate corpurile delicte, pere, crengi de plop, sfoară de agăţat corpurile delicte în copaci, rumeguş. Comandantul smulse reşoul din priză. Tânjea din nou după răcoare, vulcanul din el ardea, stătea să erupă.

— A mâncat para! ţipă el în telefonul dat maiorului de la secu. A mâncat para noastră! Dacă n-a văzut-o, cum a dat de ea?

— Ce să-i faci, tovule, perele din plop or fi având un miros mai tare, a găsit-o cu nasul, cu mâna, n-ai zis că compune despre nişte mâţe ajunse lăcuste?

— Languste, să trăiţi! îl omor!

— Manguste, languste, lăcuste, lasă-l până prin ianuarie. Vine iarna, zăpada, gheaţa, ăsta umblă singur pe stradă, ştim noi, când cu bâtă albă, când fără. La nevoie, poate luneca el, poate derapa o maşină din cauza lui, posibilităţi avem.

— Nici nu ştiţi ce tare vă respect!

Şuvoiul cu respectul ţâşnise sincer din el. Maiorul amintise de mangustă… Nemaipomenit! Un om cu răspunderi deosebit de însemnate îi dădea dreptate, gândea la fel ca el, se sincroniza cu ideile lui, cum că mare harababură trebuie să colcăie în ţeasta amărâtului ăluia de dascăl pe pipăite, dacă, în loc să preschimbe pisica-n mangustă, care măcar are patru picioare şi coadă lungă, îşi dă cu presupusul că mâţa aduce mai degrabă cu vietatea aia marină, cu

langusta! Asta-i! Când n-ai lumină pe dinafară, de unde să ai pe dinăuntru?… Se întoarse către subalternii săi:

— Druge, vezi foile astea cu purici? Sunt aici 36, nici mai multe, nici mai puţine. Mie, până la tăiatul porcului, îmi numeri toate punctele astea, ai înţeles? Tocmai pentru că ai o pară lipsă, mie să mi le numeri pe toate! Unul câte unul, unul după altul, găurile mă-tii!

* * *

Miliţianul pierdut

Doina Ruşti

Primul miliţian văzut mai de-aproape a fost Zmeu. Căutând prin vălătucii anilor duşi, mi-l aduc aminte încă, un bărbat jovial, cuprins de o maximă veselie. Oriunde se afla, orice-ar fi zis, faţa lui înflorea de un zâmbet total. Era şi frumuşel, genul oacheş, cu ochi devotaţi. Avea cam vârsta tatălui meu, deşi trebuie să recunosc, pe lângă Zmeu, tata arăta ca un chinez vesel. Nu reuşea să ajungă la entuziasmul contagios şi electric pe care miliţianul îl risipea în jur.

Familia Zmeu nu se aşezase de multă vreme la Comoşteni. Încă purtau acea aură de străini. Dna Zmeu era casnică, o femeie mărunţică, aproape blondă, foarte amatoare să stea la taifas, iar Sorin, băiatul miliţianului, moştenise charisma tatălui său, devenind în scurt timp vedeta şanţurilor din Comoşteni. De la el am auzit primele bancuri din seria cu *Nea Nicu*, adăugate coşmarului meu zilnic, căci anii copilăriei mi-au fost bântuiţi de fonfăiala acestui personaj. Pe la prânz, Ioncel ne arunca *Scânteia* peste gard, iar pe prima pagină era Ceauşescu. Deschideam televizorul, şi ori despre ce era vorba, apărea şi el, echipat cu o şapcă bej, sub care tremurau trei rânduri de buze. În fine, chiar şi în jocurile de copii ajunsese, iar în acea vară de neuitat, a anului ’68, fiul miliţianului a adus la Comoşteni bancurile în care Ceauşescu devenise Nea Nicu.

Şi-n timp ce fiul aduna cohorte de copii, tatăl trecea zâmbitor printre noi, însoţit uneori de un alt miliţian mai mohorât, care era de fapt şeful său. Mohorâtul era pur şi simplu mohorât. Nu-l mai descriu.

În vara aia s-au întâmplat multe lucruri, intrate perfid în maţul Istoriei.

În casa noastră se instalase o adevărată febră a scrisului. Lumea citea şi scria scrisori. Nu ştiu cum, dar, cu excepţia maică-mii, toţi ceilalţi scriam, la întrecere. Bunică-mea coresponda cu o gaşcă de prietene de pe vremea liceului, femei care veneau pe la noi o dată la

câteva luni şi care vorbeau în neştire, fără să reuşească vreodată să-şi spună tot. Ioncel nu mai prididea să aducă scrisorile, iar bunică-mea îşi făcea note pe unde-apuca, de exemplu, pe manşeta ziarelor, de teamă să nu uite toate lucrurile pe care voia neapărat să le-ncredinţeze corespondentelor ei. Tata schimba scrisori cu nişte scriitori, care îi trimiteau uneori articole decupate din ziare ori pur şi simplu primea cărţi poştale, foarte la modă pe-atunci. Bineînţeles, şi eu intrasem în hora scrisului: împreună cu o prietenă, îi scriam de zor lui Elvis Presley o interminabilă scrisoare despre frumuseţile vieţii mele de-atunci.

Într-o zi, tata a năvălit în sufragerie aducând una dintre acele veşti importante, pe care numai el ştia să le facă răsunătoare, căci era capabil de o mare însufleţire când venea vorba despre cărţi. De data asta aflase că TVR-ul urma să difuzeze *şoareci şi oameni*. Data mult aşteptată era 6 iulie.

Toată săptămâna de dinainte n-am vorbit decât despre asta. N-aveam habar cine e Steinbeck, dar în ochii mei filmul deja anunţa o mică petrecere.

Totuşi, tata n-a venit la ora stabilită. Acţiunea se derula lent. Stăteam la televizor, dar fiecare era neliniştit. În felul său. În noaptea aia, tatăl meu n-a ajuns acasă, ceea ce era ceva de neînchipuit. Nu aveam telefon. Nu ştiam ce să facem într-o astfel de situaţie. În satul nostru nu se putea întâmpla ceva fără să se afle imediat. Dacă vreunul s-ar fi rătăcit, de exemplu, era imposibil să nu dea cineva de el şi să-l aducă acasă. N-a dormit nimeni, până dimineaţa, când tata a fost adus mai mult mort. Cei doi miliţieni însoţeau targa. Ei îl descoperiseră agonizând nu departe de cimitir.

În toată nebunia care a urmat, s-au întâmplat multe. O vreme am aşteptat ambulanţa. Pe timpul nopţii plouase puţin, iar din loc în loc erau bălţi. Bunică-mea urla cu disperare, iar mama plângea ca un copil. În timpul ăsta, miliţienii încercau să ne liniştească: poate că-l atacase cineva, un nebun ori un beţiv străin de sat, se întâmplă întotdeauna lucruri de-astea, câte nu văzuseră ei la viaţa lor!

Mohorâtul era mai tăcut, în schimb Zmeu îi trăgea cu gura, într-o vervă de zile mari. Avea aceeaşi faţă plină de zâmbet, încât eram gata să-l cred, când bunică-mea a urlat la el să tacă. N-o să uit niciodată zâmbetul lui amputat. Nimeni până atunci nu se îndoise de el sau de vreun miliţian. Mai ales într-un sat mic, aşa cum era al nostru.

Pe faţa lui Zmeu se citea o mare nedumerire. Dar bunică-mea era de neoprit:

— Voi l-aţi omorât!

Şi în clipa următoare s-a şi repezit spre Zmeu, mozolindu-i uniforma cu nămolul strâns pe lângă bălţi. O mai văd încă în amintirile mele, mică, agitată, mozolind uniforma miliţianului zâmbitor, cu tot satul strâns în jurul nostru, cu sirena ambulanţei şi plânsul mamei, ca un sâsâit de gânsac.

Tata a fost transportat la spital, iar spre seară m-am dus până la familia Zmeu. În curte nu era decât nevasta miliţianului, plânsă. A vorbit numai ea. Stăteam lângă poartă, cu faţa mea de chinez trist, care era exact faţa tatălui meu, încercând să-mi dau seama dacă ştia ceva. Recunosc, deşi sufletul mă durea, în zonele umbroase ale fiinţei creştea totuşi speranţa ca zâmbitorul miliţian să n-aibă nicio vină, iar bunică-mea să se-nşele.

Trei zile mai târziu, tata s-a stins, lăsându-mi o tristeţe de care n-am mai scăpat tot restul vieţii.

Cu greu am obţinut dreptul de a-i face autopsie, care a dovedit că era, într-adevăr, vorba despre o crimă. Aceasta schimba cu totul datele problemei, mai ales că circumstanţele îi implicau şi pe cei doi miliţieni.

Era nevoie de dovezi şi de martori, iar casa noastră s-a transformat într-un cartier militar. Se zvonise că nişte paznici din noaptea aia ar fi ştiut ceva. Dar am avut ghinion: unul tocmai pierise într-un incendiu, iar celălalt orbise într-un accident, de unde i s-a şi tras moartea, câteva zile după aceea. Evident, cei mai valoroşi martori rămâneau miliţienii.

În mod inexplicabil, familia Zmeu a dispărut din sat. În fosta lor casă n-a rămas nicio scamă. Nimeni nu ştia unde plecaseră, ce se alesese de ei.

Celălalt miliţian, mohorâtul, îşi dăduse demisia. Acum era tinichigiu printr-un sat, nu departe. Bunicul m-a luat de mână şi-am pornit încă de dimineaţă. Era o vară fierbinte. Ruşii intraseră în Cehoslovacia, iar Nea Nicu prinsese momentul să facă spume. Treceam printre case, iar din frunzişul copacilor venea în valuri discursul conducătorului, ca un lătrat de câine. Aproape de prânz am dat de fostul miliţian. Omul punea tablă pe o casă. Noi eram jos, încă nehotărâţi cum să începem. Şi nici n-am mai apucat să ne hotărâm, căci

până să-l întrebăm ceva, a căzut secerat de pe streaşină, pierzându-şi viaţa pe loc.

N-am să vă plictisesc cu ceea ce s-a petrecut mai departe. Mulţi ani ne-am chinuit fără succes să dezlegăm misterul morţii tatălui meu, iar pasiunea bunică-mii pentru scris şi-a găsit în sfârşit împlinirea. Scria în fiecare zi câte un teanc de A4, pe care le trimitea la parchet, la poliţie, la procuratură şi mai ales fonfaitului de Ceauşescu, de la care pe vremea aia toată lumea se aştepta să facă minuni.

Anii au trecut. Eu am terminat facultatea. În vara când aşteptam resemnată să intru în câmpul muncii, în poarta noastră a bătut un tip, pe care nimeni din familie n-a mai putut să-l uite. Era un bărbat tânăr, foarte ferchezuit, genul fără cravată. Toţi am remarcat c-avea un zâmbet familiar, venit din timpuri uitate.

Din primele lui cuvinte am aflat că-l trimisese însuşi Nea Nicu.

Moartea tatălui meu fusese în sfârşit dezlegată. Se ştia cu certitudine cum stăteau lucrurile. Un anumit tovarăş din nomenclatură făcea afaceri necurate cu grâul din satul nostru, iar tata descoperise întâmplător acest lucru.

Zmeu şi mohorâtul nu făcuseră decât să execute un ordin.

— Nu pot fi consideraţi vinovaţi, nu-i aşa?!

Vizitatorul vorbea cu multă căldură, iar cuvintele lui ne-au intrat drept în sânge.

Adevăratul vinovat era, desigur, acest înalt demnitar, între timp prins. Dar pentru că astfel de fapte ar fi putut să dea rău pentru imaginea ţării, însuşi Ceauşescu hotărâse ca totul să se facă discret. Oricum trecuse mult timp, nu mai putea fi tras la răspundere pentru că ordonase moartea unui contabil. Aşa că fusese destituit şi pedepsit. Să stăm fără grijă!

— În *Scânteia* de mâine, ne-a spus el, o să citiţi o ştire despre destituirea acestui ins odios. Pe prima pagină.

Deşi *trimisul* ne rugase să păstrăm pentru noi înfiorătorul secret, a doua zi tot satul aştepta să citească ziarul. Ioncel devenise centrul atenţiei şi împărţea *Scânteia* ca pe coliva de mort.

Într-adevăr, pe prima pagină era vorba despre destituirea unui anume Paul Niculescu-Mizil, un înalt demnitar al vremii aceleia.

Durerea noastră s-a stins. Viaţa a mers mai departe. Dar uneori, mai ales serile, îmi venea în minte faţa veselă a miliţianului Zmeu. Mi se părea nedrept să nu ştiu ce se alesese de el, deşi o parte din mine îl

vedea mort şi îngropat fără slavă.

Timpul a curs mai departe. A venit revoluţia.

Într-o zi a anilor ’90 am intrat într-un liceu din Bucureşti, unde urma să ţin un curs de literatură. Cancelaria era plină şi am făcut cunoştinţă cu câţiva profesori. Lângă pupitrul condicii de prezenţă stătea o femeie, genul de pensionară care şi-a mai luat nişte ore. Ochii noştri s-au întâlnit, dar înainte de a-mi spune numele, femeia a leşinat. Panică, apă şi, în sfârşit, am schimbat cuvintele care-mi rămăseseră-n gât.

Leşinată, profesoară de socialism până în ’89, era d-na Zmeu.

Figura mea de chinez îi adusese în minte timpul dramatic al tinereţii, pe când ea era nevasta miliţianului dintr-un sat, iar eu copilul unui om mort.

Discuţia cu noua d-nă Zmeu s-a derulat cu prudenţă. Îmi schimbasem între timp numele, ceea ce, desigur, o cam băgase în ceaţă. Voia să ştie de unde sunt, dar ceva din antrenamentul meu de luptător de gherilă m-a făcut să-i ascund adevărul.

Dna Zmeu s-a destins, iar viaţa cancelariei şi-a reluat cursul.

Într-o zi mi-a povestit despre soţul ei, colonel de Securitate, între timp – SRI. Prin minte mi-au trecut în ordine figura fostului miliţian zâmbitor, apoi a trimisului spilcuit. Noi, pe scara casei, citind *Scânteia*. Şi chiar silueta plină de importanţă a poştaşului nostru, Ioncel.

După ochii care mă urmăreau atent mi-am dat seama că nu-mi făcuse doar o mărturisire. *Colonel de Securitate* nu anunţa nimic bun, iar pe mine viaţa mă învăţase că în momente de genul ăsta e mai bine să nu faci gât.

— Şi Sorin? am întrebat ca s-o liniştesc.

— Sorin e bine. Are o firmă de IT.

În trimestrul următor, d-na Zmeu s-a retras din învăţământ, n-am mai văzut-o, iar eu am încetat să mă mai gândesc la acel miliţian zâmbitor, cel mai vechi din lungul şir de miliţieni care mi-au mobilat viaţa.

* * *

Şi cam ce-or mai fi declarat

* * *

Sudist

Ştefan Manasia

Mi-amintesc perfect strada Maiakovski: pe stânga, stafia cărămizie, aristocratic-industrială a Remarului „16 Februarie", pepiniera fidelilor lui CFR Cluj; pe dreapta, benzinăriile nou-apărute, întreprinderea de Medicamente „Terapia", case cu un singur nivel, Liceul „Tehnofrig". De-a lungul străzii, neasfaltate, sau asfaltate odinioară şi acum acoperite cu pământ şi praf alb, pietrificat, stăpânesc haite de câini înfometaţi şi sălbăticiţi. Dimineaţa, aburul ridicat de pe Nadăş, râul care însoţeşte strada Maiakovski pe aproape toată lungimea ei, anunţă o iarnă precoce, o toamnă iernatică, la fel şi bălţile îngheţate peste noapte, învelite de pelicula mată de praf, de pământ alb. Pe strada Maiakovski mă întorc dimineaţa devreme sau seara târziu, fix la orele la care ceasornicarul nebun activează haitele şi hormonii elevilor din Internatul „Tehnofrig". Eu: posthipiot de 1, 83, rahitic şi palid, cu plete ondulate castanii şi ochi radianţi verzi-albaştri. Mi, *mă*, *la pulalău ăsta* şi *Eee*, *mă*, *ce boală am pe roacheri* devin, pe rând, salutul străzii, maiakovskian. Îmi stăpânesc frica, înaintez, *my wild love is riding*, am buzunarele pline cu pietre şi un băţ scurt şi gros în rucsac. N-am fost muşcat niciodată, n-am primit niciun pumn, doar simt ameninţarea lăsându-mi transpiraţia ca o erupţie rece-n spinare când fac stânga şi traversez podul de fier peste Nadăş, peste fuioarele de mătasea-broaştei verde ca malachitul, dincolo de care, la câţiva metri în dreapta, pe strada Tudor Vladimirescu, au ridicat Căminul CFR unde locuiesc.

Căminul de nefamilişti CFR: sanctuar pentru muncitori feroviari, studenţi lipsiţi de noroc, un gardian public (Dorel, cu care am să mă-mprietenesc), un inginer în pragul pensiei, cei doi portari care fac de serviciu cu schimbul, trei-patru curve, ocupând la parter împreună o cameră, oază de oxitocină şi parfum ieftin, disperare ascunsă de râsul strident, nenoroc. În toamna lui 1997 am mai rămas aici doar câţiva studenţi, etajul trei pe care îl ocupam integral a fost eliberat pentru reabilitare. Administratoarea uscată şi năsoasă îmi spune, de câte ori cobor de la etajul doi până în biroul ei de la parter, să plătesc chiria, ce norocos sunt că nu m-a evacuat, nu par să fiu conştient, îl putea păstra pe oricare altul, aşa că să fiu civilizat, liniştit şi curat odată ajuns, din voia mea, printre ardeleni. îi dau banii şi-un pachet de cafea, o cutie de praline. N-ar trebui să mă ţină aici, chiar dacă feroviarii s-au împuţinat ca după epidemie. Trei din patru etaje au destule camere nelocuite, mucegăite, lucrările de întreţinere la calea ferată primesc finanţare tot

mai rar, după cum am aflat.

Într-un fel o admir: nasul ei coroiat simte, cu siguranţă, putoarea de ceapă, slană şi pită, papară, vodcă şi rachiu alb care s-a infiltrat, jignitor, în tapet, în lambriuri, în hainele cheferiste tot mai lipsite de lustru, parcă şi în halatul ei de lucru, galben-bej; cunoscuse, nasul ăsta al ei, prevăzut cu neg cât o afină, şi mirosuri mai bune, apa de colonie, deodorantul, parfumul de frizerie înconjurând, ca o aură, trupurile puternice în dimineţi de duminică. În mai puţin de-un deceniu, lumea ei şi lumea căminului se alterează ireversibil. Umilinţa şi depresia îi accentuează administratoarei ura pentru studenţii pe care-i silită acum să-i cazeze.

Împart camera cu muncitorul adolescent opărit de timiditate, pila ei. Trebuie să fiu şi mai cuminte dacă nu vreau să-mi pierd locul aici, îi cunoaşte ea cât se poate de bine pe olteni (tot ce-i la sud de Carpaţi înseamnă Oltenia prefăcută şi crudă), fără bursă şi loc în campus. Pereţii au urechi, nu vreau să aud vorbe, spune vipera încuind pachetul de cafea uriaş în birou şi eu mă retrag pe scări, invizibil, intru în cameră, mă întind pe pat, beau cafea şi fumez, citesc, aştept înserarea să întunece ferestrele mari, plopii şi turnurile de la Remar. Seara mă aranjez să cobor înspre centru, la Music Pub, la M Club, în timp ce adolescentul cu mustăcioară de gabor îşi freacă palmele subţiri ca picioruşele de muscă. Mă întorc de fiecare dată anesteziat. Descui uşa pe întuneric şi plonjez direct sub pătură, încercând – asta e politeţea şi politica mea – să ignor chicotelile din patul vecin. Zâmbesc şi patul meu vibrează ritmic, sincronizat cu mişcările celuilalt, de care-i lipit. Intimitate zero, îmi spun şi adorm gândindu-mă la tânărul muncitor, la iubita lui mărunţică, mioapă, plină de viaţă. În zori mă prefac adormit când ei ies spre duşul comun din capătul coridorului (încercând să-şi desăvârşească nedetectaţi abluţiunea) şi revin în cameră şi se îmbracă grăbit, lăsând în urmă aerul uşor viciat – transpiraţie, spermă, foliculină, parfum. Dimineaţa târziu deschid geamurile, fierb cafeaua cu termoplonjonul în cana de tablă, atent la paşii madamei admin, mănânc puţin, fumez sau – dacă mi-e greaţă – pun pachetul de ţigări, neatins, pe pervaz, la distanţă. Citesc. Iau notiţe. Scriu în jurnal poeme lungi şi plictisitoare despre viaţa pe care vreau să o duc şi despre viaţa pe care-o am, în căminul ăsta, de fapt. Prima mea carte o va deschide un poem scris în toamna lui ’96 despre Căminul CFR, cu toată ura şi umilinţa care propulsează studentul de

anul întâi în coliziune cu titlul *tinereţea evazivă ca o spânzurătoare*.

Patru bătăi timide în uşă. E Daniel, colegul de cameră, sunt şocat să-l revăd aşa repede. La întrebările mele se bâlbâie, îşi ascunde privirea, înţeleg că trebuie să cobor imediat la admin. Mă simt în formă, am scris un poem, cobor scările-n joacă. Lui Daniel i-au dispărut două sute de mărci din cameră, aş face bine să înapoiez banii pe loc, zice, şi-mi fac bagajele fără să mai anunţe poliţia. Întreb, sunt scandalizat, mă disculp. Ştie ea mai bine că toţi sudiştii sunt infractori, vin la Cluj ca ursul la miere, Daniel e prea bine-crescut ca să-mi spună în faţă că mă suspectează pe mine şi, dacă n-am furat eu sutele de mărci, atunci de unde am bani să ies în fiecare seară în oraş, să stau ziua întreagă-n pat şi să citesc? Acuzaţia nedreaptă, neaşteptată mă face să transpir şi roşesc de indignare şi fierb, ca şi cum aş fi vinovat. Chemaţi poliţistul, chemaţi pe cine vreţi, zic, sunteţi sigur, zice, sunt sigur, zic. Sectoristu-i deja acolo, ca din întâmplare, vorbind relaxat cu portarul mai tânăr. Vreau să lămurim povestea, zic, şi noi la fel, zice, dar nu aici, atunci unde, zic, veniţi mâine-dimineaţă la poliţie, în centru, înseamnă că aveţi încredere în mine că nu dispar, zic, şi mă simt dintr-odată mai bine, pentru noi sunteţi doar suspect, îmi spune, şi asta m-a emoţionat. Până seara zac închis în cameră, îl aştept pe Daniel, care vine târziu, numai când vede lumina stinsă, şi intră ca o pisică. Mă ridic de pe pat şi-l întreb de unde dracu' povestea cu banii ăştia ai lui (strânge de când s-a angajat, economiseşte şi transformă leuţii în Deutsche Mark), de unde ar fi trebuit să ştiu eu de ei (poate-am văzut într-o zi unde i-a ascuns, habar n-are, noaptea îi ţine sub pernă, poate i-a uitat sub pernă). Pe prietena ta n-o suspectezi, îl întreb, pe prietena mea nu, îmi spune demn, ţinându-şi pălmuţele deasupra unor flăcări albastre, imaginare. O văzusem, mi-amintesc brusc, nu demult, în braţele altui cheferist, mai bine-mbrăcat, solid, pe la patruzeci. Chicotea, ca noaptea trecută în patul metalic al puştiului. Simt totuşi că, dacă nu i-am spus-o atunci, acum e prea târziu. Lipsit de etică. Singurul sudist în căminul ăsta de cheferişti, de târfe, de poponari pe care feroviarii-i snopesc în bătaie ritualic, de câte ori îi prind încolăciţi în paturi. În aceeaşi seară târzie mă mut în cameră cu tânărul gardian public, printre puţinele figuri luminoase rămase aici, dintre locatarii cu care mă înţelesesem atât de bine anul trecut. Unde sunt sudiştii mei, munteni şi olteni, Yicenţiu şi Gabi şi Teti? Unde sunt fizicienii din Dej? Unde, Iedu' cu rolele, Claudiu cu tricourile şi casetele

lui cu Dépêche? Blocat aici, dintr-un fel de impuls autodistructiv, beau păhărele de Florio cu Dorel gardianul şi-mi spun că mâine la prima oră, la sediul poliţiei, lămuresc totul, definitiv.

Îmi anunţ sosirea la poartă, spun numele gradatului care coboară după mine. E plictisit. îi spun că mi-e silă de superstiţiile lor cu olteni şi sudişti şi mitici, am venit să lămuresc asta. Râde, n-o lua chiar aşa. Trebuie să scriu o declaraţie. N-am pix. Îmi întinde unul şi o coală A4. Scriu furios, scriu ironic – fără îndoială jalnic, ridicol, mai ceva ca poemele din jurnal. Mă înroşesc gândindu-mă la asta. Toată viaţa sentimentul ridicolului mi-a tocat, mi-a jupuit carnea. îi întind foaia. Poţi pleca acum, zice, doar atât, zic, n-aveţi nicio pistă, în locul vostru aş urmări gagica lui Daniel. Şi dacă i-a luat gagica, e proastă să-i pună sub pernă la loc? îmi face semn cu ochiul, să ies, mă ridic şi pornesc hotărât, pixul, zice, aaa, pixul, zic şi i-l dau şi surâde, precis o să creadă că eu am luat banii acum, îmi zic, băga-mi-aş pula să-mi bag, că nu mi-am luat pixul de-acasă, era să vă fur pixul, mai spun, încercând s-atenuez impresia finală. Cobor treptele-n viteză, două câte două, recuperându-mi din faţa sediului prietena maramureşeană, povestindu-i şi ei şi râzând pe urmă isteric, eliberator: în definitiv, aici aş putea fura orice, de oriunde, luna de pe cer şi tricolorul lui Funar, lumea ne ştie deja, dacă ne pune dracu' să venim… de dincolo de Munţii Făgăraş… în Cluju' napocan şi papuaş…

Am mai rămas două săptămâni la CFR, pân-am găsit gazdă în Mănăştur. Am făcut apoi, pavlovian, câteva drumuri, mai ales serile, dintr-un fel de melancolie falsificată, pe strada Maiakovski, spre căminul de nefamilişti, depărtat. Ultima dată, îmi amintesc extrem de bine, m-am oprit şi-am făcut cale-ntoarsă din punctul unde pâlcuri de plopi abia îl mai ascund privirii. Am trecut o vreme prin faţa gării, unde, chiar la intrarea din stânga, pe scăunelul de lângă dozatorul de îngheţată, aştepta prietena lui Daniel. Uneori mă recunoştea şi roşea brusc, alteori îmi susţinea privirea cu impertinenţă de ochelaristă. I-a dat papucii fix la o lună după ce te-ai mutat, mi-a spus Dorel, reîntâlnit peste un an la Music Pub, i-a dat papucii şi s-a cuplat cu namila.

* * *

Free hugs

Bogdan Munteanu

Vorbesc rar cu maică-mea la telefon. În general ne scriem SMS-uri. Ce mai faci? (bine, mă uit la un film, tu?), cum e vremea? (e

cald, da' nu ca săptămâna trecută) şi aşa mai departe. Altfel, o sun eu, o dată pe lună, să zicem. Vorbim ca şi când ne-am scrie SMS-uri. Uneori, când sunt în formă, îi spun poante ca s-o aud cum râde. Când mă sună ea, nu-i de râs. Îmi spune aşa: fii tare, bine? Sau alte chestii de genul ăsta. Ultima dată m-a sunat într-o vineri. Ştiu sigur că era vineri şi că mă simţeam excelent. Avusesem o săptămână grea la lucru – livrări, stat peste program, o sută de mii de telefoane, voci ameninţătoare, toţi durii prin preajmă. Cum-necum, m-am descurcat. Joi după-masă, vocile au devenit cordiale, vineri dimineaţă am fost bătut pe spate şi lăudat. Am profitat de ocazie şi am cerut voie să plec mai repede.

Am şters-o imediat după prânz. M-am oprit la prima terasă şi-am comandat o bere. M-am gândit că era vineri şi, uite, nimeni nu mă-mpiedica să pierd vremea. Mi-am propus să fac mai des chestia asta. Exact asta mi-am propus! apoi am închis ochii şi-am încercat să nu mă gândesc la nimic.

Nu mi-a ieşit, încă-mi veneau în minte chestii de la lucru, cât de tare am fost eu şi cum am reuşit să rezolv aia şi aia şi aia, pe toate, bă, uau. Din când în când, mi se făcea pielea de găină.

Am băut o bere.

Şi-ncă una.

Am început să mă hlizesc. Mă hlizeam întruna, de parcă nu mai făcusem treaba asta niciodată. Ei, cam atunci a sunat maică-mea. M-am gândit cine-a murit. Când am răspuns, încă zâmbeam.

Ce faci, a zis.

Am simţit-o imediat, nu era deloc în apele ei.

Bine, am spus, ce s-a întâmplat?

Ai… ai primit o… o citaţie, a zis. De la… de la poliţie. De la Poliţia din comuna T. E pe numele tău. Am găsit-o în poş…

Citaţie?! am strigat. Ce drac de citaţie şi de comună T? Uită-te bine, sigur au greşit. Zi-mi ce scrie!

Stai, stai un pic. Să-mi găsesc ochelarii. Să nu-nchizi.

Am auzit un fâsâit. Ar fi culmea să-nchid, am bombănit. Mi-am aprins o ţigară, m-am ridicat de la masă şi am început să dau ture în cerc, cu telefonul la ureche. Ce naiba, eram un tip OK, nu furam, nu mă băteam, mă-nţelegeam bine cu toată lumea, nu făceam chestii tâmpite sau, mă rog, nimic care să justifice o citaţie, auzi, o cita…

Scrie că în calitate de martor, aşa scrie, a spus maică-mea.

Citeşte tot, am zis.

Mi-am auzit numele şi prenumele. Apoi vârsta, numele părinţilor, adresa pe care nu mi-o schimbasem când mă mutasem – mama mi le-a citit rar, ca din abecedar.

Tu eşti, a adăugat.

Îi tremura vocea. A făcut o pauză, a oftat, a continuat, urma să fiu audiat peste trei zile, în calitate de martor, în cauza privind articolul *nu ştiucare*, alineatul *nu ştiucât*. În caz de neprezentare – sancţiuni, în conformitate cu… şi aşa mai departe.

Habar n-aveam despre ce era vorba. Nu-mi venea nimic în minte.

Futu-i, am zis.

M-am corectat numaidecât.

Stai liniştită, am spus, bine că n-a murit nimeni. Mai zi-mi o dată, ce articol?

Doamneapărăşipăzeşte, nu mai vorbi aşa, a spus ea. Două sute opt, a adăugat.

Mi-am făcut datoria şi-am asigurat-o iar şi iar că nu s-a întâmplat nimic grav.

Nu-ţi face griji, bine?

Bine, a spus.

Asta era! Am zâmbit. Cred că a zâmbit şi ea.

M-am întors la masă, am mai cerut o bere şi am căutat pe Google cod penal 208.

Hărţuire.

Hărţuire!!!

Când, unde, cum? Oamenii printre care mă-nvârteam se căsătoriseră, îşi creşteau copiii în cele mai bune condiţii, n-aveau parte de show-uri şi articole penale. Nici eu n-aveam. Mergeam toţi la lucru, ieşeam câteodată în oraş, în unele weekenduri băgăm un grătar şi cam atât. În rest, fiecare cu treaba lui. Linişte şi pace, nu două sute opt-uri.

Ce hărţuire?

Ce mă-sa-n… Şi pac, atunci mi-a picat fisa! *Jesus*, am spus, să vezi că aia e! Să vezi că a depus ăla plângere! Mă oprisem ca prostul să mă uit, iar el îmi dăduse de urmă. Nu ştiam cum, dar mă găsise. Şi-acum, după mai bine de juma' de an, mă ţâra la poliţie, la dracu-n praznic, în comuna T., unde stătea el, probabil. Cu citaţie, cu tot tacâmul. Nu-mi venea să cred! Am sudat câteva ţigări şi-am plecat acasă nervos şi cu mintea-nceţoşată.

II

Ghici unde eram luni, la prânz?

La dracu-n praznic.

Ghici ce făceam?

Mă învârteam în faţa sediului poliţiei şi mă gândeam că am dat 35 de lei pe taxi, că o să dau încă 35 la întoarcere şi că n-o să mai apăs niciodată butonul *join event*, mai mult ca sigur că aşa dăduse ăla de mine. În plus, era incredibil de cald şi nimerisem o rablă de Cielo, fără aer condiţionat. Aveam pete de transpiraţie pe cămaşă. Eram destul de iritat când un poliţist mic, gras şi zâmbăreţ a ieşit din birou. Avea şi el pete pe cămaşă. Ne-am privit. Părea de treabă. Mi-a rostit numele şi prenumele şi m-a întrebat dacă eu sunt ăla. Da, eu eram. Am dat mâna, s-a prezentat (îl chema Bobici sau Dobici sau Dodici, n-am fost pe fază) şi m-a poftit înăuntru. L-am urmat. Luaţi loc, luaţi loc, a zis. Aici sau acolo. Unde doriţi. M-am uitat. *Aici* era un scaun cu un picior strâmb, *acolo*, unul cu spătarul rupt. Am ezitat. M-a văzut. Nu-s condiţii, a spus, ce să facem. A zâmbit. Am zâmbit şi eu, da, hî, nu-s condiţii. Am ales spătarul rupt. I-am dat buletinul şi m-am uitat la ceasul de pe perete. Era doişpe şi-un pic. Mi-am planificat timpul, la doişpe jumate o să plec de-aici, la unu o să ajung la mun… Aşa, să-ncepem, am auzit. Dumneavoastră ziceţi, eu ascult. Apoi scriem. Ce să zic, mai exact? am întrebat. Tot, cum a-nceput, ce-a fost, tot! Da' nu ştiu sigur, am spus. A pufnit. Că hai, dom'le, cine-a fost acolo, dumneata sau eu? Nu ştiu, am spus, în citaţie nu scrie despre ce-i vorba. A pufnit din nou, după care mi-a zis pe scurt ce şi cum, suficient cât să-mi confirme presupunerea. Aţi fost acolo sau nu? Am dat din cap, da, am fost. M-a certat, ei, vedeţi? ziceţi, n-o mai lungiţi atâta, că ne prinde noaptea! ziceţi tot, v-ascult.

Mi-am adunat gândurile şi am început să povestesc, am fost în barul ăla la un concert, cu câţiva prieteni, eu am plecat un pic mai devreme, eram cam obosit şi nu-mi prea plăcea ce cântau băieţii ăia, da, na, chestiile astea nu cred că-s prea relevante.

Bobici-Dodici m-a certat iar. Că el ştie ce-i relevant şi ce nu. Să zic deci.

Tipul îşi luase rolul în serios. Nu puteam să depun mărturie ca şi când aş fi spus povestea la bere. Mi-am propus să folosesc un limbaj neutru, pe cât posibil.

Când am ieşit afară, am văzut în faţa barului un bărbat şi două femei, am zis. El avea vreo 40 de ani, ele, vreo 25 – 30, aşa cred. Până

să-mi trag fermoarul la haină, una dintre ele l-a întrebat pe individ dacă poate să-l îmbrăţişeze. Ţin minte că m-am gândit că e una din aia cu *free hugs* şi chiar m-am mirat când el i-a spus să plece, pe un ton destul de dur. Abia după aceea am observat că tipa cu îmbrăţişările plângea şi m-am hotărât să rămân. El i-a spus iar să plece, să-i lase în pace sau aşa ceva. Şi el, şi cealaltă femeie păreau agasaţi de prezenţa ei. Cealaltă era soţia sau prietena, aşa m-am gân…

Lăsaţi asta, spuneţi ce-aţi văzut, nu la ce v-aţi gândit! Fapte, nu păreri!

Uite-l pe ăsta, nu mă lăsa nicicum în pace! Ba că aşa, ba că invers. Puteam să mă iau în gură cu el? Nu puteam. Am înghiţit în sec şi am continuat.

După ce i s-a spus de vreo câteva ori să plece, femeia s-a îndepărtat, am spus. A făcut câţiva paşi, apoi s-a ntors şi a fugit spre el, cu braţele deschise. Presupun că voia să-l… ah, scuze, nu păreri. Nu s-a întâmplat nimic, bărbatul s-a ferit. A sărit în lateral, mai precis. Atunci a reacţionat şi cealaltă femeie, i-a spus ăleia să se care, parcă. Tipa s-a îndepărtat, apoi s-a întors. A fugit iar spre el, el s-a ferit şi tot aşa, de nu ştiu câte ori. A, şi tot spunea că-l iubeşte.

Din biroul alăturat s-a auzit un râs sughiţat. M-am întors. Era un alt poliţist. L-am prins şi pe Bobici mustăcind.

Să revenim, a zis, oarecum jenat. A existat vreun contact fizic?

Nu, am spus. Bărbatul s-a ferit de fiecare dată. A sărit ca un iepu… pardon. A sărit şi-atât. Nu mai zicea nimic. Doar sărea.

Şi-apoi?

Şi-apoi, nu mai ştiu.

Nu mai ştiţi?!

Mă rog, după ce s-a săturat să dea ture, tipa a venit la mine şi mi-a cerut s-o salvez. Salvează-mă, te rog, chiar aşa a spus.

Aşa. Şi?

Şi nimic. Am plecat. Nu era treaba mea s-o sal…

Înţeleg, a spus Bobici. Înţeleg, a spus iar. Şi-acum, să scriem.

M-am uitat la ceas. Mi-am replanificat timpul, scap la unu, ajung la lucru pe la două fără… aveam vreme să termin treaba fără să stau peste program. Am cerut un pahar cu apă.

Sigur, de la robinet, dacă doream. Nu doream, dar am băut. Mi se uscase gura.

Apoi am formulat împreună declaraţia. El scria, eu îl urmăream

cu atenţie şi-l certam întruna, virgulă, acuma virgulă! Doi de i acolo! Nu acolo, dincolo! Cratimă! Pe care, nu care! Tipul din biroul alăturat râdea. Chiar avea un râs enervant. Bobici a rezistat un timp, apoi a izbucnit, lasă, dom'le, important e să se-nţeleagă! Ce, nu se-nţelege? Ba da, se-nţelege, am spus şi nu l-am mai întrerupt. Eram în întârziere.

III

Pe la unu şi ceva am semnat declaraţia şi m-am ridicat de pe scaunul cu spătar rupt. Gata! Cu ajutorul meu, tipul hărţuit putea să-şi trăiască viaţa liniştit până la adânci bătrâneţi, iar cea care-l bâzâia avea să-şi vadă de treabă sau, dimpotrivă, să cerşească iar îmbrăţişări interzise. Îmi era totuna. Nu simţeam nimic. Nimic în afară de faptul că-mi amorţise curul. Am zis la revedere şi am ieşit din birou, apoi din sediu. Abia aşteptam să fumez.

În timp ce-mi aprindeam ţigara, a apărut Bobici. Şi-a aprins şi el o ţigară.

Tot felul de oameni, a spus.

Da, am mormăit.

Apoi am tăcut amândoi. Nu prea ştiam ce să ne mai spunem. Tot el a vorbit primul.

Acu, fie vorba-ntre noi, nevastă-mea ar fi măturat cu aia pe jos. Ştii ce aprigă-i?

Nu, nu ştiam. Am râs. A râs şi el.

Hai să schimbăm subiectul, a zis. Dumneata ai copii?

Da, am spus. Puteam să spun orice.

S-a luminat la faţă.

Asta contează, dom'le! a strigat.

Apoi a-nceput să-mi povestească de copiii lui, un băiat şi-o fată, gemeni, deja-s mari, merg la şcoală, parcă ieri i-a văzut prima oară… Părea cu chef de vorbă. Nu prea reuşeam să intru în filmul lui, le-aveam pe-ale mele, trebuia s-ajung la lucru, să trag de mine, să alea-alea. Am scos telefonul şi, ţac-pac, i-am trimis maică-mii un SMS – totul OK, a fost o greşeală. Omul din faţa mea era de neoprit.

Să vezi ce-a făcut fiu-miu, mi-a zis că n-o să-şi mai roadă unghiile dacă mă las de fumat, s-a luat şi soră-sa după el, şi-acuma vin amândoi în fiecare seară să-mi arate, uite, tati, uite, nu ni le-am mai ros, te laşi? Mă-nmoi tot, ştii cum? îi îmbrăţişez şi-i ţin mai mult, să nu mă vadă. Aa, şi să-ţi mai zic una de la şcoală, aşa şi aşa şi pe dincolo…

Am dat din cap şi am zâmbit un minut, poate două, după care

l-am întrerupt.

Îmi pare rău, am spus, trebuie să plec.

Şi chiar am plecat.

* * *

Pasagerul din dreapta

Ioana Nicolaie

— A murit Valeruţa! zice mătuşa în receptor.

— Care Valeruţa? Sora mea? Nu, e imposibil, abia dacă împlinise optsprezece ani, cum să moară?!

O aşchie de gheaţă îmi explodează în inimă. Într-o secundă.

— Nu… Valeruţa *mea* s-a dus. Doamne, Doamne, de ce mi-ai dat povara asta?

Apoi a încercat să plângă, degeaba însă, că nu mai putea rotunji sunetele. M-am lăsat moale pe parchet, unde să se ducă Vali, verişoara mea, vorbisem cu ea în cealaltă zi, despre băieţelul ei cu ochi oblici, mai mare cu doar două luni decât al meu, încă-l alăpta, dar i se părea cea mai şlefuită podoabă, ştii că deja a-nceput să spună mama? îl aveam într-o poză făcută cumva de jos în sus, astfel încât privirea ţi se lipea de nişte botoşei neverosimil de lungi. Şi-acum, că venise şi tatăl lui din străinătate, aveau să petreacă nişte sărbători de iarnă cum ea una nu mai trăise de mult. Tăiaseră porcul, peste două săptămâni venea Crăciunul, ce-o să se mai colinde unii pe alţii, uite, acum mi-ar trimite şi mie şorici şi cârnaţi, dar eram la Bucureşti, adică atât de departe.

Înmormântarea avea să fie în ziua următoare, aşa că trebuia să mă grăbesc, trenul de noapte pleca din Gara de Nord la ora 5. Cum în lunile din urmă nu mă desprinsesem nicio clipă de copilul meu, iar acum urma să dispar pentru două nopţi şi o zi, după ce m-au mai sunat fraţii mei ca să-mi povestească iar şi iar necazul, am început să fierb legumele ce trebuiau pasate în aşa fel încât să nu fie prea greu să i se dea cu biberonul, am scos cerealele la vedere, am aranjat hăinuţele şi, printre picături, mi-am aruncat câteva haine într-o geantă de umăr, deşi mai mult ca sigur n-aveau să-mi fie de folos. După treisprezece ore petrecute în accelerat, aveam să ajung la părinţii mei, unde deja vor fi venit şi surorile mele din Arad, ca împreună să luăm apoi alt tren şi să ne ducem la Măgura. Iar mătuşa avea să ne cadă în genunchi, în curte, pe stratul nou de zăpadă, vai, vai, fata mea, cum ai murit tu atât de tânără, cui ne-ai lăsat? Şi avea să-şi lovească faţa cu palmele.

O parte din lucrurile acestea le-am povestit şi în compartiment, îmi luasem bilet la clasa întâi, în trenurile de atunci încă se puteau întinde scaunele, iar eu, ca orice mamă în primul an de viaţă al copilului, eram înnebunită de oboseală. Şi, cum pieptul mi se umpluse de ceaţă, nu voiam decât să închid ochii şi drumul să se sfârşească de parcă nici n-ar fi fost. Să treacă apoi şi alaiul, şi slujba, şi ninsoarea cu frigul ei, şi bulgării de pământ aruncaţi peste coşciugul coborât uşurel şi acoperit la sfârşit cu o uşă, ca nu cumva să fie distrus de greutatea ţărânii ce avea să bubuie încă de la primele lopeţi. Şi să se estompeze mai ales durerea, mă strângea ca un costum de scafandru, fata asta nu-mi fusese doar verişoară, ci şi un fel de soră. La şase ani mi-a dăruit o vestuţă, apoi am mâncat pe furiş miere direct din butoiaşul de aluminiu şi-am împărţit glucoza adusă de părinţii ei gestionari ce aveau „bunătăţi" la discreţie. Şi mai târziu am învăţat să mă ţin dreaptă în şa pe Pegasul ei. Iar o dată, când s-a bolnăvit, în anul în care am stat la bunici şi-am învăţat în aceeaşi şcoală, am fost nespus de bucuroasă că i-am putut împrumuta bicicleta pentru o zi întreagă. Şi-am zburat cu ea până în centru, de-a lungul râului ca o pană, printre casele de lângă carieră ca un fulg de păpădie şi apoi, pe asfalt, drept înainte către biserică, aidoma unui erou de benzi desenate. Fiindcă Vali avea şi *Rahan*, şi cărţi greu de găsit, şi colecţia de „Poveşti nemuritoare", iar după ce-am crescut mi-a împrumutat *Roşu şi negru*; dar şi *Madame Bovary*. Apoi urmaserăm acelaşi liceu, merseserăm la aceleaşi petreceri, doar cu iubirile fusese diferit, încă nu se ştia pe-atunci care va fi mai norocoasă.

— Ieri-dimineaţă s-a petrecut nenorocirea? m-a întrebat tânărul care ocupa locul dinspre culoar.

— Da. Sâmbătă, treisprezece. Se duceau la cursuri.

De ce-o mai fi avut nevoie de asta, adică de facultate? Era învăţătoare, o iubeau copiii, îi vizitasem clasa, ce de minunăţii se puteau face din lemn, cât de simplu era să pictezi mesteacănul sau să împleteşti crenguţe dându-le o formă specială. Şi cât de expresive erau icoanele pe sticlă migălite de nişte micuţi care nu vizitaseră niciodată un muzeu.

— Cunosc cazul, a zis bărbatul. Eram de serviciu, am ajuns cu patrula la Măgura, dar nu mai jos, pe Ilve, unde s-a petrecut dezastrul.

— Adică… sunteţi poliţist?!

— Da. Dar n-am văzut cu ochii mei, mi-au povestit colegii.

Imediat se sesizaseră şi cei de la judeţ. Ba venise chiar şi televiziunea, dăduseră ştirea pe postul naţional. Fusese din cauza vitezei, mare păcat.

— Înţeleg că se aflau într-o curbă uşoară, numai că rulau cu 130 de kilometri la oră…

— Şi-au dat peste un camion… Circula regulamentar, transporta lemn la Bistriţa…

Poliţistul care lucra în vecini, la secţia din Ilva Mare, aflase imediat despre coliziune. Cazul nu le pusese nicio problemă, vinovat era şoferul automobilului, care se socotea, auzi tu, profesionist. Dacă transporta persoane în Spania, îşi închipuia că are toate drumurile la degetul mic. Un nenorocit de vitezoman, uite ce măcel făcuse.

Doamna vârstnică din compartiment ascultase o vreme cu atenţie, ce păcat să moară cineva atât de tânăr, noi, ăştia, trecuţii, suntem la rând, că ne-am dat măsura în viaţă. Dar o biată fetică…

Aerul cald se răspândise, învăluia deja bagajele de pe grilaj, aşa că mi-am dat jos geaca, rămânând într-un pulover mulat, nu prea gros, în nuanţe întunecate. Cât despre blugii albaştri, evazaţi, aveam să-i schimb dimineaţă, la ai mei, nu se potriveau cu înmormântarea. La ultima întâlnire cu Vali urcaserăm în livada bunicului de pe Runc, plină de pruni şi de meri. Se copseseră perjele şi am mâncat direct din pom, convinse fiind că nu e nevoie să le spălăm, acolo, pe culme, nu le atingea decât ploaia, nu le stropea nimeni, nu aveau ce rău să-ţi facă. Apoi am vorbit despre noi, despre tinereţe, despre cum odată ne bătuse în geam un băiat blond, în miez de noapte, dar mai ales despre cum ea nu plecase niciodată din ţară. Se gândea să se ducă măcar până la Madrid, unde lucra soţul ei, poate în vacanţa de sărbători. Asta dacă nu vine el acasă, desigur. Apoi am trecut pe-ntuneric pe puntea de peste râu, nu se clătina ca în copilărie, nu avea scânduri lipsă, nu se putea să aluneci în vâltoare. Ne-am oprit la mijloc, legănându-ne uşor, ca să ne uităm la stele. Erau puzderie, găleţi uriaşe, ceaunuri, şi căruţe, şi trenuri întregi pline de stele.

— O cunosc pe verişoara de care îmi spuneţi, a zis poliţistul. E cu doi ani mai mare decât mine. îl ştiu şi pe soţul ei… Dar e plecat tot timpul, nu-i aşa?

— Da, lucrează de ani buni în străinătate.

— Mâine o să merg la cealaltă înmormântare, a continuat poliţistul. De asta m-am grăbit să-mi rezolv treburile în Bucureşti, am

venit noaptea trecută şi, dacă n-ar fi fost nenorocirea asta, poate mi-aş fi luat o zi la hotel, sunt om şi eu, din carne, mă răzbeşte câteodată.

Apoi a zâmbit imperceptibil. Trebuia să aibă, m-am gândit eu, vârsta mea.

— Mă aşteaptă soţia… E rudă cu fata cealaltă, vară de-a doua. E prima înmormântare la care mergem împreună.

— Soţul meu a rămas cu copilul, am zis. Şi chiar dacă n-ar fi fost vorba de asta, tot n-aş fi vrut să vină. Nu e uşor să străbaţi ţara… Cu atât mai mult pentru aşa ceva. Numai că el n-a apucat s-o cunoască pe Vali, ştii cât de înţeleaptă e, nu se plânge niciodată, are simţul umorului, trebuie să o întâlneşti, neapărat, îi spusesem cam cu un ceas înainte să sune mătuşa.

— Am avut nunta acum două săptămâni, a spus poliţistul. A ieşit nemaipomenit. Cu patru rânduri de naşi… Cu primarul şi cu mai mulţi colegi de-ai mei, câţiva de la Măgura. Am ales cel mai bun restaurant din zonă… Asta pentru că hotelul Dracula, ăla de la Tihuţa, era ocupat în sâmbăta aia. Că altfel acolo, printre turiştii străini, mi-aş fi unit destinul cu aleasa mea. Ca să vadă toţi cât e de frumoasă.

Braşovul a rămas în urmă, cu şirurile de linii şi de locomotive, cu tropăitul vânzătorilor de cafea şi de ziare. Trebuia să fie către nouă când doamna în vârstă ne-a rugat s-o ajutăm cu bagajul, că ea o să coboare la Sfântu Gheorghe. Dacă n-ar fi fost ceferist soţul ei, nu pupa ea, pensionară, vagonul de clasa întâi. Aşa a mers civilizat, pe fotoliu de pluş roşu, ce mai, o plăcere.

— Şoferul e în comă, nu? Aşa am auzit, a zis poliţistul.

— Da, nu se ştie dacă şi când se va trezi. Noroc că a supravieţuit soţia lui, care are, din câte am înţeles, doar nişte fracturi şi o ruptură de splină.

Cât despre fata asta, soţia şoferului, cu un an mai mică decât mine, făcuserăm cândva zmeie împreună. Şi ne-am străduit să lenălţăm, deşi curenţii de aer suflau şerpuit printre dealuri, neputând să lipească de cer făpturile pe care le înaripaserăm o după-amiază-ntreagă. Iar acum, deşi au mers cu aceeaşi maşină, ea încă nu ştie că Vali e fără suflare. Şi n-a aflat nici de a doua moartă, de doar douăzeci şi cinci de ani, având şi ea copil mic, sub un an. Nu bănuieşte că mâine, la ora 11, tânăra asta va fi dusă la groapă. Şi-apoi, de la ora 13, o va urma Vali. Nu se vor mai întâlni, fiindcă fiecare are locul de veci în altă parte a cimitirului. Doar alaiul va fi aproape acelaşi,

mutându-se de la una la cealaltă, doar preotul va ține pe ulițele satului de două ori aceeași slujbă.

— Pasagerul din dreapta a scăpat, zice polițistul. E singurul neatins. Se crede că șoferul a intrat pe contrasens și, când a văzut camionul, a tras de volan cât a putut. N-a reușit să revină pe bandă și a fost lovit în lateral-spate. Accidentul s-a soldat cu doi morți și un rănit grav. Șoferul e în comă. Pasagerul din dreapta în schimb s-a ales doar cu niște vânătăi. A avut mare noroc, nimeni nu scapă din așa ceva. Mașina a ajuns armonică, abia i-au scos dintre fiare.

Până la carieră, Vali a fost pasagerul din dreapta, se știe sigur acum. Locul fusese păstrat pentru o altă prietenă, înscrisă și ea la facultatea nou-înființată, care însă făcuse febră în acea zi. Așa că în dreapta șoferului s-a urcat Vali și, ca să fie mai vesel, s-au dus s-o ia și pe a doua fată. Șaizeci de kilometri se făceau imediat și, după cursuri, pe la patru, aveau să se întoarcă toți acasă. Numai că nici n-au depășit cariera când fetei din spate, cea de pe bancheta din mijloc, i s-a făcut rău. Poate băuse prea multă cafea, oricum se simțea groaznic, cel mai bine-ar fi s-o lase acolo, că o să găsească ea o ocazie să se întoarcă la Măgura. Nu, spusese Vali, nici vorbă, puteau face schimb de locuri, e știut că dacă stai în față e mai ușor. Și-apoi nu mai era mult până la borcut, unde-o să oprească și-o să bea cât să i se taie greața de tot. Acum, că o convinseră, Vali a trecut în spate, iar fata cealaltă a devenit pasagerul din dreapta. Șoferul a apăsat ambreiajul, a accelerat tare, vezi că ne omori, a râs Vali. Apoi a-nceput să spună un banc, îl auzise de curând, o aiureală, ce mai… Nu l-a terminat niciodată, frâna a scrâșnit asurzitor și camionul a izbit din plin. Vali a murit pe loc. La fel și fata de lângă ea. Nu și pasagerul din dreapta. Nu și învățătoarea cu febră care încă mai delira acasă.

— Au rămas patru copii orfani. Ce necaz! a spus polițistul.

Apoi s-a ridicat sprinten ca să ia bagajul doamnei vârstnice. Trenul oprise la Sfântu Gheorghe și staționa doar trei minute. A condus-o pe femeie până la peron. Forfota de pe culoar a ținut puțin, apoi s-a lăsat liniștea. Și m-am gândit iar la Vali, care încă-și alăpta pruncul, deci avea sânii grei de lapte când a renunțat să mai fie pasagerul din dreapta. Aveam s-o iau de mână, ce palme străvezii și cât de reci, ce ciudat să fie ea primul mort pe care aveam să-l ating. „Să nu cumva să-i lăsați inelele, că unii n-au Dumnezeu și sunt în stare s-o dezgroape”. Nici nu și-a dat seama că moare, a fost ca fulgerul, a

stabilit mai târziu medicul legist.

Poliţistul surâde şi apasă întrerupătorul cu lumina de veghe. Feţele ni se fac puţin portocalii, mă lipesc de geam, va trebui să mă culc în curând. Oare cum s-a ridicat Vali deasupra şoselei, mă-ntreb, cum a apucat-o pe cealaltă fată de mână ca s-alunece îndărăt, pe deasupra râului, ca nişte licurici întârziaţi ce se descurcă şi pe ger, şi-apoi să treacă peste tunel, să vadă de sus cariera cu stânci hărtănite şi cu basculante, să atingă cocoşul de pe un acoperiş de şiţă şi crucea de pe altul, să se apropie doar puţin de geamul prietenei cu febră, ce bine că ea nu se urcase în maşină, şi doar după gară, în apropierea punţii, să se desprindă una de cealaltă şi să apuce fiecare spre casa ei. Şi Vali să ajungă la ţigla albastră sub care şi-a dus viaţa, să ne vadă de sus pe noi, o mulţime de oameni, veri şi verişoare, vecini şi rude de departe, foşti elevi acum la liceu, strânşi toţi în curte, cu durere în inimă. Să-şi mângâie băiatul cel mare pe obraz, cum de încă o mai întreba despre un exerciţiu la matematică pe care nu putuse să-l facă singur?! Şi ce-o să fie cu viitorul lui, ce-o să se aleagă de el, ce?! apoi Vali să-l ia în braţe pe micuţul care nu mai putea de foame şi pe care nu ştia dacă reuşise să-l hrănească pentru cât să-i ajungă întreaga viaţă. Şi să coboare puţin spre tatăl ei, deja tremurând tot, lovit de o boală rea a creierului. Apoi să salte pe inima îngheţată a mătuşii, doar o dată, cât să înţeleagă că nici ea nu mai are mult şi că la doar câţiva ani după accident o să i se spargă deodată arterele, tocmai când va cumpăra medicamente dintr-o farmacie. La sfârşit să se oprească doar puţin lângă mine, să-mi atingă în trecere fruntea, fiindcă ei nu i se mai putea ascunde depresia mea, nici tratamentul cu pastile, nici dezolarea, nici lunile doldora de psihoterapie.

Iar aici m-am oprit. Poliţistul povestea despre alte accidente din zonă, câte nu văzuse el, cu ochii lui, mor copiii ca muştele, ce să faci dacă nu le spune nimeni că şoseaua nu e loc de joacă. El o să-i educe bine pe-ai lui, abia aşteaptă să aibă un băiat pe care să-l înveţe ce-i viaţa…

O vreme am dat din cap, ca şi cum l-aş fi urmărit, apoi m-am refugiat cât mai spre geam. Se făcuse târziu, aşa că am tras scaunul de clasa-ntâi, învelit cu pluş roşu. Mă puteam întinde liniştită, cine să-mi fure banii dacă-l aveam pe poliţist lângă uşă? Am aţipit repede, de când nu mai apucam să dorm mai mult de trei ceasuri devenisem un magnet pentru oboseală. Auzeam însă ca prin vis tot ce se petrece. Am simţit

aşadar cum poliţistul s-a ridicat încet şi a făcut pasul care-l despărţea de scaunul meu. Mi-am dat seama că se apleacă şi-apoi, că tot reuşisem să-mi deschid ochii, l-am şi văzut, de foarte aproape. Mă prinsese deja în braţe, hai, drăguţa mea, ce facem noi o noapte întreagă, şi începuse să mă pupe pe păr. Am dat să mă ridic, dar degeaba, mă ţinea strâns, cu o palmă acoperindu-mi faţa. Mirosea a ţigări, îmi venea să vărs, inima îmi bubuia, nu se putea petrece una ca asta. Şi totuşi tocmai se întâmpla, deşi mă zbăteam din toate puterile, el se strângea tot mai tare în mine. Nu puteam lovi decât cu genunchiul, şi-am dat îngrozită, de câteva ori, până când l-am auzit icnind şi mi-am eliberat, slavă cerului, braţul. Am început să izbesc, la întâmplare, în obrazul asudat, cu pumnii şi cu palmele. Ticălosule, am strigat apoi, după ce-l muşcasem de palmă, ia-ţi labele de pe mine. Dispari, nenorocitule, cum îndrăzneşti, cum? Şi-am dat încă şi mai tare, disperată, până când m-am desprins şi-am căzut în genunchi. El a sărit atunci în picioare, taci, curvă, ai cumva halucinaţii, şi m-a lovit peste faţă. Crezi că te-aude cineva, controlorul e în vagonul celălalt, şi pe la clasa întâi aproape că nu e lume. Dar cum nu mă puteam opri, ce nebună, nu mai văzuse aşa ceva, auzi, tu, ce prostii îşi închipuie, mai bine îşi ia chiar acum geanta şi se duce în altă parte. Mă durea buza, firişoare de sânge mi se amestecau cu saliva şi tremuram tare. Dar abia după ce poliţistul s-a făcut nevăzut pe culoar am început să plâng. Mai întâi pentru mine, iar apoi pentru Vali, pentru copilaşii aceia, pentru ninsoarea ce nu se mai potolea, pentru cum, după înmormântare, noi, surorile şi fraţii, deşi mai erau două ceasuri până la tren şi-am fi putut rămâne la parastas, aveam să ne ducem în gară şi-aveam să stăm de vorbă, bucuroşi că uite, ne-am mai întâlnit şi noi, şi-aveam să rupem un cozonac în părţi egale în timp ce vom zice vai cum mâncăm noi, cu atâta poftă, pe când Vali, biata, e de-acum în pământul de pe deal.

* * *

Mi se furase ceva preţios

Veronica D. Niculescu

Mi se furase ceva preţios.

Mi se furase ceva preţios şi nu puteam face nimic.

Nu puteam face nimic, dar mă gândeam întruna ce ar fi de făcut.

Mă simţeam mizerabil.

Ziua de toamnă era însorită, castane pe jos, mimozele încă în floare, veneam înspre casă cu o carte groasă în braţe, aproape o mie de

pagini, format mare, cartonată, una dintre acele cărţi pe care nu le-ai putea duce în sacoşă, o carte nu e un pepene, nu-i un bostan. Îmi dorisem mult cartea asta. Trebuia să o traduc în opt luni, aveam şi un contract foarte bun, mă ajuta să trăiesc. Eram fericită.

Fericită, fericită, dar nu puteam uita că mi se furase ceva preţios, avusese loc o spargere, aseară aflasem, ştiam făptaşul, îmi răsese în nas, însă ce era de făcut? Aş fi putut urla, dar nu puteam (pentru cunoscători). Veneam spre casă uluită, una rece în suflet, alta caldă în braţe, pe malul Dâmboviţei, trecând peste pod, pe la Unirea şi apoi pe Lipscani, pe Victoriei. Nu puteam nici măcar să mai întind mâna, să apuc telefonul. Strângeam în braţe cărţoiul acela, geanta mi se legăna lovindu-mă în şold şi-mi spuneam că e bine aşa, nu suna, nu vorbi, gândeşte-te, nu te mai gândi.

În drum spre editură vorbisem cu cel mai bun prieten, îi spusesem ce se întâmplase aseară, îi explicam că prietenul prietenului meu e hoţul meu, dar mă asculta aşa cum asculţi un agent care vrea să-ţi vândă ceva, o asigurare, un abonament nou, un smartphone – era evident că nu mă credea. Mă sabota propria disperare.

Am ajuns acasă, am lăsat cartea pe birou, m-am spălat pe mâini şi pe faţă, m-am dezbrăcat, m-am cântărit şi-apoi m-am cântărit iarăşi cu cartea în braţe – avea trei kilograme.

După-amiază am fotografiat volumul la lumina veiozei, îmi plăcea conul auriu în care se lăfăia promisiunea. Îmi făceam de lucru cu cartea prin cameră, o lăsam pe birou, o luam iarăşi cu mine în pat, o pipăiam pe fiecare muchie, o răsfoiam, îi simţeam greutatea strivindu-mă când o ţineam în poală, împărţeam totul în gând, pe pagini, pe părţi, pe sute de mii de semne, pe luni din calendar, avea să ne prindă vara viitoare împreună… Şi în tot acest timp mă gândeam că ar trebui să mă duc a doua zi la poliţie. Dar cum să fac eu una ca asta? Cum se face una ca asta? în fond, eu n-aveam de dus nicio bătălie cu nimeni. N-avusesem. Până aseară fusesem singură în cameră, fără pacostea asta care mă strângea acum de sub coaste.

Uită. Cum? Uită. Cum?

N-aveam nimic de rezolvat; fiindcă nimic nu se mai putea rezolva. Nu speram să recuperez nimic; fiindcă după un asemenea furt nu se mai recuperează nimic.

Dar aşa e corect, dar aşa trebuie, auzeam vocea, cum se-aude ea când se-aude.

Alungam imediat cuvintele „corect”, „trebuia”.

Nu corect. Nu trebuia. Mă roteam, alungam. Voiam să nu vorbesc niciodată cu nimeni nimic despre asta. Voiam să fie şi astăzi ca ieri. Nu mai era. N-avea să mai fie. Mă trezeam tremurând, răsfoiam iarăşi cartea, îmi promiteam răsfăţ, alinare, uitare, o viaţă minunată şi nouă acolo, în viaţa altuia dintre coperte.

Îmi aminteam de colega din şcoala generală care ajunsese atât de târziu la ora de matematică, în ziua de teză. De obstinaţia cu care a refuzat să spună de ce n-a venit la timp, de ce a ratat teza. Nici prea bună, nici prea rea, eleva Monica stătea în bancă, cu bărbia în piept, şi tăcea. Pe culoar, între banca mea şi a ei, cu nespusă blândeţe, profesorul de matematică, dirigintele nostru, o întreba: „Ai rămas blocată în lift?” „Nu”, scutura Monica din cap. „Ai pierdut cheia?” „Nu”. „Te-a atacat cineva?” „Nu”. Şi tot aşa la fiecare întrebare, până la epuizarea posibilităţilor şi capătul orei. Un singur lucru a murmurat, o singură dată, între toate aceste întrebări: „Şi dacă v-aş spune, tot nu m-aţi crede”.

Deodată, spre seară, a sunat soneria. La uşă, doi poliţişti. I-am privit uluită: dacă nu te duci tu la poliţie, vine poliţia la tine? A fost spart un apartament învecinat în după-amiaza aceasta, mi-au zis – auzisem, văzusem ceva? Absolut nimic. Bătrânilor li se furaseră pensiile. Casa era răscolită. Da, fusesem acasă, dar nu auzisem nimic. Culmea era că tot ce mă întrebau poliţiştii aceştia amabili legat de furtul din vecini se potrivea cu furtul atât de diferit a cărui victimă fusesem chiar eu. Îmi venea să spun: staţi, staţi, tot ceea ce nu ştiu, n-am văzut, n-am auzit în cazul vecinilor ştiu, am văzut, am auzit în cazul meu, ajutaţi-mă.

La revedere.

Au plecat cum veniseră.

Bătrâna mi-a făcut o vizită scurtă a doua zi, simţea nevoia să-mi povestească. Bine că nu le-au dibuit şi economiile, zicea şi găsea puterea să râdă. „Dar ştiţi cum e totul? Totu-i scos, aruncat… Totu-i spurcat, e atins”.

Totu-i spurcat, e atins. Iar dureros – preiau legătura – e că de fapt nici nu ştii exact ce s-a atins şi ce nu; şi de aceea totul. S-a pătruns. S-a pângărit. Simţi nevoia să speli absolut tot, aşa cum a făcut bătrâna vecină, ea două zile a spălat şi-a pus lucruri la loc, însă de fapt nimic nu se mai putea spăla bine-bine, nimic nu se mai putea aşeza întocmai la

loc. O înţelegeam. Câteva zile ne-am mişcat ca într-un dans sincron, cu un perete între noi. Eu ştiam, ea nu ştia. Bătrânei i se spărsese casă, mie căsuţa. Cineva se îmbătase din pensia ei, altcineva se înfruptase din scrisorile mele.

Niciun hoţ n-a fost prins niciodată.

Au trecut doi ani. N-am intrat în nicio secţie de poliţie, mi-am promis să n-o fac niciodată, cât oi trăi. La poliţie şi în tribunale aş vrea să nu-mi caut niciodată dreptatea. Nimic de căutat/nimic de găsit. Pernă mi-am făcut din cartea cea groasă – era chiar un volum cu scrisori, scrisorile lui Vladimir Nabokov către Vera. Am trăit zi de zi în voci şi în şoapte, în vorbe de alint cu un unic destinatar, şi sigur că inevitabil m-am gândit la intruşi, la amprente străine, m-am simţit chiar eu un intrus, mi-am văzut chiar eu amprenta străină, tot traducând, până m-a copleşit frumuseţea scrisorilor, am uitat de mine şi m-a slăbit gheara care mă strângea de sub coaste.

Aş fi putut să povestesc una dintre cele trei ocazii când chiar am avut de-a face cu poliţia: când ni s-a spart camera de la cămin şi ni s-au furat calculatoarele scumpe de buzunar, atât de necesare la complicatele proiecte de Rezistenţă, pentru ca, la câteva zile după vizita poliţiştilor şi amprentarea unei colege, să le găsim abandonate strategic între două ligheane; când am ajuns în biroul miliţianului de la „Moravuri”, tot în studenţie, fiindcă ieşeam din căminul de băieţi cu nişte pantofi luaţi de la reparat; sau când am făcut accident de circulaţie la Piteşti, cu maşina redacţiei cotidianului al cărui nefericit redactor-şef eram, alegându-mă cu un cucui în frunte şi-un genunchi învineţit, şi astfel prezentându-mă seara târziu la Sibiu, în faţa băiatului care avea să mă ceară de soţie.

Însă acum mai important mi s-a părut să povestesc cum a fost când nu m-am dus la poliţie. Cu o mască groasă şi colorată, infractorul hălăduieşte liber prin lume, citind scrisorile mele, citind scrisorile tale. Pentru asta pledez vinovată. Dar mărturisesc că nu mă mai gândesc la furt aproape deloc. Azi caut să mă gândesc mai degrabă la tot ce ţi se dă atunci când ţi se ia. Şi dacă v-aş spune, tot nu m-aţi crede.

* * *

886818

Bogdan O. Popescu

Vara tocmai se răcise. Aripile largi şi grele ale Bucureştiului începuseră să împingă puţin aerul peste betoanele cenuşii. Spitalul

Universitar, pe care aveam să-l părăsesc curând, după 15 ani în care îi trăisem pacienţii, îşi continua scrâşnirea roţilor dinţate, ca orice maşinărie mereu funcţională şi mereu în reparaţie.

— Pope, pleci? – se întoarce spre mine Adina, colega mea.

— Da, gata, Adina, *enough is enough*, cum se spune. Ştii cum e – dacă nu pleci când prinzi, dup-aia găseşti la uşă alţi pacienţi, apar alte probleme pe la direcţie, altele şi altele… Te trezeşti că se face opt.

— Auzi, Bogdan, dar când ne uităm şi noi pe lista de pacienţi pentru stimulare? – zice Adina.

— Măi, nu ştiu, mâine nu am cum, poate joi.

— Joi neapărat, că vineri nu mai vin, plec în concediu.

— Păi sigur – ce te invidiez! Eu rămân să înot pe uscat. Joi. Pa.

Am luat-o pe scări, ca de obicei. Liftul venea întotdeauna teribil de greu. De când căzusem – destul de rău, mă doare şi acum vertebra TIO – nu mai coboram aşa de repede, devenisem mai prudent. Mai bătrânicios, mi-a trecut prin cap.

Dacă spuneam asta cuiva mai în vârstă, mă certa de obicei – cum, la 41 de ani poţi vorbi aşa? îmi aminteam cum Cristina, căreia îi fusesem rezident într-o vreme, îmi spunea că după 40 de ani te doare mereu câte ceva şi mie mi se părea o exagerare. Ei, da, uite că avusese dreptate… Mai aveam pe umăr şi veşnica mea nenorocită de geantă, care cântărea aproape întotdeauna cel puţin 10 kilograme. Hârtii de toate felurile, dosare, câteva reviste, stetoscopul, tensiometrul, două ciocănele de neurolog, cheile de la serviciu, parafa. La etajul 1 am trecut pe lângă direcţie.

— Pa, Lumi! Şeful e?

— Nu, tocmai a plecat.

Parcarea se eliberase în mare parte. Am aruncat geanta în portbagaj, pielea neagră începuse să se tocească. Am dat ambele geamuri din faţă jos, să simt curentul de aer în mers şi, pentru a câta mia oară, m-am amestecat cu alţi şoferi pe Splaiul Independenţei, într-o încercare de a-mi îndepărta grijile legate de spital şi de pacienţi. Ştirbei Vodă a curs pe neştiute, din prima lui parte care mi se părea neschimbată în ultimii 15 ani şi de neschimbat parcă, până la partea mai lină şi mai spectaculoasă pe lângă Cişmigiu, către Sala Palatului, Ateneu şi Palatul Regal. Cotropit de gânduri, am tăiat mai departe centrul şi mi-am reactivat radarele abia pe strada Viitorului, unde m-am hotărât să mă opresc la intersecţia cu Ştefan cel Mare pentru a

face cumpărăturile la Mega. „Clone" au făcut încuietorile Mazdei mele când am apăsat pe cheia-telecomandă şi „blip-blip" semnalizatoarele. La ieşire am fost întâmpinat de o fată de vreo 20 de ani care cerşea. Era impresionantă prin vocea ei scandată.

— Dă-mi 5 lei, dă-mi cevaaa – avea tremor, sindrom cerebelos şi distonie – probabil avea boala Wilson.

I-am dat. I-am spus să vină la spital – mi-a spus:

— Am mai fost, lasă-mă în pace!

Şi a tulit-o. Apoi am mers, cu sacoşa grea, către maşină, parcată pe partea cealaltă a străzii. Am apăsat din nou pe cheia-telecomandă, însă Mazda mea a scos un strigăt neobişnuit, ceva gen „ghi-ghi-ghi-ghi" şi încă o dată şi încă o dată – la fel, acelaşi sunet. Când am tras de portbagaj, maşina era descuiată, geanta mea dispărută. Am simţit un gol în stomac. Am deschis portierele din spate, în speranţa absurdă că nu aş fi pus geanta în portbagaj, ci aş fi lăsat-o pe bancheta din spate, ceea ce nu fac niciodată, de fapt. Nici urmă. A trebuit să accept repede că s-a comis un furt, că am avut ghinion, că victima sunt eu, nimeni altul, pur şi simplu. Am inspectat broasca de la uşa şoferului şi fanta în care intră cheia, care, în loc să fie verticală, era orizontală. Drept care diagnosticul mi s-a părut extrem de sigur. Primul gând, ca un curent electric, a fost să inventariez ce aveam în geantă. Cât de importante erau toate hârtiile, dosarele? Erau secrete de stat? Am realizat că nu erau. Revistele medicale, în limba engleză, reprezentau o pierdere rezolvabilă. Efectele speciale de medic – tensiometrul, stetoscopul, ciocănelele de neurolog – trebuiau compensate printr-o nouă investiţie, însă m-am consolat la gândul că erau destul de vechi şi ar fi fost oricum timpul să iau altele. Cheile de la serviciu – în regulă, mi-am spus, voi da bani să schimb toate yalele şi să fac copii de chei colegilor. Însă parafa? Rămânea parafa. Parafa ar putea fi pusă ilegal pe reţete, concedii, adeverinţe, tot felul de acte medicale. Of, asta da nenorocire. Asta îmi trebuia, când nici nu aveam timp să respir. Îmi reamintesc şi codul de parafă: 886818. Ce cod mişto, cu mulţi de 8 (eu sunt născut pe 8 martie), uşor de memorat. La revedere, codule! Trebuia anulat, şi acum sunt coduri noi, cu literă şi cifre, nu voi mai avea un astfel de cod norocos (mi-o fi purtat codul noroc în carieră? – m-am întrebat).

M-am dus direct la secţia de poliţie din zonă. Am stat la ghişeu, am aşteptat persoana responsabilă cu depunerea plângerilor vreo oră. A venit un domn slab şi obosit, în civil, uşor iritat, dar vorbind

controlat.

— Deci care este problema?

— Problema este simplă, mi s-a furat geanta din portbagaj

— Aşa. Era geanta dumneavoastră?

— Păi, evident că era geanta mea, de aceea vin eu să reclam.

— Îhî. Şi maşina era maşina dumneavoastră?

— Era şi încă este maşina mea, desigur!

— În ce zonă s-a petrecut chestia?

— În parcarea de vizavi de Mega Image-ul de pe Viitorului colţ cu Ştefan cel Mare.

— Da, e în zona noastră. Când aţi constatat şi cum s-a întâmplat? Spuneţi.

Mă rog, povestesc pe scurt ce şi cum.

— Păi, şi dumneavoastră vreţi să depuneţi plângere pentru atâta lucru? Ia uite, dom'le! Noi avem chestii mult mai serioase de rezolvat aici, pe banul contribuabilului. Ce obiecte aveaţi în geantă atât de importante?

— Hârtii, dosare, reviste şi efecte personale de medic – tensiometru, ciocănele de neurologie şi parafa mea. De fapt asta e singura mea problemă, înţelegeţi? Parafa. Ştiţi, toate documentele medicale importante se parafează şi medicul respectiv răspunde.

— Ce mare furt e şi ăsta, băi nene… Eu sunt convins de fapt că aţi fost neatent şi nu aţi încuiat maşina.

— Domnule, ştiu precis că am încuiat maşina! – încep eu să mă înfurii. Dar vă întreb ceva – chiar şi dacă nu aş fi încuiat-o, nu tot furt se chema? încuiatul e o măsură de prevedere pentru că există hoţi, iar furt înseamnă să-ţi însuşeşti ceva ce nu îţi aparţine. Nu aşa înţelegeţi şi dumneavoastră?

— Dom-le, uite care este chestia: noi nu putem, pe banul contribuabilului, să avem grijă de toţi neatenţii, toţi aiuriţii, înţelegeţi? Avem alte lucruri mult mai importante de făcut, sunt alte chestii mai grave, dumneavoastră nu vă uitaţi la televizor, nu citiţi pe Internet?

— Contribuabil sunt şi eu – îmi plătesc tot timpul impozitele la zi. Nu înţelegeţi că am problema cu parafa? Nu vreau nici măcar să recuperez geanta neapărat, însă îmi trebuie de la dumneavoastră o dovadă că mi s-a furat parafa.

— Păi, şi de unde să ştim noi că vi s-a furat parafa? Vedeţi? Nu e aşa de simplu.

— Pentru că am venit să vă reclam furtul genţii în care aveam tot ce v-am spus, inclusiv parafa.

— Auziţi, dacă tot e situaţia aşa cum e, e mai simplu să o declaraţi pierdută. Muncesc şi eu mai puţin şi – vă avertizez – pierdeţi şi dumneavoastră mai puţin timp.

— Păi, de ce să o declar pierdută, atâta vreme cât mi s-a furat? Geanta era în portbagaj, am pus-o acolo când am plecat de la spital şi în parcare am găsit maşina deschisă şi geanta dispărută. Eu nu am pierdut nimic!

— Nu am mai pomenit aşa, ca dumneavoastră… Dom-le dacă chiar vreţi, luaţi o coală de hârtie şi scrieţi plângerea. Vă dictez eu.

— Daţi-mi coala, nu este nevoie să îmi dictaţi nimic.

— Păi, o să scrieţi aiurea, nu o să înţelegem nimic. V-am ascultat cu maximă atenţie ce aţi declarat, vă dictez eu, să putem să procesăm plângerea.

— Nu îmi dictaţi nimic, înţelegeţi? Doar înregistraţi hârtia şi faceţi ce credeţi.

— N-am pomenit aşa lipsă de cooperare, parcă nu am fi la poliţie. Ca lumea democraţia asta! Scrieţi dom'le ce vreţi! Poftim!

Dispăru din încăperea cu pereţi scorojiţi, mobilier vechi, auster, cu o lumină gălbuie care se prelingea pe podea, mânjind mocheta tocită. Am scris ce aveam de scris în vreo 15 minute. Am mai aşteptat vreo jumătate de oră şi a revenit.

— Aha, da, dumneavoastră. Gata, aţi terminat? Daţi încoace – se uită şi începe să citească cu voce şoptită. Complicat scris! Mă rog. Veniţi mâine la orele 13.00 cu maşina să o inspecteze colegul de la criminalistică.

— Scuze, dar nu a murit nimeni. Mi s-a furat geanta, în care era parafa mea de medic. Cu care s-ar putea elibera acte medicale false, ăsta e cazul. Am nevoie de la dumneavoastră de o adeverinţă să certificaţi că m-am prezentat şi am depus această plângere, pe care tocmai v-am lăsat-o.

Ridică spre mine capul şi mă scrutează.

— Aţi auzit ce aveţi de făcut? V-am spus că mai bine o declaraţi pierdută.

A doua zi, spital, probleme peste probleme, am rugat colegii să mă ajute şi am plecat în timp. M-am prezentat la secţie la unu fix, la ghişeul de la parter. O poliţistă blondă strident, cu forme chiar

atrăgătoare, pantaloni mulaţi şi unghii roz m-a întâmpinat rece.

— Am depus ieri o plângere la domnul plutonier Dumbravă pentru furtul unei genţi din maşină şi mi-a spus să vin acum cu maşina să o examineze criminalistul.

— Da, voi verifica, aşteptaţi pe culoar.

Am citit anunţuri pe panouri şi pereţi. „Aici nu se primesc atenţii", „Model de completare a cererii de schimbare de carte identitate" şi alte lucruri foarte instructive. După o vreme, poliţista blondă m-a anunţat că domnul Coriu, criminalistul, a venit şi este în curte, să întreb de el. Am mers, l-am găsit.

— Ah, sunteţi cel cu Mazda?

— Da, eu sunt, am spus cu un licăr de speranţă.

Tipul, înalt, supraponderal şi ras în cap, mi-a dat impresia unui profesionist.

— Păi, haideţi, unde e maşina?

— Puţin mai încolo am parcat-o, unde am găsit loc.

Şi-a luat o trusă neagră, destul de mare, cu el. Am ajuns rapid la maşină. A început să-i dea târcoale privind-o atent, ca o panteră înconjurându-şi prada. S-a uitat la geamuri, la abţibildul cu anunţul alarmei, la broaşte, la mânere, la roţi.

— Maşină frumoasă, puternică – zice. Câţi kilometri aveţi cu ea?

— Vreo 40.000, cred.

— Domnule, eu nu văd niciun semn de efracţie. Voi depune pe cale de consecinţă buletinul meu de expertiză.

— Asta e culmea, păi, să vă explic ce am găsit, cum a fost!

— Am citit deja plângerea dumneavoastră – ajunge! Sănătate!

— Păi, şi ce fac acum? Vorbesc cu domnul Dumbravă?

— Nu mai vorbiţi cu nimeni, vă rog eu. Mergeţi liniştit acasă şi vedeţi-vă de treabă. Veţi primi la un moment dat o hârtie de la secţie şi aia e. Asta e tot. La revedere, spuse, luându-şi trusa mare pe umăr şi plecând brusc.

Într-o cu totul altă zi, mai târziu, când se făcuse răcoare de-a binelea şi asupra oraşului se abătuseră ploile reci de toamnă, am primit o scrisoare de la secţie. Se menţiona că din punctul de vedere al poliţiei s-au făcut toate demersurile necesare, însă nu au fost găsiţi posibili responsabili pentru faptele la care făceam referire în plângere. În *Monitorul Oficial* am publicat un anunţ în care codul de parafa 886818 era anulat. Am primit un cod de parafa cu mult mai puţin

memorabil (am sperat că la fel de norocos), aşa cum mă şi aşteptam.

* * *

Despre un fotoliu la poliţie, o manta soldăţească şi cum Vivaldi şi Dire Straits apar în poveste

Daniela Raţiu

Coridorul cu şirul de neoane răspândind o lumină apăsătoare, albăstrie şi rece. Un neon se aprinde şi se stinge scurtcircuitat, scoate sunete sinistre. Liniştea nopţii amplifică sunetele neonului care trage să moară. Soldatul cu armă te escortează până la toaletă. Au fost ore şi ore de anchetă. E noapte. Poate e 2 spre dimineaţă sau 3 sau chiar 4. Timpul pare că nu mai există. Totul e diluat. Cimentul gri pe care păşeşti e plin de mici puncte închise la culoare, de pietricele care strălucesc în lumina neonului. Păşeşti pe galaxia de pietricele prinse-n cimentul gri. O senzaţie aproape fizică, stranie, secundele sunt ca de gumă. Toaleta e mică. Geamul are gratii. Dincolo de el e o noapte neagră. Siluetele copacilor conturează un negru greu, dincolo de linia lor e cerul nopţii cu câteva stele răsfirate pe întinsul lui. Atât cât se vede prin geamul îngust şi înalt.

Soldatul cu armă aşteaptă pe coridor. Te duce înapoi în mica sală unde stai într-un fotoliu vechi, cu stofa roasă. Pleoapele sunt grele. Aşa cum se spune cu adevărat *pleoape de plumb*. Imaginea pe care o vezi e neverosimilă. Soldatul cu arma stă lângă uşă. Şi el te priveşte pentru că şi imaginea ta e neverosimilă pentru el. Tu nu eşti din filmul ăla. Tu vezi pe chipul lui că şi el îşi pune aceeaşi întrebare. *Ce dracu' cauţi tu acolo*? Ştie că eşti de ieri acolo, de pe la ora 7 seara. Ştie că ai fost anchetată ore întregi. Încearcă să-şi imagineze ce cauţi acolo. Tu ştii că vei pleca, nu ai de ce să fii acolo, îţi şi spui: *Nu o să fie nicio continuare*! dar toate întrebările, orele care s-au scurs, scaunul pe care ai stat, declaraţiile date, semnate, anchetatorii, cred că erau vreo trei şi s-au tot schimbat intrând şi ieşind şi punând întrebări, tot scenariul ăsta ţi-a băgat frica-n oase.

Frica e ceva fizic, palpabil. Înaintai în frică precum într-o mâzgă din care picioarele ieşeau cu greu, păşeau cu greu, cu muşchii aproape paralizaţi din cauza încordării. În frica aia *existentă*, timpul curge altfel. E atât de diluat, încât cuvintele nu doar că se aud, dar parcă se descompun, iar realitatea nu mai e ceva static. E fluidă, ondulată uneori, parcă s-ar recompune secundă de secundă. Incertitudinea era acolo, posibilitatea a tot. Nimic nu mai era ce părea a fi. Stăteai în

fotoliul ăla ruptă de oboseală, pendulând haotic între somn, *Doamne*, *cât de somn îţi era*?! şi alertă. Erai în sediul poliţiei, era noapte, în cameră doar tu şi un soldat cu armă. Te întrebai: *De ce stă cu mine-n cameră soldatu ăsta şi*, *dacă aş vrea să fug*, *unde drac*u' *aş fugi*? *De ce-aş fugi*? *Dacă aş fugi*, *m-ar împuşca*? Din fotoliul unde stăteai, aşa cum te luptai să nu adormi, deşi ai fi vrut să dormi nopţi întregi, ore şi ore, dar frica îţi spunea că s-ar putea ca, dintr-o greşeală, în universul ăla în care erai rătăcită, să fii împuşcată pentru că tu vedeai lumina becurilor cum se reflecta pe metalul puştii şi nu înţelegeai ce funcţionalitate ar putea avea arma aia, alta decât a trage în tine. În realitatea aia neverosimilă, totul era posibil, chiar şi puşca să fie armată, potrivită la ochiul soldatului şi să elibereze glontele metalic şi fierbinte. *Pentru ce era arma aia în cadru*?! întrebarea nu îţi dădea pace. Vedeai bocancii militărești, uniforma, arma şi ochii soldatului care nu pricepea ce căutai tu acolo. Cu o zi înainte erai în sala de lectură a universităţii, înconjurată de cărţi, îţi luai notiţe, fişai. Aia era realitatea ta de până atunci.

Ştii momentul în care ai băgat cheia în uşă şi ai deschis. Ai intrat. Şi atunci realitatea brusc s-a schimbat pentru tine. S-a descompus toată şi s-a recompus în faţa ochilor tăi. Trei oameni în civil făceau o percheziţie. Nu erau ca-n filme. Nu erau sertare răsturnate în mijlocul camerei. Stăteau pe canapea. Omul cu care împărţeai casa dădea o declaraţie în urma percheziţiei. Ţi se explica şi nu înţelegeai, de parcă vorbeau o limbă necunoscută. Frica a început să crească, rapid, cum creşte un animal mai repede ca omul se ridică-n picioare. Aşa creştea frica în tine. A crescut până a ajuns la inimă, a crescut atât de repede, că a înconjurat inima sufocând-o. Da, a trebuit să pleci şi tu cu ei.

Era un sfârşit de noiembrie rece şi umed. Afară era deja întuneric. În maşină, frica era cu tine. Pe geam vedeai oraşul cum se derula ca un montaj de film pe *slow motion*. Secundele erau altfel. Totul era cumva vătuit. Începuse o ploaie timidă, abia picurând. Era o umezeală cu miros de iarnă. Totul era neverosimil: timpul, maşina, cei din maşină, cuvintele, oraşul ale cărui imagini şi lumini se amestecau ca într-un pahar cu apă, *culorile-unde* se încolăcesc, se amestecă unele cu altele. Maşina a oprit în curtea poliţiei. Maşini, soldaţi, poliţişti, câini. Ancheta în camere diferite. De pe scaunul ăla nu te-ai mai ridicat până spre dimineaţă, când ai ajuns pe fotoliul din stofa vişinie, veche, roasă, în camera cu soldatul cu armă păzindu-te.

Trei anchetatori care veneau pe rând. Intrau, ieşeau. Nu a strigat nimeni la tine. Nu te-a păcălit nimeni să te încurci în ceea ce spui. Şi cu toate astea frica era cu tine. Din cealaltă cameră de anchetă auzeai că se striga. Deodată ai înţeles de fapt ce se întâmplă. Ai înţeles cât de aproape poţi fi de pierderea libertăţii din pură prostie. Dar nimeni nu a încercat să te păcălească. Spre dimineaţă amestecai cuvintele de parcă le mestecai. Ancheta s-a oprit. Şi aia a fost neverosimil. Dintr-odată nu au mai venit întrebările. Ca şi cum un caleidoscop de imagini şi sunete se învârtise toată noaptea şi se oprise brusc. Frica devenise cumva difuză. Era ca un curent electric la tensiune joasă. Ca un bâzâit de fond. Te-ai ridicat de pe scaun. Corpul era neverosimil şi el. Înaintai în frica aia difuză. Ai ajuns în camera cu fotoliul vechi. Imaginea fotoliului era şi aia neverosimilă. Un fotoliu de apartament, o piesă de mobilă veche, acolo în sediul poliţiei. Acum pare verosimilă recuzita aia, instituţiile erau încă moştenitoarele bazei materiale ceauşiste.

Nici nu puteai să adormi în fotoliul ăla. Nu poţi dormi când te păzeşte cineva cu arma. Pentru că arma în cadru era neverosimilă, la fel ca soldatul, secţia de poliţie, câinii care lătrau în noapte. Din când în când se auzea poarta mare de la intrarea în curte, metalică, grea, cum se deschidea lăsând să intre sau să iasă maşini de poliţie. Era un zgomot de metal tras pe şine. Iar somnul era un somn furat din când în când, poate minute dormite şi apoi pleoapele se ridicau brusc, de parcă frica era un animal care făcea zgomot în jurul tău. Pe la 5 sau 6 se auzea pe coridor mişcare. Schimbul de noapte îşi termina tura, veneau cei de peste zi.

S-a deschis uşa. Soldatul a salutat bătând din picioare. Am fost dusă în altă cameră. Nu puteam pleca din sediul poliţiei până nu venea celălalt schimb. Cineva trebuia să semneze ca eu să plec. Era un pat acolo. M-am întins pe marginea lui. M-aş fi întins şi pe jos. Am primit o manta soldăţească să mă acopăr cu ea. Era kaki, grea, mirosea a greu, a stofa militărească veche. Nu putea mirosi altfel. Era frig în cameră. Atunci am adormit ca şi cum filmul s-a rupt brusc. Era lumină deja când m-a trezit uşa deschizându-se dintr-odată, cu zgomot, aproape izbită de perete. În cameră a fost adusă să dea declaraţii o tipă cu o fustă mini, cizme albe, unghii lungi cu lac roz. Era ceva despre droguri. Fuma agitată. Vorbeau de faţă cu mine. Era o poveste întortocheată, tipa minţea cu dezinvoltură, îi tremura vocea, din când în când ridica vocea, făcându-şi curaj şi încercând să domine poliţistul, se încurca

atât de prosteşte, încât până şi eu, cu mintea vraişte la ora aia, înţelegeam.

Senzaţia de trezire a fost cumplită. În primul moment nu înţelegeam unde sunt, realitatea era brutală, stranie, parcă necunoscută. Gratii la geam, acoperită cu o manta soldăţească, o tipă la un birou dând declaraţii despre trafic de droguri, poliţistul care realizează dintr-odată că sunt acolo, cineva intră brusc în cameră şi îmi spune că pot să plec. Toate astea bulucindu-se într-un interval scurt de timp. O senzaţie de rătăcire într-o realitate pe care nu o înţelegi. Coridorul cu lumină albăstrie nu mai era. Părea un alt decor, ca şi cum cineva peste noapte schimbase studioul de filmare al unui film despre o anchetă. Nu se mai auzea nici bâzâitul ăla de neon stricat. Nu mai era nici atmosfera aia grea de sediu de poliţie.

O lumină caldă, de dimineaţă, intra pe fereastra din capătul coridorului. Eu înaintam în frică. O simţeam cum se diluează. Era încă cu mine. Frica. Curtea era inundată de un soare de toamnă. Nici nu ştiu cum am ajuns în taxi. O oboseală grea, un vâjâit, o senzaţie că am să vomit de oboseală în taxiul care mergea îngrozitor de încet. Lumina dimineţii era ca un balsam. În momente ca acela în care viaţa capătă dintr-odată consistenţă, de parcă atunci devii conştientă de tot ce simţi, vezi, auzi, înţelegi că nu există clişeu pentru că realitatea capătă altă dimensiune, mai tandră, vulnerabilă, fulgurantă parcă. *Lumina dimineţii era ca un balsam*, chiar asta era. Cuvintele şi ceea ce spun ele. Cuvintele nu sunt goale, nu sunt carcase goale. Cuvintele descriu realitatea aşa cum e, împresurând-o, decupând-o, sunt revelatoare. Aşa era *lumina dimineţii balsam* cu adevărat. În faţa blocului, geamul lateral al maşinii era spart. Cât de repede se răspândise vestea. Nu era nimic de furat din maşină. Şi cu toate astea geamul lateral dreapta faţă era spart. Lipsea doar muzica, dar nu toată. Povestea asta era cândva spre sfârşitul secolului trecut şi casetele audio făceau parte din viaţă. Hoţii melomani furaseră doar două casete. *Vivaldi* şi *Dire Straits*. *Autumn* şi *Moneyfor nothing*.

* * *

Pierdut buletin

Ana Maria Sandu în septembrie s-au anunţat rezultatele şi am aflat că am intrat la Facultatea de Litere. La scurt timp după, am făcut un drum administrativ la Bucureşti, împreună cu mătuşa mea. Vorbise cu un domn senator pe care îl cunoştea şi acesta îi promisese că o

să-mi găsească un loc într-un cămin de liceu. Ne-am dus la Casa Poporului şi ne-am văzut cu el cinci minute, în uşa unui lift. Dar omul s-a ţinut de cuvânt, a dat un telefon şi ne-a trimis la piciorul podului Grant, unde se afla şi sediul asociaţiei de care se ocupa. O doamnă ne-a primit şi ne-a condus să ne arate locul în care urma să mă cazez în curând.

Viitorul arăta aşa: o cameră lungă, trei paturi lipite de pereţi, gratii la ferestre, o masă, un dulap, un reşou făcut dintr-o bucată de BCA şi un portar vigilent la intrare, care nota într-un caiet tot ce trecea de gardul de fier. O secundă m-am bucurat, după care mi-a venit să plâng în hohote, dar n-am mai apucat să fac niciuna, nici alta, căci femeia ne-a închis uşa în nas şi mi-a mai spus doar:

— Eşti norocoasă, fetiţo!

Mă simţeam doar tristă şi mi-era imposibil să-mi imaginez că, peste două săptămâni, o să mă mut acolo şi o să trebuiască să-mi împart spaţiul şi viaţa cu alte două fiinţe, pe care nici măcar nu le cunoşteam.

Autobuzul 178 a devenit legătura mea cu centrul. Ca să ajung la Universitate, mă îngrămădeam cu toţi oamenii asudaţi de pe lume, care cărau paporniţe nesfârşite de la Gara de Nord, care îmi mai scuipau coji de seminţe pe umăr sau se lipeau atât de tare de mine, că devenea o minune că mai puteam să respir normal.

Când m-am întors prima dată de acasă, de la ai mei, cu mâncare şi bani pentru o lună şi am coborât în faţa căminului, aveam geanta deschisă. Portmoneul meu nou, din piele neagră, de care eram tare mândră, dispăruse. Ca şi când n-ar fi existat niciodată. Nici el, nici bancnotele pe care mama le numărase de două ori şi mi le pusese pe masa din bucătărie, ca nu cumva să uit să le iau.

Picioarele mi s-au muiat şi m-am aşezat pe bordură, lângă sacoşa mea cu şniţele şi zacuscă. Am stat acolo un timp, fără să mă pot mişca sau gândi la ceva. În cele din urmă m-am dus până la ghereta portarului şi l-am rugat să mă lase să dau un telefon. Mă durea sufletul să dau vestea asta proastă. Mama m-a întrebat de acte. Nu mă gândisem la asta.

Nu mai aveam nici buletinul.

— De obicei opresc banii, dar restul lucrurilor le aruncă şi le poate găsi apoi cineva, m-a încurajat mama.

M-a rugat să mă liniştesc, că o să rezolvăm situaţia până la

urmă:

— Se mai întâmplă, dar te rog să fii mai atentă, mi-a mai spus ea.

Şi, pe cuvânt, am încercat. Însă nicio strategie n-a funcţionat. Îmi imaginam că devenisem un fel de victimă preferată a hoţilor de buzunare din cartier. Poate chiar vorbeau între ei:

— Ia să vedem, mânca-ţi-aş ce am mai putea să luăm de la fata asta?

Şi când strângeau captura de peste zi şi-ar fi putut da coate:

— Penarul ăsta cu stilou, sigur e al ei. Şi perechea de ochelari de citit cu rame subţiri, la fel.

La un moment dat mă întrebam dacă n-o să mi se evapore şi cărţile din geantă.

Se apropia sesiunea de iarnă. Prima din viaţa mea. Cum buletinul tot nu apăruse, dar încă îl aşteptam, mama îmi trimisese certificatul de naştere, să-l am în caz că mi-ar fi trebuit un act. În cele două luni de Bucureşti mă obişnuisem cu ritmul lui 178. Cel puţin aşa mi se părea. Până în ziua în care mi-au furat şi etui-ul în care îmi ţineam certificatul de naştere şi carnetul de student.

Gluma se cam îngroşase. Starea mea de om fără niciun fel de act de identitate mă făcea să-mi pun tot felul de probleme filosofice, dar îmi cam tremura şi cămaşa de teamă că n-o să mă primească la examene.

În cele din urmă m-am dus la o secţie de poliţie. Am urcat scările, am aşteptat o vreme, până m-a invitat un domn în uniformă să intru într-un birou. M-a întrebat ce s-a întâmplat. I-am povestit. S-a uitat la mine plictisit.

— Viză de flotant?

Aveam.

— Trebuie să completaţi o declaraţie, m-a informat el.

— Sigur, am zis, şi am început să scriu conştiincioasă ce se întâmplase, unde şi când.

După primul paragraf a venit şi s-a uitat la ce scrisesem. A pus degetul pe foaie şi a apăsat în dreptul verbului „mi s-au furat”.

— Nu, n-aţi înţeles, domnişoară, trebuie să scrieţi aşa: am pierdut următoarele acte de identitate…

— Domnule, nu le-am pierdut. Mi-au fost furate, repetam ca o moară stricată.

Şi am ţinut-o aşa gaia maţu şi el, şi eu vreo jumătate de oră.

Când n-a mai rezistat, a chemat un coleg. îl trecuseră toate apele. Dăduse peste cea mai încăpăţânată reclamantă, încercase să mă convingă că e mai simplu dacă declar că mi-am pierdut actele. Eu îmi doream cu orice preţ dreptate. Cel de-al doilea poliţist a asistat la dezbaterea noastră câteva minute, după care mi-a spus:

— Deci să înţeleg că nu vreţi să intraţi în legalitate?

— Cum să nu? De asta am venit la dumneavoastră. Doar că nu pot să mint pentru asta, am spus apăsat.

Existenţialiştii francezi ar fi putut fi mândri de mine. Dar eu aveam nevoie de acte.

Cei doi poliţişti s-au uitat tăcuţi la mine un timp. Se prăvăliseră pe scaunele lor cu spătar şi aş fi putut să bag mâna în foc că le venea să mă strângă de gât. Nou-venitul a cedat şi mi-a zis:

— Semnaţi declaraţia.

Cuvântul „pierdut" n-a mai fost rostit în acea încăpere. Am plecat cu o dovadă cum că exist, valabilă 14 zile.

* * *

Întâlnirea de la Gârbovi sau despre ultimul proces stalinist

Pavel Şuşară în dimineaţa zilei de 16 decembrie 1985, pe când tocmai intram pe poarta Muzeului Judeţean Călăraşi, unde îmi desfăşuram activitatea de zi cu zi, doar să am ce înfăşură la loc noapte de noapte, spre a o lua, tot aşa, mereu şi mereu, de la capăt, aud un scrâşnet intempestiv de frână, apoi zgomotul acela sec de maşină oprită brusc. Mă întorc să văd ce s-a întâmplat, iar ceea ce văd îmi este foarte cunoscut, adică Dacia cu număr mic a căpitanului Anghel Ion, şeful Circulaţiei de la Inspectoratul de Miliţie al judeţului Călăraşi. Se deschide uşa din dreapta a maşinii, iar în deschizătura ei apare, sub chipiul regulamentar din dotare, chipul adolescentin şi vag surâzător al căpitanului Anghel. „Ce faci puţin mai încolo, Pavele", mă întreabă el, „ai vreo treabă importantă?". „Depinde cine vrea să ştie", îi răspund eu, „dacă mă întrebi tu, nu am!" „Perfect", îmi zice el, „atunci mergi cu mine la Gârbovi, în Ialomiţa, că am o întâlnire cu cititorii, iar după informaţiile pe care le-am primit, ăştia vor să mă fută grav, aşa că vreau să fiţi şi voi acolo, adică tu, Lucian Pavel, Aurel David şi or să mai fie Stela, nevastă-mea, şi o elevă de-a ei, una mai deşteaptă, care poate şi vorbi". „Bine", îi răspund, „merg". „Mulţumesc", îmi zice el, „aşteaptă să vină maşina să te ia", apoi maşina lui demarează cam nervos, scrâşneşte puţin, după care dispare pe lângă palatul Consiliului

Județean de Partid, fost al Prefecturii pe vremea burghezo-moșierimii. Știind că trebuie să plec la întâlnirea cu cititorii, n-am mai desfășurat nicio activitate în cadrul muzeului, dar m-am pus pe așteptat și pe răsfoit cartea recent apărută, despre care se părea că va trebui să vorbesc.

Acum, dragă Robert Șerban, că doar pentru tine îmi storc eu memoria aici, trebuie să le spunfanilor tăi și posibililor mei cititori că tov. căpitan de circulație, Anghel Ion, personajul cu care tocmai am schimbat câteva cuvinte mai sus, a debutat strălucit, la Editura Albatros, întâmpinat cu entuziasm de Mircea Sântimbreanu, cu romanul Talanii, *un poem epic de cea mai pură extracție realisto-magică, în vecinătatea marilor epopei ale câmpiei, ale câmpiei care se întinde din Bărăgan și până în Macondo, via câmpia halucinanto-onirică a lui Bănulescu, Asturias, Sábato* etc. etc., *roman care a și luat Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut, semnat cu numele de scriitor* Ion Anghel Mănăstire.

În prezentul narațiunii, anul de grație 1985, tocmai ce publicase un alt roman, *Noaptea nu se împușcă*, în care trama polițistă șerpuiește prin același imaginar inepuizabil, dar sprijinit ferm pe episoadele unei istorii imediate de un grotesc tragic și de o cruzime devastatoare a viziunii. Citisem cartea, o știam până în mecanismele ei profunde, bine camuflate prin tot felul de strategii narative și de povești suprapuse, dar acum, în așteptarea evenimentului, iată, o răsfoiesc din nou și mă gândesc la ce ar trebui să fac, inventându-mi tot felul de reacții în fața unor situații pe care tot eu le inventez pentru a-mi verifica perspicacitatea. Și tot răsfoind eu cartea, și tot imaginând situații, iată că se deschide ușa biroului, iar în cadrul ei apare burdihanul de vătaf flegmatic al lui Lucian Pavel, care se strecoară înăuntru, își deschide cojocul de piele și, cu o voce învăluitoare, profundă, de bas iremediabil, îmi zice:

— Hai, măi Pavele, că suntem gata, ne așteaptă mașina la poartă. Hai să vedem cu ce întâlnire ne așteaptă ăștia și ce fel de cititori or mai fi și pe acolo.

— Hai, mă conformez eu, îmi îmbrac sumanul din lână albă și flocăită, comandat la Săpânța, și ne pornim.

În afară de șofer, directorul școlii din comuna Nana, domnul Șagă, în mașina noastră suntem trei, eu, Lucian Pavel, inspectorul de română de la Inspectoratul Școlar, și Aurel David, redactorul-șef al

ziarului local, scriitor şi el, fost planorist, absorbit apoi în activul de partid, în această călătorie mai degrabă însoţitor, fiindcă nu participă de obicei la discuţii literare aplicate, ci mai curând citeşte din propriile scrieri. Aflu pe drum că CAP-ul din Gârbovi este unul extrem de bogat, cu rezultate excepţionale în marea competiţie a întrecerii socialiste, că este cel mai tare nu doar din CUASC, ci şi din judeţ etc. etc., ceea ce însemnă, spune Aurel David, că nu degeaba a fost aleasă localitatea asta drept gazdă a întâlnirii, această alegere are ea o semnificaţie, iar lucrul ăsta îl vom afla noi, negreşit, la vremea potrivită. Maşina merge destul de încet, fiindcă este o ceaţă densă, din câte îmi amintesc acum, în timp ce scriu, şi trebuie să ne ţinem aproape şi de maşina lui Anghel, care se află în faţă şi ne slujeşte de ghid. Dar tot vorbind şi făcând planuri în ceea ce priveşte implicarea noastră în cadrul întâlnirii cu cititorii, trecuseră deja vreo trei ore de mers, se făcuse de 12, maşina din faţă opreşte, Anghel coboară, oprim şi noi, apoi el întreabă pe cineva unde este grădiniţa, fiindcă acolo ar trebui să ajungem. După ce află traseul, pornim iar la drum şi, peste câteva străzi, intrăm în curtea amplă a unei grădiniţe destul de impozante şi ea, pe frontispiciul căreia scrie chiar aşa: GRĂDINIŢĂ. Acolo ne întâmpină cineva extrem de curtenitor, îmbrăcat într-o şubă cu guler de blană, noi ne prezentăm politicos, la fel procedează şi el, cred că este primarul sau un alt oficial, după care ne conduce, prin spate, într-o sală din care răzbat, până afară, glasuri prinse în discuţii, după toate aparenţele, înflăcărate. Odată intraţi, iată-ne în mijlocul unei frumoase adunări, deja acomodate în jurul unei mese pe care strălucesc pahare de mai multe dimensiuni şi câteva rânduri de farfurii, îi remarc acolo, din prima, pe scriitorii Platon Pardău şi Vasile Băran, veniţi în misiune oficială de la *România literară* pentru a scrie un reportaj, spun ei, despre receptarea literaturii în mediul rural, dar mai sunt şi câţiva necunoscuţi, unul într-un palton de piele, ca gestapoviştii, altul mic şi grăsuţ, cu o faţă căzută, care vorbeşte întruna, sâsâind vag, dar ăsta nu este cel mai rău lucru, fiindcă doar atunci când îţi vorbea direct îi descopereai adevărata calitate, aceea de a te stropi, de a te împroşca îngrozitor cu salivă, ca o stropitoare sub presiune, iar în afară de aceştia se mai agită vreo trei-patru indivizi, unii, cred, cu sarcina clară de-a aduce platouri, de a turna în pahare şi de a veghea la buna desfăşurare a unui ospăţ în toată puterea cuvântului. Ne aşezăm cuminţi pe locurile libere, tragem câte o farfurie mai aproape şi o calibrăm în funcţie de axa scaunului,

aşteptând neîncrezători să înceapă întâlnirea, dar, în locul cititorilor avizi de cunoaştere, încep să curgă platouri imense cu tot ceea ce poate oferi porcul, mai ales unul din ambianţa eroică a locului, de la şoricii groşi, plini de colagen, însă de o frăgezime paradiziacă, la jumările împănate, potrivit de prăjite, alături de telemea veche de oaie, de brânză de burduf adecvat maturată, de ceapă roşie, de măsline care nu se găsesc pe nicăieri, de slăninuţă afumată, de tobă, de caltaboşi, de lebăr, de muşchiuleţ afumat şi el, de cârnaţi tocaţi cu barda, şi până la pomana porcului, sfârâind satanic pe nişte instalaţii care menţin căldura, apoi dau năvală cazane cu ţuică fiartă şi rece, alături de căni imense, cu cioc, pline cu un vin al locului, negru şi vâscos ca sângele de dragon. Ni se toarnă în pahare, suntem îndemnaţi să servim, ceea ce şi facem, relaxându-ne rapid, şi tot atât de rapid începem tot felul de conversaţii dezlânate, spunem bancuri, Vasile Băran se îmbată instantaneu sau, cine ştie, a venit deja beat, Platon Pardău nu zice nimic, priveşte doar sec şi fără ţintă, căpitanul scriitor, Ion Anghel Mănăstire, aproape că se pierde în vacarm, iar omuleţul blonziu şi cu faţa căzută, care stropeşte ca un aspersor pe oricine se nimereşte prin preajmă, spune tot felul de chestii pe care nu le ascultă nimeni. La un moment dat, cineva strigă: gata, tovarăşi, să mai trecem şi la treabă, iar în clipa aceea ne reconectăm la înaltele responsabilităţi ale întâlnirii autorului cu cititorii săi din mediul rural şi abandonăm brusc întreaga ceremonie din anticamera Crăciunului. Cel care a strigat, junele tuns scurt şi îmbrăcat în piele, ca un gestapovist, a luat-o înainte, eu schimb acum timpul naraţiunii pentru că mi se pare mai mişto relatarea în diversele forme ale trecutului, iar noi, ceilalţi, ne-am aliniat cuminţi, în şir indian, şi ne-am înscris pe direcţia căminului cultural care se află la doar vreo cincizeci de metri. Am intrat în sala destul de spaţioasă a căminului, în care era amenajată o masă a prezidiului, iar în sală toate locurile erau ocupate de săteni îmbrăcaţi ostentativ de curat, fiecare dotat cu câte un exemplar din

Noaptea nu se împuşcă, iar unii aveau la vedere şi nişte bileţele scrise mărunt, de mână. La masa prezidiului s-au aşezat omuleţul-stropitoare, blonziu, grăsuţ şi cu faţa căzută, Ion Nistor, secretarul de partid al Editurii Albatros, junele tuns regulamentar şi cu haină de gestapovist, pe numele lui Ion Tolea, secretar cu propaganda PCR la Slobozia, şi Gh. Antonescu, preşedintele CCES Ialomiţa, iar în sală, pe primul rând de scaune, asistă discret, fără să se manifeste în

vreun fel, celebrul Petru Enache, secretarul cu propaganda al PCR. S-a lăsat o liniște profundă, tulburată doar de respirațiile mai dificile, de iarnă și de răsfoitul stângaci și răzleț al cărților. *Stimate tovarășe*, *drazi tovarăși*, s-a ridicat, vorbind sâsâit, omuleţul-stropitoare, *numele meu este Vasile Milca*, *sunt Secretar de Stat la Consiliul Culturii și Educației Sosialiste și am mandat de la Tovarășa Ministru Suzana Gâdea să o reprezint aisi*, *înfața dumneavoastră*, *aisi*, *în asest loc eroic al munsii*, *unde se trudește de dimineasa până noaptea târsiu pentru prosperitatea și propășirea societasii noastre sosialiste*, *multilateral dezvoltate*, *condusă magistral de către Tovarășul Nicolae Sensescu*. *Tovarăși*, *avem în față un caz grav*, *o înselegere greșită a libertăsii de creasie*, *o abordare denigratoare a realitătsilor noastre sosialiste*, *iar dumneavoastră*, *sititorii adeărași ai patriei noastre*, *trebuie să vă spunesi cuvântul*, *să vă faseși auzită vosea*, *să repunem lucrurile în lumina documentelor de partid și de stat privind cultura*, *creasia artistică și exigensele propagandei în Republica Sosialistă România*. (Aplauze puternice și prelungi…) Vorbind, din ce în ce mai înflăcărat, omuleţul-stropitoare dobândise deja o față stacojie, iar unul dintre membrii prezidiului a scos discret un șerveţel și a început să șteargă, aparent dintr-o spontană pornire gospodărească, tăblia mesei. *Iar acum*, *stimate tovarășe*, *dragi tovarăși*, *vă rog să luași cuvântul și să vă spunesi impresiile de lectură*. *Va mulsumesc*, *sine dorește să înseapă*? Se ridică o mână. Vasile Milca o identifică și o poftește la treabă. Pe traseul mâinii se ridică o matahală negricioasă, cu dantura vraiște, tușește preventiv, pentru formarea vocii, apoi începe, timid și gutural: *Tovarășe Secretar de stat*, *stimate autorități ale statului*, *eu nu am multă carte*, *eu sunt mecanizator*, *dar sunt cinstit*, *tovarăși*, *sunt gospodar și păstrez ordinea și disciplina la locul de muncă*. *Și atunci cum își permite tovarășul căpitan Anghel Ion*, *care își zice și Mănăstire*, *să batjocurească munca și realizările mecanizatorilor noștri spunând*, *citez*, *că în barăcile tractoriștilor miroase greu a picioare nespălate și a pișat*. *Păi*, *a văzut dânsul cum arată cabanele noastre*, *ale mecanizatorilor*, *a văzut el cum ne dăm noi cu apă de colonie după bărbierit*, *păi*, *a pișat*, *să mă iertați*, *miroase la mine acasă*, *care mi-am luat frigider nou și mașină de spălat*? *Aceasta nu este realitatea noastră socialistă*, *este o propagandă burghezo-moșierească*, *și de unde vine asta*, *chiar de la organele noastre de miliție*, *care trebuie să vegheze și să ne ocrotească*? *Așa ceva nu se poate*, *și eu nu pot fi niciodată de acord*.

Vă mulţumesc pentru atenţia acordată şi vă mai informez asupra încă unui aspect. Cum poate tovarăşul căpitan să pună nume de batjocură oamenilor din carte, cum ar fi, iar aici ridică biletul şi citeşte, *Pistolea sau Cioalcă, porecle de ocară, când noi avem nume româneşti atât de frumoase, cum ar fi Nicolae, Vasile, Petre şi altele*? îi mulţumeşte şi Vasile Milca, apoi îi dă cuvântul unui alt cititor, trecut de şaizeci de ani, uscat şi nebărbierit de vreo două zile. *Tovarăşi de la Bucureşti, stimaţi oaspeţi, eu nu le prea am cu vorbele, fiindcă noi, la sectorul zootehnic, vorbim mai mult cu vacile, nu facem şedinţe, dar ce am citit eu în această mizerie de carte a tovarăşului căpitan de miliţie, apoi una ca asta nu se poate*! *Cum îşi permite acest individ să spună că atunci când avem o vizită oficială la cel mai înalt nivel noi adunăm toate stârpiturile de vaci, toate bolile din grajduri, şi le ducem cât mai departe, să nu le vadă nimeni, şi aducem în loc, de prin ceapeurile învecinate, numai din alea grase şi gestante, pe care le ţinem doar până trece vizita*? *Păi, a fost tovarăşul căpitan pe la sectorul nostru zootehnic, să ne vadă şeptelul, să vadă că acolo e farmacie, păi avem noi vaci slabe, păi avem noi îngrijire deficitară, tovarăşi*? *Eu, în calitatea mea de zootehnist, resping aceste acuzaţii mincinoase şi susţin că această aşa-zisă carte nu se referă la realităţile noastre socialiste*! După ce au luat cuvântul toţi cei mandataţi, ba chiar şi câţiva care nu erau pe liste, cum au fost Stela Anghel, camuflată în Ionescu Valentina, şi eleva care o însoţea, Ofelia Niţescu, apărând cartea, după ce mie nu mi-au permis să vorbesc, ameninţându-mă cu evacuarea, Ion Anghel Mănăstire a rostit, sau citit, un discurs extrem de închegat şi de coerent, în care a delimitat opera literară de realitatea nemijlocită, refuzând efectul mecanic de oglindă, dar intervenţia lui nu avea cum să fie luată în seamă, fiindcă toate concluziile erau puse deja cu mult înaintea acestui proces public, de înfierare proletară. Dar adevărata concluzie se va regăsi în deciziile administrative ulterioare: Mircea Sântimbreanu a fost debarcat de la Albatros, Lucian Pavel a fost dat afară de la inspectoratul şcolar, Aurel David a fost aruncat din funcţia deţinută la ziar, iar căpitanul Anghel Ion a fost dat afară de la Circulaţie şi degradat la locotenent-major. Lucrurile nu s-au oprit aici, a mai existat şi un al doilea episod, absolut halucinant, dar despre acesta cu o altă ocazie. Singurul care nu a păţit nimic am fost eu, nefiind nici membru de partid şi neavând nici vreo funcţie de conducere, consecinţe directe fiind doar o consolidare a dosarului de urmărire şi convocările mai dese la Securitate pentru a da

cu subsemnatul. În ceea ce-l priveşte pe Ion Anghel Mănăstire, s-a făcut şi o anchetă pe linie de Miliţie, iar un general de la Bucureşti a pus următoarea întrebare şefului miliţiei locale:

— Băi, când pula mea îşi scriu ăştia cărţile lor de căcat?

— Să trăiţi, raportez că noaptea, toaşul geal, aşa ştiu eu.

— Bine, băi, daţi-i atunci o muncă de noapte, în pula mea, treceţi-l la „pază şi ordine”!

Iar la „pază şi ordine”, noua misiune a proaspătului locotenent-major Anghel Ion era să împuşte câinii din insula Borcea, care lătrau şi urlau la ore nepermise şi nu-l lăsau să doarmă pe şeful Securităţii din Călăraşi, al cărui apartament avea vederea spre Dunăre. Reportajul privind întâlnirea cititorilor cu scriitorul Ion Anghel Mănăstire a apărut, sub semnătura lui Vasile Băran şi a lui Platon Pardău, în primul număr al *României literare* de după 16 decembrie 1985.

P.S. Şi pentru că tot ştia întâmplarea dinlăuntru, chiar din redacţia *României literare*, Nicolae Manolescu, în *Istoria*… să îi atribuie acest ultim proces public, de factură stalinistă, lui… Octavian Paler, deposedându-l pe Anghel Mănăstire de un episod dramatic al vieţii sale de om şi de scriitor, dar înzestrându-l degeaba pe oportunistul Paler cu un act de eroism de care acesta nu a fost în stare niciodată.

* * *

Domnul Nea Popică, miliţianul meu salvator

Marcel Tolcea

Din motive strict cronologice, am terminat facultatea în 1979. Sunt născut în 1956, aşa că deduceţi că am intrat la facultă din prima şi că nu am făcut armata. După ce am „cheltuit” cei trei ani de stagiatură de profesorat la Gătaia – acolo unde pluteşte peste iarba normalităţii un Spital de Psihiatrie şi unde scrie poetul Ioan Palid –, am ajuns (m-am ajuns) corector la ziarul timişorean *Drapelul roşu*. Eram fericit fiindcă „am intrat” în Timişoara, unde, ca profesor, nu aş fi putut preda niciodată. Oraşul era închis, adică nu se intra decât cu buletin. Eu aveam buletin de Jimbolia, unde taică-miu era primar din 1973.

După 3 – 4 luni de tipografie cu plumb, linotipişti, paginatori, ture de la 3 după-amiaza până după 1 dimineaţa, am avut acuta apăsare a damnării la munca de jos şi am întrebat dacă aş putea să scriu şi eu câte ceva. Am primit tot felul de teme jenante, aşa că am preferat să ratez debutul. În 1984, fiindcă nimeni nu se pricepea la

tenis de câmp, am primit misia de a scrie despre meciul de Cupă Davis România-Chile. Atunci mi-am dat seama că sportul e un domeniu mai puţin ideologizat, drept pentru care m-am dedicat unor colaborări sporadice pe sport, în special despre fotbal. Cine nu ştie află acum că, în comunism, omul care scria fotbalul într-un ziar era dumnezeu (cu „d" mic fiindcă cu majusculă se scria doar Dumitru Popescu Dumnezeu). Asta am descoperit şi eu după ce am fost oprit de nişte miliţieni de la Circulaţie şi, când am spus că sunt „Tolcea de la ziar", cofetarul a dat prin staţie că m-a oprit şi că nu mă lasă până nu îi spun tot ce ştiu despre venirea lui Hagi la Steaua. Cu 2 – 3 zile înainte scrisesem că Hagi – la data respectivă legitimat la Farul Constanţa – a plecat în cantonament cu Steaua, la Braşov. Aflasem asta de la Traian Ungureanu, care, în acei ani, scria la *Viaţa studenţească* nişte articole despre fotbal atât de bestiale, încât nici nu mai ştiai dacă scrie despre fotbal sau despre o hermeneutică a piciorului hermesian. Nu ştiam mai mult decât îmi spusese TRU, aşa că, atunci când am fost sechestrat într-un mod pozitiv de miliţienii de la Circulaţie, nu am avut altă soluţie decât sfânta minciună: cum că generalul Ilie Ceauşescu ar fi tranşat transferul la Steaua. Minţeam şi nu prea. În ultimele două decenii de fotbal comunist nu existau 16 sau 18 echipe în prima divizie, ci doar două: Steaua şi Dinamo. Restul erau sateliţi mai mult sau mai puţin pe faţă.

Asta aveam să aflu pe pielea mea într-o zi de marţi, după ce fusesem de serviciu la corectură. În ziua de luni nu apărea niciun ziar în România acelei perioade, fiindcă, oficial, duminica nu se lucra. Aşa că toată cronica etapei de duminică apărea în ziua de marţi. Fiind penultimul la butoane, mi s-a spus să dau un titlu unui meci. Cu o zi înainte Dinamo jucase la Sportul Studenţesc, pe stadionul „Regie", iar arbitrii au furat gazdele ca în codrul Vlăsiei. Drept urmare, ce m-am gândit eu: să titrez „DUMINICĂ, DINAMO A JUCAT ÎN REGIE", cu subtitlul „Sportul Studenţesc – Dinamo 0-4" (sau cât a fost scorul!). Evident, cu litere mari şi fără ghilimele, sensul titlului era total diferit faţă de „Duminică, Dinamo a jucat în «Regie»". Redactorul de serviciu, „capul limpede", nu a avut nicio obiecţie, probabil că nu a observat, şi aşa a şi apărut.

A doua zi dimineaţă, pe la 8 şi jumătate, a sunat telefonul (imobil) şi secretara ziarului m-a poftit, cu o voce severă, la Tovarăşul Prim (Cornel Pacoste). Ştiam că o făcusem de oaie, aşa că, spăsit, am

plecat spre săpuneală. Am intrat în biroul lui Pacoste, care m-a primit cu o voce iritată şi tunătoare.

— Cum îţi permiţi, tovarăşe Tolcea, să ironizezi instituţiile statului nostru comunist, cum ar fi Ministerul de Interne? a urlat foarte teatral la mine Pacoste. Insinuezi că Dinamo joacă meciuri regizate?

Eu mă fâstâcisem, nu ştiam ce să spun, am bâiguit că nu ştiu despre ce este vorba. Pacoste mi-a strigat, din nou teatral, dar, atenţie, cu nişte gesturi ce trădau nu doar simpatie pentru ceea ce făcusem, ci entuziasm. Ca să înţelegeţi, în faţa mea îl aveam pe prim-secretarul judeţului care, muţeşte, gesticula ca şi cum echipa lui preferată marcase un gol în ultimul minut al partidei. În timp ce gesticula mut, îmi făcea semne că sunt microfoane în biroul lui. Atunci mi-am dat seama că el trebuia să mă muştruluiască de formă. În paranteză fie spus, Pacoste era în tabăra Ilie Ceauşescu, Valentin Ceauşescu şi fusese unul dintre şefii de la clubul de fotbal Sportul Studenţesc, deci antidinamovist total.

Am spus că au căzut ghilimelele în cadrul procesului de tipărire. A fost bucuros de explicaţie şi mi-a spus să plec. Când am ajuns în secretariat, secretara mi-a spus să-l aştept fiindcă „tovarăşul prim" mai are să-mi spună ceva. A venit, m-a luat de după umeri şi m-a condus în hol, lângă o fereastră unde mi-a şoptit, total nepărtinic:

— I-ai f...! Nu au ce să-ţi facă. Nu vrei o repartiţie de televizor color? (Ca să înţelegeţi mizeria de atunci, televizoarele color se puteau cumpăra doar pe repartiţie de la PCR.)

Nu am luat repartiţie de la Pacoste fiindcă nu aveam cei 9.000 de lei, dar, un an, doi mai târziu, în 1987, cronica mea la celebrul meci Poli-Dinamo 2 – 1 nu numai că nu a fost cenzurată de el, ci a fost făcută mult mai agresivă! Asta după ce i-a spus redactorului-şef, Teodor Bulza, că nu el va scrie cronica, ci eu! De unde, peste o săptămână, mi s-a tras o minunată suspendare a carnetului de conducere sub pretextul că am trecut peste calea ferată cu barierele lăsate.

Mi-am adus aminte că, la plecare, Pacoste îmi spusese că, dacă am probleme, să vin dimineaţa, după 5, când el pleca în zootehnie, fiindcă acolo putem vorbi. Aşa că am făcut o noapte albă şi l-am aşteptat în faţa Judeţului, de unde Pacoste pleca, într-un ARO, să inspecteze fermele zootehnice. M-a văzut, m-a tras de braţ mai departe să nu audă şoferul ce vorbim, i-am spus ce şi cum. Mi-a spus aşa:

— Te duci la Tov. Deheleanu şi îi arăţi o foaie de caiet de

aritmetică pe care scrii „permis Tolcea şi Pacoste”, totul cu litere mari. Apoi, faţă de el, rupi biletul şi îl pui în scrumiera de pe birou. Ştie ce are de făcut. (Ion Deheleanu era şeful Inspectoratului de Interne, adică peste Miliţie şi peste Securitate. Evident, era o parolă a lor.)

Uşor de spus, greu de făcut. Nu am reuşit să vorbesc cu Ion Deheleanu fiindcă era plecat la Bucureşti. Fotbaliştii de la Poli mi-au dat un sfat preţios: să vorbesc cu maiorul Ion Popa, comandantul-adjunct al Miliţiei judeţului, mare polist şi naş de căsnicie al mai multor jucători. Am ajuns uşor la el, fiindcă băieţii i-au telefonat să mă primească. Maiorul Popa m-a ascultat, m-a pus să scriu o contestaţie, mi-a spus că el e mare dinamovist şi, ca dovadă, şi-a deschis biroul pe a cărei uşiţă interioară se găsea un miniafiş cu… Poli.

— Vino poimâine dimineaţă la 8 şi ţi-l dau, mi-a mai spus.

Aşa a fost şi m-a sfătuit să nu dau carnetul din mână dacă nu am făcut nimic.

După 1989 ne-am cunoscut mai îndeaproape. Nelu Popa e căsătorit cu verişoara primară a unui bun prieten, Mircea Jivănescu, unul dintre partenerii mei de tenis de câmp. Domnul Nea Popică, fost miliţian, actualmente avocat, aşa cum îl alint, este autorul unei fraze antologice. La finele meciurilor noastre de tenis făceam o mică agapă. Cu bere, peşte, grătare. La care era invitat şi Popică. Într-o seară, când am stabilit meniul de data următoare, Popică a spus: „Tortul îl aduc eu, chiar dacă îl cumpăr”.

Tocmai ne povestise cum, la finele anilor ’70, şefului economicului dintr-un judeţ, atunci când a cerut nota la un restaurant şi a plătit, chelnerul i-a adus, în locul restului de câţiva lei, 1.000 de lei.

* * *

Plângerea un cristian

Trebuie să recunosc că nu ştiu ce-a fost în capul meu când am acceptat să scriu ceva legat de interacţiunea mea cu poliţia. Poate să fie vorba de-o stimă deosebită pe care n-am purtat-o acestei meserii (iertată să-mi fie sinceritatea), poate că cele două-trei relaţionări cu instituţia să-mi fi dat impresia că ar fi ceva relevant de scris. Nici vorbă! Aşa cum m-am ferit până acum de tot ce-nseamnă instituţii de ordine, sănătate şi disciplină în stat (de la spitale până la primărie, de la armată – uf, bine c-am reuşit s-o fentez! – până la – iată – onor parlamentul), şi asta din prejudecata că mai bine nu te-ncurci cu prostia instituţională (iarăşi îmi cer scuze pentru generalizare,

vorb-aia), aşa cum n-am dorit să fiu în acele locuri, ci să păstrez distanţa faţă de uniforme, tot aşa s-o fi declanşat – brusc – ideea că ar fi ceva – ceva prin care să-mi explic neputinţa de-a spune mai mult de-un bună ziua oricărui om al poliţiei. Fără-ndoială, o prejudecată păguboasă, oricât aş fi de selectiv, n-am cum să nu accept că trebuie să existe şi ceva creiere pe la purtătorii acelor uniforme.

Mda, după cum se vede şi poate nu se-nţelege, am o boală mai veche (boală a copilăriei, firește) legată de poliţie. Pe-atunci, ea se numea miliţie şi avea două aspecte principale. Unul era legat de fotbal şi echipa Dinamo. Aia şmecheră, din anii ’80, dirijată de Lucescu, echipă foarte bună altfel, dar care trebuia să bată la scoruri cam mari, pentru a împuşca golgheterii ei Gheata de Aur a Europei. Devenea cumva trist să te duci la stadion şi să ştii că urma să vezi 5 goluri de Cămătaru, nu-i aşa? Sigur că şi Steaua făcea tot felul de blaturi (o serie de invincibilitate demnă de Cartea Recordurilor, transferuri cu japca), că mai erau şi alte echipe implicate-n trucajele fotbalistice (pentru unele se prelungeau meciurile şi cu 10 minute, ca să dea golul victoriei, pe-atunci ţineam cu Universitatea Craiova, că, deh, juca fotbal şi nu era a vreunui sistem), sigur că tot fotbalul nostru era o mlaştină pe care abia după ’90 aveam s-o desecăm/disecăm, luaţi-o cum vreţi, dar, pentru puştiul care eram atunci, era destul de greu să înţeleagă prietenii de gaşcă, majoritatea dinamovişti. Ai naibii, cei mai buni ţineau cu Dinamo. Cum să ţii, frate, cu echipa miliţiei? Adică, da, fotbalul e fain, echipa merge bine, joacă spectaculos, dar e echipa miliţiei. Aşa că nu ştiu ce mă irita prea tare: faptul că erau ăştia ai mei aşa de buni, mergeau la meciuri la Bucureşti şi veneau cu echipament sportiv de-ţi tăia răsuflarea sau ideea că echipa era a miliţiei. Ceva nu-nţelegeam, cum nu-nţeleg nici acum. Prefer să ţin cu oricine, dar nu cu Dinamo, asta e, nu pot nici când joacă bine. Ceva – ceva nu funcţionează în relaţia asta. Dispare şi fotbalul şi tot, miliţia e miliţie.

Acum, normal, s-o întreba cineva dacă asta nu e cumva efectul vreunui conflict mai vechi, vreo traumă. Nu. M-au ferit ai mei de conflicte, n-am interacţionat nici cu sectoristul care ţinea de blocul nostru turn, de 9 etaje, face parte din chestia aia care ţi se-ntâmplă de câteva ori în viaţă: nu te prinde, prinzi boală pe ceva şi asta e, o duci până te faci de cacao. Pentru că se vor găsi destui care să-mi spună că distanţa (ca să fiu delicat) faţă de uniforma militară (de ordin public sau poligon de trageri) nu e semn de prea mare inteligenţă.

Aşa c-am intrat în viaţa mare cu semnul frustrării şi revoltei faţă de epoleţi, gradaţi şi alte forme de putere. Până aici nimic spectaculos. Ba chiar ne putem lipsi de amănunte.

După primul eşec la facultate, cum mă păştea armata încă obligatorie, a trebuit să mă pun cu burta pe carte. Dinamoviştii mei plecaseră pe la facultăţi, doctorii îi dăduseră tatii undeva spre 6 luni de viaţă, deci totul devenea contratimp, se-aglomera al naibii şi trebuia făcut ceva. Atunci, cu două luni înainte de admitere, mă trezesc cu plicul în uşă: *Există o plângere pe numele dumneavoastră*, *vă invităm la secţie*, *la Criminalistică* (scria foarte clar), *luni… la ora 8.00*. Mama s-a speriat teribil. Ştia că nu făcusem nimic, dar invitaţia nu suna tocmai bine. Vreo două zile am crezut că era mai vechiul meu conflict cu ceilalţi mascaţi, din armată, faţă de care nu eram tocmai politicos la recrutări. Dar ce rost avea să-mi pună beţe-n roate prin ricoşeu? Mă puteau sălta direct şi proţăpi naiba ştie prin ce unitate de elită, n-aveau nevoie de domnii poliţai, nu?

M-am dus aşadar singur. Criminalistică suna destul de dur. Ştiam că la vremea aceea mai mulţi fuseseră anchetaţi pentru niscai furturi din maşini. Nu era cazul, n-am avut tentaţia să fur decât cărţi şi damblaua mi-o satisfăcusem şi-avem să mi-o satisfac până m-am lăsat, nedepistat, firește, acum aproape 10 ani. Nu mă putea reclama nici doamna de la anticariat, căreia oricum îi cumpăram cărţi cât nu conta ce se mai fura pe lângă, nu ştiam nimic, dar nimic care să mă pună să stau drepţi în faţa uniformei autorităţii.

Numele dumneavoastră!

Ocupaţia? *Zic*: învăţ pentru facultate. *Aha*, *deci şomer*. Am fost, am luat şomaj şi-acum s-a terminat.

Alte ocupaţii? învăţ, cum v-am spus. *Deci fără ocupaţie*. OK, dacă vreţi aşa, fără ocupaţie.

Nu, *nu dacă vreau aşa*. *Aşa scrie aici*: *fără ocupaţie*.

Antecedente? Ce fel de antecedente?

Amenzi, *conflicte*? Din câte-mi amintesc, nu.

Auzi, *tinere*, *la mine să nu vii cu după câte-ţi aminteşti*. *Aici scrie clar*: *individ fără ocupaţie*, *periculos*, *cu antecedente*…

Unde scrie?

În plângere.

Care plângere?

Există o plângere împotriva ta, *tinere*, *ce nu înţelegi*?

Nu înţelegeam.

Ai în posesie arme de foc?

M-am luminat. Înţelegeam tot, ştiam tot, aveam toate cărţile-n mână. Dintr-odată, stimabilul din faţa mea, ditamai colonelul sau ce-o fi fost, pentru că era ceva important, prea se înfoia, era la mâna mea de joc. Ştiam exact ce se petrecea şi venise momentul să fac mişţoul suprem de instituţia lui minunată.

Ce-nseamnă arme de foc?

Faci mişto de mine? Şi se ridică de pe scaun, vine lângă mine şi se-apleacă la ureche: *Ai sau n-ai arme*?

Totul a continuat într-un ritm ameţitor. Nici în faţa paparudei de chimie, una dintre sinistrele cu normă la stat, care ni se lăuda că făcuse armata şi obişnuia să tragă fetele de păr, ca să bage la cap formula amoniacului, nu m-am simţit mai mic. Îmi venea să intru-n scaun, dar vorbeam. Vocea era singura mea armă activă: Am cumpărat pistolul de la magazinul B90, din centrul oraşului. Mic, cu butoiaş, uşor manevrabil. Ţin minte şi-acum ziua, era februarie, 12, cam pe la ora prânzului. Nu eram singur, eram cu Bogdan, fostul meu coleg de bancă din liceu. îl ochisem de ceva vreme, dar n-aveam banii pregătiţi. Trebuie să-nţelegeţi că preţul nu era tocmai accesibil.

Transpirase şi-şi apleca din ce în ce mai mult capul spre al meu. Când am făcut semn că-mi duc mâna la ochelari, aproape că a sărit. Un strop de pe obrazul lui proaspăt aranjat îmi căzu pe lentilă. Pot să-mi şterg ochelarii?

L-am văzut cum strângea mânerul scaunului.

Vă rog!

Hai odată!

La naiba, cum puteam fi atât de calm? Ditamai matahala transpira de emoţie în faţa marii descoperiri şi mie-mi ardea de şters ochelarii.

Din februarie, *zici*.

Da, 12 februarie. Ţin minte pentru că apoi ne-am şi dus să facem fotografii.

Cefei de fotografii? *Cu… arma*?

Da. Ne-am fotografiat atunci şi am mai fost în primăvară în Crâng.

În Crâng?

Ăsta e un parc, mai degrabă pădure, de la marginea oraşului.

Ai fost cu pistolul în parc? *Ai poze cu el*?

Da, domnule. Am făcut poze şi-apoi l-am aruncat.

Ce-ai făcut? *L-ai aruncat? auzi*, *imediat*, *să-mi dai în scris aici toate datele*. *Ai buletinul la tine*?

Am, firește.

Unde-ai aruncat pistolul?

Pe lângă Heleşteu. Pe lângă lac*. În apă*?

Nu, lângă lac.

Ca să-l găsească cineva. *Tu-ți dai seama-n ce situație mă pui*, *băieţaş*?

Cred că-mi dau seama.

Stai aşa, *că-i groasă*. *Cât ai dat pe el*?

Pe pistol?

Da, *studentule*, *pe pistol*.

Staţi aşa, că încă nu-s student.

Faci mişto de mine? *Cât ai dat pe el*?

Şi iarăşi se propti în faţa mea, gata să mă răstoarne cu scaun cu tot.

M-a buşit râsul. Da-da, m-a buşit râsul. Ăsta, deh, se uita mirat. Nu ştia ce să creadă. Păream zăpăcit de situaţie, de siguranţa mea.

Înţelegi ce ţi se-ntâmplă?

Sigur că-nţeleg.

Ai avut un pistol şi l-ai aruncat.

Staţi aşa, ce scrie în plângere?

Bă, *tu să nu mă întrerupi pe mine*!

Staţi calm, ce scrie în plângere?

Nu ştiu cum se-ntoarce şi citeşte finalul: *Vă rog să-l anchetaţi*, *e un element periculos*, *fără ocupaţie*, *care m-a ameninţat cu pistolul*!

Aşa, cu pistolul…

Ai ameninţat cu pistolul?

Da.

Recunoşti?

Recunosc.

Măi, *copile*, *tu-ți dai seama ce se-ntâmplă*?

Îmi dau.

Deveni înţelegător.

Tac-tu când a murit?

Pe 17 mai.

Şi ştii că plângerea asta e de pe 22 mai?

Nu ştiam, dar ştiu cine-a scris-o.

Poftim?

Nu scrie acolo Rotărescu Gheorghiţă?

Ro-tărescu Gheorghiţă. *îl ştii*?

E unchiu-meu.

Poftim?

Da, e unchiul meu, un dobitoc sinistru care l-a bătut pe tataia cu o lună înainte să moară, acum cinci ani, şi care-avea boală pe tata că l-a repezit pentru asta. Ştiţi, tata a fost campion naţional de box, n-a pierdut nicio partidă. Iar tot cârnatul ăsta de rude pe interes abia aştepta să moară tataia, ca să pună mâna pe case.

Îl pierdusem. De fapt, mă pierdusem eu în mocirla familiei de căcat. Nişte troglodiţi puşi pe căpătuială, pe care-i văzusem cum stăteau cu mâna-ntinsă pe la ăi bătrâni, pe la ai mei. Ba o masă, ba o slujbă, ba o casă, ba o… mama ei de sămânţă de slugoi!

Îşi aprinse o ţigară. Probabil că ochelarii îi spuneau că nu mă interesau ţigările. Reveni pe scaunul lui, de inspector analist. Procesa.

Deci ăsta e unchiu-tu?

Da.

Şi ce interes avea să te toarne?

E un bou.

Vezi că la noi limbajul…

Nu, e un bou, să ştiţi. Tata nu-l suporta, poate că sentimentul era reciproc. Dar oricum era un bou. Pe 20 mai ne-am dus la garaj, că avem garaj la casa bunicilor, unde stă şi el, în primele camere. Cu gard de sârmă între noi. Dar boul tot bou. Cică: Gata, v-a murit şi Gicu, ce-o să faceţi acuma? Aveam pistolul la garaj, printre cauciucuri. I-am spus să iasă pe străduţă, să ne batem. N-a vrut, că cică el e domn şi eu puşti. Cum să se bată el cu un puşti. I-am spus că e laş. Râdea ca prostul. Aş fi vrut să-i ard un pumn, chit că era ultimul lucru pe care-l făceam, dar nu s-a putut. N-a vrut să iasă pe stradă, iar eu pe poarta pe care-l scoseseră întins pe tataia nu mai intram. Atunci am strigat la mama să aducă pistolul.

Tresări…

Pistolul, pistolul de la cauciucuri, îl lăsasem acolo pentru că făcusem poze printre butoaiele de vin, prosteli de-astea de cowboy întârziaţi.

Şi l-a adus?

Nu, căzuse pe jos, l-am găsit săptămâna următoare, picase sub maşină.

Oftă.

Ştii, *eu te-nţeleg*, *dar ameninţarea e tot ameninţare*. *Şi pistolul*…

Ce-i cu el?

Dragule, *hai s-o luăm binişor*, *că poate eşti speriat*, *poate că moartea asta te-a făcut mai aşa*…

Sensibil? Nu…

Mă rog, *vezi*, *aici sunt mai multe probleme*…

Ce probleme? Un dobitoc face o plângere împotriva unei haimanale c-a fost ameninţat cu pistolul, da? Cine e dobitocul? Unchiu-meu! Ce e cu pistolul? Era un pistol chinezesc de jucărie.

Ce-ai spus?

Pistolul era unul chinezesc de jucărie. Am şi poze cu el, doar că le am acasă.

A tras un scuipat de-ăla scurt, s-a şters cu mâna la gură şi-a urlat ca un adevărat profesor:

Să ieşi imediat afară! *Poliţia are treburi mai importante decât să stea să cerceteze reclamaţiile nebunilor ameninţaţi cu pistoale de jucărie*!

Chiar nu-mi venea să cred că poate construi o frază. Am apucat să murmur că bine că nu era pistol cu apă, dar nu m-a mai auzit, a trântit uşa după mine.

Mama m-aştepta afară. Nu ştiu când apăruse. Am luat-o în braţe şi i-am spus că nu era nimic. Nici măcar nu m-amprentaseră. Ah, da, asta cu amprenta e altă treabă. Fix în povestea cu atacul ăla cu sabia la adresa unui jurnalist de la *Libertatea*. Andronic, pare-mi-se. Făcusem la Litere, peste un an, o revistuţă, *Refugium*, iar paginatorul era fix unul din cei doi nebuni care-aveau să-l taie pe jurnalist în noaptea aia de groază. Atunci am văzut ce-nseamnă beciurile, amprentarea şi alte poveşti cu mascaţi. Dar mă lungesc prea mult deja şi cine ştie cine mai crede că deja aberez.

* * *

Istorioare cu poliţişti răi şi buni

Mihail Vakulovski

Când am fost invitat de Robert Şerban să povestesc vreo întâmplare cu poliţişti, mi s-au derulat multe-n cap, de parcă aş fi trăit

ultimele clipe şi mi-aş fi văzut viaţa ca la film, dar cu viteză… interzisă. Pe multe le-am folosit în trilogia *Tovarăşi de cameră*. Aici şi acum înfrăţesc poliţiile de pe cele două maluri ale Prutului, cum am făcut şi-n romanele amintite.

Unul dintre prietenii din copilărie e poliţist şi, când ajung acasă, ne vedem neapărat. Are un talent înnăscut de povestitor şi mereu îmi spune în stilu-i caracteristic ce s-a mai întâmplat în sat şi în mahala. Acum mi-a povestit ce păţise la lucru cu câteva zile în urmă. Cică a fost chemat de urgenţă la un caz de la care nu puteam lipsi. „«Vino repede, că iar antonenii tăi au intrat în centrul raional.» Mă duc eu acolo şi ce să văd – o maşină cu numere de Ucraina, că ăştia toţi lucrează pe la «Ades» sau «Piter», era întoarsă cu cracii în sus. Iar antonenii noştri refuzau categoric să iasă din maşina care intrase într-un copac. Erau toţi beţi chizdi, n-aveau limbă-n gură. Când m-au văzut, s-au mai calmat, dar ne-au somat să nu ne apropiem de maşină, că ies singuri. Primul s-a rostogolit Nodacam, prin parbriz, în patru labe. Avea capul spart, îi curgea sânge pe faţă şi-şi rupsese şi clavicula, care-i ieşea prin piele. Nu bolmojea nimic, dar frate-su, care a ieşit imediat după el, pe-o fereastră, a început să ţipe că i-am furat 100 de dolari, pe care-i avea de la «stăpânul meu din Odessa». L-am întrebat când i-am furat banii şi a zis «Amu, cum când?». A vrut să sară la bătaie, da’ s-o împiedicat picior de picior, a căzut cu faţa pe asfalt şi şi-a pierdut cunoştinţa, iar când s-a trezit nu mai ştia nimic, dar nici nu mai cunoştea pe nimeni, cred că băuseră vodcă şi se îmbătau şi mai tare pe parcurs. Ştii cum zice vodca: «Du-te, că eu te ajung din urmă». Ultimul a ieşit, şontâc-şontâc, fratele cel mai mic din familia Raicu. S-a pornit în partea opusă. «Unde te duci?», l-am întrebat. «Să mă cac!» I-am dus la secţie, iar când să le verificăm actele, Raicu zice că nu are, dar că nu are deloc niciun act, nu că nu le are la el. îi întreb cum au trecut graniţa, că au spus că vin de la Odessa. Cică prin Palanca, ilegal, nu pe la vamă. Cred, doar şi soţia lu’ Vitalie al lu’ tanti Nina e adusă din Ucraina, prin Carahasani, pe dealuri, şi nu are niciun act, practic nu există, dă-i toarnă ăluia copil după copil. «Ce facem cu aista?», mă întreabă colegii. Astea-s cele mai aiurea cazuri – când prinzi un clin ăsta fără acte, pentru că trebuie mai întâi să-i faci actele pe care nu le-a avut niciodată şi abia apoi să-l amendezi sau din astea. «Declaraţi-l mort», le zic, «scrieţi c-a murit în accident». «Şi apoi ce facem cu el?», mă întreabă. «Păi, îl lăsăm să se ducă acasă»”. L-am văzut a doua zi pe

Raicu, beat-mort, ca de obicei, bântuia prin mahală, a vrut să cumpere vin de la mama, care i-a ţinut morală, că la ora asta se bea ceai, nu vin, şi l-a trimis să plimbe ursu').

De la Antoneşti la Chişinău am circulat cu media de 50 de kilometri la oră, asta din cauza „drumurilor", cele mai proaste drumuri pe care am mers undeva vreodată. Dar, imediat după ce am ieşit din Anenii Noi şi am intrat pe şoseaua dinspre

Tighina, ne-a oprit poliţia. Că cică mergeam cu 60 de kilometri la oră prin sat şi că amenda minimă e de 400 de lei (moldoveneşti). Plus 3 puncte de penalizare. „Care sat?" „Aista". „Aici, pe şosea?" „Da, e sat". „Nu văd nicio casă". „Hai şi faşi cunoştinţe". Adică să mă conving că am mers cu incredibila viteză de 60 de kilometri pe oră. N-a fost posibil fără mită, să nu mai caut banca minunată etc., mi-am lăsat 100 de lei şi pe restul li i-am dat la şacalii-işaci, sublocotenent (sau aşa ceva) Ţurcan, ăla cu „şi faşi cunoştinţe" şi, în maşină, ăla care cerşea mită, cu ochii albaştri-tulburii, mic şi cam umflat. Ţac-pac şi mai mult de a 3-a parte a pensiei mamei s-a dus pe gura bovinelor. Faza neplăcută e că mergeau multe maşini, toate mai tare decât noi, care abia intraserăm pe şoseaua centrală, unele ne-au depăşit chiar de faţă cu ei, dar băloşii ne-au oprit exact pe noi, doar pentru că avem numere.ro. E bine să fii român – în Vest te fut doar pentru că eşti român, în Est te fut doar pentru că eşti român. Eu zic că poliţia md e o imagine exactă a sărmanei ţărişoricuţi, cum ar zice poetul Matcovschi, iar vânătoarea asta de străini e un fel de demonstrare a vestitei ospitalităţi moldoveneşti. Mai rău a păţit-o poetul Marius Ianuş, imediat după ce s-a lăsat de postmodernism şi a îmbrăţişat creştinismul extremist. Se ducea la Baştovoi, iar înainte să intre în Chişinău, s-a oprit să-l întrebe pe poliţistul care e mereu acolo cum ajunge la Chişinău. Ăla i-a spus să treacă prin *krugovaia* (sensul giratoriu) şi s-o ţină tot înainte. Trece Ianuş prin giratoriu şi e oprit de acelaşi poliţist şi… amendat, că e interzis să faci *krugovaia*, dacă te duci la Chişinău. Ca-n Harms, Caragiale, Eugen Ionescu, Urmuz, Matei Vişniec sau Dumitru Crudu…

O dată (mai exact, în iulie 2011) am petrecut-o pe Carmina până la autocar, se ducea cu corul „Melos", din care face parte, la un concurs în Austria. Am lăsat-o la Biblioteca Judeţeană din Braşov şi mă întorceam acasă. N-am mers nici 500 de metri şi la intersecţia de după For Sale mă opreşte poliţia, exact acolo unde îmi riscam viaţa la propriu măcar de două ori pe zi – în drum spre serviciu prima dată şi a

doua oară când mă întorceam, peste deal, spre casă. Semnalizez dreapta, opresc încet, deschid geamul (nu, nu cânta *Nu ne mai trageţi pe dreapta*, ni s-a stricat MP3-playerul). „Documentele", spune poliţistul. îi dau carnetul md de şofer şi certificatul maşinii, îmi cere şi asigurarea. „De ce mergeţi cu luminile stinse?"… îl strigă pe celălalt poliţist, îi dă carnetul meu şi-i spune să-l verifice, iar pe mine mă întreabă dacă am băut ceva. M-a apucat râsul… el pune caietul la faţa lui şi-mi zice să suflu. Celălalt poliţist exclamă vesel: „Aaa, domnul Vakulovski de la *Zile şi Nopţi*, bună seara! îmi plac foarte mult textele dumneavoastră, în special alea despre Operă. Să ştiţi că eu merg des la Operă şi-mi place cum scrieţi – şi editorialele îmi plac, păcat că nu v-aţi păstrat şi «Tatuaje», cronica de carte"… NU, nu e un „dialog" inventat; când am ajuns acasă, am povestit totul pe pagina mea de Facebook, încheind cu cuvintele: „Cred că, dacă vă duceţi acolo, omul mai e la serviciu!"

* * *

Mâinile sus! Nu mişcă nimeni!

* * *

Trei fete în rochiţe galbene

Lavinia Bălulescu

Zece. Atâtea secunde avem până când paznicul se va întoarce de la toaletă. L-am pândit în ultima jumătate de oră sperând c-o să-i vină ori una, ori alta şi o să putem intra în căminul ale cărui uşi s-au închis pentru noi de la ora 22. Ne strecurăm pe hol şi una dintre noi are ideea să ne dăm jos pantofii. Alergăm desculţe, aproape invizibile, şi cotim la dreapta pe lângă scaunul lui, observând în treacăt monitoarele în care va sta cu nasul toată noaptea. Deci ne-ar putea observa când se va întoarce, dacă va avea chef să vadă ce mai mişcă prin cămin.

Urcăm la etajul unu şi ne încălţăm. Bă, să ne prefacem că suntem de aici, zice una dintre noi. Avem de ajuns la etajul trei. Mergem liniştite, ca şi cum ne-am întoarce de la baie. La ce cameră trebuie să ne oprim? Am senzaţia că ceva rău o să se întâmple astă-seară şi mă simt ca şi cum ar urma să-mi curgă sânge din nas. Ajungem la 335 şi batem în uşă după formula ştiută, unu-doi-doi-trei. Câteva secunde lungi de aşteptare. Paznicul probabil ne fixează prin camerele de supraveghere. N-ar strica să avem nişte prosoape cu noi, studenţii care locuiesc în acest cămin se plimbă mereu cu prosoape în mâini.

Batem din nou în uşă, unu-doi-doi-trei, cu inimile ca nişte

şobolani închişi în cutii de chibrituri. În sfârşit uşa se întredeschide şi apare un nas. E un nas enorm care ne adulmecă până ne recunoaşte. Suntem de-ale casei, avem permisiunea să intrăm. Uşa se deschide complet pentru câteva secunde şi camera întunecoasă ne înghite. E o petrecere din aia tăcută, în care toată lumea se megadistrează, dar nimeni nu vorbeşte prea tare, asta pentru că în cămin nu-i voie, aici nu se fac niciodată petreceri.

Acum, că am ajuns în locul pe care l-am visat, camera 335, ni se explică încă de la început regulile jocului. Nu se strigă, nu se urlă, pentru că imediat paznicul cheamă poliţia. Cineva îşi aprinde o ţigară care trece pe la toată lumea. E a tuturor. E ţigara care ne leagă şi ne face fraţi, ca şi cum toată memoria noastră s-ar muta într-un singur creier. Aiurea. E un rahat de ţigară prost făcută, pe care o pufăim pe rând, căutându-ne locul. Camera-i lungă cât sala tronului, are în ea vreo 500, ce zic 500, poate câteva mii de paturi supraetajate pe stânga şi pe dreapta, iar undeva în capăt e o veioză imensă, în jurul căreia oamenii stau întinşi pe jos şi vorbesc în şoaptă. De la un casetofon se aude muzică lălăită în surdină.

Ne aşezăm cât mai aproape de lumină, pe unul dintre paturi, ne găsim un loc moale şi începem să râdem la o glumă care tocmai s-a spus şi căreia i-am auzit doar finalul. Oamenii-s OK în 335, plini de umor, chiar dacă vorbesc în şoaptă, chiar dacă blestematul ăsta de cămin e atât de greu de cucerit. Ţigara ajunge din nou la noi şi e la fel de proastă. Acum câteva luni a venit poliţia în căminul ăsta, normal că a venit, din moment ce postul de poliţie din complexul studenţesc e chiar vizavi. Unde să se ducă şi ei? Unde le vine la îndemână. Au venit şi au făcut o razie, i-au luat pe toţi cei care nu locuiau aici şi i-au dus la post, i-au verificat bine, se umpluse secţia cică de studenţi în chiloţi şi şosete. I-au luat direct din somn, unii încă mai visau probabil, iar a doua zi povesteau că fuseseră duşi cu duba. Ce dubă? Secţia e chiar peste drum. Ideea e că nu vrei să vină poliţia şi să te prindă aici.

Ţigara e la noi pentru a treia oară. Acum stăm jos, pe iarbă, undeva la ţară, în jurul focului, şi pământul de sub noi face valuri-valuri. Aţi alergat vreodată în întuneric după ce aţi băut prea mult? Teribil. E într-un fel ca şi cum, aproape ca şi cum ai merge pe apă. Aceeaşi senzaţie şi acum, atât doar că stăm pe loc, iar pământul de sub noi se deplasează cu viteze uriaşe, ca o bandă, ca o scară rulantă la capătul căreia trebuie să te fereşti să nu fii înghiţit de moarte. Numai

că nu ştii când e capătul, ştii doar că trebuie să fii cu ochii-n patru, mereu pregătit pentru ceva îngrozitor, mereu gata de ceva minunat.

Avem multe, foarte multe mâini. Îmi sprijin palma de marginea patului, alături de alte câteva palme, şi mă apucă nesiguranţa, acum nu voi mai şti exact care din ele e a mea, o să mă duc poate acasă cu o altă mână şi nici n-o să-mi dau seama. Până o să mă vadă maică-mea şi o să se oripileze, o să facă ditamai scandalul, pentru că e singura care o să ştie că aia nu e mâna mea.

Camera cu o mie şi ceva de paturi e destul de greu de străbătut pe drumul înapoi. Undeva, pe la mijloc, acolo unde nu e foarte multă lume, departe de veioza aprinsă, găsim o fereastră deschisă. Afară-i toamnă şi aer. Ne aprindem încă o ţigară şi ne holbăm la un telefon din ăla rezistent, atât de rezistent, încât, dacă ar pica de aici, de la etajul trei, n-ar păţi nimic. E un telefon de război, ni se spune, are plastic din Lună pe el. Sunt foarte multe mâini la mijloc, unele ţin ţigara, altele telefonul, iar noi privim peste pervaz în jos şi vedem sub geam o chelie care luceşte în noapte. E unul dintre poliţiştii de la secţie, a auzit scandalul. Nu a auzit nimic, aici e linişte „omul doar se pişă. E un trecător. Nu, nu e trecător, nu vezi uniforma? E un poliţist care ne pândeşte. Ţi se pare. Pe bune, chiar e.

Nimeni nu mişcă, stăm la geam, privind chelia poliţistului, până când realizăm că toate lucrurile, şi telefonul, şi ţigara, şi câte şi mai câte, toate sunt ţinute de o singură mână. Acea mână este a noastră, adică a mea, o mână mică, de copil, cu unghii scurte, care a rămas neschimbată de la vârsta de 12 ani, deşi corpul i-a luat-o cu mult înainte. Asta-i mâna mea cu care mă închin, cu care mângâi un câine, cu care lovesc, cu care sunt vie. Mă uit bine la mână şi din geam se uită înapoi la mine două sau trei fete îmbrăcate în rochiţe galbene, îngrozite de ce se întâmplă acum.

De fiecare dată când te întrebi „ce-ar fi dacă", creezi acea posibilitate. Ce-ar fi dacă aş scăpa acum telefonul şi ţigara pe geam de la etajul trei, în timp ce sub geam stă liniştit un poliţist? Telefonul şi ţigara sunt într-o cursă acum, au ajuns deja la etajul doi, telefonul chiar a luat-o un pic înainte. Mai sunt patru ore până vor atinge pământul. Cu puţin noroc, poate că poliţistul purtător de chelie va pleca de sub geam între timp. Dar ce-ar fi dacă nu? Poate că ţigara se va stinge între timp şi nu-i va pica în cap. Dar ce-ar fi dacă nu? Poate că telefonul va pica pe iarbă, nu pe ciment, şi poate că nu se va zdrobi cu zgomot în

zeci de bucăţele. Dar ce-ar fi dacă nu? Poate poliţistului nu i se va părea nimic ciudat că într-o noapte de toamnă i-au picat în cap un telefon şi o ţigară tocmai din căminul pe care îl păzeşte, în care nu sunt niciodată chefuri şi în care stau doar copii cuminţi. Dar dacă n-ar fi aşa?

Telefonul şi ţigara au trecut de etajul doi, în scurt timp vor ajunge la parter. Şi atunci eu şi celelalte două sau trei fete în rochiţe galbene o rupem la fugă prin camera de cămin lungă cât sala tronului, cu singura dorinţă de a ajunge la parter înaintea ţigării şi a telefonului. Ştim exact ce avem de făcut. Trebuie doar să coborâm rapid cele trei etaje, ceea ce şi facem, trebuie să mergem pe brânci pe lângă pupitrul paznicului care cel mai probabil va fi adormit, trebuie să ne târâm spre ieşire şi să deschidem cu grijă uşa enormă cu gratii de fier, fără să o trântim în urma noastră. Trebuie să facem stânga prin buruieni, să înconjurăm jumătate de clădire şi să ne oprim apoi pentru a ne trage răsuflarea două-trei secunde, după care să ne luăm faţa serioasă şi să salutăm politicos, bună seara, domnule poliţist. Şi, în timp ce el ne va răspunde la salut, să prindem din aer telefonul şi să strigăm un mulţumesc, ca şi când cineva ni l-ar fi aruncat din cameră pe geam, apoi să ne continuăm tacticoase drumul.

Ajunse la parter, observăm însă că portarul nu mai este la locul lui, poate s-a retras prin vreo cameră la somn, ieşim în fugă din cămin, facem stânga prin buruieni, apoi stânga, iar stânga şi ne oprim înainte de ultimul colţ. Ne tragem răsuflarea, ne aranjăm una alteia rochiţele, trei fete cu trei rochiţe care au aceeaşi culoare în noapte. Telefonul şi ţigara au ajuns probabil foarte aproape de parter acum. Ne luăm inima în dinţi şi trecem de ultimul colţ al clădirii, unde însă ne aşteaptă o surpriză.

Poliţistul a dispărut. S-a dus şi el probabil în biroul lui, sătul să mai vâneze studenţi neserioşi. Telefonul a dispărut, ţigara, la fel, căminul a dispărut şi el, cu tot cu camera 335. Au rămas doar buruienile şi stâlpul de telegraf cu un bec chior. Ce-ar fi dacă. Pufnim în râs, ce uşurare, şi ne punem în genunchi, toate trei fetele îmbrăcate în rochiţe galbene. Căutăm telefonul pe pipăite, sau părţi din el, măcar părţi din el, pentru că-i un telefon de război, poate fi asamblat la loc şi va merge la fel de bine ca înainte. Puţin mai încolo, printre buruieni, dăm de poliţistul cu chelie. E şi el în patru labe, caută împreună cu noi. Ne spune că telefonul va fi ca nou, important e să-l găsim pe tot, inclusiv bateria, inclusiv cartela. Asta în cazul în care telefonul chiar a

ajuns jos şi nu cumva cade încă.

* * *

Nemernicul

Andrei Crăciun

Suntem în anul 2003 după naşterea lui Iisus Hristos, într-un orăşel de munte, în cadrul unei tabere şcolare. Ştim asta pentru că Rapid Bucureşti tocmai ia o bătaie jenantă de la Anderlecht Bruxelles în Liga Campionilor, ceea ce nu se uită tocmai uşor.

Sunt dârlău în toată firea, om la douăzeci de ani, dar mă aflu aici, însoţit de părinţi, petrecând o săptămână din vacanţa de vară într-un apartament.

E spre finalul meciului, deci să tot fie aproape doişpe noaptea. Maică-mea a adormit, eu privesc la un televizor mic, sport, oarecum color, la încleştarea din Belgia. Taică-miu e jos, ciupeşte o bere cu nişte profesori de prin părţile Dobrogei sau Olteniei sau Moldovei. Mă cam trage la somn, ba mai mult, ca să fiu sincer, chiar aţipesc.

Când, deodată, ca prin vis, la o fază mai periculoasă de atac a giuleştenilor, comentatorul strigă, cuprins de febra meciului, eu deschid ochii şi văd mişcare în cealaltă cameră. Zic – *s-o fi întors bătrânul* –, somnul tot îmi tulbura gândirea.

Mă, s-a întors, s-a întors, dar de ce a descins în casă prin balcon? Mai ciupeşte omul o bere, dar nu se strecoară la adăpostul întunericului pe această cale ruşinoasă de acces.

Ce să fie? îmi asmut simţurile. Mă, şi parcă şi-acum îl văd: un ţigănuş cu un cuţit în gură ne lua la mână bunurile dintr-un dulap.

Fiind la munte, sus, era cam răcoare, pe fotoliu taică-miu lăsase o geacă de piele neagră, frumoasă, o minunăţie pentru acele vremuri, cu gândul s-o aibă d-alea bune pentru festivitatea de încheiere a taberei, care urma să se petreacă a doua zi. Tata era chiar directorul taberei de elevi. Pe dulap, maică-mea lăsase şi ea un storcător de fructe şi legume.

Şi ce-o fi fost în capul meu atunci, că tot deodată sar din pat strigând: „Hoţul, bă! Hoţul! Săriţi!”. Cine să mai sară? Sare maică-mea speriată din pat, taică-miu, care tocmai atunci intra şi el pe uşă, apucă să-l vadă pe nemernicul cu pricina cum o zbugheşte pe balcon înveşmântat în geaca lui de piele şi cu storcătorul nostru de fructe la subraţ. Fuge pe acoperiş şi noi după el, sare într-o curte de oameni, noi după el. Aici îi pierdem urma şi tot în acest punct al poveştii ajung

pentru prima dată la poliție. Mergem să reclamăm!

Sediu poliție, interior, seară. Se dă declarația. Uite așa, așa. Și l-ați văzut? *L-am văzut. Mic*, *negricios*, *cutare*, *cutare*. E de la casa de copii, presupune polițistul, că în orășelul cu pricina e o casă de copii, le mai dădea maică-mea jucării și suc de fructe și legume, și de-aia se învățaseră să vină pe-acolo.

Nu vă ascund că toată viața mi-a plăcut de alde Sherlock Holmes, așa că fac și eu o presupunere: aveți pe cineva ieșit recent din închisoare? Să mergem peste el acasă, că poate o fi vreun recidivist! Polițistul mă aprobă: să mergem! Se purcede.

Șeful de post ne dă polițist cu noi și pornim cu tata în frunte (dom director, de) către casa recidivistului. Acolo – cinșpe oameni într-o singură cameră. În curte, un cal aproape mort de foame.

Sărmanii oameni, speriați toți, au fost luați ca din oală. Îmi intru și mai rău în rol și, profitând că omul legii era de partea mea, îi pun la zid – *ia*, *bă*, *alinierea*! Recidivistul (ieșit de o săptămână din pușcărie) nu era acasă. Unde e? A plecat în oraș mai devreme. Mă simt iluminat de toată literatura polițistă parcursă: *Care e*, *mă*, *cârciuma lui preferată*? O aflăm.

Îi lăsăm pe bieții cetățeni în plata Domnului și pornim către cârciumă, dar acolo – nimic! *Hai la gară*, zic, *să vezi că nemernicul a luat trenul către Sinaia și-l pierdem*! Polițistul după noi! Mergem prin gară cu lanterna în mână, nimic.

Hai înapoi la cârciumă, că i s-o fi făcut de păcănele, că aveau și păcănele acolo. Și, într-adevăr, doi bărbați stau și beau beri și râd, dând în ele, la păcănele. Unul are pe spătarul scaunului o geacă neagră de piele, dar nici n-o remarcăm.

Polițistul tabără pe recidivist, care ne furase și două milioane de lei d-ăia vechi și apucase să-i arunce sub aparat. *Unde-s banii*, *nenorocitule*? *Care bani*? *Nu sunt eu acela*.

Mă înflăcărez și intru tare în el și îl dau cu capul de aparat – *unde e*, *mă*, *storcătorul de fructe al maică-mii*? Taică-miu atunci vede și el geaca de piele și îi dă șah-mat (tata e șahist). *Mă*, *neisprăvitule*, *asta egeaca mea*! El, canalia, jigodia, nenorocitul, că nu e! *Cum*, *mă*, *nu e*, *că uite*, *am vopsit-o și am dat cu vopsea pe interiorul căptușelii*. N-a mai avut ce să facă în fața acestei dovezi zdrobitoare și a admis. Da, a furat și el, dar de foame, n-a vrut să ne fure geaca și storcătorul, dar era întuneric și a luat și el ce a prins. Banii sunt colo, sub aparat, uite, n-a

apucat să bea decât cinci sute de mii. Să se ierte!

Noi l-am iertat, dar oamenii legii, drepţi cum îi cunoaştem, nu! Aşa se face că l-au băgat în proces, la tribunal. Şi noaptea de pomină cu acţiunea energică, decisă, inspirată a bravilor poliţişti din oraşul de munte a apărut şi în ziarul poliţiştilor – ziarul *Argus*, relatată pe larg.

Rolul nostru a fost însă redus la aceste cuvinte: „Ancheta s-a desfăşurat cu contribuţia păgubiţilor – Cutărică şi fiul lui Cutărică, Cutărescu". De-atunci nici n-am mai vrut să ştiu de poliţie şi m-a ferit Dumnezeu vreo zece ani, până când am păţit „cazul Oglinda", dar asta e o cu totul şi cu totul altă poveste…

* * *

Incognito

Alexandru Potcoavă îmi făcusem un obicei ca în fiecare după-masă sau seară să o lungesc o oră, două pe terasa acelui local. După nouă sau zece ore petrecute zilnic pe teren şi într-o redacţie, îmi ofeream un scurt răgaz la un pahar înainte să merg la somn. Era un fel de odihnă activă – uneori apucam să schiţez câteva rânduri dintr-un text, alteori aflam o poveste ce merita scrisă. Foarte rar se întâmpla să pierd pur şi simplu vremea. Mult mai rar decât am ajuns să-mi doresc – când totul a început să devină rutină şi poveştile să se repete obositor, spuse iar şi iar pentru fiecare nou-venit în cercul tot mai larg de obişnuiţi ai mesei. Sau ai meselor, pentru că în câteva luni mă ştiam cu două duzini de oameni, cam atâţia câţi şi puteau să încapă în acel bar la un moment dat. În cele din urmă am început să o răresc, să mai semnez condica doar în weekend, şi apoi am dispărut cu totul din peisaj. Din perioada aceea am rămas cu poeziile publicate recent într-un volum şi cu încă o grămadă de subiecte, cam despre tot ce-ţi poţi imagina. Sursele lor au fost cât se poate de variate, de la artişti plastici şi instalatori, arhitecţi şi actori, preoţi şi dentişti, până la avocaţi, procurori şi contrabandişti de orice.

Într-o asemenea seară stăteam la un şah cu un amic arhitect peisagist, care între două mutări se tot întorcea spre masa vecină să-i explice a suta oară cuiva că nu este un simplu grădinar şi că, dacă nu vrea să înţeleagă, îl stârpeşte ca pe-o buruiană. Deja mă plictisisem, când a apărut Costel, un fost golan de cartier, scund dar al dracu', reprofilat în reprezentant al unei companii farmaceutice. împreună cu el era un tip masiv, roşcat, tuns periuţă. I-am făcut semn lui Costel să se aşeze cu noi, să jucăm o partidă.

— El e Ionuţ, tovarăş de-al meu – a zis Costel.

— Salut, eu sunt Alex.

— Alex e jurnalist. Şi scriitor. Chiar, când îmi dai să citesc ceva ce-ai scris?

— O să-ţi dau.

— OK, nu-i grabă. Băi, să nu uit, am văzut ultima ştire a ta, aia cu avaria la conducta magistrală de apă caldă. Mi-a zis şi maică-mea să te întreb dacă nu ştii când se repară.

— Habar n-am.

— Eu asta aş fi vrut să aflu. Că stăm de ieri fără. Dar mişto ştirea, cum te-ai băgat în cizme de cauciuc şi-ai intrat până la genunchi în baltă.

— Mda – am zis. Asta e, trebuie să faci materialul cât mai dramatic. Să fii la propriu în mijlocul evenimentelor. Bafta mea că a fost ţeava de apă caldă, şi nu canalizarea.

— Ha, ha, sunt curios ce muzică puneai pe aia! Ionuţ, ce vrei să bei?

— Un suc, ceva. Sunt cu maşina.

— OK.

După o vreme, peisagistul s-a mutat la masa vecină. Nu ştiu cum, dar de la descrierea unui sistem de aspersoare pentru irigarea gazonului de umbră ajunsese să vorbească despre cultivarea cânepii. La masa mea, Ionuţ golise în linişte două sticle de Cola şi ceruse totuşi o bere, cât timp Costel şi cu mine ne-am dat fiecare câte un mat. Am decis să o lăsăm aşa pe seara aceea, am strâns tabla şi mi-am luat şi eu o halbă.

— Sunteţi colegi? – l-am întrebat pe roşcat.

— A, nu – s-a băgat Costel, Ionuţ a fost tovarăşul meu din copilărie. El e din sistem.

— Din ce sistem?

— Nu sunt mai multe, e unul singur – a zis tipul tuns periuţă.

— Şi ce faci în… sistem?

— Acum sunt la trupele speciale.

— Şi înainte?

— La început am măsurat trotuarul şi am tăiat amenzi. Apoi m-au trecut la filaje şi alte cele. M-am descurcat, aşa că acum sunt unde sunt.

— Sigur te cheamă Ionuţ? – am râs.

— Da, măi – a râs şi Costel. îl ştiu de când băteam mingea şi tot ce prindeam prin zonă.

— Râdeţi voi, dar chiar a fost o fază odată, când eram sub acoperire – a început roşcatul. Trebuia să mă infiltrez şi să aflu cine-i capul şi care-i structura unei reţele de traficanţi de persoane. Nişte indivizi care racolau tinere şi le duceau dincolo la produs. Am intrat în combinaţia lor, cu nişte colege, proaspăt absolvente, pe care le-am adus ca marfă, să le câştig ălora încrederea. Ele s-au oferit la acţiunea asta, că visau promovări şi senzaţii tari. În fine, când ăia s-au dat la una din ele şi au înghesuit-o pe-o saltea, cică s-o probeze, fata s-a spart şi a început să mă strige pe numele din legitimaţie, să o scot de acolo. Rezultatul? Eu simt acum în toate oasele când se schimbă vremea, tipa aia s-a călugărit, iar celelalte s-au ascuns în uniformă.

— Asta când a fost? – l-am întrebat.

— Cu câţiva ani în urmă. Şi de atunci am preferat să lucrez singur sau, hai, cu încă cineva. Că nu prea merge la filaj de unul singur. Dar şi aşa… De o lună pândeam o bandă de spărgători de magazine. Erau trei inşi. Parcau maşina în faţă, unul rămânea la volan, al doilea ridica o scară pe faţadă şi tăia alarma, al treilea spărgea uşa şi căra la portbagaj. Pricepusem modul de operare, văzusem şi nişte imagini – mă rog, neconcludente, că toţi aveau hanorace cu glugă. Mai trebuia deci să-i prind în flagrant. Acum erau iar gata să treacă la fapte. Eu oprisem la câteva maşini mai în spate şi aşteptam în întuneric să termine treaba, să dau semnalul către echipaje să-i blocheze la colţul străzii. Fix atunci, pe colegul l-a apucat cufureala şi a dispărut într-un bar din preajmă. Am rămas solo, geană pe băieţii veseli. Imediat, unul a rezemat scara pe clădire şi a urcat la cutia cu alarma. A aruncat o privire în jur de la înălţime şi a scos cleştele, gata de acţiune. Celălalt s-a lipit de uşă şi a făcut o inspecţie la vedere prin magazin. Şi-a scos şi ăsta unealta, să înceapă lucrarea, când ne-am trezit cu poliţia comunitară lângă maşina lor. Că n-aveţi abonament de parcare, amenda e atât etc. Şoferul a demarat brusc şi dus a fost. Tipul de la uşă s-a fofilat şi el în noapte, iar mie mi-a mai rămas să-i ţin scara celui de-al treilea, să-l ajut să coboare. L-am strigat pe comunitar să se uite puţin la clientul meu şi m-am dus să-mi caut colegul, să mergem la secţie. Ăsta-şi făcuse frumos nevoile şi se aşezase cu un pretenar la o bere. Abia când m-a văzut şi-a adus aminte că mai are treabă, l-a salutat pe ăla şi a venit vesel spre mine. Am aşteptat să ieşim în stradă,

să nu ne vadă nimeni, şi i-am ars una de i-au aplaudat epoleţii. După care am constatat că poliţaiul local şi băiatul cu scara se evaporaseră. M-am mai învârtit pe acolo câteva minute şi, hopa, a reapărut comunitarul. Şi-a pus palmele pe genunchi, aplecat de spate mai să-şi dea duhul şi mi-a zis că-l scăpase, că ăla o luase la fugă, el l-a urmărit o bucată, dar, pfff, n-a mai putut. Mi-a fost şi milă de el, eu i-aş desfiinţa cu totul pe păcălicii ăştia. „Lasă, tataie", l-am bătut pe umăr, „îi prindem noi altă dată".

— Şi i-ai prins până la urmă? – am fost curios.

— N-au mai apărut în parohia mea. Iar căcăciosul cu care am fost în misiunea aia numără de atunci cu pasul distanţele dintre stâlpii de iluminat stradal şi împarte amenzi pentru tulburarea ordinii şi liniştii publice. Să te ferească sfântu' de bolovani din ăştia.

— Am dat şi eu peste unul odată sau a dat el peste mine – am zis. Mă întorceam de la un chef, după miezul nopţii, cu un prieten, cântam pe stradă şi ne-a oprit agentul. Şi niciuna, nici două, a chemat ARO-ul să ne ducă la secţie, că am fost figuranţi şi nu ne-am legitimat.

— Dreptul lui, fratele meu. Dacă nu ţi-a palpat ficatul, aşa, finuţ, să nu rămână urme, n-ai ce să comentezi. Te-a lăsat liber dup-aia, nu? în alte ţări te băga prima dată la celulă până a doua zi, să te trezeşti, şi abia apoi te întreba de sănătate. Dar stai să-ţi spun, eram încă în primul an de serviciu şi patrulam prin oraş cu duba. Şi vede colegul, care era învechit în slujbă, o pasăre de noapte sprijinită de un copac. Tocuri, fustă scurtă şi tot tacâmul. Coboară geamul, îi face semn să se apropie şi începe să o dea în diverse. Apoi îl văd că începe să se uite în jur prin maşină, se uită şi la mine, ia punga de pufuleţi pe care o cumpărase pentru fetiţa lui, coboară şi dispare în tufişuri cu aia. N-am stat să cronometrez, dar cred că în cinci minute a fost înapoi în dubă şi am continuat patrularea. M-am abţinut o vreme, apoi n-am mai rezistat şi l-am întrebat: „Bine, dar ce-aţi făcut cu pufuleţii? Aşa ieftin a fost?". La care veteranul mi-a zis: „Aia a fost gratis, băiete. Chestia-i că am rămas fără prezervative şi ţie n-avea rost să-ţi cer, că eşti nou şi sigur n-ai la tine. Aşa că, decât să-i fac o surpriză nevestei, am aruncat pufuleţii şi am folosit punga".

— Băi, ce facem – a intervenit Costel –, vrei să-ţi povesteşti iară toată cariera? Mai avem timp şi-n altă seară. Hai mai bine să mergem. Sau n-ai jucăria la tine?

— Ba da – a zâmbit Ionuţ şi i-a făcut cu ochiul. Putem merge.

— Hai şi tu cu noi, Alex.

— Unde, să ce?

— Las că vezi.

Am părăsit terasa şi ne-am urcat în maşina lui Ionuţ. Omul a călcat-o şi în curând eram pe un bulevard lat, aproape de ieşirea din oraş. La un semafor ne-a ajuns din urmă o ambulanţă cu sirena pornită. Roşcatul a tras de volan să-i facă loc, a mijit ochii atunci când autospeciala ne-a depăşit şi a izbucnit în râs.

— Şi ăsta-i client de-al meu, băga-mi-aş! Şoferul de pe salvare, zic. Ăsta aproviziona singur o piaţă întreagă din oraş. Se ducea până într-o comună de la graniţă, burdușea maşina cu ţigări şi whisky de la sârbi şi venea înapoi în viteză, cu semnalele acustice şi luminoase pornite, că, vezi Doamne, ce caz grav transporta el şi nu putea fi oprit în misiune. Ei, dar l-am aşteptat la destinaţie. Când m-a văzut, a leşinat. Mă jur, a picat în cur, nu alta. Noroc că eram chiar în curtea spitalului şi n-a trebuit să chem salvarea. Văd că între timp şi-a revenit. Evident, a luat cu suspendare şi-l doare la bască. Ce ziceţi, ne luăm după el? Măcar atât, să se scape pe el de fericire că dă ochii cu mine, dacă justiţia tot îi lasă liberi pe toţi ăştia.

— Dă-i pace, avem treabă – l-a rugat Costel.

Am ieşit din oraş şi am ajuns pe un drum comunal. Simţeam în nări mirosul de câmp şi vedeam undeva în zare luminile unui sat. Maşina s-a oprit şi am coborât toţi trei. Eram în marginea unei păduri, călcam parcă pe un covor de greieri. Ionuţ şi Costel s-au apropiat de portbagaj. Primul a scos de acolo un pistol, iar celălalt şi-a umplut braţele cu peturi goale. A mers cu ele înaintea farurilor lăsate aprinse şi a început să înşire sticlele.

— Cine-i primul? – a întrebat Ionuţ şi a pregătit pistolul cu bile. Vrei tu, Alex?

— În regulă – am zis.

A fost prima dată când am tras. Nu le-am spus, dar şi-au dat ei şi singuri seama.

— Prietene, dacă ai fi în echipa mea, aş avea oricând încredere în tine să execuţi focul de avertisment în plan vertical – s-a amuzat roşcatul. Dar cu condiţia să fim afară din oraş, sub cerul liber.

— Lasă-l, băi – l-am auzit pe Costel –, că şi voi, cât aţi avut pocnitorile alea de pistoale Carpaţi… Ce, nu-i aşa? Ia spune cum a fost când l-aţi fugărit pe traficantul ăla şi i-aţi tras la picioare, dar l-aţi

nimerit în spate!

— Dacă fugea aplecat…

— Ce să-ţi zic! Asta-i ca-n bancul cu Bulă, care-a murit că l-a călcat tramvaiul pe deget. Cine l-a pus să-şi ţină degetul în nas?

La câteva zile după asta eram pe teren, făceam o ştire despre o descindere în forţă a poliţiei. În jur, plin de mascaţi. Mi s-a părut că sub o cagulă îl recunosc pe tovarăşul lui Costel.

— Salut, Ionuţ!

Tipul s-a încruntat, n-a zis nimic şi s-a îndepărtat. Peste o oră, când ne strângeam echipamentul să pornim spre studio, mascatul s-a întors însoţit de şeful lui, care m-a chemat la o discuţie între patru ochi.

— Cine-i Ionuţ? – m-a întrebat din prima.

— Un tip roşcat pe care l-am cunoscut şi mi-a spus că e din sistem. La trupele speciale.

— Uite ce e, n-avem niciun Ionuţ la noi. S-a-nţeles?

— Da, nicio problemă – am ridicat eu din umeri.

Şeful m-a mai studiat în tăcere câteva secunde, apoi s-a dus la ai lui.

În aceeaşi seară, pe când eram la terasă şi îi acordam revanşa la şah peisagistului, mi-a sunat telefonul. Nu ştiam numărul, dar am văzut că insistă, aşa că am răspuns. Şi am recunoscut imediat vocea:

— Măi, Alex, de ce-a trebuit să le spui?

După faza asta nu i-am mai văzut vreodată nici pe Costel, nici pe Ionuţ – între noi fie vorba, acestea nu sunt nici măcar prenumele sub care i-am cunoscut. Dacă i-am cunoscut.

* * *

În slujba cetăţeanului

* * *

Un poliţist

Peter Demeny

În memoria marelui scriitor Peter Esterházy, dispărut nu demult de pe lumea asta

Este pe lumea asta un poliţist. Mă iubeşte. Ori de câte ori îşi ia fluierul în gură se gândeşte la mine. Fluieră atât de fericit, că toate maşinile se opresc şi se uită uimite la el. Mă rog, nu maşinile, ci cei care le conduc.

Este pe lumea asta un poliţist. Odată ne-am întâlnit şi i-am luat

chipiul de pe cap. Nu s-a bucurat foarte mult, dar nu mi-a zis nimic. E plin de delicateţe.

Este pe lumea asta un poliţist. Mă urăşte. Nu fac nimic şi tot mă amendează. Găseşte el ceva. E foarte sobru, nu pot să zic nimic. „Prezentaţi actele, vă rog!" Şi eu îl urăsc. E un sentiment reciproc.

Este pe lumea asta un poliţist. Odinioară a fost miliţian (de ce nu miliţist?), dar nu îi place când îi amintesc asta. „Câţi amărâţi ai băgat în puşcărie, năspeţule?", îl întreb hain. „Mai du-te-n…" Aşa e el, mai iute. Se vede că nu e din Ardeal. Poliţiştii care s-au născut aici sunt mai liniştiţi, mai aşezaţi.

Este pe lumea asta un poliţist. „Rezon", spune tot mereu. Habar nu am de unde a învăţat chestia asta, dar mă enervează teribil. „Restif de la Brezon", îl enervez la rându-mi. Nu înţelege, necioplitu' dracului.

Este pe lumea asta un poliţist. Are o faţă rotundă, dinţi mari, cu strungăreaţă. Fluieră ca nimeni altul. E un mare poliţist. E un poliţist cu P mare.

Curat poliţist! îmi vine să zic de multe ori. Curat regulament! Curat lege şi ordine! Ordinea mă-sii!

Este pe lumea asta un poliţist. E tatăl unui fost coleg al meu de clasă. S-a născut într-un an cu tata, dar tata a fost mereu opozant! Partizan! Om liber! Gânditor! Ş.a.m.d.

Este pe lumea asta un poliţist. îi place *szegedi halâszle*. Nu ştie o boabă în ungureşte, dar pe asta o ştie. Şovinistul dracului!

Este pe lumea asta un poliţist. Când se ruşinează, roşeşte ca un semafor. Când e invidios, se face galben-galben. Când se înverzeşte, nu e bine.

Este pe lumea asta un poliţist. O bate să fie bătută. Reprezintă dragostea de pământ a poliţistului român. Uneşte ţările româneşti. Nutreşte iubirea de patrie ca toţi marii poeţi şi scriitori ai acestui neam vitregit de vremuri. Este luceafărul României, Maradona Carpaţilor, Dorofteiul Dobrogei.

Este pe lumea asta un poliţist. Nu e gardist. Nu e nici comunist. Nici social-democrat, dar nici ţărănist. Nu e budist, nici băsist. Este el însuşi, în fiecare clipă egal cu sine.

Este pe lumea asta un poliţist, un poliţist, un poliţist…

* * *

Dacă aş fi fost un mafiot

V. Leac

Aş fi preferat să fi fost crescut de o bandă de spărgători periculoşi şi imprevizibili, dar şi foarte inteligenţi, să asist noaptea la număratul banilor, la discuţii codate despre viitoare planuri şi la curăţatul armelor. Cât de mult se excită copiii când văd grămezi de bani şi arme adevărate, cum sclipesc ele în lumina obscură, cât de grele şi reci sunt şi cum le duc ei la gură şi râd şi se agită nefiresc. Când încă nu-şi dau seama că răutatea e ceva plăcut şi fascinant şi tot ceea ce văd în jur e *bad juju*, adică simt asta pentru că nu-s idioţi. Să fiu copilul şi mascota lor care le aduce noroc şi-i salvează de gloanţe când jefuiesc alţi traficanţi. Să trăiesc, ochelaristo, o viaţă periculoasă şi sublimă în care tehnica e singurul prieten pe care te poţi baza.

Nimic din toate astea n-o să se întâmple, prinţeso, pentru că lucrurile au mers bine până la un punct şi pe urmă au luat-o razna etc. etc.; iar pentru un tip lipsit de ambiţie şi orgoliu orice posibilitate de genul ăsta este exclusă. Singurele chestii tari pe care poţi să le faci în ţara asta sunt farsele, farsele economice şi farsele identitare. Să creezi panică şi teroare pentru sistem, pentru ăia care poartă ţoale de parcă într-o oră trebuie să ajungă la nuntă – mai ales pentru ei. În oraşele mici de provincie din vest, cum e Aradul, unde cultul pentru morţi şi prăjituri este sacru, nu trebuie să fii foarte vexat să dirijezi scenarii de genu' fără să pari credibil. Trebuie să faci pauze lungi între acţiuni, să mimezi o atitudine civică aparent corectă şi să dezvolţi o reţea de farse care mai târziu se distruge singură. Un oraş de genul ăsta e bun pentru mafioţi bătrâni care nu vor să fie deranjaţi de la siestă, mafioţi ieşiţi din circuit.

O zi caniculară de august, când opţiunile sunt limitate; poţi doar să te plimbi prin oraş din bar în bar, să comanzi apă cu lămâie şi gheaţă, să asculţi banalităţi despre viaţă, dar şi poveşti cu atrocităţi din trecut. De obicei mergeam în Atlantic, un bar frecventat în special de rataţi care au fost cândva pe val, acum ruinaţi şi ţepuiţi şi ei la rândul lor. Îmi luasem încă o apă cu gheaţă şi lămâie de la bar când mă sună Mateo, un amic pentru care mai făceam din când în când diferite comisioane.

— Fii atent. Ai chef să faci o cursă până la Timişoara, la revista *Orizont*? Trebuie să-l iei de acolo pe Cornel Ungureanu şi să-l aduci la Arad la o lansare de carte. Nu pot mai mult de 50 de lei. Nu contează cine lansează, poţi veni şi tu, o să fie superprotocol în barul teatrului. N-o cunoşti. E o tipă care a muncit câţiva ani prin Italia, acum s-a întors

acasă şi a scos un volum de poezii, în fine, hai că n-am timp, vorbim după lansare. Vezi că trebuie să-l duci înapoi la Timişoara după ce se termină chestia. Nu am cum o sută, stau prost cu banii. Hai, lasă glumele, zi-mi dacă te bagi sau nu. OK, ne vedem în spatele teatrului în juma' de oră să-ţi dau cheile de la maşină.

De obicei cu 50 de lei o lungeam şi câte o săptămână. Şi încă o chestie care-mi plăcea întotdeauna la comisioane de genul ăsta era rolul meu de semigangster. Genul de tip care nu vorbeşte aproape nimic şi care îşi asumă riscuri majore, ai impresia că-i confuz, naiv şi crud. Scenarii de genul ăsta rulam pe drum spre Timişoara.

În faţă la revista *Orizont* mă aştepta domnul Cornel Ungureanu. îl ştiam din fotografii şi de la TV Timişoara, unde era invitat să vorbească despre soarta literaturii (cât de mult îmi place expresia asta). Un individ sobru, ochelari cu lentile groase, cămaşă albastră, geanta de mână tip servietă, pardesiu gri peste antebraţ. În aparenţă, un detectiv visător, aşa cum stătea pe trotuar, dar care a observat imediat maşina cu număr de Arad. S-a urcat în spate, privindu-mă în oglinda retrovizoare.

— Bună ziua.

— Bună ziua.

La atât s-a limitat dialogul nostru şi la încă două-trei remarci de genul: „aceasta este maşina lui Mateo?"; „sunteţi rudă cu autoarea?" Am dat radioul puţin mai tare şi între noi nu a mai existat nimic decât un filaj discret în oglinda retrovizoare şi sunetul roţilor pe asfaltul fierbinte. Poate că şi vocea inconfundabilă a domnului detectiv de pe bancheta din spate m-a surprins atât de tare, proiectându-mă într-o uimire dezarmantă.

Lansarea a fost, într-adevăr, fastuoasă: discursuri grave şi sentimentale, câţiva actori au recitat poezii, au apărut buchete de flori, câteva doamne sensibile au utilizat şerveţele; în barul teatrului, două şiruri de mese lungi cu mâncare şi alcool. O atmosferă de logodnă de la care toată lumea pleacă fericită şi convinsă. Am rămas Ou ochelarii de soare pe nas, gest care m-a transformat fără intenţie într-o curiozitate, una inofensivă, pe care o ignori repede. La eveniment mai era şi un poliţist în uniformă, soţul autoarei, cum aveam să aflu puţin mai târziu. Probabil că venise îmbrăcat aşa pentru siguranţă, oricum mă urmărea discret de la distanţă. Spre final, când toată lumea era euforică (membrii USR Filiala Arad discutau despre cronici literare, noi apariţii

editoriale, viitorul şi soarta literaturii române etc. etc.), poliţistul s-a îndreptat spre mine ţinând cât se poate de sobru două pahare de vin. Orice evitare era inutilă.

— Domnule, nu ştiu cine sunteţi şi nici nu trebuie să-mi spuneţi dacă. nu vreţi. Vreau doar să vă mulţumesc pentru gestul dumneavoastră de generozitate. Ştiu de la Mateo că dumneavoastră aţi fost la Timişoara după marele nostru critic, profesorul Cornel Ungureanu. Eu sunt soţul autoarei din seara aceasta şi vreau să ciocnesc cu dumneavoastră un pahar. Păreţi un tip foarte interesant şi circumspect.

— Mă limitez la gest, domnule locotenent, trebuie să-l duc la Timişoara pe domnul Ungureanu…

— Cunoaşteţi gradele, asta înseamnă ceva mai mult decât mă aşteptam. Refuzul nu este permis în cazul de faţă. Este un vin special de podgorie, are pe puţin zece ani. Nu trebuie să vă faceţi probleme cu condusul, am aflat că şofaţi destul de bine şi am mai aflat ceva de la Mateo…

— Pentru poezia din seara aceasta, domnule locotenent.

A scos din portofel o carte de vizită pe care mi-a întins-o.

— Să ştiţi că sunt foarte puţini cei care deţin această carte de vizită. Dacă aveţi vreodată probleme, nu ezitaţi, puteţi să mă sunaţi la orice oră. Vechiul truc pe care îl fac poliţiştii în situaţii din astea.

Vinul era, într-adevăr, foarte bun, mi-am mai turnat un pahar…

Puţin după ora 20.00 eram în maşină cu domnul Cornel Ungureanu. Soarele încă nu apusese, afară era o căldură plăcută şi eu mă simţeam perfect. Băusem doar două pahare şi asta nu schimba cu nimic lucrurile, eram perfect lucid, dar conştient de gafa, în fine. Şoseaua aproape liberă; rulam cu puţin peste 100 km/h, la radio hiturile anilor ’90 simulau o atmosferă cosmopolită, uşor ridicolă, atât cât să dea farmec drumului. Pentru mine, şofatul e mult mai plăcut decât o lansare fastuoasă de carte. Am fost atins uşor pe umăr şi rugat să dau radioul puţin mai încet „dacă se poate?”, urmat imediat de „ştiu cine sunteţi, mi-a spus Mateo”. „Mă îndoiesc că ştiţi”, am răspuns impasibil ca şi cum aş fi fost singur în maşină, urmărind linia drumului şi apusul rozaliu şi duios. Să nu credeţi că sunt vreun *fucker* afectat şi ipocrit care nu vorbeşte, pur şi simplu mă simţeam prea bine şi orice discuţie mi s-ar fi părut inutilă. În orice caz, discuţiile literare nu au niciun sens. În centrul Timişoarei, domnul Cornel Ungureanu s-a dat

jos din maşină spunându-mi „la revedere, tinere, sunteţi o mare figură”; portiera s-a trântit, iar răspunsul meu s-a izbit de geamul portierei.

Să rulezi fără probleme pe şoseaua aproape pustie când se întunecă, să asculţi ceva acceptabil la radio, cu o mână pe volan şi o ţigară în cealaltă mână care se sprijină pe schimbător; asta aşa, doar pentru că unele clişee îţi rămân mereu simpatice. Telefonul sună, e Mateo:

— După ce-l laşi pe Ungureanu, hai repede la Arad, că am luat vinul. Suntem la separeu, ştii tu unde.

— L-am lăsat deja, sunt pe drum.

Repede este cuvântul preferat al lui Mateo. „Du-te repede până la Bucureşti, descarci pachetele, iei valiza pe care ţi-o dă un domn bine cu părul şaten şi o frizură aranjată ca-n reviste, spui la revedere şi te întorci repede la Arad, mâine la 10 trebuie să plec în Croaţia în vacanţă”.

Şoseaua e liberă, apăs acceleraţia, geamul e întredeschis şi nimic nu mă poate opri să ajung la separeu. Mi-a spus cândva un tip că în trafic trebuie să fii ca un rechin: rapid şi sigur. Deci fără greşeli am ajuns înainte de ora 22.00 la separeu. Spiritele erau vesele şi glumeţe. Mateo, tehnoredactorul de la revista *Arca*, locotenentul, un medic simpatic care scrie romane şi piese de teatru şi încă doi tipi pe care nu-i ştiam. Am pus cheile de la maşină pe masă. „Mersi pentru ajutor”, zice Mateo, întinzându-mi un pahar de vin. Locotenentul sare de pe scaun şi-i opreşte gestul cu mâna.

— Dă-mi voie, Mateo, lasă-mi această plăcere mie. Domnilor, acest domn a fost… şi este în continuare elementul-cheie de la lansarea în lumea literară a iubitei mele soţii. Fără discursul domnului Ungureanu, care discurs l-am auzit cu toţii, dar să n-o mai lungim, că în domeniul meu lucrurile sunt clare şi exacte şi trebuie să se desfăşoare organizat şi în siguranţă. Mai ales siguranţă, siguranţă de care a beneficiat profesorul Ungureanu de la Timişoara la Arad şi viceversa, cum zice Birlic.

Locotenentul a scos portmoneul din buzunarul din spate, a extras o sută de lei pe care, cu cel mai precis gest, mi i-a introdus în buzunarul de la cămaşă. Totul a fost atât de rapid, încât gestul meu de refuz însoţit de „domnul locotenent, vă rog…” a devenit ridicol, faţă la care mi-a dat puţin peste mâna în care ţineam paharul de vin.

— Pentru morţi, zice locotenentul, nu-i nimic că s-a vărsat puţin vin, dimpotrivă. Acum putem să ne aşezăm, îmi face o deosebită plăcere să stau într-o companie atât de selectă.

— E cel mai bun vin pe care l-am băut vreodată, zice tehnoredactorul.

Recunosc că remarca lui m-a surprins, ştiam că nu bea aproape niciodată, vara câte o bere, în rest nimic. Tehnoredactorul e un tip scund şi firav, celibatar şi suficient de asexuat ca să nu-şi schimbe statutul social, cu degete mici şi agile care par un pic nefireşti când ţine paharul de vin în mână. Glume *macho*, de situaţie, despre pizde şi literatură, despre faze comice şi ridicole din universul magic al poliţiei din care până la urmă nimeni nu reţine nimic, dar întotdeauna în combinaţie cu alcoolul funcţionează (mă aştept la o rafală de gloanţe). Vinul era, într-adevăr, superbun. De obicei, la lansări se serveşte ceva destul de modest, în tandem cu celebrele şi oribilele saleuri + rujul doamnelor septiiagenare…

Într-un moment de respiro îl întreb discret pe Mateo care-i şpilu' cu locotenentu, de ce vorbeşte aşa? Aşa vorbeşte el când e băut, se crede la tribună. A făcut şi ceva politică, dar a ajuns un fel de mascotă, făceau ăia mişto de el. Băiat bun de altfel.

Doctorul dramaturg a rămas reţinut toată seara. Cei doi tipi s-au ridicat şi-au plecat înainte de ora O. Tehnoredactorul era din ce în ce mai excitat, uneori mai lovea cu palma lui mică în masă, aşa, ca un condiment irelevant. Locotenentul s-a ridicat clătinându-se, şi-a cerut scuze şi a plecat, lăsând un gol pe care l-am simţit cu toţii.

Petrecerea era pe terminate. Mateo a propus că trebuie să-i lăsăm pe toţi acasă, cu maşina. Băţul cel scurt mi-a revenit mie. Nu băusem mai mult de trei pahare, suficient pentru o mică infracţiune.

Ne urcăm în maşină, tehnoredactorul în faţă, Mateo şi doctorul în spate. Pe bulevard, între teatru şi primărie, filtru de poliţie. Câteva maşini oprite pe dreapta, şoferi care gesticulau şi implorau iertare. Mi s-au înmuiat puţin picioarele, înainte de a opri la semnul agentului, am spus pe un ton imperativ că trebuie să rămână serioşi, să nu scoată nimeni o vorbă, am un scenariu pregătit pentru momente din astea.

— Bună seara, agent Gogoci Mihai, vă rog să prezentaţi actele dumneavoastră la control. De unde veniţi la ora asta (se uită în acte), domnu' Leac?

— De la un priveghi…

— Dumnezeu să-l odihnească… sau s-o odihnească. Şi momentele astea neplăcute fac parte din viaţa omului. Aţi consumat băuturi alcoolice? Suflaţi către mine. Mirosiţi a vin, domnu' Leac. Sunteţi rudă cu fotbalistu' Leac?

— Nu, coincidenţă de nume. Am consumat, dar foarte puţin, mai mult am gustat. Ştiţi, pentru sufletul mortului… se toarnă mai mult pe jos.

— Veniţi cu mine la maşină. Ştiţi ce înseamnă asta, da? Amendă şi suspendarea permisului nouăzeci de zile. Îmi păreţi cunoscut. Cu ce vă ocupaţi? Sau ne-am mai întâlnit pe traseu?

Zâmbeşte, conştient de propria lui autoritate.

— Da, ne-am mai întâlnit vara trecută la pescuit. În Micălaca. La Mureş. Perioada aia când trăgea scobaru'. V-am ajutat de două ori cu minciocu'. Aţi prins o mreană mare şi un caras uriaş şi nimeni nu sărea. Ştiţi cum sunt pescarii, invidioşi.

— Aaa, îmi amintesc; da, da, exact, de la pescuit ne ştim. Şi dumneavoastră m-aţi ajutat. Da, da, îmi amintesc perfect acum. Îmi pare rău, dar nu pot face nimic. E şefu' de tură cu noi… vino cu mine la maşină să scriu procesul.

— Ştiu că am greşit, dar vă daţi seama că sunt într-o situaţie delicată. Nenorociţi o groază de oameni dacă îmi luaţi permisul.

Când m-a chemat la maşină, am ştiut că problema era aproape rezolvată. Am continuat negocierile înăuntru, scosesem suta locotenentului din buzunarul cămăşii încercând să i-o plasez cât mai subtil, din păcate nu am mai apucat pentru că am fost surprinşi de o bubuitură în capota maşinii de poliţie. Era tehnoredactorul. Izbise cu pumnul lui mic în capota maşinii şi acum stătea sprijinit cu mâinile depărtate pe capotă, privindu-ne plin de furie prin parbriz şi răcnind.

— Tu ştii cine sunt eu, măi, tablagiule… tu ştii cine sunt eu? Mâine ai zburat din poliţie şi neam de neamul tău n-o să mai intre în poliţie. Tu ai auzit de revista *Arca*, mă, tablagiu nenorocit? Tu ştii cine sunt eu? Ştii? Eu i-am făcut cărţile de vizită la comandatul poliţiei din Arad. Tu ştii ce-i aia grafician? Uite aşa sunt cu comandantul poliţiei. Şi ne arată degetele arătătoare în cârlig. Ieşi afară dacă ai curaj.

Agentul Gogoci m-a privit descumpănit.

— Cine-i individul? E cu tine?

— Nu-i nimeni. E cu nervii la pământ din cauza decesului. E un tip foarte cuminte, dar s-a întâmplat ceva cu el. Ignoraţi-l. E inofensiv.

Trebuie să fim înţelepţi măcar noi în situaţii din…

— Uite, vine şefu'. Nu mai pot face nimic. Ascunde şi tu banii ăia, dracului. Îmi pare rău, nu pot face nimic. Trebuia să-i spui să stea în maşină.

Mateo a apărut şi el în scenă. L-a recuperat pe tehnoredactor şi l-a condus la maşină. A încercat şi el o combinaţie cu şeful de tură, dar fără succes. Agentul, care îmi devenise deja simpatic, mi-a înmânat procesul-verbal; amendă 150 de lei şi suspendarea permisului pe nouăzeci de zile.

— Îmi pare rău, a zis Gogoci. Poate pe viitor o laşi mai moale cu parastasele astea.

Mi-a tras complice şi şmecher cu ochiul, şoptindu-mi:

— Fă contestaţie, 90% câştigi, nu ţi-am dat fiola. Ai grijă cum conduci. Poate ne mai vedem la un pescuit.

* * *

Cipotegato

Simona Sora

Ştiu exact momentul în care Joos ar fi trebuit să iasă pe uşa întredeschisă, să intre în biblioteca de dicţionare, să coboare scara de lemn lăcuit, să deschidă vechea poartă principală, să iasă în strada abruptă pe care dimineaţa o străbătea cu bicicleta, s-o încuie la loc, căci niciodată nu eram prea precauţi în vechea aşezare aragoneză acum depopulată, care atrăgea lume amestecată, să se ducă în piaţeta San Miguel şi să-şi mute furgoneta. În loc de asta, el a rămas cu noi la masă, a băut şi al doilea pahar de vin roşu şi apoi ne-a povestit un pasaj dintr-o carte recentă a lui Javier Cercas, pe care nu reuşea să-l traducă satisfăcător în olandeză.

Unui tip nu-i mai plăcea de nevastă-sa, a oftat Joos, zicea că are ţâţele căzute. Aşa că îşi găseşte o tipă mai tânără, dar nici de asta nu părea mulţumit. Ce are? l-au întrebat prietenii. Şi asta are curul căzut, a zis omul, mucalit, însă căzut din cer! Care era problema? l-am întrebat pe Joos, care părea nefericit. În olandeză nu există ideea de sâni căzuţi, a explicat olandezul cu care împărţeam casa de câteva zile. Există sâni lăsaţi, sâni asimetrici, sâni descentraţi, dar nu sâni căzuţi. Treaba asta cu căderea, fleoşc! (bufff! cred că a zis Joos) n-a încăput printre machismele limbii olandeze. Oricum, nu face serie cu căderea din cer. Asta din urmă, în schimb, există şi chiar are mai multe sensuri…

Discuţia lâncezea înainte de povestea cu sânii. Eram toţi patru –

Joos, olandezul care ajunsese la Tarazona cu o furgonetă, anglistul José din Valencia, traducător înamorat de o utopistă din secolul al XVII-lea, şi fermecătoarea Lucia, care aterizase mai întâi în Soria, venind direct din D.F., şi cu mine – pierduţi în lumile noastre care încă nu comunicau. Nu m-am putut abţine, i-am verificat Luciei, în primele minute după ce am cunoscut-o, orientarea în metroul mexican: nu avea dubii, ezitări şi nicio teamă, trecea zilnic prin staţia Barranca del Muerto în drum spre UNAM. Era dintr-un orăşel de lângă Bratislava, dar asta nu se simţea decât în ochii aproape transparenţi şi în felul în care îşi ferea privirea când zicea „acasă". Nu mai există nicio acasă, zicea Lucia, care – rătăcind de zece ani, adică toată viaţa ei adultă, prin lume – ştia mai bine ca mine că n-avem unde să ne întoarcem. Aşa merg lucrurile, a zis, după o descriere mai degrabă melancolică a drumului ei zilnic cu metroul din D.F.

N-aveam soluţie, niciunul dintre noi, pentru dilema lui Joos: şi în spaniolă, şi în română, şi în slovacă erau posibile căderea din cer şi căderea sânilor. Nu ştiam cum ar putea Joos evita cruda realitate pe care limba lui o ocolea cu eleganţă. Poate printr-o notă de subsol? Nu, nici vorbă, umorul negru trebuie aruncat în faţă, cruzimea ocolită se fâsâie, nu ştiu care dintre noi a zis asta, fapt e că povestea cu sânii căzuţi ne-a pleoştit în loc să ne ambaleze. O s-o dau în spaniolă, a zis Joos, urându-ne noapte bună, şi – în loc să iasă, într-al doisprezecelea ceas, pe poarta masivă care dădea tot în Caile Ancha de San Bernardo şi în urmă cu câteva sute de ani, când aici era una dintre reşedinţele secundare ale unuia dintre cei şapte episcopi de Aragón, să urce brusc în piaţeta San Miguel şi să-şi mute furgoneta – s-a dus şi s-a culcat.

A doua zi dimineaţa m-am trezit în mijlocul unui vacarm: uşi care se închideau şi se deschideau, José tunând într-o valenciană perfect incomprehensibilă, Joos cerând explicaţii. Fiind zi de târg, poliţia locală ridicase furgoneta olandezului din Piaţa San Miguel. Ce era de făcut? Ana, gazda noastră tarazoneză, vorbea la telefon cu cineva care-i confirma că maşina fusese luată cu o seară înainte, pe când noi tocmai dezbăteam dilema sânilor căzuţi, aşadar nu mai era în oraş. Poate că a fost dusă într-un garaj de la periferie (unde să ţii maşini masive într-un oraş medieval ale cărui stradele sunt mai înguste decât un vestibul normal?) sau poate la Tudela. Ce e Tudela? l-am auzit pe Joos cu aceeaşi voce cu care, cu o seară înainte, vorbea despre posteriorul căzut din cer al unei fete. Un sat, i-a răspuns Ana,

un orăşel, n-are importanţă, doar că maşinile mai mari sunt duse acolo.

M-am echipat rapid, în tăcerea dezolată care s-a lăsat în partea modernă a casei, unde se aflau camerele noastre, şi am ieşit pe hol.

Vin cu tine, i-am zis lui Joos, care reacţiona destul de bine la fatalitatea poveştii, zâmbea larg şi îşi verifica harta ţinutului, portofelul şi pălăria de soare.

În maşină, cei doi poliţişti stăteau în faţă, iar eu şi Joos – el cu părul alb ca neaua, eu cu părul ca arama – stăteam în spate. O să-mi pun centura de siguranţă, a zis Joos, cu atâta poliţie în jur. N-a râs nimeni, nici măcar eu.

Coborâserăm din cetate, unde eram cazaţi, până la sediul poliţiei din centrul pieţei principale. Nu ne-au lăsat să intrăm în clădire, în schimb, ni s-a spus, la intrare, că poliţistul care telefonase la Casa del Traductor ne aşteaptă în maşină. L-am aşteptat câteva minute şi pe celălalt poliţist care, din pricina caschetei, părea identic. Aţi venit cu soţia? l-a întrebat poliţistul-şofer pe Joos. Nu, e o prietenă, i-a răspuns olandezul, iar poliţiştii n-au mai întrebat nimic.

Rulam foarte regulamentar pe drumul spre Tudela, nu era nimeni pe străzi, poate şi pentru că temperatura urcase bine peste 40 de grade, număram şopârlele multicolore de pe zidurile caselor aflate pe marginea drumului, când poliţistul de pe locul mortului a început să-i explice lui Joos unde ar fi trebuit să-şi parcheze furgoneta. Există câteva locuri intangibile, a zis şi a început să enumere zone şi străzi. Noi nu recunoşteam nimic, deşi în ultima săptămână prospectasem toate piaţetele din oraş. Ne-am mirat că socotea Piaţa Primăriei un loc intangibil. E curios, a răspuns poliţistul, dându-şi cascheta jos, acolo nu te verifică nimeni, doar să nu nimereşti într-o zi de sărbătoare, că nu primeşti amendă, dar rămâi fără maşină. Au râs amândoi de naivitatea străinilor, iar în timp ce pe fereastră începuse să se vadă culmea dealului Moncayo, i-am întrebat despre ce sărbătoare vorbesc.

Cipotegato, a zis poliţistul vorbăreţ întorcându-se spre mine. Ştii ceva despre Cipote? Habar n-am, am zis (deşi cu o seară înainte căutasem în dicţionarul de argou să văd dacă *cipote* desemna cumva organul sexual masculin), ştiu doar că pe vremuri unui deţinut i se dădea o şansă să scape de puşcărie făcând pe pisica-prea-dotată… Ce-i asta, pisică-prea-dotată? m-au întrebat într-un glas spaniolii. Motanul încălţat, a zis Joos repede, motanul dotat cu măciucă, nu? măciuca aia cu care se apără de roşiile cu care e bombardat. Nu se aruncă doar cu

roşii, a zis unul dintre cei doi hăhăind, se aruncă şi fructe, şi anghinare, tot ce rămâne nevândut la piaţă…

Joos părea brusc nervos. Îşi programase minuţios rutina ultimelor zile, iar acum, pe banii lui (căci drumul la Tudela se adăuga amenzii de peste 100 de euro), făcea etnografie locală.

În dreapta se vedea cimitirul, de unde plecau câteva itinerare pedestre spre munte. Într-un an, eu am fost Cipotegato, a zis poliţistul vorbăreţ. Asta era culmea! Mergeam cu un olandez şi doi spanioli la Tudela să ridicăm o furgonetă pusă sub obroc, iar unul dintre poliţişti făcuse o dată, pe când era încă în liceu şi voia să se facă avocat, pe evadatul oraşului. *Vaya*, a zis Joos, care devenea din ce în ce mai nervos pe măsură ce atmosfera se relaxa. Şi cu ce te-ai ales? Cu asta, i-a zis poliţistul arătându-i un cucui deasupra tâmplei stângi. O gâlmă cât bila măciucii motanului încălţat. O gâlmă pe viaţă. Şi cu asta… a adăugat, deschizând torpedoul şi scoţând o mască de pisică pe care şi-a înfăşurat-o pe cap. Era Cipotegato.

Am izbucnit cu toţii în râs, era prea de tot să păstreze masca tricoloră – roşu, galben şi verde –, cu două fante pentru ochi, în torpedoul maşinii de serviciu. El încerca să ne explice ceva, dar din pricina hohotelor şi a clopotelor care au început brusc să bată ora exactă, când am intrat în Tudela, nu pricepeam nimic. Poate că, dacă şi-ar fi scos masca, l-am fi auzit. Voia însă să fie expresiv: ne povestea momentul lui de glorie sub masca motanului-prea-dotat. Poate şi de asta, când pe parbriz a aterizat prima roşie, n-am legat-o de nimic.

Joos, în schimb, devenise euforic. I se părea că hazardul îi aranjase (pe banii lui) o previzionare, cu o lună înainte de sărbătoarea locală din august. Merita, părea să zică Joos, bătând din palme şi nebăgând de seamă că roşiile, care începuseră să ne ţintească şi pe noi, se prelingeau pe geamurile laterale şi pe lunetă.

Am ajuns târziu la garajul din Tudela, a trebuit să aşteptăm încă două ore în maşină împrăştierea găştii vesele care nu rezistase impulsului de a arunca legumele rămase după strângerea pieţei volante într-un motan adăpostit în maşina poliţiei din Tarazona.

— *Ay*, *cipote-cipote*, cântau pe două voci negustorii din mica piaţă îndepărtându-se, *ancho cipote* şi încă un vers pe care nu l-am înţeles şi pe care nici măcar olandezul Joos n-a vrut să mi-l traducă.

* * *

Autodenunţ

Radu Vancu

Primăvara lui 2008 a fost blândă, natura se făcuse parcă soră nu numai cu românul, ci şi cu economia românească, vă aduceţi aminte, economia duduia pe hârtii şi în tabele, mugurii duduiau în pomi şi în tufişuri, ploile se reţineau delicat în cerurile cât se poate de urbane, ştiinţele înfloreau, spiritele luminau, era o plăcere să trăieşti. Iar geopolitica, mult mai bine-crescută pe vremea aceea decât acum, a venit să încununeze concordia asta universală: summitul NATO s-a ţinut la Bucureşti, nu pe 1 aprilie – geopolitica, oricât de bine-crescută, nu admitea totuşi să fie atât de glumeaţă –, ci pe 2.

Iar lucrurile nu s-au oprit deloc aici. Într-o hachiţă de ultim moment, zeii au vrut ca încununarea, apexul, summa acestei armonii universale să nu fie totuşi adusă de geopolitică. Un alt eveniment, complet anonim, perfect privat, a reprezentat atunci funda roşie cu care zeii au încununat pacificarea asta bruscă şi întrucâtva suspectă a Marelui Scandal Universal pe care-l numim, în lipsă de ceva mai bun, realitate. După ce au pus în armonie natura, economia şi geopolitica, zeii au făcut ceva mult mai complicat şi mai îndrăzneţ şi mai riscant: au pus în armonie, pentru prima dată în toată istoria Scandalului, Poliţia şi Poezia.

Oricât pare de necrezut, o astfel de operaţiune, mai improbabilă şi decât Opera la Negru, chiar s-a întâmplat. O să vă spun imediat cum anume. Declar pe propria răspundere şi cunoscând toate implicaţiile legale că cele de mai jos s-au petrecut întocmai ş.a.m.d.

Ieşeam, într-o seară târzie şi excesiv de primăvăratică, întrucâtva suspect de primăvăratică, de la premiile *Observatorului cultural*, care s-au decernat atunci, în referenţialul an 2008, în 31 martie. Summitul NATO, considerat de mine până atunci marea operă a zeilor, punctul terminus al Scandalului Universal, începea în 2 aprilie, încât se înţelege că tot Bucureştiul era blocat de lucrările divine săvârşite întru pregătirea lui.

Aveam douăzeci de minute ca să ajung la gară, trebuia să fiu a doua zi dimineaţă la Bistriţa, la un festival de poezie. Provincialul din mine, deşi la curent cu toate lucrările zeilor, era cât se poate de liniştit: ştiam că în Sibiu pot străbate oraşul de la un cap la celălalt în douăzeci de minute cu taxiul şi dacă ar fi avut loc simultan şase summituri NATO şi patru festivaluri internaţionale ale brânzei şi ţuicii. Însă liniştea nu a durat, fiindcă aveam şi pe atunci prieteni. Iar prietenii mei

bucureşteni, mult mai şcoliţi în ale vieţii şi ale Scandalului, m-au asigurat că era absolut imposibil, obiectiv imposibil, dialectic imposibil să ajung la gară în condiţiile alea de blocaj total al oraşului.

Groaza şi cutremurarea au pus stăpânire pe mine, simultan cu conceptul de disperare. Şi mi-au blocat creierul provincial cum tocmai se blocase metropola.

Spus de-a dreptul, urma să pierd trenul, ca într-un *remake* al lui Rebreanu. Fiinţa mea ardeleană era proastă, cum zisese nemuritorul nostru ctitor al romanului, anticipator de oarecare anvergură al mult mai nemuritorului Nicolae Breban. Fiinţa mea proastă era cutremurată. Fiinţa mea cutremurată era disperată.

Ei bine, exact atunci s-a petrecut reglajul fin al zeilor. Atunci s-a produs coincidenţa contrariilor absolute – adică a Poliţiei şi a Poeziei. Atunci au început capetele fundei roşii şi invizibile să se înnoade în cel mai simplu şi imposibil mod cu putinţă. Laudă zeilor şi domnului ofiţer, pentru care totul e cu putinţă!

Iată deci cum s-a petrecut superevenimentul, lebăda neagră, singularitatea, hierofania, apokalipsisul.

Ochii mei disperaţi au văzut un echipaj de poliţie vizavi de Odeon. Creierul meu disperat m-a dus la el. Gura mea disperată a rostit cuvintele astea:

— Domnule poliţist, sunt poet, mâine trebuie să fiu neapărat la un festival de poezie în Bistriţa. Nu am cum să ajung la gară, să iau trenul, care pleacă în 20 de minute. Mă puteţi ajuta?

Poliţistul m-a privit liniştit, cum îşi va privi orice zeu omnipotent suplicantul, şi-a chemat un subaltern, i-a spus aşa, tot cu ton de zeu omnipotent:

— Domnul de faţă e poet, trebuie să ajungă la gară într-un sfert de oră. Pui girofarul şi îl duci.

A pus girofarul şi m-a dus.

Peste un sfert de oră, în vreme ce urcam în tren, subalternul mă întreba:

— E totul în regulă, domnu’ poet?

Da, totul a fost în regulă.

Şi festivalul de poezie, şi summitul NATO, şi geopolitica. (Economia nu chiar, dar nici măcar zeii nu se mai pot pune cu alde Keynes şi Piketty.)

Iată aşadar cum am folosit în mod necuvenit şi în interes

propriu parcul auto al Poliţiei Române.

Poliţie Română, laud şi azi, la opt ani distanţă, contribuţia ta la bunul mers al vieţii poeţilor români.

Şi buna ta relaţie cu zeii.

Te rog să iei. acest autodenunţ ca pe un exerciţiu de mulţumire şi chiar de admiraţie.

Şi, de ce nu, ca pe o relatare onestă, fiindcă e la persoana întâi, a uneia dintre foarte puţinele mele hierofanii.

Nu doar omul, ci şi Poliţia Română locuieşte în chip poetic pe acest pământ!

Fiindcă aşa au vrut zeii. Şi, alături de ei, domnul ofiţer.

Cuprins

Cuvânt-înainte (*Robert Şerban*) 5
Trageri pe dreapta
Permisul (*Lavinia Braniște*) 9
La ce te gândeşti? (*Florin Lăzărescu*) 14
Geamuri aburite (*Adrian G. Romila*) 16
Drumul spre Rai e pavat cu cele mai bune cărţi (*Robert Şerban*) 22
Nouă întâlniri caraghioase dintr-o viaţă scurtă de şoferiţă (*Simona Tache*) 30
Actele la control!
Despre cum n-am mai intrat în istorie (*Oxana Silviu Dachin*) 39
Desăvârşitul nas de puşcăriaş al lui Caraion (*Nora Iuga*) 45
Ne pupam, să trăiţi (*Radu Paraschivescu*) 50
Lanterna (*Moni Stănilă*) 62
Şase! Miliţia!
Poliţai, hipioţi şi două verişoare (*Ruxandra Cesereanu*) 71
22 august, Babadag (*Sorin Gherguț*) 77
Declaraţia şi gata (*Ioan Groșan*) 84
Miliţiile noastre (*Florin Iaru*). 91
Dyameron (*Viorel Marineasa*) 95
Cu tov. Johnny la Miliţia din Costineşti (*Ioan T. Morar*) 106
Toate punctele (*Radu Sergiu Ruba*) 111
Miliţianul pierdut (*Doina Ruşti*) 120
Şi cam ce-ar mai fi de declarat?
Sudist (*Ştefan Manasia*) 129
Free hugs (*Bogdan Munteanu*) 135

Pasagerul din dreapta (*Ioana Nicolaie*) 143
Mi se furase ceva preţios (*Veronica D. Niculescu*) 153
886818 (*Bogdan O. Popescu*).158
Despre un fotoliu la poliţie, o manta soldăţească şi cum Vivaldi şi Dire Straits apar în poveste (*Daniela Raţiu*) 166
Pierdut buletin (*Ana Maria Sandu*) 172
Întâlnirea de la Gârbovi sau despre ultimul proces stalinist (*Pavel Şuşară*) 176
Domnul Nea Popică, miliţianul meu salvator (*Marcel Tolcea*) 185
Plângerea (*un cristian*) 190
Istorioare cu poliţişti răi şi buni (*Mihail Vakulovski*) 199
Mâinile sus! Nu mişcă nimeni!
Trei fete în rochiţe galbene (*Lavinia Bălulescu*) 205
Nemernicul (*Andrei Crăciun*).211
Incognito (*Alexandru Potcoavă*) 215
În slujba cetăţeanului
Un poliţist (*Peter Demeny*) 227
Dacă aş fi fost un mafiot (*V. Leac*) 230
Cipotegato (*Simona Sora*) 240
Autodenunţ (*Radu Vancu*) 246

„Am auzit, de-a lungul timpului, multe poveşti născute din intersecţia scriitorilor cu oamenii legii, spuse de primii. Majoritatea cu haz. Toate cu tâlc. De ce n-ar sta o parte dintre ele într-o carte? De ce să nu aflăm noi cum relaţionează cele două categorii sociale când au contact una cu alta? Aşa că am invitat scriitori din generaţii diferite să dea cu subsemnatul despre întâlnirile lor cu poliţia. Sau cu miliţia. Şi au făcut-o. Nu ştiu dacă doamnele autoare şi domnii autori din această carte chiar au păţit ceea ce povestesc ori se joacă niţel cu imaginaţia. Domniile lor se jură că totul e întocmai cum scrie aici. Eu, unul, îi cred. Şi, oricum, atât timp cât există poliţie care să stabilească ce este şi ce nu este adevărat, nouă, celorlalţi, nu ne rămâne decât să stăm liniştiţi la locurile noastre. Şi să facem un lucru brav: să citim".

Robert Şerban
Editura Polirom, B – 700506, Iaşi, Tel. & Fax (0232) 21.74.40 (difu Bucureşti, Splait el. 1, sect Tel.: (021) 313.89.78;
Iaşi, Şoseaua Ştefan
Pe copertă: e Jrlasas/Sh utterstock.com

Cu toţii avem amintiri mai mult sau mai puţin plăcute despre întâlniri cu oamenii în uniformă, dar cele mai frumoase poveşti despre poliţişti vin, cu siguranţă, de la scriitori. Momente comice sau de-a dreptul tragice, ieşiri ingenioase din situaţii critice sau autodenunţuri involuntare, pe toate le găsiţi în *Scriitori la poliţie*, *o* carte care reuneşte declaraţii pe proprie răspundere ale oamenilor de litere despre ciocnirile lor cu oamenii legii.

Lavinia Bălulescu Lavinia Braniște Ruxandra Cesereanu Andrei Crăciun Oxana Silviu Dachin Peter Demeny Sorin Ghergul Ioan Groșan Florin laru Nora luga Florin Lăzărescu V. Leac Ștefan Manasia Viorel Marineasa Ioan T. Morar Bogdan Munteanu Ioana Nicolaie Veronica D. Niculescu Radu Paraschivescu Bogdan O. Popescu Alexandru Potcoavă Daniela Raţiu Adrian G. Romila Radu Sergiu Ruba Doina Ruşti Ana Maria Sandu Simona Sora Moni Stănilă Robert Şerban Pavel Şuşară Simona Tache Marcel Tolcea un cristian Mihail Vakulovski Radu Vancu